

Κ. ΔΗΜ. ΠΑΠΑΓΩΝΝΟΥ 1361
ΦΙΛΟΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

21 x 42

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Ι. ΣΙΔΕΡΗ - ΣΤΑΔΙΟΥ 52, ΑΘΗΝΑΙ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1361

ΔΗΜ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Ο ΦΙΛΟΣ

ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ Ζ'

Αντίτυπα
10.000

ΑΡΙΘ. ΕΓΚΡΙΤ. ΑΠΟΦ. 51231/51232
20—8—1934

ΑΘΗΝΑΙ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ: Ι. Ν. ΣΙΔΕΡΗ
ΣΤΑΔΙΟΥ 52
1936

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ συγγραφέως

ΕΙΚΩΝΟΓΡΑΦΗΣΙΣ

ΕΙΚΩΝΟΓΡΑΦΗΣΙΣ
ΑΤΕΛΙΕ ΚΑΣΤΑΝΑΚΗ-ΣΠΙΑΧΗ
ΒΟΥΛΗΣ 1 - ΑΘΗΝΑΙ

ΤΥΠΟΙΣ "ΕΡΜΟΥ,,
ΔΕΠΕΝΙΩΤΟΥ 26 - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛΕΦ. 23 231

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

1. Τὸ πρωί.

Ἐπτὰ ἡ ώρα τὸ πρωί! Λίγες χλωμὲς φθινοπωρινὲς ἀκτῖνες πέφτουν στοῦ Τάκη τὸ παράθυρο, ποὺ μένει πάντα ἀνοικτὸ τὴ νύκτα. Γιατὶ ἔτσι ἐσυνήθισεν ὁ Τάκης ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ. Ωστόσο κοιμᾶται ἀκόμη ξένοιαστος στὸ κρεβάτι του.

Ἐξαφνα ὅμως ἔνα ἀπότομο ντρίνν!... ἀκούεται. Εἶναι τὸ ξυπνητήρι. Ο φίλος μας πετιέται λίγο τρομαγμένος.

— Ποῦ τὸ ξυπνητήρι τοῦ χωριοῦ μας! λέγει μὲ τὸ νοῦ του. Θυμᾶται τὸν Καμαρώτδ μὲ τὸ κόκκινο φεσάκι. Ἀνέβαινε ποὺ πρὸ στὸν τοῖχο τῆς αὐλῆς καὶ ἀρχιζε τὰ «κικιρίκου» τὸ ἔνα ἐπάνω στὸ ἄλλο, ωσπου νὰ ξυπνήσῃ ὁ Τάκης. Αὔτὸς μάλιστα! Αὔτὸς ήτο ξυπνητήρι ὀνειρευτό, καὶ ὅχι καθὼς αὐτὸ ἔδω

τὸ ἄψυχο φολόγι, ποὺ κτυπᾶ ἀπότομα καὶ σὲ κάμνει νὰ πηδᾶς σὰν τρομαγμένος.

— Μὰ τί κάθομαι καὶ τὰ συλλογίζομαι δλα αὐτά; Γιατὶ ἀργοπορῶ; σκέπτεται, σὰ γνωστικὸ παιδί, δ φίλος μας.

Δίνει λοιπὸν μιὰ καί...

— Χόπλα! φωνάζει μόνος του. Πετιέται ἀπὸ τὸ κρεβάτι σὰν παλληκάρι. Εύθὺς στὸ νιπτήρα. Μόνο τὸ κρύο νερὸ καὶ τὸ σαπούνι δὲν φοβᾶται δ Τάκης. Ταράξει τὸ σαπούνι στὰ χέρια του, ποὺ γεμίζουν πηκτὴ δλόλευκη σαπουνάδα μὲ φαντακτερὲς φουσκίτσες. Ἀμέσως πλύνει τὸ ἔνα χέρι μὲ τὸ ἄλλο καὶ μὲ τὰ δυὸ μαζὶ τὸ πρόσωπο, τὰ αὐτιά, τὸ λαιμό. Τὰ τρίβει δλα, τὰ πλύνει, τὰ καθαρίζει καὶ ἀμέσως ἔπειτα νερὸ καὶ ἄλλο νερό, πολὺ νερό...

— Ὁ! πόσο εὐχαριστιέται δ Τάκης ἔτσι, ὅπως νοιώθει ἐλαφρὸ καὶ χαρούμενο τὸν ἑαυτό του, ἔπειτα ἀπὸ τὸ γερὸ σκούπισμα μὲ τὸ προσόψι.

Τὰ ροῦχα του, ποὺ τὰ εἶχε βάλει σὲ τάξη ἀποβραδίς, εἶναι ἔτοιμα καὶ δὲν βασανίζεται διόλου τώρα νὰ ψάχνη νὰ τὰ βρῷ.

“Ωσπου νὰ εἰπῆς τρία, εἶναι κιόλας ντυμένος.

2. Μά, μιὰ στιγμή! Ἡ προσευχή;

Γυρίζει πρὸς τὴν ἀνατολὴ καὶ ἀρχίζει τὴν προσευχὴ του μὲ ὅλη τὴν καρδιά του.

Τώρα κατεβαίνει γρήγορα γρήγορα.

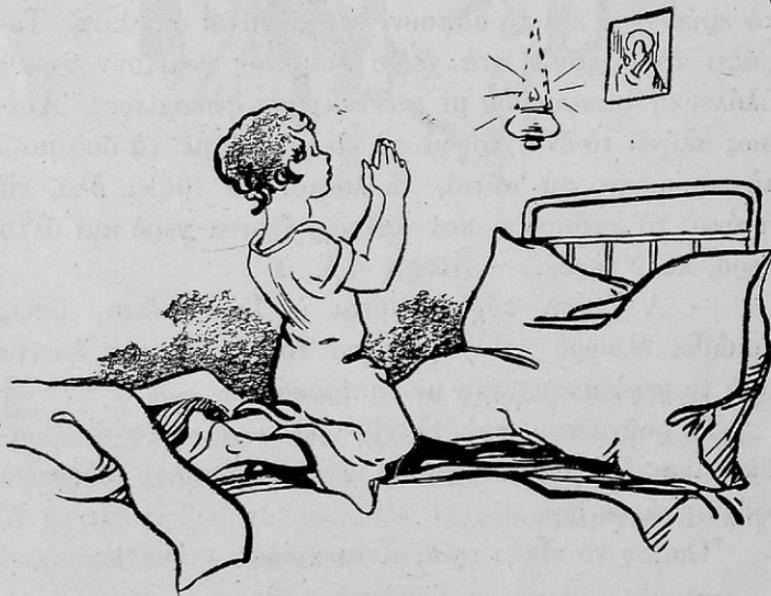
— Καλημέρα, μητέρα! Καλημέρα, πατέρα!

Τρέχει νὰ καλημερίσῃ καὶ τὴν κυρούλα. Τὸ πρόγευμα του τὸν περιμένει. Τὸ παίρνει μὲ δρεξὴ καὶ ἀμέσως τὴ σάκκα στὸ χέρι.

— Καλημέρα! σ' ὅλους... Είναι κιόλας στὴ θύρα.

— Γιατὶ ἐβιάζετο τόσο ὁ Τάκης μας σήμερα; ρωτᾷ
ἡ αυδούλα.

— Γιατί, ἔξηγει ἡ μητέρα του, ὑποσχέθηκεν ἀπὸ
χθὲς στὴν ἔξαδέλφη του, πὼς θὰ ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὸ
σπίτι νὰ ἐπήγαιναν μαζὶ στὸ σχολεῖο.

2. Πρωινὴ πρωσευχή.

Mὲ κάθε πλάσμα σου κ' ἔγω
στοῦ σύμπαντος τὴν Ἐκκλησία,
ῷ πλάστῃ, σὲ δοξολογῶ
καὶ σοῦ ζητῶ τὴν προστασία.

Μόλις ξυπνήσω τὸ πρωὶ
καὶ πρὶν νὰ πῶ τὴν προσευχή μου
Θεέ, ποὺ δίνεις τὴ ζωή,
σὲ νοιώθω μέσα στὴν ψυχή μου.

Στοῦ κώδωνα τοῦ πρωινοῦ
τὴν πρόσκληση τρέχω μὲ πόθο,
Θεέ, ποὺ μούδωσες τὸ νοῦ,
μέσα στὴ σκέψη μου σὲ νοιώθω.

3. Ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ σχολείου.

Ἐτελείωσαν πιὰ οἱ ἐγγραφές. Ἡλθεν ἡ ἡμέρα ποὺ
θάρχιζαν τὰ μαθήματα. Εἶναι Δευτέρα. Ὄλα τὰ
παιδιὰ εἴμαστε καλοφορεμένα. Εἶναι γιὰ μᾶς σὰ μιὰ
γιορτὴ ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ σχολείου.

Στὴ μέση στὴν αὐλὴ εἶναι ἔνα τραπέζι στρωμένο
μὲ ἀσπρό καθαρὸ τραπεζομάντηλο. Καὶ ἐπάνω στὸ
τραπέζι μιὰ μεγάλη λεκάνη νερὸ καὶ ἔνα κλωνάρι ἀπὸ
βασιλικό.

Σημαίνει τὸ κουδούνι ! Ὁ κύριος διευθυντὴς λέγει,
ὅλα τὰ παιδιὰ νὰ μποῦν στὴ γραμμὴ κατ' ἀνάστημα καὶ
νὰ παραταχθοῦν γύρω στὸ τραπέζι σὲ σχῆμα **Π**. Νὰ
μείνῃ ἀνοικτή, λέγει, ἡ δυτικὴ πλευρά. Καὶ ἔτσι γίνεται.

2. Τὸ **Π** τῶν μαθητῶν εἶναι τώρα ἔτοιμο. Στὴν
ἀνατολικὴ πλευρά, στὴ μέση, στέκεται ὁ πιὸ ψηλὸς
μαθητὴς τοῦ σχολείου μας, ὁ Ἀρης. Αὔτὸς κρατεῖ
στὰ χέρια του τὴ γαλανὴ σημαία μας, ποὺ σαλεύει λίγο
ἀπὸ τὸ ἀεράκι καὶ ὁ ἀσημωμένος σταυρός της λάμπει
ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Στὴν ἀνοικτὴν πλευρὰν τοῦ Πατρὸς στέκονται οἱ ἔξι δάσκαλοί μας μὲν τὸν κύριο διευθυντὴν στὴν μέσην.

‘Ο Παπαθύμιος, ὁ σεβάσμιος ἵερεας τοῦ Ἅγίου Νικολάου, στέκεται μπροστὰ στὸ τραπέζι βλέποντας ἀνατολικά. Φορεῖ μεν εξεδένιο πετραχήλι καὶ βουτώντας σταυρωτὰ τὸν ἀσημένιο σταυρὸν μέσα στὴ λεκάνη, παρακαλεῖ τὸν Κύριον νὰ στείλῃ τὸ Πνεῦμα του τὸ Ἅγιο, γιὰ νὰ ἀγιάσῃ τὸ νεόδο. Λέγει ἀκόμη εὐχές γιὰ τὴν ὑγείαν μας. Ψάλλει ἔπειτα μὲ χονδρή, μὰ γλυκειὰ φωνή :

«Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου».

Βουτώντας τὸ κλωνάρι τοῦ βασιλικοῦ στὸν Ἅγιασμὸν φαντίζει σταυρωτά.

“Υστερα, πρῶτος ὁ κύριος διευθυντὴς καὶ ἔπειτα μὲ τὴ σειρὰ οἱ ὄλλοι δάσκαλοί μας καὶ ἐμεῖς, περνοῦμε ὅλοι ἐμπρὸς στὸν ἱερέα καὶ φιλοῦμε τὸ σταυρό, που κρατεῖ στὸ χέρι του. Μᾶς φαντίζει ἐκεῖνος ἕνα μὲ τὸν Ἅγιασμὸν καὶ ἐμεῖς φιλώντας τὸ χέρι του φεύγομε γιὰ τὰ σπίτια μας. Εἴμαστε ὅλοι γελαστοί.

4. Τὰ "Ασπρα σπίτια.

Είναι κοσμογυρισμένος ἄνθρωπος ὁ καπετάν - Κωσταντῆς. Καί, δπως ἀκουσα νὰ λέγον, ἔχει γυρίσει σὲ χῶρες καὶ σὲ τόπους, σὲ λιμάνια καὶ σὲ πολιτεῖες, ποὺ δὲν τὰ χωρεῖ ὁ νοῦς.

Γι' αὐτὸ πιά, ὅταν ἀρχίζη καμιὰ φορὰ νὰ λέγη καὶ νὰ ἔξιστορῇ τὰ ὅσα εἶδαν τὰ μάτια του, ἐμεῖς τὰ παιδιὰ μαζευόμαστε τριγύρω του καὶ τὸν ἀκοῦμε μὲ θαυμασμό.

Ποτέ μου διως δὲν θυμοῦμαι νὰ τὸν εἶχα ἀκούσει μὲ τόση προσοχή, δπως τὴν ἡμέρα ἐκείνη ποὺ τὸν ἐρώτησε κάποιος συμμαθητής μου.

— Πές μας, νὰ χαρῆς, καπετάν - Κωσταντῆ ! 'Απὸ τὰ τόσα καὶ τόσα ποὺ εἶδαν τὰ μάτια σου, ποιός εἶναι ὁ τόπος ποὺ σου ἄρεσε περισσότερο ;

“Ισως νὰ μὴν ἐπερίμενε τέτοιαν ἐρώτηση ὁ καπετάν - Κωσταντῆς. Γι' αὐτὸ ἔμεινεν ἀρκετὴ δρα ἀμίλητος

καὶ σκεπτικός. Σὰ νὰ ἥθελε, θαρρεῖς, νὰ θυμηθῇ τὸ σωστὸ καὶ τὴν ἀλήθεια.

2. "Εξαφνα ἀνασηκώνει τὸ κεφάλι του καὶ μᾶς λέγει:

— Καθίστε, παιδιά μου, νὰ σᾶς εἰπῶ. Εἶναι ἔνας τόπος σ' αὐτὸν τὸν κόσμο . . .

— Πολὺ μεγάλος, καπετάν - Κωσταντῆ;

Ἐσταμάτησε πάλι λίγο, γιατὶ οὔτε καὶ τώρα ἐπερίμενε τέτοια διακοπή.

— "Αν εἶναι μεγάλος; "Οχι, όχι! Μιὰ τουφεκιὰ τόπος, δπως λέγει ὁ λόγος. Μεγάλη ἵσως μπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεὶς τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ, δπου βρίσκεται ὁ τόπος αὐτός. Ἀκόμη μεγαλύτερη χωρὶς ἄλλο εἶναι ἡ πλατειὰ καὶ ἀπέραντη θάλασσα, ποὺ ἀπλώνεται καταντικρὺ στὴν πλαγιά.

— Καὶ τί ἔχει λοιπόν, καπετάν - Κωσταντῆ, ὁ τόπος αὐτός;

— Τί ἔχει; "Έχει πρασινάδες, ἔχει κήπους καὶ περιβόλια καὶ χωράφια γύρω γύρω. "Έχει πλατάνια θεώρατα καὶ φουντωτά, ποὺ ἀπλώνουν τὸν ἥσκιο των ἐπάνω σὲ κρυστάλλινα τρεχούμενα νερά.

— Σπίτια δὲν ἔχει, καπετάν - Κωσταντῆ;

— Πῶς όχι! Μὰ δὲν εἶναι πολλά, καὶ οὔτε μεγάλα. Καμιὰ πενηνταριὰ σπιτάκια τὸ πολὺ πολύ, καὶ ἐκεῖ καταμεσίς των μιὰ ἐκκλησούλα μὲν ψηλὸ κωδωνοστάσιο.

— Εἶναι λοιπὸν τόσο δύμορφα τὰ σπίτια αὐτά, καπετάν - Κωσταντῆ;

— Δὲν εἶναι οὔτε πλούσια παλάτια, οὔτε μεγαλόπρεπες κατοικίες μαρμαροστολισμένες. Μικρὰ καὶ χαμηλὰ σπιτάκια, δλόλευκα μέσα καὶ ἔξω, ἔτσι, δπως τὰ ἀσβεστώνουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ τόπου. Καὶ τὸ πιὸ

νόστιμο είναι πώς οταν τὰ ἀγναντεύης τὸ πρωὶ ἀπὸ μακριά, σοῦ φαίνονται σὰν κοπάδι ἄσπρα ἀρνάκια, ποὺ βόσκουν σκορπισμένα στὸ δλοπράσινο λιβάδι.

— Μὰ γιὰ στάσου, καπετάν - Κωσταντῆ ! Ἀπὸ τὰ ὅσα ἀκοῦμε, μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι ἔνα χωριὸ ὁ τόπος αὐτός.

— Νὰ ἔχῃς τὴν εὐχή μου, Νάσο ! Ἄκριβῶς ! . . .
“Ἐνα χωριὸ εἶναι !

— Καὶ τὸ χωριὸ λοιπὸν αὐτὸν εἶναι ὁ τόπος, ποὺ σοῦ ἀρεσε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον στὸν κόσμο ;

— Ναί, ναί, παιδί μου !

— Γιατί, καπετάν - Κωσταντῆ ;

— Γιατὶ εἶναι τὸ χωριό μου, παιδάκι μου ! Γιατὶ εἶναι ὁ τόπος, δπου ἐγεννήθηκα ! Γιατὶ ἐκεῖ εἶναι τὸ πατρικό μου σπίτι. Γιατὶ ἐκεῖ ἐμεγάλωσα, ἐκεῖ ἔνοιωσα τὸν κόσμο, ἐκεῖ ἐχάρηκα τὶς ὁμορφιές ποὺ ἔχει ἡ φύση.

— Ζήτω ! ἐφωνάξαμε ὅλοι τότε μὲ χαρά. Τὸ ἐκαταλάβαμε, καπετάν - Κωσταντῆ. Ό ώραῖος αὐτὸς τόπος εἶναι τὸ χωριό μας ! Εἶναι τὰ **“Ασπρα Σπίτια”**.

— Καὶ βέβαια, εἶπε περήφανος ὁ κοσμογυρισμένος γέρος.

5. Τὸ χωριό μας.

Tἀσπρα σπιτάκια σου ἔνα ἔνα,
σκόρπια ἀσυντρόφευτα κι ἀνάρια
στὴ θάλασσα ἀντικρὺ ἀπλωμένα,
σὰ μονοκόμματα λιθάρια.

Τἀσπρα σπιτάκια του κρυμμένα
μέσα σὲ πράσινα κλωνάρια,
ἡλιόφωτα χαριτωμένα,
μικρά; ἀσβεστόχριστα, καθάρια.

Πρώτη φορά δποιος τὰ θωρεῖ,
γλυκειά τοῦ φθινοπώρου μέρα,
ἀπ' τοῦ βουνοῦ τὴ ράχη πέρα,
ήμερα ἀρνάκια τὰ θαρρεῖ,
ποὺ βόσκουνε, σκόρπιο κοπάδι,
στὸ χλωροπράσινο λιβάδι.

6. Τὸ σπίτι μας.

Αγαποῦσες καὶ μικρὸς τὸ χωριό μας, καπετάν - Κωσταντῆ ; ἐρώτησεν ὁ Νίκος.

— "Αν τὸ ἀγαποῦσα ! Καὶ θέλει ωτημα ; Δυὸς ἡμέρες μόνον ἔκοιμήθηκα κάποτε στὸ χωριὸ τοῦ θείου μου τοῦ Πανωχωρίτη καὶ δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα πότε νὰ γυρίσω. Ἀλλὰ νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, παιδιά μου, πιὸ πολὺ τότε ἀγαποῦσα τὸ σπίτι μας !

Τόρα ἡ ὄψη τοῦ καπετάν - Κωσταντῆ ἐφωτίσθηκε καὶ ἔνα γλυκὸ χαμόγελο ἀνθίσε στὰ γέρικα χεῖλη του.

— Εἶναι ἔνα σπιτάκι, ἔξακολούθησε, πτωχικὸ βέβαια, μὰ καθαρὸ καὶ νοικοκυρεμένο. Χρόνια καὶ χρόνια βασιλεύει ἡ εὐλογία τοῦ θεοῦ ἐκεῖ μέσα.

Πάλι ἐσώπασε λίγο ὁ καπετάν - Κωσταντῆς καὶ πάλι ἐφάνηκε σὰ νὰ φάχνῃ μέσα στὶς τόσες ἀναμνήσεις του.

— Μά ! . . . θαρρῶ πὼς τὸν βλέπω ἀκόμη ἐκεῖνον τὸ μικρὸ Κωστάκη, ποὺ, γυρίζει τὸ δειλινὸ ἀπὸ τὸ σχολεῖο του. Ἡ καλή του ἡ μητερούλα τὸν περιμένει, γιὰ νὰ τῆς εἰπῇ, ἀν ἐπῆγε καὶ σήμερα καλὰ στὰ μαθήματα. Ἡ Ἀννούλα, ποὺ εἶναι μικρότερή του, τοῦ λέγει νὰ βγοῦν στὴν αὐλὴ νὰ παίξουν κρυφτό. Μὰ τὸ μωρὸ

στὴν κούνια βγάζει ξαφνικὰ μιὰ χαρούμενη φωνούλα, σὰ νὰ τοὺς λέγῃ:

— "Ε!... ποῦ μ' ἀφήνετε ἐμένα ἔδῶ;

— Σώπα, σύ, γυρίζει καὶ λέγει στὸ μωρὸν ἡ Ἀννούλα. Κάμε τώρα νάνι στὴν κουνίτσα σου καὶ σὰ θὰ μεγαλώσης, δπως ἐμεῖς, θὰ σὲ παίρνωμε μαζί μας στὰ παιγνίδια.

2. "Επειτα, ὅταν περνοῦν οἱ ὥρες καὶ ἀρχίζῃ νὰ βραδιάζῃ, ἔρχεται ὁ πατέρας κουρασμένος ἀπὸ τὴν δουλειά του. Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἀννούλα ωρίζονται στὴν ἀγκαλιά του, τὸν φιλοῦν, τὸν καλωσορίζουν. Ὁ πατέρας δὲν νοιώθει πιὰ τὴν κούρασή. Χαμογελᾶ εύτυχισμένος ἀνάμεσα στὰ παιδάκια του.

— Τὸ τραπέζι εἶναι ἔτοιμο! λέγει ἡ μητέρα.

Σὰ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ, ποὺ εἶναι ὁ πατέρας, παίρνει τὴν θέση του στὸ τραπέζι. Καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι κάθονται γύρω του. Ὁ Κωστάκης λέγει τὴν προσευχή.

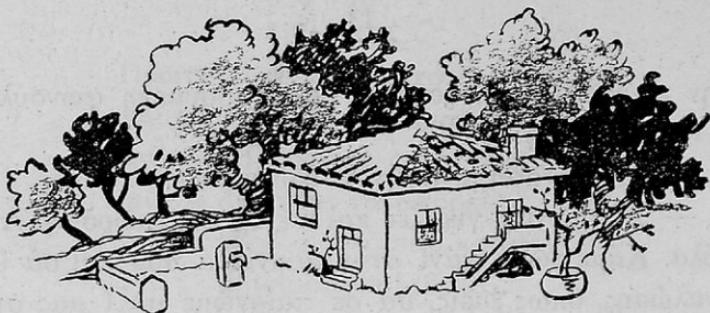
— Πάλι σούπα ἔχομε ἀπόψε!... ἔτοιμάζεται νὰ κατσουφιάσῃ ἡ Ἀννούλα.

‘Αλλ’ ἡ κυρούλα ξέρει πόσο ωφέλιμη εἶναι ἡ σούπα καὶ συμβουλεύει τὴν ἐγγονή της.

— "Οσα παιδιά τρώγουν σούπα, δυναμώνουν περισσότερο, Ἀννούλα!...

— Ἀλήθεια; λέγει ἐκείνη.

— Καὶ ὅταν τρώγης τὴν σούπα σου, τῆς λέγει πάλι ἡ κυρούλα, θὰ σᾶς παίρνω ἐπειτα κοντὰ στὴ φωτιά, θὰ ψήνωμε κάστανα καὶ θὰ σᾶς λέγω παραμύθια.

7. Θέλω νὰ χτίσω ἐνα σπιτάκι.

Θέλω νὰ χτίσω ἐνα σπιτάκι
στὴ μοναξιὰ καὶ στὴ σιωπή.
Ξέρω μιὰ πράσινη ραχούλα,
δὲν θὰ τὸ χτίσω ἔκει.

Ξέρω στὴ χώρα τὴ μεγάλη
τὸν πλούσιο δρόμο τὸν πλατύ,
μὲ τὰ παλάτια καὶ τοὺς κήπους,
δὲν θὰ τὸ χτίσω ἔκει.

Ξέρω τὸ πρόσχαρο ἀκρογιάλι,
ὅλο τὸ κῦμα τὸ φιλεῖ,
κρινόσπαρτη εἶναι ἡ ἀμμουδιά του,
δὲν θὰ τὸ χτίσω ἔκει.

Ατέλειωτη τραβάει μιὰ στράτα,
σχίζει μιὰ χέρσα ἀπλωχωριά,
σκληρὰ τὴ δέρνει τὸ ἀγριοκαίρι
κι ὁ ἥλιος τὴ χτυπᾶ.

Μιά στράτα χιλιοπατημένη
τὸν καβαλλάρη νηστικό,
τὸν πεζοδρόμο διψασμένο
θάφτει στὸν κουρνιαχτό.

Ἐκεῖ τὸ σπίτι μου θὰ χτίσω,
μὲ μιὰ βρυσούλα στὴν αὐλή,
πάντα ἡ γωνιά του νὰ καπνίζῃ
καὶ ἡ θύρα του νᾶναι ἀνοιχτή.

8. Τὰ χελιδόνια φεύγουν.

Ηλθε τὸ φθινόπωρο ! Οἱ ἡμέρες γίνονται μικρότερες
καὶ δὲ οὐρανὸς συννεφιάζει.

Ἐνα πρωὶ δὲ καιρὸς ἥτο βουρκωμένος ! Κανένα
φύλλο δὲν ἔκινεῖτο στὰ δένδρα. Τὰ χελιδόνια ἐμαζεύθη-

καν σ' ἔνα πυκνὸν κοπάδι στὴ στέγη ἐνὸς σπιτιοῦ, ἀντικρὺ στὸ σπίτι τῆς Μαρίας. Ἐμαζεύθηκαν ἐκεῖ μὲν θόρυβο. Ἐξάπαντος ἐσκόπευαν νὰ φύγουν.

Οἱ μητέρες ἔδιναν τὶς συμβουλές των βέβαια στὰ μηκότερα των γιὰ ἔνα τόσο μακρινὸν ταξίδι. Ἐμιλοῦσαν ὅλες μαζί. Ἐξαφνα τὸ κοπάδι ἐσώπασε καὶ σὲ λίγο ἐπέταξαν ὅλα μαζὶ τὰ χελιδόνια. Ἐσκερπίσθηκαν στὰ σπίτια, γιὰ νὰ ἀποχαιρετήσουν τὶς φωλιές των.

Ἡ Μαρία εἶδε καὶ δεύτερη φορὰ τὸ μικρὸν χελιδονάκι μὲ τὴν κορδέλα. Εἶχε σταθῆ στὴν ἄκρη τοῦ παραθύρου, ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε τοῦ εἶχε δώσει τὴν ἐλευθερία. Ἐστάθηκεν ἐκεῖ κάμποσα λεπτὰ τῆς ὥρας καὶ ἔπειτα ἐπέταξε καὶ ἀντάμωσε μὲ τὰ ἄλλα, ποὺ ἔπειτοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τὰ σπίτια. Ἡσαν τόσα πολλά, ὡστε ἔμοιαζαν μὲ μαῦρο σύννεφο, ποὺ ἐσηκώθηκε ψηλὰ στὸν οὐρανὸν καὶ ὑστερα ἐχάθηκε πέρα μακριὰ στὸν δρόμοντα.

2. Ἡ Μαρία ἐγύρισε στὴ μητέρα της λυπημένη, γιατὶ ἔφυγαν τὰ χελιδόνια.

— Μητέρα, ποὺ πηγαίνουν τὰ χελιδόνια, ὅταν φεύγουν ἀποδῶ; ἐρώτησε.

— Πηγαίνουν μακριά, πολὺ μακριά, σὲ μέρη ζεστά. Ἐκεῖ τὸ χειμώνα, ποὺ ἐμεῖς ἔδω τρέμομε ἀπὸ τὸ κρύο καὶ πατοῦμε χιόνια, δὲ οὐρανὸς εἶναι καθαρὸς καὶ ἡ γῆ γεμάτη λουλούδια! ἀποκρίθηκεν ἡ μητέρα.

— Μὰ πῶς μαντεύουν ὅτι ἔρχεται χειμώνας;

— Ἄ, δόσο γι' αὐτό, ιόρη μου, δὲν ξέρω περισσότερα ἀπὸ σένα. Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι βέβαιο, εἶναι πῶς δὲν γελιοῦνται ποτέ. Λέγουν πῶς ὑπάρχουν σοφοί, ποὺ μαντεύουν τὸ κρύο καὶ τὴ ζέστη. Ἄλλὰ ἔνα χελιδόνι μπο-

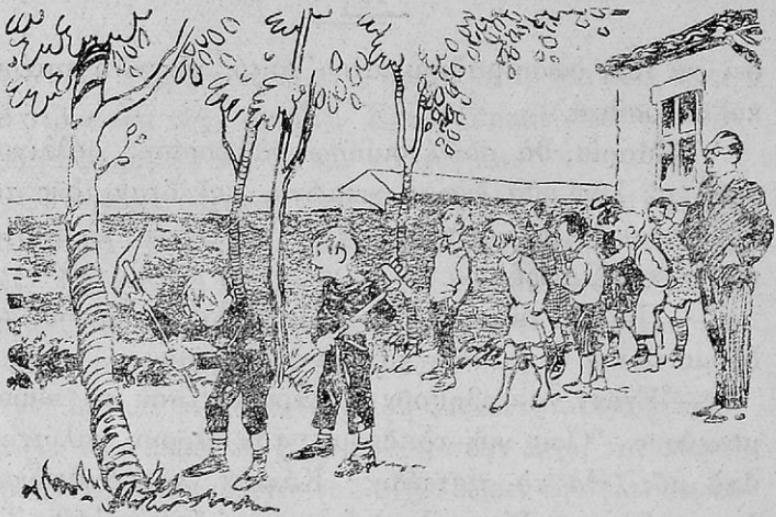
ρεῖ νὰ τὸν δώσῃ μαθήματα γι' αὐτό, εἶπεν ἡ μητέρα καὶ ἐπούσθεσε :

— Μαρία, θὰ σοῦ ἑτοιμάσω νὰ φορέσῃς μάλλινα, γιατὶ σὲ λίγο θὰ ἔχωμε χειμώνα, καὶ δταν ἰδῆς τὰ πρῶτα χελιδόνια νὰ γυρίσουν, τότε ἀφήνεις τὴν φωτιὰ καὶ φορεῖς ἐλαφρότερα.

— Πές μου, μητέρα, δὲν εἶναι φόβος νὰ χάσουν τὸ δρόμο των ἢ νὰ πάθουν κανένα δυστύχημα;

— Εχουν νὰ φοβηθοῦν τὰ γεράκια, ποὺ τὰ παραμονεύουν. "Οσο γιὰ τὸ δρόμο, τὸν ξέρουν καλύτερα ἀπὸ μᾶς. Θὰ τὸ πιστεύσης; Κάποτε ἔνας ἄνθρωπος ἔπιασε ἔνα χελιδόνι καὶ τὸ ἔκλεισε σ' ἔνα καλάθι. Τὸ ἐπῆγεν ὕστερα, καλὰ κλεισμένο, σὲ μέρος πολὺ μακρινό. "Οταν ἀνοιξε τὸ καλάθι, τὸ χελιδόνι στὴν ἀρχὴ ἐθαμβώθηκε ἀπὸ τὸ φῶς, ἔπειτα διως ἐπέταξε καὶ ἐγύρισεν ἵσα στὴν φωλιά του.

9. Στὸν κῆπο τοῦ σχολείου.

Κύριε, πότε θὰ σκάψωμε τὸν κῆπο; ἐρώτησε τὸ δάσκαλο στὸ διάλειμμα ἡ Φώτω.

— Εἶναι καιρός, νομίζω! ἀποκρίθηκεν ὁ δάσκαλος. Καὶ ἔμαζευθήκαμε γύρω του ὅλα τὰ παιδιά τῆς τρίτης.

— Στὸν κῆπο! Στὸν κῆπο, κύριε! ἐφωνάξαμε μὲ γαρά.

— Σύμφωνος! Ἄλλὰ νὰ ἴδοῦμε πρῶτα τὰ ἐργαλεῖα μας, λέγει ὁ δάσκαλος.

Ἐπήγαμε στὴν ἀποθήκη καὶ ἔσταθήκαμε ἀπέξω.

Μέσα ἐμπῆκαν μόνο δυὸς παιδιά.

— Εἶναι χάλια! ἀκούσαμε νὰ λέγουν. Καὶ ὅταν τὰ ἔφεραν ἔξω, εἴδαμε πώς ἀληθινὰ ἥσαν χαλασμένα.

Οἱ ἄξινες ἥσαν πολὺ φαγωμένες μπροστὰ καὶ δυὸς τρεῖς δὲν εἶχαν καὶ στειλιάρια.

Οἱ τσουγκράνες πάλι ἥσαν κουτσοδοντιασμένες.

— Τρία παιδιά νὰ τὶς μεταφέρουν στὸ σιδηρουργό, τὸ μαστρο - Πέτρο, νὰ τὶς ἴδῃ καὶ νὰ μᾶς εἰπῆ τί θέλει νὰ τὶς διορθώσῃ, εἶπεν ὁ δάσκαλος.

— Κύριε, δὲν μᾶς φθάνουν οἱ ἀξῖνες. Νὰ πάρωμε καὶ δυὸ καινούργιες, εἶπεν ὁ Νάσος. Πρέπει κάθε δμάδα νὰ ἔχῃ τούλαχιστον δυὸ ἀξῖνες καὶ μιὰ τσουγκράνα.

— Ναί, ναί, κύριε! ἐφώναξαν ὅλοι καὶ ἐσυμφώνησε καὶ ὁ δάσκαλος.

2. Τέσσερα παιδιά ἐπῆραν τὰ ἑργαλεῖα νὰ τὰ πάνε στὸ σιδηρουργεῖο καὶ τὰ ἄλλα ἐπῆγαν στὸν κῆπο.

— Νὰ μᾶς φέρετε πληροφορίες γιὰ ὅλα ὅσα εἴπαμε, εἶπεν ὁ δάσκαλος στὰ παιδιά, ποὺ ἔφευγαν φορτωμένα γιὰ τὸ σιδηρουργεῖο.

Τώρα τὰ παιδιά κοιτάζουν τὸν κῆπο. Εἶναι ξερὸς καὶ γυμνός. Μόνον τὰ δένδρα γύρω ἔχουν ἀκόμη φύλλα, ποὺ ἀρχίζουν καὶ αὐτὰ νὰ κιτρινίζουν. Τὰ χωρίσματα δμως, ποὺ εἶχαν ἀπὸ πέρυσι, φαίνονται ἀκόμη, καθὼς φαίνονται καὶ οἱ βραγιές.

— Εἶναι ἔτοιμα τὰ χωρίσματα, λέγει ὁ Νάσος. Νὰ χωρισθοῦμε σὲ δύτῳ δμάδες.

— Καὶ νὰ οἶψωμε κλῆρο ποιὸ χώρισμα θὰ πάρη ἡ κάθε δμάδα, ἐπρόσθεσεν ἡ Φώτω.

— Καὶ ἔτσι ἔγινε, ὅταν τὴν ἄλλη ὥρα ἐγύρισαν ἀπὸ τὸ σιδηρουργεῖο καὶ τὰ ἄλλα παιδιά. Ἐρριξαν κλῆρο καὶ χαρούμενες οἱ δμάδες ἐπῆραν τὰ χωρίσματά των, ἡ κάθε μιὰ τὸ δικό της, γιὰ ν' ἀρχίσουν τὴν ἑργασία.

10. Στὸ σιδηρουργεῖο.

Ἄ! τί μαυρίλα γύρω ἔδῶ, εἶπεν ὁ Νάσος ὅταν ἐφθασαν φορτωμένοι τὰ ἐργαλεῖα στοῦ μαστροῦ - Πέτρου τὸ σιδηρουργεῖο.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ἦτο κάποια ἡσυχία στὸ σιδηρουργεῖο. Ο μαστροῦ - Πέτρος ἐκάθετο σ' ἔνα κάθισμα κ' ἔξεκουράζετο. Ἡτο κόκκινος κ' ἐσπόγγιζε τὸν ἴδρωτα, ποὺ ἔτρεχε στὸ μέτωπό του. Μόνο τὸ καμίνι ἔκαιε κ' ἐφώτιζε γύρω τὸ σιδηρουργεῖο. Πλάγιι στὸ καμίνι ἐστέκετο ὁ ψυχογιὸς τοῦ σιδηρουργοῦ. Ἐτραβοῦσε ωυθμικὰ τὴν ἀλυσίδα ἀπὸ τὸ φυσεόδο καὶ τὴν ἄφηνε πάλι καὶ ἔκεινο ἐφυσοῦσε δυνατὰ τὰ κάρβουνα, ποὺ ἔκαιαν φλογερὰ καὶ ἐπύρωναν ἔνα κομμάτι σίδερο.

— Καλημέρα, μαστροῦ - Πέτρο! εἶπαν τὰ παιδιὰ καὶ ἔρριξαν χάμω στὸ χῶμα τὰ ἐργαλεῖα. Νὰ μᾶς εἰπῆς πόσο θὰ στοιχίσουν νὰ διορθωθοῦν οἱ ἀξῖνες καὶ οἱ τσουγκράνες καὶ πόσο θὰ μᾶς πάροης γιὰ δυὸ ἀξῖνες καινούργιες, σὰν κι αὐτὲς μικρές.

2. Ὁ μαστρο - Πέτρος μᾶς ἐκαλοδέχθηκε, ἔρριξε
μιὰ ματιὰ στὰ ἐργαλεῖα, ἐμουρμούρισε κάτι καὶ μᾶς
εἶπε τὶ θὰ στοιχίσῃ τὸ κάθιον τοῦ γιὰ νὰ διορθωθῇ
καλὰ καὶ πόσο θέλει γιὰ τὶς καινούργιες ἀξίνες.

Καὶ ὥσπου νὰ τελειώσῃ τὸ λογαριασμὸν ὁ μαστρο -
Πέτρος, τὸ σίδερο στὸ καμίνι ἦτο ἔτοιμο. Κρατώντας
στὸ ἀριστερὸν χέρι μιὰ μακριὰ τσιμπίδα μὲ ξύλινο χέρι,
τὴν ἔχωσε στὰ κάρβουνα καὶ ἀφοῦ ἔπιασε τὸ σίδερο, τὸ
ἔβαλε στὸ ἀμόνι. Ἡτο κατακόκκινο σὰν τὴ φωτιά! Ἐσή-
κωνε μὲ τὸ δεξὶ χέρι τὸ σφυρὶ καὶ τὸ ἔκτυποῦσε δυνατά.

Πάφ ! πάφ ! ἐπετιοῦντο γύρω σπίθες σὰν ἀκτίνες
καὶ ὁ μαστρο - Πέτρος τὸ ἔκτυποῦσε, δλο τὸ ἔκτυποῦσε,
ῶσπου ἄρχισε σιγὰ σιγὰ αὐτὸν νὰ μαυρίζῃ καὶ τὸ κτύ-
πημα νὰ κουδουνίζῃ.

Δυὸ φορὲς ἀκόμη ὁ μαστρο - Πέτρος ἔβαλε τὸ σίδερο
στὸ καμίνι καὶ τὸ ἔκτυπησε στὸ ἀμόνι καὶ τὸ ἐλιμάρισε
καὶ τελευταῖα, ἐνῶ ἔκαιεν ἀκόμη, τὸ ἔβιούτησε σ' ἐνα
κάδο μὲ νερό. Τξ . . . ! ἔκαμε μέσα στὸ νερό. Τὸ ἔβγαλε
σὲ λίγο μὲ τὴ τσιμπίδα καὶ τὸ ἔρριξε χάμω στὸ χῶμα.
Ἡτο μιὰ ἀξίνα μικρή, σὰν τὶς δικές μας.

— Εἶδες τὶ φωτιές ἐπετοῦσε τὸ σίδερο ; ἔλεγε στὸ
γυρισμὸν ὁ Πάνος. Πῶς δὲν καίεται ὁ μαστρο - Πέτρος ;

— Χά, χά ! ἐγέλασεν ὁ Νάσος. Δὲν εἶδες ποὺ ἐφο-
ροῦσε μιὰ δερμάτινη ποδιὰ ώς τὰ πόδια ;

11. Τὸ σύννεφο.

Μιὰ ζεστὴ φθινοπωρινὴ ἡμέρα ἔβγῆκεν ἀπὸ τὴ θά-
λασσα ἔνα μικρὸ σύννεφο καὶ ἄρχισε νὰ ἀνεβαίνῃ
ἐλαφρὸ κι εύτυχισμένο στὸν γαλάζιον οὐρανό. Ἀνέβηκε
ψηλά, πολὺ ψηλά καὶ φίχνοντας μιὰ ματιὰ κάτω εἶδε τὴ

γῇ ξερή, κατάξερη ἀπὸ τὴν ἀναβροχιά, εἶδε καὶ τοὺς καημένους τοὺς χωρικούς, ποὺ ἐδούλευαν καὶ ἐκοπίαζαν στὰ χωράφια των, καὶ τοὺς ἐλυπήθηκε καὶ εἶπε :

— Νὰ ἡμποροῦσαν νὰ βοηθήσω ἔκείνους τοὺς κακόμιοις ἔκει κάτω. Νὰ ἡμποροῦσαν νὰ τοὺς κάμω τὴ δουλειὰ πιὸ εὔκολη !

Καὶ ὅσο ἐπερνοῦσεν ἡ ἡμέρα καὶ τὸ σύννεφο ἐμεγάλωνε, τόσο ἐμεγάλωνε καὶ ἡ ἐπιθυμία του νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἐκουράζοντο σκάβοντας καὶ δργώνοντας τὴ γῆ. Καὶ ἔκεινοι ποὺ δὲν ἡμποροῦσαν νὰ παρατήσουν τὴ δουλειά των, γιατὶ ἥσαν πτωχοί, ἐκούταζαν πότε ἐπάνω καὶ ἔλεγαν :

— "Αχ ! νὰ ἡμποροῦσες νὰ μᾶς βοηθήσης λίγο !

— Ναι, ναι, θὰ σᾶς βοηθήσω, εἶπε τὸ σύννεφο καὶ ἀρχισε σιγά σιγά νὰ κατεβαίνη.

2. Ἐπλησίαζε στὴ γῆ. Μὰ ἔξαφνα ἐθυμήθηκε κάτι, ποὺ τοῦ εἶχαν εἰπεῖ, ὅταν ἦτο ἀκόμη πολὺ μικρὸ συννεφάκι, στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θάλασσας. Τοῦ εἶχαν εἰπεῖ πῶς τὰ σύννεφα πεθαίνουν, ὅταν ζυγώσουν πολὺ στὴ γῆ. Γι' αὐτὸ ἐκρατήθηκε κάμποσο ψηλὰ καὶ ἐκινεῖτο καὶ ἔκει μὲ τὸ ἀεράκι. Στὴν ἀρχὴ ἐφοιβήθηκε, μὰ εὐθὺς ἔβαλε ὄλη τὴ δύναμή του καὶ ἐστάθηκεν ἀκίνητο καὶ εἶπε :

— Καλοί μου ἀνθρώποι, ἔγὼ θὰ σᾶς βοηθήσω καὶ ἂς γίνη ὅ,τι θέλει ! Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἐμεγάλωσε καὶ ἐδυνάμωσε. Ποτὲ δὲν εἶχε φαντασθῆ πῶς ἡμποροῦσε νὰ γίνη τόσο μεγάλο καὶ τόσο δυνατό. Ἐστέκετο ἀποπάνω σὰν ἄγγελος καὶ μὲ τὰ μεγάλα του πτερόα ἐσκέπαζε τὰ χωράφια καὶ τὰ δάση. Οἱ ἀνθρώποι τὸ ἔβλεπαν καὶ ἐθαύμαζαν τὴ μεγαλοπρέπειά του. Τὰ δένδρα ἔγερ-

ναν ἐμπρός του τὰ κλαδιά των καὶ τὰ φυτὰ ἔγερναν τὰ φύλλα των καὶ δλοι τὸ ἐπερίμεναν μὲ λαχτάρα.

— Πάρτε με ! εἶπε τότε τὸ βουρκωμένο σύννεφο. Σᾶς δίνω τὴν ζωὴν μου !

3. Φίτ ! ἐλαμψεν ἀμέσως μέσα στὴν καρδιά του ἐνα φῶς καὶ ἀκούσθηκε μιὰ δυνατὴ βροντὴ καὶ τὸ σύννεφο αἰσθάνθηκε τόσην ἀγάπη καὶ τόση συμπόνια γιὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατεβαίνοντας πιὸ χαμηλὰ ἔχυσε δλη του τὴν ζωὴν σὲ μιὰ εὐλογημένη βροχή. Κι δταν ἐσταμάτησεν ἡ βροχή, ἐδιαλύθηκε κι αὐτό, ἐπέθανε.

‘Ωστόσο οἱ ἀνθρώποι καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ ἐπῆραν νέα ζωὴν κ’ ἐκοίταξαν μ’ εὐγνωμοσύνη τὸ οὐράνιο τόξο, ποὺ μὲ τὰ ωραῖα του χρώματα ἀπλώνετο ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ τοῦ οὐρανοῦ ὡς τὴν ἄλλη, δίχως νὰ ξέρουν πὼς αὐτὸν ἥτο ὁ τελευταῖος χαιρετισμὸς τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς μεγάλης ἀγάπης, ποὺ ἔδειξε τὸ σύννεφο.

12. Τὰ πρωτοβρέχια.

— Σὰ νὰ τὴν εἴχαμε παραγγελία ! ἐφώναξαν τὰ παιδιά, δταν ἐμπῆκαν στὴν τάξη μὲ τὶς ἀξίνες καὶ τὶς τσουγκράνες στὰ χέρια.

— Κρ . . . μπούμ ! ἀκούσθηκε τότε, σὰ νὰ ἔλεγε : Ναί ! καὶ ἡ βροχὴ ἐδυνάμωσε. Ἡ τάξη ἐσκοτείνιασε. Φίτ ! φίτ ! ἐλαμποκοποῦσε κάποτε ἀνάμεσα στὰ σύννεφα καὶ ἀκούοντο βροντές.

Πολλὰ παιδιά ἐφοβήθηκαν ἀπὸ τοὺς κρότους καὶ δὲν ἐμιλοῦσαν διόλου. Τὰ πιὸ πολλὰ διμώς ἔτρεξαν στὰ παράθυρα κ’ ἔβλεπαν ἔξω τὴν βροχὴν καὶ τὶς ἀστραπὲς

καὶ ἄκουαν τὶς βροντὲς κ' ἔχαιροντο. Ἐχαίροντο γιὰ τὴν ξαφνικὴν βροχήν, ποὺ ἦλθε μὲν ἀστραπὲς καὶ βροντές, μὰ ἔχαιροντο πιὸ πολύ, γιατὶ μόλις εἶχαν τελειώσει τὴν καλλιέργεια τοῦ κήπου. "Εσπειραν, ἐφύτευσαν, ἔγραψαν τὰ ἡμερολόγια. "Ολα τὰ εἶχαν ἔτοιμα καὶ ἐπεριμέναν τὴν βροχὴν νὰ τὰ ποτίση, νὰ φυτρώσουν γρήγορα.

— Βρ...! ἔβρεχε δυὸ δλόκληρες ὕδρες. Ἡ γῆ ἐποτίσθηκε, ἔχόρτασε, καὶ τὰ νερὰ ἔτρεχαν στὰ αὐλάκια τῶν δρόμων, ἐπλημμύρισαν τὴν αὐλή, ἐπλημμύρισαν τὸν κῆπο.

— Σὰ νὰ τὴν εἴχαμε παραγγελία! ἔλεγαν καὶ ἔτριβαν τὰ χέρια των ἀπὸ τὴν γαρά.

13. Η βροχούλα.

Τὰ χωράφια ξεραμένα
περιμένουν τὰ καημένα
τῆς βροχούλας τὸ νερό,
γιὰ νὰ πιοῦν καὶ νὰ χορτάσουν
κ' ἔτσι οἱ γεωργοὶ νὰ πιάσουν
τὴ δουλειά μὲ τὸν καιρό.

Πέφτει, πέφτει κ' ἡ βροχούλα
τί χαρά καὶ τί δροσούλα!
ἔμαλάκωσεν ἡ γῆ.
Τὸ ἀλέτρι, τὸ ζευγάρι
ὅ καθένας σας ἀς πάρη,
στὸ ποδάρι, γεωργοί!

Τί βαθιά τὸ χῶμα σχίζει
 τὸ ἀλέτρι καὶ γυαλίζει,
 πόσ' αὐλάκια στὴ σειρά !
 Πάνω κάτω τὸ ζευγάρι,
 ποιὸς σιτάρι, ποιὸς κριθάρι
 σπέρνει μὲ κρυφή χαρά.

14. Στὸ ἀμπέλι.

Εδῶ καὶ κάμποσες ἡμέρες ἐτρυγήσαμε τὸ ἀμπέλι μας. Ἐκόφαμε δλα τὰ γινωμένα σταφύλια, τὰ μεγάλα καὶ ζουμερά, καὶ τώρα βράζει ὁ μοῦστος στὸ βαρέλι καὶ θὰ γίνη κρασί. Τὸ ἀμπέλι ἔκουσράζεται πιὰ καὶ σιγὰ σιγὰ τὰ φύλλα του τὰ πλατιὰ κιτρινίζουν καὶ πέφτουν. 'Ο πατέρας λέγει νὰ πάμε νὰ ἀνοίξωμε γύρω σὲ κάθε κλῆμα ἔνα λάκκο καὶ νὰ φέξωμε δυὸ τρεῖς χεριὲς κοπριὰ στὸν καθένα.

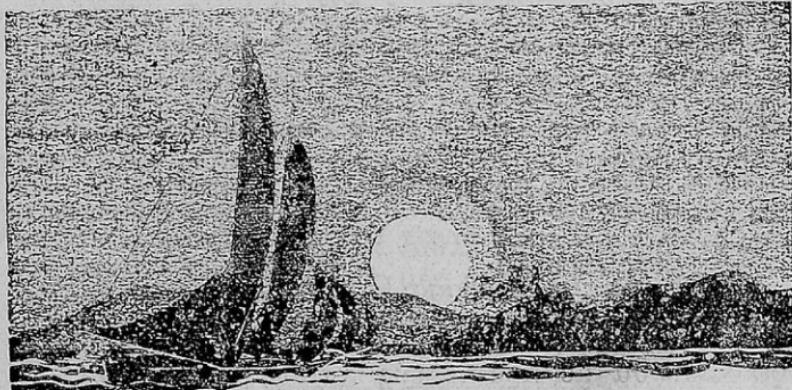
— Εἶναι, μᾶς λέγει, ἡ κοπριὰ τὸ φαγὶ τοῦ ἀμπελιοῦ. Ἐκουσράσθηκε τὸ καημένο γιὰ νὰ θρέψῃ τὰ σταφύλια καὶ ἀδυνάτισε. "Αν δὲν τοῦ δώσωμε τώρα νὰ φάγη, εἶναι φόβος νὰ μὴν καρπίσῃ πιὰ ἢ νὰ ἔρεισθη.

"Η δουλειὰ ἔγινε πρόθυμα. Ἡ μητέρα μὲ τὴ Δέσποινα ἀνοίγουν τοὺς λάκκους κάθε ἡμέρα τὸ ἀπόγευμα καὶ ἔγὼ κουβαλῶ μὲ τὸ γάιδαρο τὴν κοπριά. Σὲ τέσσερις ἡμέρες τὸ ἀμπέλι ἐπῆρε τὸ φαγὶ του καὶ σιγὰ σιγὰ θὰ τὸ φάγη δλον τὸ χειμώνα ρουφώντας το μαζὶ μὲ τὸ νερό, ποὺ θὰ τοῦ δώσουν οἱ φθινοπωρινὲς βροχές. "Ετσι δυναμωμένο θὰ μᾶς δώσῃ τὴν ἔργομενη χρονιὰ πιὸ

πολλὰ σταφύλια. Μὰ μὴ νομίσετε πῶς καὶ τώρα δὲν μᾶς πληρώνει τὸ ἀμπέλι γιὰ τὸ καλὸ ποὺ τοῦ κάμνομε. Μὲ τὸν πρῶτο δρόμο, ποὺ ἔκαμα κουβαλώντας τὴν κοπιά, μοῦ εἶπεν ἡ μητέρα :

— Νάσο, ἔλα καὶ θὰ πληρωθῇ ὁ κόπος σου, κι ὅσπου νὰ ρωτήσω πῶς, βλέπω τὴ μητέρα νὰ ἀπλώνῃ στὸ καλάθι καὶ νὰ βγάζῃ τρία τέσσερα μικρά, μὰ διμορφά καὶ γλυκὰ σταφυλάκια.

— Πάρε τα, μοῦ λέγει, εἶναι ἀπὸ τὰ κουδούνια, ποὺ πάντα ἔχει αὐτὸν τὸν καιρὸν ὕριμα τὸ ἀμπέλι.

15. Γιὰ τὸ θαλασσινὸ ταξίδι.

Η Βαγγελίτσα ἥλθε σήμερα στὸ σχολεῖο μὲ μάτια βουρκωμένα. Κι ἀργησε λίγο ἡ Βαγγελίτσα. "Οταν ἐμπῆκε στὴν τάξη, τὰ ἄλλα παιδιὰ ἐτοιμάζοντο νάρχισουν τὴν ἐργασία.

— Τί νὰ ἔπαθε ἡ Βαγγελίτσα; ἔγερνε τὸ κάθε παιδὶ καὶ ἔλεγε μυστικὰ στὸ διπλανό του.

— Τί τρέχει, Βαγγελίτσα; ρωτᾶ ὁ δάσκαλος. Μήπως σ' ἐμάλωσε κανείς; Γιατὶ εἶσαι κλαμένη;

— "Οχι, κύριε, δὲν μ' ἐμάλωσε κανείς, μὰ ἔκλαυσεν ἡ μητέρα, ποὺ ἔφυγεν ὁ ἀδελφός μου ὁ ναύτης, κ' ἔκλαυσα κ' ἔγω. Ἡ μητέρα φοβᾶται πολὺ τὴν θάλασσα. "Οταν ἐγύρισεν ὁ ἀδελφός μου ἀπὸ τὸ προηγούμενο ταξίδι του, καὶ μᾶς εἶπε πώς τὸ πλοϊο ἐκινδύνευσε νὰ πνιγῇ ἀπὸ τὴν ταικυμία, ἡ μητέρα ἐτρόμαξε. Τώρα δὲν ἥθελε νὰ ἀφῆσῃ τὸν ἀδελφό μου νὰ φύγῃ. Τοῦ ἔλεγε νὰ φορούτισῃ νὰ βρῇ δουλειὰ στὴ στεριά. Μὰ ὁ ἀδελφός μου ἔχει συνηθίσει πιὰ τὴν θάλασσα καὶ δὲν ἀκούσε. "Εφυγε σήμερα τὸ πρωί.

— "Ωρα καλή, Μιχαλάκη μου, μὲ τὴν εὐχή μου καὶ μὲ τὸ καλὸ νὰ γυρίσης, εἶπεν ἡ μητέρα στὸν ἀδελφό μου καὶ ἀρχισε νὰ κλαίη. Ἐγὼ εἶχα χαρά ποὺ θὰ ἐπήγαινεν ὁ Μιχαλάκης ταξίδι καὶ θὰ μᾶς ἔφερεν τόσα καλά, ὅπως μᾶς ἔφερε καὶ στὸ πρῶτο του ταξίδι. Μὰ σὰν εἶδα τὴν μητέρα νὰ κλαίη, μοῦ ἥλθαν καὶ μένα κλάματα.

— Μητέρα, μὴ φοβᾶσαι! εἶπεν ὁ Μιχαλάκης μας. Ἡ εὐχή σου, ποὺ μ' ἐγλύτωσε πέρυσι ἀπὸ τὴν φοβερὴ ταικυμία, θὰ μὲ προστατεύῃ πάντα, μὴ φοβᾶσαι! Κ' ἔφυγε. Θὰ πάη ταξίδι μακρινό. Θὰ γυρίσῃ τὰ Χριστούγεννα.

— Μὲ τὸ καλὸ νὰ πάη, εἶπεν ὁ δάσκαλος, καὶ τὰ μάτια τῆς Βαγγελίτσας ἐβιούρκωσαν, ἀλλὰ δὲν ἔκλαυσε τώρα.

16. Τὸ ναυτόπουλο.

Mὲ καράβι στὰ ταξίδια
τὸ ναυτόπουλο γυρνᾶ
καὶ στῆς θάλασσας τὰ φίδια
τὰ μικράτα του περνᾶ.

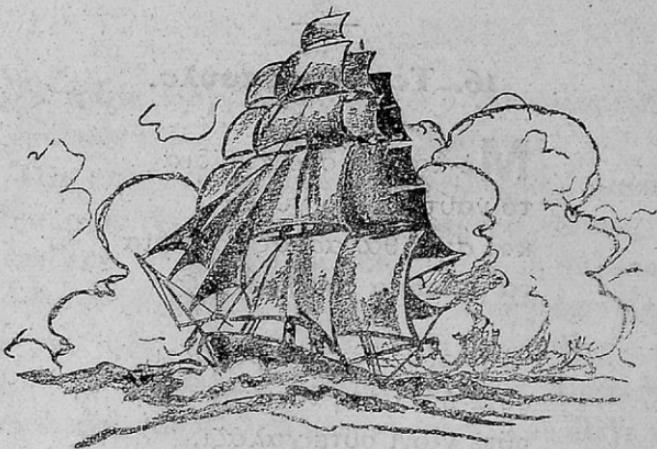
‘Ο βοριάς δὲν τὸ τρομάζει,
οὔτε ἡ ἄπιστη νοτιά,
οὔτε χιόνι οὔτε χαλάζι,
οὔτε κύματα πλατιά,

Στὴ δουλειὰ πρωὶ καὶ βράδυ
μὲ τὸ στρόμπο στὸ πλευρὸ
ξερὸ τρώγει παξιμάδι,
πίνει ἄνοστο νερό.

Πεταχτὸ σὰν τὸ ξεφτέρι
ἀνεβαίνει στὰ πανιὰ
καὶ μὲ ρόζους μὲς στὸ χέρι
λύνει, δένει τὰ σχοινά.

Στοῦ κινδύνου τὴν τρομάρα
τὸ φυλάγει μοναχή,
τῆς μανούλας του ἡ λαχτάρα
τῆς μανούλας του ἡ εύχή.

17. Τὸ καράβι.

Καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά,
τὴν ἄγκυρα σηκώνει,
καραβοκύρης στέκεται
κρατώντας τὸ τιμόνι.

Καράβι στὸ ταξίδι σου
Θὰ βρῆς λιμάνια χίλια
Θάκούσης «Καλῶς ὥρισες»
ἀπὸ χιλιάδες χεῖλια.

Μὴν τὰ πιστέψῃς !
“Απιαστες εὐχές, π’ ἀέρας παίρνει
καὶ τὶς σκορπᾶ στὸ δρόμο του
καὶ πίσω δὲν τὶς φέρνει.

Τὸ μόνο «Καλῶς ὥρισες»,
τὴ μόνη εὐχὴ ποὺ πιάνει,
Θὰ τὴν ἀκούσης στὸ φτωχὸ
τοῦ τόπου σου λιμάνι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

18. Γιὰ τὸ χειμαδιό.

Χαρὰ Θεοῦ στὸ βουνὸ δὲ
τὸ καλοκαίρι. Ὁ οὐρανὸς
καταγάλανος καὶ ὁ ἥλιος σὰν
πυρωμένη σφαίρα πυρπολεῖ,
νομίζεις, κάτω μακριὰ τοὺς
κάμπους. Στὸ βουνὸ ὅμως ἐλα-
φὸς καὶ δροσερὸς ἀεράκι φυσᾶ
ὅλη τὴν ἡμέρα μέσα ἀπὸ τὰ
πυκνὰ καὶ καταπόσινα δέν-
δρα καὶ δροσίζει ἀνθρώπους
καὶ ζῶα.

Μὲ τὰ χαράματα ὁ Θύμιος,
ὅ γιὸς τοῦ γερο - Θανάση, τοῦ τσέλιγκα, ἀφήνει τὰ πρό-
βατα ψηλὰ στὴν πλαγιὰ νὰ βοσκήσουν μὲ τὴ δροσιὰ καὶ
βουίζουν οἱ ρεματιές ἀπὸ τὰ κουδουνίσματα.

Κάθε πρωὶ στὸ βάθος μιᾶς ρεματιᾶς, γύρω σὲ μιὰ
καλύβα, τὰ ἐγγονάκια τοῦ γερο - Θανάση βιηθοῦν τὴ
μητέρα των νὰ σκουπίσῃ τὴν καλύβα, νὰ φέρῃ ἔνλα,
νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ φαγητό, νὰ πήξῃ τὸ γάλα, νὰ πλύνῃ τὰ
φορέματά των, νὰ κάμη δλες τὶς δουλειές.

Τὸ βράδυ, ὅταν βασιλεύῃ ὁ ἥλιος, ὅλη ἡ οἰκογένεια
τοῦ γερο - βισκοῦ ἔαπλώνεται σὲ μέρος ἀναπαυτικό, πιὸ

ψηλὰ ἀπὸ τὴν καλύβα, γιὰ νὰ κοιμηθῇ. Κοιμοῦνται δὲ οἱ ήσυχα καὶ ἔκουράζονται ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς ημέρας. Κοιμοῦνται ὡς τὰ χαράματα. Μόνο ὁ Θύμιος σηκώνεται κατὰ τὰ μεσάνυκτα καὶ ὅδηγει τὰ πρόβατα στὴ βισκή. Πολλὲς φορὲς ὅμως ὁ γερο-τσέλιγκας ἀφήνει τὸ Θύμιο νὰ χορτάσῃ πιὸ πολὺ τὸν ὑπο τὸν ὑπο καὶ ὅδηγει μόνος του τὸ κοπάδι στὴ βισκή. Τότε τὰ κουδουνίσματα τῶν προβάτων κρατοῦν τὸ ἵσο στὸ τραγούδι τοῦ βισκοῦ.

Ἄ, τὶ εὐλογημένη ἡ ζωὴ τοῦ βουνοῦ τὸ καλοκαίρι !

2. Τὰ πρωτοβρόχια φέτος ἐτρόμαξαν τὸ γερο-Θανάση καὶ τοὺς δικούς του. Ἐκεῖ ποὺ ἦτο ἡσυχία, καὶ καταγάλιανος ἔλαμπεν ὁ οὐρανὸς καὶ τὰ πουλιὰ χαρούμενα ἐπετοῦσαν ἀπὸ δένδρο σὲ δένδρο, ἔξαφνα μαῦρα σύννεφα ἀπλώνονται στὸν οὐρανό. Βαθὺ καὶ πυκνὸ σκοτάδι σκεπάζει στεριὰ καὶ θάλασσα καὶ τὰ γύρω χάνονται. Ἀστραπὲς λάμπουν στὸν δρίζοντα, ἄγριος καὶ ψυχρὸς μουγκρίζει ὁ βροιάς. Σὲ λίγο βροχὴ σὰν καταρράκτης σχηματίζει στὴ μεγάλη ρεματιὰ ὁρμητικὸ ποτάμι. Τὰ πρόβατα τρέμουν ἀπὸ τὸ φόβο των. Ἡ μεγάλη κακοκαιρία ἔξακολουθεῖ καὶ τὴν ἄλλην ημέρα καὶ τὴν ἄλλη.

— Θύμιο, τρέχα νὰ φέρης τὸ γάιδαρο. Ἐμεῖς ἐδῶ θὰ ἐτοιμάσωμε τὰ πράγματα. Δὲν μᾶς κρατεῖ πιὰ δ τόπος, πρέπει νὰ τραβήξωμε γιὰ τὸ χειμαδιό, νὰ φτιάσωμε τὰ μανδριά, λέγει ὁ γερο-Θανάσης.

Ο Θύμιος ἐτρεξε πεταχτὸς μὲ τὴ μαγκούρα του καὶ σὲ λίγο ἔφερε τὸ γάιδαρο. Ἐβγαλε ἀπὸ τὴν καλύβα τὸ σχοινινο χαλινάρι καὶ τὸ σαμάρι καὶ τοῦ τὰ ἔβαλε. Τὸν ἔδεσεν ἀπὸ ἓνα χαμόδενδρο, μπροστὰ στὴν καλύβα, καὶ

Δ Παπαϊωάννου : «Ο φίλος τῶν παιδιῶν» ἔκδ. Ζ'

τοῦ ἔρωιξε νὰ φάγη κριθάρι. Δὲν ἐβόσκησεν δὲ καημένος δλη τὴ βροχερὴ νύκτα καὶ ἐπρεπε νὰ φάγη καλά, γιατὶ καὶ φορτίο ἀρκετὸ θὰ ἔπαιρνε καὶ δρόμο πολὺν εἶχε νὰ κάμη. Ἐπτὰ δλόκληρες δρες !

3. Στὸ μεταξὺ ἑτοιμάσθηκαν δλα καὶ τώρα ἡ γυναίκα τοῦ Θύμιου μὲ τὸ γάιδαρο φορτωμένον δλα τὰ πράγματα καὶ τὴ μικρὴ Βασίλω καβάλλα, ἐπάνω ἀπὸ τὰ πράγματα, ἀκολουθεῖ τὸ κοπάδι ποὺ πάει μπροστά.

— Γκλιγκλίν, γκλιγκλίν, γκλιγκλίν ! ἀκούονται τὰ κουδούνια, ποὺ εἶναι κρεμασμένα στὶς προβατίνες.

— Γκλουγκλούν, γκλουγκλούν, γκλουγκλούν ! ἀκούεται καὶ τὸ μεγάλο κουδούνι, ποὺ εἶναι κρεμασμένο στὸν δδηγό, στὸ κριάρι μὲ τὰ στριφτὰ κέρατα.

— Πρέι, πρέι ! φωνάζουν δὲ γερο - βισκός μὲ τὸ γιό του τὸ Θύμιο καὶ δδηγοῦν τὸ κοπάδι πρὸς τὰ κάτω.

— Γαῦ γαῦ ! ἀκούεται κάπου κάπου καὶ δὲ Μοῦργος ποὺ τρέχει δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἐμπρὸς καὶ πίσω, γιὰ νὰ γυρίζῃ κανένα ἀρνί, ποὺ θέλει νὰ παραστρατήσῃ.

— Μπέε ! μπέε ! ἀκούεται νὰ φωνάζῃ κανένα ψιμάρι ποὺ ἔμεινε πίσω ἀπὸ τὴ μάνα του.

Καὶ ὅταν πιὰ τὸ κοπάδι μπῆ στὸ δρόμο του, δὲ γερο - βισκός ἀρχίζει τὸ τραγούδι.

"Ἐχετε γειά, ψηλὰ βουνά
καὶ σεῖς κοντοραχοῦλες,
ἔχετε γειά, ψηλὰ δενδρά
καὶ σεῖς κρυοβρυσοῦλες

19. Τὸ κυπάδι.

Ἄρνακια εἶναι ὄρα,
τό σκότος ἀρχινᾶ,
νὰ κατεβῆτε τώρα
ἀπ' τὰ ψηλὰ βουνά.

Κι ὅταν θὰ ξαναδοῦμε
χρυσὸ τὸν οὐρανό,
τροφὴ καλὴ θὰ βροῦμε
καὶ πάλι στὸ βουνό.

Κι ἄλλο δὲν περιμένουν
τάρνακια τὰ καλὰ
καὶ νά τα, κατεβαίνουν,
ἀφήνουν τὰ ψηλά.

Ἐμπρὸς ὁ Μοῦργος πάει
σὰ γέρος γνωστικός,
κι ἀκολουθοῦν στὸ πλάι
μαγκούρα καὶ βοσκός.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

20. Ὁ χειμώνας.

Κικιρίκου! ἐλαλοῦσεν ὁ πετεινὸς καὶ στὸ μαγειρεῖο
ἐτσιτσίριζε τὸ τηγάνι.

— Νάσο, κοιμᾶσαι; ἐφώναξεν ἡ Δέσπω.

— "Οχι Δέσπω! "Εχω ὥρα ποὺ ἔξυπνησα! Κρυώνω.

Ἡ μητέρα δὲν μοῦ ἔρριξε καὶ ἄλλο σκέπασμα.

— Ἐμπρός! λέγει ὁ Νάσος, καὶ στὴ στιγμὴ τὰ παιδιὰ εὑρέθηκαν κοντὰ στὴ φωτιά.

— Τηγανῖτες, τηγανῖτες! ἐφώναξαν καὶ τὰ δυὸ βλέποντας τὴν μητέρα νὰ φίχη μὲ τὴν κουτάλα μέλι ἐπάνω στὶς τηγανῖτες, ποὺ ἦσαν σωριασμένες στὴ μεγάλη λεγάνη.

— Ναί! Γιὰ τὰ χρόνια πολλά! λέγει ἡ μητέρα καὶ ἡ φωτιὰ ἐβούιζε πιὸ πλούσια σήμερα, σὰ νὰ ἔλεγε καὶ αὐτή:

— Χρόνια πολλά, χρόνια πολλά!

— Ποιὸς γιορτάζει, μητέρα; ἐρώτησαν μὲ μιὰ φωνὴ τὰ παιδιά. Τί γιορτὴ εἶναι σήμερα;

— Γιὰ ἀκοῦστε ἔξω! λέγει ἡ μητέρα, καὶ τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν ν' ἀνοίξουν τὸ παράθυρο. Μὰ εὐθὺς τὸ ἔκλεισαν πάλι. Β...! ἀκούετο ἔξω καὶ στὸ πρόσωπό των ἐφύσηξε κρύος ὁ βιομάς. Β...! β...!

— Ἡ! Ἡλθεν ὁ χειμώνας! Ἡλθεν ὁ χειμώνας! ἐφώναξαν καὶ ἔτριβαν τὰ χέρια των.

2. Ἡλθεν ὁ χειμώνας! Τὰ παιδιὰ φοροῦν τὰ μάλινα φορέματά των. Πηγαίνουν στὸ σχολεῖο ζεστὰ καὶ χαρούμενα, μὰ ἡ μύτη των εἶναι κόκκινη ἀπὸ τὸ κρύο. Μερικά, τὰ πιὸ ἀδύνατα, παίρνουν καὶ συνάχι. Ἡ αὐλὴ

καὶ ὁ δρόμος χάνουν πιὰ τὸν φίλους των. Τὰ παιδιά κάθονται τώρα στὸ σπίτι. Κάμνουν τὴν ἐργασία τοῦ σχολείου, βοηθοῦν τὸν γονεῖς των, παίζουν στὸ ξεστὸ χαλί, κοντὰ στὴ φωτιά. Ἀκούουν τὰ παραμύθια τῆς κυρούλας καὶ τὶς ιστορίες τοῦ παππούλη ἀχόρταγα. Εἶναι οἱ ἀχώριστοι σύντροφοι τῆς γάτας καὶ τοῦ σκύλου. Τὰ καλὰ ζῶα είναι οἱ καλύτεροι των φίλοι στὸ παιγνίδι καὶ προπαντὸς ὁ σκύλος. Μὰ πιὸ πολὺ χαίρονται τὰ παιδιά, ὅταν ὁ γερο-χειμώνας τὸν στέλλῃ τὸ χιόνι καὶ μαζὶ μὲ αὐτὸ τὰ δῶρα τῆς πρωτοχρονιᾶς.

21. Ἡ χειμωνιά.

Στὸ χωριὸ μὲ τᾶσπρα σπίτια
 ήλθε χειμωνιά.

Μαζευθῆκαν τὰ σπουργίτια
 στὴ ζεστὴ γωνιά.

Ἐξω ἀπὸ τοῦ χωριοῦ τὰ σπίτια
 ήλθε παγωνιά.

Τὰ κλαριὰ δὲν ἔχουν φύλλα,
 σπόρος πουθενά.

Μές στὸ τζάκι ἀνάψαν ξύλα,
 τὸ πουλὶ πεινᾶ,

Τὰ κλαριὰ γυμνὸν ἀπὸ φύλλα,
 σπόρος πουθενά.

Τὸ καλὸ παιδὶ θάνοίξη
 τότε, τί χαρά!

καὶ τὰ ψίχουλα θὰ ρίξῃ
 στὰ μικρὰ πουλιά.

Τὸ θαμπὸ τζάμι θάνοίξη
 τότε, τί χαρά!

22. Δίχως ἐργασία.

Ο πατέρας τῆς Ζωῆς εἶναι κτίστης. Τὸ πρωὶ μὲ τὰ
χαράματα πηγαίνει στὴν οἰκοδομὴ καὶ γυρίζει τὸ
βράδυ, ποὺ ἀνάβουν τὰ φῶτα. Ἡ οἰκοδομὴ εἶναι χα-
μηλὰ ἀκόμη καὶ δ πατέρας στέκεται δλη τὴν ἡμέρα στὴ

σκαλωσιὰ καὶ κτίζει. Εἶναι χειμώνας καὶ ὁ καημένος ὁ πατέρας κρυώνει καὶ γυρίζει στὸ σπίτι κουρασμένος.

“Οταν μιὰν ἡμέρα ἦτο παγωνιὰ δυνατή, ὁ πατέρας ἐγύρισεν ἀμέσως ἀπὸ τὴν οἰκοδομὴν καὶ εἶπε στὴν μητέρα:

— Ἡ ἐργασία ἔσταμάτησε. Ἡ ἀμμοκονία εἶναι παγωμένη. Δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ ἐργασθοῦμε!

— Αὐτὸν εἶναι κακό! εἶπεν ἡ μητέρα. “Εμειναν δῆλοι δίχως ἐργασία;

— Ναί, ναί! δῆλοι οἱ κτίστες ἐπῆγαν στὰ σπίτια των.

“Οταν τὸ μεσημέρι ἡ Ζωὴ ἐγύρισεν ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ εἶδε τὸν πατέρα νὰ κάθεται στὴ φωτιά, ἐφώναξε χαρούμενη.

— Ἄ, τί καλά! Σήμερα δὲν θὰ σοῦ φέρω τὸ φαγὶ στὴν οἰκοδομή.

Μὰ ὁ πατέρας δὲν ἐμιλοῦσε διόλου.

— Ναί. Ο πατέρας δῆλος εἶναι δίχως ἐργασία! Καταλαβαίνεις; εἶπεν ἡ μητέρα.

— Δίχως ἐργασία; Μὰ αὐτὸν δὲν εἶναι ἄσχημο! Ετσι πατέρα; Θὰ μείνης καὶ μιὰν ἡμέρα στὸ σπίτι, ποὺ εἶναι ζεστά.

— Ναί, παιδί μου. Φθάνει μόνο νὰ μὴ βαστάξῃ πολὺ ὁ χειμώνας. Αν εἶναι γιὰ μιὰ δυὸς ἡμέρες δὲν πειράζει, ξεκουράζεται κανείς.

2. Μὰ ἔξω τὸ κρύο ἐδυνάμωνε. Ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῆς στέγης ἐκρέμοντο κρύσταλλα. Ἡ Ζωὴ γιὰ νὰ πάη στὸ σχολεῖο ἐφόρεσε τὸ χονδρὸ πανωφόρι καὶ πάλι ἐκρύωνε. Ἡ μητέρα στὸ μαγειρεῦ ἐτυλίχθηκε μὲ ἔνα μεγάλο σάλι καὶ πάλι ἐκρύωνε. Τὰ ξύλα τὰ ἔβαζαν σωρὸ στὴ φωτιά. Στὸ τέλος ἐσώθηκαν καὶ αὐτὰ καὶ τὰ

κάρβουνα. Καὶ τὸ πιὸ χειρότερο ἦτο ποὺ ἐσώθηκαν καὶ οἱ οἰκονομίες τοῦ πατέρα. Ὁ χειμώνας ἐβάσταξε πάρα πολλὲς ἡμέρες. Τὰ χιόνια ἥρχοντο τὸ ἔνα κοντὰ στὸ ἄλλο.

Ἡ μητέρα εἶχε κάποιο κομπόδεμα στὴν κασέλα. "Ετρεξε καὶ τὸ ἔφερε. Τὸ ἔδωσε στὸν πατέρα καὶ ἐμέτρησε τὰ λεπτά.

— "Ισα ἵσα γιὰ ἔνα σακκὶ κάρβουνα, εἴπεν ὁ πατέρας. Τίποτε ἄλλο δὲν μποροῦμε νὰ ἀγοράσωμε !

Τὸ μεσημέρι ἐκεῖνο δὲν ὑπῆρχε πιὰ οὔτε σούπα, οὔτε κρέας. Μόνο πατάτες ὑπῆρχαν καὶ ἔνα κομμάτι ψωμί.

— Μητέρα, δὲν ἔχομε σήμερα κρέας ; ἐρώτησεν ἡ Ζωή.

— Παιδί μου, δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ ἀγοράσωμε κρέας ἀποκρίθηκεν ἡ μητέρα.

Σὲ δυὸς ἡμέρες ἐτελείωσε καὶ τὸ ψωμί.

Τότε ἡ μητέρα ἐφώναξε τὴν Ζωὴν καὶ τῆς εἶπε :

— Ζωή, πήγαινε στὸ ψωμᾶ καὶ πάρε ἔνα μαῦρο ψωμί !

Μὰ δταν ἡ Ζωὴ τῆς εἶπε :

— Μητέρα, δός μου λεπτά ! ἡ μητέρα δακρυσμένη ἀποκρίθηκε :

— Δὲν ἔχω διόλου. Νὰ εἰπῆς στὸν ψωμᾶ πώς ὁ πατέρας εἶναι δίχως ἐργασία, καὶ θὰ τοῦ πληρώσωμε τὸ ψωμί, δταν ὁ πατέρας πιάσῃ δουλειὰ στὴν οἰκοδομή !

Ἡ Ζωὴ ἐπῆγε καὶ τὰ εἶπεν δλα. Ὁ ψωμᾶς ἐμουρμούρισε λίγο, ἀλλὰ μολαταῦτα τῆς ἔδωσεν ἔνα μαῦρο ψωμὶ καὶ τὸ ἔγραψε.

“Οταν ἔπειτα ἡ Ζωὴ ἐπῆγε στὸν παντοπώλη νὰ ἀγοράσῃ βιούτυρο, καὶ ἐκεῖνος μὲ δυσκολία τῆς ἔδωσε.

3. Ὁ καιρὸς ὅσο ἐπήγαινε καὶ ἔχειροτέρευε. Ἡ μητέρα ἐντόπετό νὰ στείλῃ στὸν ψωμᾶ καὶ στὸν παντόπλη νὰ ἀγοράσῃ μὲ πίστωση. Ἐστενοχωρεῖτο καὶ ἔλεγε στὸν πατέρα:

—Δὲν ξέρω πιὰ τί θὰ γίνωμε! Δὲν ἔχω οὔτε δεκάρα! Τότε ἐπῆγαν ὅλοι λυπημένοι στὰ κρεβάτια των. Ἡ μητέρα ὅλη τὴν νύκτα δὲν ἔκλεισε μάτι. Ἀκουε τὸν ἀέρα ἔξω ποὺ ἔβιούζε καὶ τὰ παράθυρα ποὺ ἔτριζαν καὶ δὲν τὴν ἔπαιρνεν ὑπνος.

Τὸ πρωὶ ἦσαν ὅλα σκεπασμένα μὲ χιόνι, κάτασπρα. Στοὺς δρόμους ἦτο τόσο πολὺ τὸ χιόνι, ποὺ ἡ συγκοινωνία ἐσταμάτησε. Οὔτε τρόμη ἡμποροῦσε νὰ πάη, οὔτε αὐτοκίνητο, οὔτε τίποτε. Ἐνας κλητήρας τῆς Δημαρχίας ἐφώναζε νὰ τρέξουν ἐργάτες μὲ φτυάρια νὰ πετάξουν τὸ χιόνι ἀπὸ τοὺς δρόμους, καὶ ἄλλοι μὲ ἀξῖνες νὰ σπάσουν τοὺς πάγους. Ὁ πατέρας, ποὺ εἶχε τρεῖς ἔβδομάδες τώρα δίχως ἐργασία, ἐπῆρε τὸ φτυάρι καὶ ἔτρεξε.

4. Σιγὰ σιγὰ δὲ καὶ ρὸς ἐδιορθώθηκε, τὰ χιόνια καὶ οἱ πάγοι ἔλυσαν καὶ ὁ πατέρας ἐργάζεται πάλι στὴν οἰκοδομή. Κτίζει.

Σὲ λίγες ἡμέρες, ποὺ ἦλθαν τὰ Χριστούγεννα καὶ ἡ Πρωτοχρονιά, ἡ Ζωὴ ἐπῆρε, ὅπως καὶ ἄλλοτε, τὰ δῶρα της. Ἐπῆρε μιὰ μεγάλη κούκλα καὶ ἔνα καινούργιο φόρεμα. Ἔφαγαν κότα σούπα καὶ ψητὸν χοιρινὸν καὶ λουκάνικα. Ἄγόρασαν καὶ καρπούς· μῆλα, καρύδια, σταφίδες.

— Καλὰ ποὺ ὁ πατέρας κερδίζει πάλι, ἀλλιῶς θὰ ἐπερνούσαμε ἀσχημες γιορτές! εἴπε τότε ἡ Ζωή, ποὺ στὸ μεταξὺ ἔνοιωσε πόσο ἀσχημό εἶναι νὰ μένῃ ὁ πατέρας δίχως ἐργασία.

Δὲν ἔχει ὁ φτωχὸς
μᾶ ἔχει ὁ Θεός.

23. Τὰ δάκρυα τῆς μητέρας.

Ητο μιὰ φορὰ μιὰ μητέρα καὶ εἶχε ἔνα μόνο παιδί.

Ἡ μητέρα ἀγαποῦσε τὸ μονάκριβο παιδί της μὲ δῆλη τὴν καρδιά της καὶ δὲν ἥμποροῦσε νὰ ζήσῃ δίχως αὐτό.

Μὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἔπεσεν ἀρρώστια στὰ παιδιά. Ἀρρώστησε καὶ τὸ παιδί της πολὺ βαριὰ καὶ ἔπεσε στὸ κρεβάτι.

Ἡμέρες, καὶ νύκτες δλόκληρες ἔξαγρυπνοῦσεν ἡ δύστυχη μητέρα πλάγι στὸ ἀγαπημένο της παιδί. Καὶ δταν ἐκεῖνο τὸ ἔπαιρνε λίγο ὁ ὑπνος, αὐτὴ ἔκλαιε καὶ ἐπροσεύχετο. Μὰ ἡ ἀρρώστια ἔξακολουθοῦσε.

Ἐπέρασαν ἔτσι ὀκτὼ ἡμέρες. Ἡ καημένη ἡ μητέρα ἐκουψάσθηκε πολύ, μὰ δὲν ἔκλειε μάτι. Τὴν ἔνατη πιὰ βραδειά, τὴν ὥρα ποὺ τὸ παιδί ἀποκοιμήθηκε καὶ ἀνάσανε βαθιά, σὰ νὰ ἔφυγε κάτι ἀπὸ μέσα του, ἔγειρε καὶ αὐτὴ τὸ κεφάλι στὸ προσκέφαλο τοῦ παιδιοῦ της καὶ τὴν ἐπῆρεν ὁ ὑπνος.

2. Στὸν ὑπνο της ἡ μητέρα εἶδεν ἓνα ὄνειρο. Εἶδε πῶς ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ ἡ θύρα καὶ στὸ κατώφλι της ἐστέκετο ἓνας ἄγγελος μὲ κάτασπρα πτερύγια καὶ ἐκρατοῦσε στὰ χέρια του ἓνα ὅμορφο μικρὸ δοχεῖο γεμάτο ὡς ἐπάνω.

‘Ἡ μητέρα ἐτρόμαξε! Μὰ ὁ ἄγγελος τῆς εἴπε:

— Μὴ φοβᾶσαι. Είμαι ὁ ἄγγελος τοῦ παιδιοῦ σου. Τὰ δάκρυα ποὺ ἔχυσες γι' αὐτό, ἐγέμισαν τὸ δοχεῖο. Γιὰ ἴδες! Τὰ ἐμάζευσα ἐδῶ καὶ δταν τὰ ἔδειξα στὸ χάρο, ποὺ ἤθελε νὰ πάρῃ τὸ παιδί σου, μοῦ εἶπε: «Μιὰ τέτοια μητέρα δὲν πρέπει νὰ χάσῃ τὸ παιδί της. Πήγαινε νὰ τῆς εἰπῆς πώς, σὰν ξυπνήσῃ, τὸ παιδί της θὰ εῖναι καλά!»

Καὶ ἀλήθεια! Ὁταν ἔξυπνησεν ἡ καλὴ μητέρα, εἶδε τὸ παιδί της νὰ ἀνασηκώνεται μὲ μάτια ζωηρὰ καὶ νὰ τῆς λέγῃ χαρούμενο:

— Μητέρα, είμαι καλά! Δὲν θὰ ξαγρυπνήσης πιὰ γιὰ μένα.

Ἡ καλὴ μητέρα ἐφίλησε τὸ δροσερὸ μέτωπο τοῦ παιδιοῦ της καὶ ἔχυσε δυὸ δάκρυα ἀκόμη. Ἄλλα ἥσαν αὐτὰ δάκρυα χαρᾶς καὶ ἓνα χαμόγελο ἐφάνηκε στὰ χείλη της.

24. Τό χαμόγελο τῆς μάνας.

“Ολα τοῦ κόσμου τὰ χαμόγελα
γιὰ ἔνα χαμόγελο τὰ δίνω.
Σὰν τῆς δροσιᾶς γλυκὸ τὸ στάλαγμα
καὶ πιὸ ὁμορφότερο ἀπ’ τὸν κρῖνο.

Τοῦ πόνου γέννημα κι ἀνάθρεμμα,
χαρὰ σκορπάει καὶ καλωσύνη.
Κ’ εἶναι τῆς μάνας τὸ χαμόγελο.
στοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ τὴν κλίνη.

25. Ὁ φύλακας ἄγγελός μου.

Μοῦ λέν πώς πάντα στὸ πλευρό μου
ἔχω ἔνα σύντροφο βοηθό,
τὸ φύλακα τὸν ἄγγελό μου,
ὅπου βρεθῶ κι ὅπου σταθῶ.

Αὕτος, σᾶν κ' ἡ καλὴ μαμά μου,
μὲν προφυλάγει ἀπ' τὰ κακά,
τὴν νύχτα ξαγρυπνᾷ σιμά μου
μοῦ φέρνει δνείρατα γλυκά.

Μ' ἀγάπη θέλει νὰ μὲ βλέπῃ
νᾶμαι καλὸ πάντα παιδί,
γι' αὐτὸ νὰ προσπαθῶ ἐγὼ πρέπει
ποτὲ κακὸ νὰ μὴ μὲ δῆ.

“Οταν θὰ κάνω καμιὰ πράξη,
μοῦ λέν, κακή, καμιὰ φορά,
ἀπὸ κοντά μου θὰ πετάξη
μὲ τὰ κατάσπρα του φτερά.

Μὰ ἐγὼ πολὺ θὲ νὰ προσέχω
πάντα νὰ τὸν εὔχαριστῶ,
κοντά μου πάντα νὰ τὸν ᔁχω
φύλακα, σύντροφο πιστό.

26. Μαθαίνει ό γέρως γράμματα;

‘Ο πατέρας τοῦ Κωστάκη εἶχε στὸ σπίτι δυὸ σκύλους.

‘Ο Λεῦκος ἦτο γέρος δέκα χρονῶν καὶ ἡ Σπίθα ἦτο σκυλίτσα μόνον ἐνδὸς χρόνου.

‘Ο Κωστάκης εἶχε μάθει τὴ μικρὴ Σπίθα πολλὰ παιγνίδια. Τὴν εἶχε μάθει νὰ χορεύῃ, νὰ στέκεται σκοπός, νὰ παίρνῃ τὸ καπέλο του ἀπὸ τὸ κεφάλι, νὰ βρίσκῃ τὸ τόπι ποὺ τὸ ἐπετοῦσε μακριά, νὰ πηγαίνῃ στὴ βρύση.

‘Ο Κωστάκης ἔβλεπε τὸ γερο - Λεῦκο, ποὺ ἐκοίταζε τὴ Σπίθα, δταν ἔκαμνε τὰ παιγνίδια, καὶ ἐνόμισε πὼς θέλει καὶ αὐτὸς νὰ μάθη.

— 'Ο γερο - Λεῦκος, ποὺ εἶναι πιὸ μεγάλος, θὰ τὰ μάθη εὐκολώτερα τὰ παιγνίδια! ἐσυλλογίσθηκεν δὲ Κωστάκης.

"Αρχισε λοιπὸν νὰ κάμνη μαθήματα στὸ γερο - Λεῦκο.

— "Ελα, Λεῦκο, στάσου ὁρθὸς στὸν τοῖχο! καὶ τοῦ ἐσήκωνε τὰ μπροστινὰ τὰ πόδια καὶ τὸ ἐστερέωνε στὸν τοῖχο.

Μὰ δὲ γερο - Λεῦκος ἐκρατοῦσε τὰ πόδια του ἐκεῖ μόνον ὅσο τὸν ἐβοηθοῦσεν δὲ Κωστάκης. Εὔθὺς ὑστερού τὰ ἄφηνε καὶ ἔπεφταν στὸ πάτωμα: τάπ!

Καὶ δέκα φορὲς θὰ ἐστερέωσεν δὲ Κωστάκης τὰ πόδια τοῦ γερο - Λεύκου στὸν τοῖχο, μὰ ἐκεῖνος καμιὰ φορὰ δὲν ἐκατόρθωσε νὰ σταθῇ ὁρθός. "Ολο καὶ ἔπεφτε βαριὰ στὸ πάτωμα.

— "Α, κακομοίη! λέγει ἐπιτέλους δὲ Κωστάκης. Ἔγὼ ἐνόμιζα πὼς ἐσὺ θὰ ἐμάθαινες εὐκολώτερα τὰ παιγνίδια. Μὰ ἐσὺ τίποτε!

— Δὲν τὸ ξέρεις, Κωστάκη, πὼς εἶναι δύσκολο νὰ μάθῃ δὲ γέρος; εἰπεν ἡ μητέρα, ποὺ εἶδε τὸ γιό της νὰ γυμνάζῃ τὸ Λεῦκο. Γι' αὐτὸλ λέγει ἡ παροιμία:

«Μάθε γέρο, γράμματα
τώρα . . . στὰ γεράματα».

'Ο Λεῦκος ἐκοίταζε τὸν Κωστάτη στὰ μάτια καὶ ἐκινοῦσε τὴν οὐρά, σὰ νὰ ἔλεγε:

— Σωστὰ λέγει ἡ μητέρα σου, Κωστάκη!

27. Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά.

Ἐχω ἀκούσει χίλια λόγια
χαροπά λυπητερά,
μὰ ποτέ, καμιὰ φορά,
δὲν μιλήσανε τὰ λόγια
σάν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Ανταμώθηκαν ἀνθρῶποι
καὶ ἔχουν κλάψει ἀπὸ χαρά,
μὰ κανείς, καμιὰ φορά,
«Καλῶς ὕρισες» δὲν εἶπε
σάν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Καὶ σὲ φίλους καὶ σὲ ξένους
ἔχω δώσει τὴν χαρά.
Μὲ ξεχάσαν μιὰ φορά.
Μὰ πιστὸς μοῦ μένει ὁ σκύλος
καὶ σαλεύει τὴν οὐρά.

28. Οἱ δυὸς φίλοι.

Ο σκύλος λέει τῆς γάτας
— Τὰ νύχια σου ἐτοιμάζεις
φυσᾶς καὶ καμπουριάζεις.
Μὰ τί ἔχεις καὶ θυμώνεις;
Ως πότε οἱ τσακωμοί;
Καὶ ἔκείνη: — Μὴ ζυγώνης,
σὲ σχίζω στὴ στιγμή!

Δ. Παπαϊωάννου: «Ο φίλος τῶν παιδιῶν» ἔκδ. Ζ'

— Γιὰ στάσου, λέει ὁ σκύλος,
 Δὲν θές νὰ εἶμαι φίλος ;
 Μιλῶ στὰ σοβαρά !
 κ' ἔκούναε τὴν οὐρά.

Τρωγόμαστε βδομάδες,
 παίρνεις καὶ δίνεις ξύλο.
 'Ας παύσουν οἱ καυγάδες
 καὶ δέξου με γιὰ φίλο.

Δὲν ἐσκέφθηκες κομμάτι
 πώς ἀπὸ τὴ γκρίνια αὐτή,
 θὰ μείνω μ' ἔνα μάτι,
 θὰ μείνης μ' ἔνα αὐτί ;

'Η γάτα μὲ ήσυχία
 τὸ πόδι κατεβάζει,
 τοῦ σκύλου ἡ δμιλία
 σὲ συλλογὴ τὴ βάζει !

Λόγο τιμῆς ἐδῶσαν !
 'Ησαν ἔχθροί, φιλιῶσαν,
 ξεχάσαν τ' εἶχε γίνει.
 Συντρόφεψαν. Εἰρήνη !

Βλέπω καλά : Εἶχε χάζι !
 τάφεντικὸ φωνάζει.
 Ποιοὶ νᾶν' οἱ δυὸ ἐκεῖ κάτω,
 ποὺ τρῶνε στὸ ἵδιο πιάτο ;

29. Χριστούγεννα.

”Οπως κάθε χρόνο, ἔτσι κι αὐτὴ τὴ χρονιὰ τὸ χωριὸ
ἔτοιμασθηκε γιὰ νὰ υποδεχθῇ τὸν ἐοχομὸ τοῦ
Λυτρωτῆ στὴ γῆ μας. Οἱ νοικουχῷες ἐπλυναν, ἐκαθάρι-
σαν, ἐσυγύρισαν ἡ κάθε μιὰ τὸ πτωχικό της.

Τὴν παραμονὴ πρωὶ ἑζύμωσαν τὰ χριστόψωμά των
καὶ τὸ ἀπόγευμα ἄρχισαν νὰ τὰ φουρνίζουν. ”Αλλες
πάλι ἔκαμαν τὰ ψώνια των καὶ ἄλλες ἐτοίμαζαν τὰ και-
νούργια ρουχαλάκια τῶν παιδιῶν των, ποὺ θὰ ἐπήγαι-
ναν νὰ μεταλάβουν. Γι’ αὐτὸ ἔβλεπες ἐκείνη τὴν ἡμέρα
ὅλο σῦρε κ’ ἔλα στὸ χωριὸ δλόκληρο. Καὶ ἀνάμεσα
σ’ δλην αὐτὴν τὴν κίνησι τῆσαν ἀκόμη καὶ τὰ παιδιὰ
τοῦ χωριοῦ, ποὺ ἐπήγαιναν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι γιὰ νὰ
εἰποῦν τὰ κάλανδα. Φωνὲς δροσερὲς καὶ χαρούμενες

έτραγουδοῦσαν τὰ παλιὰ ἐκεῖνα κάλανδα, ποὺ ἐσυνηθίζοντο ἀκόμη στὰ χωριά.

«Χριστούγεννα, πρωτούγεννα, πρώτη γιορτὴ τοῦ χρόνου. Γιὰ βγῆτε, δέτε, μάθετε πῶς ὁ Χριστὸς γεννιέται».

2. Γιὰ ἐκεῖνον ὅμως ποὺ δὲν ἥξερε καλὰ τὶς συνήθειες τοῦ χωριοῦ, μπορεῖ νὰ ἐφαίνετο πολὺ παράξενο ἔνα πρᾶγμα : "Οτι δηλαδὴ μερικὲς νοικοκυρὲς δὲν ἥσαν χαρούμενες σὰν τὶς ἄλλες καὶ οὔτε τὰ γιορτινά των ἔτοιμαζαν. Οἱ συγχωριανοί των, ποὺ ἥξεραν καλὰ τὰ καθέκαστα, δταν ἐπεγνοῦσαν κοντὰ στὰ σπίτια τῶν νοικοκυρῶν αὐτῶν, ἔλεγαν μὲ τὸ νοῦ των :

— "Αχ, οἱ καημένες οἱ μητέρες !

Καὶ ἀλήθεια μὲ τὶ χαρὰ νὰ γιορτάσουν οἱ δυστυχισμένες αὐτὲς τὴ μεγάλη γιορτή μας, τὰ Χριστούγεννα, ἀφοῦ εἶχαν τὴν πίκρα στὴν καρδιά των ; "Αλλης ὁ γιός, ἄλλης τὸ ἐγγόνι, ἄλλης ὁ ἄνδρας ἢ ὁ ἀδελφὸς ἔλειπαν ἀπὸ καιρὸ μὲ τὸ «Παρονασσό», τὸ μεγάλο καράβι ποὺ ἀρμένιες στὰ μακρινά. Οἱ χειμωνιάτικες θύελλες, οἱ τρικυμίες ἐκεῖνες τὶς ήμέρες ἥσαν συχνὲς καὶ δυνατές. Γι' αὐτὸ μαζὶ μὲ τὴ θλίψη ποὺ αἰσθάνοντο, γιατὶ ἔλειπαν οἱ δικοί των, εἶχαν καὶ τὴ φοβερὴ ἀνησυχία. Καὶ τὶς ἀκουες νὰ λέγουν :

— Χριστέ μου ! Βάλε τὸ χεράκι σου . . . Μαζί σου φέρε μας καὶ τὰ παιδιά μας.

‘Ωστόσο μὲ τὸ πρῶτο σήμαντρο τῆς νύκτας ὅλες οἱ πτωχομάνες ἐσηκώθηκαν. "Εξω ἔπεφτε πυκνὸ τὸ χιόνι. "Αναψαν τὰ τζάκια των καὶ ἐπῆγαν στὴν ἐκκλησίτσα τοῦ χωριοῦ, ποὺ εἶχε στολισθῆ καὶ αὐτὴ μὲ τὰ γιορτινά

της. Ἡ μεγάλη δεσποτικὴ λειτουργία ἐπροχωροῦσε καὶ ἐπλησίαζεν ἡ ἀπόλυση. Οἱ καλόφωνοι χωρικοί, ποὺ ἦσαν στὸ ἀναλόγιο, ἔψαλλαν τὸ θριαμβευτικὸ τροπάριο :

«Ἡ γέννησίς Σου, Χριστὲ ὁ Θεός ἡμῶν...».

3. Σὲ λίγο ἡ χειμωνιάτικη αὔγῃ ἐγλυκοχάραξεν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χρωματιστὰ τζάμια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ καμπάνα ἀρχισε νὰ κτυπᾶ χαρούμενα καὶ γρήγορα γιὰ νὰ σημάνῃ τὴν ἀπόλυσην. Καὶ ὁ κόσμος ἐπήγαινε τώρα νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι τοῦ ιερέα καὶ νὰ πάρῃ ἀντίδωρο.

Σκυφτές, θλιμμένες ἐπροχωροῦσαν καὶ οἱ πτωχομάνες, ὅταν ἔξαφνα ἀκούσθηκεν ἡ ἀπροσδόκητη σφυρίκτα τοῦ καραβιοῦ :

— "Ἐρχεται ὁ «Παρνασσός!»" Ἐρχεται ὁ «Παρνασσός!» ἐφώναζεν ἡ ἐκκλησάρισσα, γιὰ νὰ δώσῃ τὴν καλὴν εἰδηση.

— Καλῶς ὕρισαν τὰ παιδιά σας! Καλῶς νὰ τὰ δεχθῆτε! ἔδιναν τὰ συχαρίκια των οἱ χωρικοὶ στὶς μάνες ποὺ ἐπερίμεναν. Καὶ ἐκεῖνες, μόλις ἐπῆραν τὸ ἀντίδωρο, μόλις ἐσταυροκοπήθηκαν, ἔτρεξαν πρὸς τὸ λιμάνι.

4. Ἡ κυρὰ - Γιάννενα δύμως δὲν ἐβιάσθηκε τόσο. Ἐπῆγε, ἔκαμε τρεῖς μετάνοιες ἐμπρὸς στὴν Παναγία καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια εἶπε τὰ λόγια αὐτά :

— «Σὲ εὐχαριστῶ, Παναγία μου, μ' ὅλη μου τὴν ψυχή. Ἐσὺ ποὺ εἶσαι μητέρα, ἄκουσες τὴν παράκλησή μας. Μαζὶ μὲ τὸ θεϊκὸ παιδί σου, ποὺ ἔχάρισες στὸν κόσμο, μᾶς χαρίζεις Παναγία μου, καὶ τὰ δικά μας τὰ παιδιά».

—"Υστερα ἐσηκώθηκε, ἔκαμε τὸ σταυρό της καὶ ἔτρεξε καὶ αὐτὴ στὸ λιμάνι γιὰ νὰ προϋπαντήσῃ τὸ γιό της.

30. Χριστουγεννιάτικο τραγούδι.

Στή γωνιά μας κόκκινο
τάναμμένο τζάκι.

Τούφες χιόνι πέφτουνε
στὸ παραθυράκι.

"Όλο ἀπόψε ξάγρυπνο
μένει τὸ χωριό
καὶ χτυπᾶ Χριστούγεννα
τὸ καμπαναριό.

"Ἐλα, Ἐσύ, ποὺ Ἀρχάγγελοι
σ' ἀνυμνοῦντες ἀπόψε,
πάρε ἀπὸ τὴν πίττα μας,
ποὺ εύωδιά, καὶ κόψε.

"Ἐλα κ' ἡ γωνίτσα μας
καρτερεῖ νάρθης.
Σούστρωσα, Χριστούλη μου,
γιὰ νὰ ζεσταθῆς.

31. Πρωτοχρονιάτικο χιόνι.

Εἶναι παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς. Οἱ σπουργίτες ἀνήσυχοι πετοῦν ἀπὸ τὰ δένδρα τοῦ κήπου στὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὸ φράκτη καὶ στοὺς θάμνους καὶ πάλι στὰ δένδρα. Δὲν σταματοῦν διόλου. "Όλο τὸ ἀπόγευμα πηγαινοέρχονται στὰ παράθυρα καὶ βλέπουν μέσα τὰ δῶρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς.

— "Α, τί δῶρα εἰδαμε στὸ σπίτι! Σὲ ἔνα τραπέζι
ἐπάνω εἶναι ἔνα διπλοδοχεῖο μὲ ἀφρᾶτα μῆλα καὶ ἔνα
μεγάλο πιάτο μὲ καρύδια. Σὲ ἔνα ἄλλο τραπέζι εἶναι
ψωμιὰ στολισμένα. Ἐπάνω στὸν καναπὲ εἶναι μιὰ
ὄμορφη μπέρτα γιὰ τὸ Νῖκο καὶ ἔνα κόκκινο πανωφόρι
γιὰ τὴν Ἐλενίτσα. Δίπλα σ' αὐτὰ εἶναι ἔνα καινούργιο
σκέπασμα γιὰ τὴν κυρούλα, νὰ μὴν κρυώνῃ. Ἔτσι ἔλεγαν
στὰ φυτὰ καὶ στὰ πράγματα τοῦ κήπου οἱ σπουργίτες.

— Εσεῖς καὶ ἀν δὲν παίρνετε, τούλαχιστον τὰ βλέ-
πετε τὰ δῶρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Ἐνῷ ἐγὼ ἡ καημένη
οὔτε νὰ τὰ ἴδω μπορῶ. "Α, τί χαρὰ θὰ εἴχα, ἀν ἡμπο-
ροῦσσα νὰ πετῶ! εἶπεν ἡ ἀντλία, ποὺ ἦτο δίπλα στὸ πη-
γάδι τοῦ κήπου.

Οἱ σπουργίτες ἐγέλασαν μὲ δῆλη τις τὴν καρδιά. Μὰ
ὅλοι οἱ ἄλλοι στὸν κῆπο ἔδιναν δίκιο στὴν ἀντλία.

— Νὰ ἐπαιρναμε καὶ ἐμεῖς γιὰ δῶρο μιὰ μπέρτα!
ἔλεγαν τὰ ξύλινα παλούκια τοῦ φράκτη.

— Νὰ ἐπαιρνα καὶ ἐγὼ κανένα πανωφόρι! ἔλεγε τὸ
περίπτερο.

— "Α, ἐγὼ θὰ ἐπροτιμοῦσα ἔνα ζεστὸ σκέπασμα
σὰν τῆς κυρούλας. Θὰ μ' ἐσκέπαζε νὰ μὴν κρυώνω μ'
αὐτὸ τὸ φοβερὸ κρύο! ἔλεγεν ἡ χλόη.

— "Α, τί ὄμορφα εἶναι μέσα στὸ σπίτι τώρα τὴν
Πρωτοχρονιά! Ἐκεῖνα τὰ ἀφρᾶτα μῆλα μπορεῖ νὰ εἴ-
ναι ἀπὸ τὰ δικά μου, μὰ ἐγὼ δὲν παίρνω τίποτε. Οὔτε
ἔνα σκέπασμα! εἶπε καὶ ἡ μηλιὰ καὶ ἐκοίταξε λυπημένη
τὰ γυμνὰ κλωνάρια της.

2. "Ἐτσι τὸ καθένα στὸν κῆπο ἐπόθησε καὶ κάτι.
Ἄλλὰ ποιός νὰ τὸ δώσῃ; "Ισως ὁ ἄις-Βασίλης, ποὺ θὰ
ἔλθη ἀπόψε. Ὁ ἀγιος ὅμως ἔχει νὰ κάμη πολὺ μὲ τοὺς

ἀνθρώπους! Ἄρα γε θὰ θυμηθῇ καὶ μᾶς! ἐσυλλογίζοντο.

Λυπημένα δλα καὶ τὰ δένδρα καὶ οἱ θάμνοι καὶ τὰ παλούκια καὶ ἡ χλόη καὶ τὸ περίπτερο καὶ ἡ γριὰ ἀντλία, ἔκοιταξαν τὸν οὐρανό, ποὺ ἦτο σκοτεινός, συννεφιασμένος.

— Τὸ φρονιμότερο εἶναι νὰ κοιμηθοῦμε. Ἐμεῖς δὲν θὰ μπορέσωμε νὰ ἴδοῦμε τὶς μεγαλοπρέπειες τῶν ἀνθρώπων, ἀφοῦ μάλιστα μᾶς ἐπῆρε καὶ ἡ νύκτα! εἰπεν ἡ χλόη.

— Ναί, ναί! εἰπαν καὶ τὰ ἄλλα στὸν κῆπο καὶ σὲ λίγο τίποτε δὲν ἀκούετο ἐκεῖ. Ἡτο μεγάλη ἡσυχία. "Ολα ἔκοιμοντο.

3. Ἀλλὰ τί ἦτο αὐτό, ποὺ ἔξαφνα κατέβαινεν ἀπὸ τὸν οὐρανό; Κάτι μικρὲς κάτασπρες τουλουπίτσες. Ἡσαν οἱ χιονόψιχες. Τί ἥθελαν; Γιατὶ ἥρχοντο κάτω στὴ γῆ;

Καὶ τόσο σιγά ἥρχοντο, τόσο σιγά, ποὺ δὲν τὶς ἀκουε κανεὶς διόλου. Πέφτοντας ἐμιλοῦσαν μεταξύ των πολὺ μυστικά.

— Τί κύρο κάμνει! ἐψιθύριζαν μερικές. Καλὰ ποὺ ἡ μητέρα μας, τὸ σύννεφο, μᾶς ἔβαλε τὸ ἀσπρό πανωφόρι. Εἶχαν μεγάλη χαρὰ γιὰ τὸ ἀσπρό των πανωφόρι καὶ γι' αὐτὸ πολλές, οἱ πιὸ μικρὲς καὶ ζωηρές, ἔχόρευαν στὸν ἀέρα.

Ἀνάμεσα στὶς ἄλλες ἦσαν καὶ δυὸ πολὺ μεγάλες χιονόψιχες. Αὐτὲς ἐπετοῦσαν σιγά σιγά καὶ γνωστικὰ στὸ δρόμο καὶ ἐκρατοῦσαν καὶ τὶς ἄλλες σὲ τάξη.

— Τώρα κάμετε καλὰ τὴ δουλειά σας! ἔλεγαν. Μὴν ξεχνᾶτε τίποτε. Καὶ σιγά νὰ μὴν ξυπνήσῃ κανεὶς στὸν κῆπο! Τὸ πρωὶ νὰ βρεθοῦν δλα ξαφνιασμένα!

— Ναι, ναι ! εἶπαν οἱ χιονόψιχες σιγανά.

Τώρα εἶχαν φθάσει οἱ πρῶτες κάτω στὸν κῆπο. Τίποτε δὲν ἔκινεῖτο ἐκεῖ μέσα, δλα ἔκοιμῶντο ἥσυχα ἥσυχα. Αὐτὸς ἥθελαν καὶ οἱ χιονόψιχες, γιατὶ ἐπομελετοῦσαν ἔνα μεγάλο ἔάφνισμα.

4. Ἔπεσαν πρῶτα πρῶτα στὰ δένδρα καὶ στοὺς θάμνους καὶ τὰ ἐστόλισαν ὅμορφα. Δὲν ἔξεχασαν οὔτε τὸ παραμικὸν κλαδάκι. Ὄλα ἐφαίνοντο σὰν νὰ ἥσαν βιουτηγμένα σὲ ζάχαρη. Καὶ πόσο γοργὲς ἥσαν οἱ μικρὲς χιονόψιχες στὴν ἐργασία των καὶ πόσο σιγανὰ τὴν ἔκαμναν. Ἡτο εύχαριστο ποὺ ἥσαν τόσο πολλές, γιατὶ εἶχαν πολλὰ νὰ κάμουν. Τὸ περίπτερο ἔπρεπε νὰ πάρῃ ἔνα γιακᾶ πανωφοριοῦ, ὅπως τὸν εἶχε ποθήσει. Μὰ αὐτὸ δὲν ἦτο διόλου εὔκολο, γιατὶ τὸ περίπτερο ἦτο γέρικο καὶ δὲν εἶχεν ἥσυχον ὕπνο. Ἔτριζε κάποτε λυπητερὰ καὶ οἱ χιονόψιχες ἐφοβήθηκαν μὴν ξυπνήση.

Ἡ περισσότερη ὅμως ἐργασία ἔχοιειάζετο γιὰ νὰ γίνη τὸ σκέπασμα τῆς χλόης. Οἱ χιονόψιχες ἄφηναν τὰ πανωφόρια των ἐπάνω σ' αὐτή. Ἔπεφταν ἀδιάκοπα χιλιάδες πολλές. Μὰ τὸ σκέπασμα δὲν ἔγινεν ἀκόμη τόσο παχύ, ὅστε νὰ τὴς ζεσταίνῃ καὶ ἔπεφταν καὶ ἄλλες ἀπὸ τὸν οὐρανό, ποὺ ἄφηναν καὶ ἐκεῖνες τὰ πανωφόρια των !

Ἐπιτέλους ἔγινε καὶ τὸ σκέπασμα τῆς χλόης. Ἡτο ἔνα σκέπασμα θαυμάσιο. Καινούργιο, ἄσπρο, ζεστό. Τώρα βέβαια δὲν κρυώνει.

— Εἶναι ὅλα ἔτοιμα ; ἐρώτηησαν τότε οἱ μεγάλες χιονόψιχες.

— Ὁχι ἀκόμη ! Ὁχι ἀκόμη ! ἐψιθύρισαν ἀπ' ὅλες τὶς ἄκρες τοῦ κήπου οἱ μικρές. Ἐχομε νὰ μοιράσωμε

κάμποσες κάπες ἀκόμη. Βοηθῆστε μας, γιατὶ κοντεύει νὺ μᾶς πάρη ἡ αὐγή.

5. Στὴ στιγμὴ οἱ μεγάλες χιονόψιχες ἐβοήθησαν στὸ μοίρασμα τῶν δώρων. "Ολα τὰ πράγματα τοῦ αήπου ἐπῆραν δ; τι ταίριαζε στὸ καθένα. Οἱ πέτρες καὶ

τὰ παλούκια τοῦ φράκτη ἐπῆραν ἀπὸ ἔνα δλόλευκο σκούφο. Καὶ ἡ γοιὰ ἀντλία ἀκόμη ἐπῆρε τὴν ἄσπρη καπίτσα της.

Μὰ τὸ μοίρασμα ἔγινε βιαστικὰ στὸ τέλος καὶ ἔτσι ὁ χιονόσκουφος σὲ ἄλλα ἦτο μικρὸς καὶ σὲ ἄλλα μεγάλος καὶ σὲ ἄλλα στραβὰ φορεμένος. Αὐτὸ διώρες δὲν ἐπείραζε, φθάνει ποὺ οἱ χιονόψιχες δὲν ἔξεχασαν κανένα. Τὰ ἐσκέπασαν ὅλα, ὅλλα μὲ κάπες, ἄλλα μὲ πανωφόρια καὶ ἄλλα μὲ σκούφους.

Τώρα ἡ μητέρα των δὲν ἔστελλε ὅλλες πιά. Μόνο ἔνα ζευγάρι ἔστειλε στὸ τέλος γιὰ νὰ κοιτάξουν, ἀν οἱ ἄλλες ἔκαμαν καλὰ τὴ δουλειά των. Καὶ ἀληθινὰ τὴν εἶχαν κάμει πολὺ καλὰ τὴ δουλειά των οἱ χιονόψιχες. Θαυμάσια !

6. Τὸ πρωὶ ἦτο μιὰ ἀληθινὴ γιορτὴ μέσα στὸν κῆπο. "Οταν τὸ ἔνα ςτερεό' ἀπὸ τὸ ἄλλο ἔξυπνησαν καὶ εἴδαν τὰ δῶρα, ποὺ τοὺς εἶχε χαρίση ὁ ἄις - Βασίλης, εἶχαν χαρὰ μεγάλη. Οἱ θάμνοι δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ ἔγγιση ὁ ἔνας τὸν ἄλλον, γιατὶ ἐφοβοῦντο μὴ χάσουν τίποτε ἀπὸ τὸν διορφό στολισμό των. Η χλόη ἦτο εὔτυχισμένη γιὰ τὸ καινούργιο καὶ μαλακὸ σκέπασμα. Τὸ περίπτερο, ποὺ ἄλλοτε ἔξυπνοῦσε πρῶτο ἀπὸ τὸ κρύο, σήμερα ἔξυπνησε τελευταῖο ἀπ' ὅλα. Τόσο καλὰ ἔκοιμηθηκε στὸ ζεστὸ γιακᾶ του.

Μὰ τὴν πιὸ πολλὴ χαρὰ ἔκαμναν τὰ παλούκια τοῦ φράκτη.

— Μποροῦμε νὰ κρατήσωμε γιὰ πάντα τοὺς διορφους σκούφους μας ; ἔλεγαν.

32. Τὸ χιόνι.

Τί καλὰ πούναι στὸ σπίτι μας
τώρα, ποὺ ἔξω πέφτει χιόνι !
Τὸ μπερντέ παραμερίζοντας
τᾶσπρο βλέπω ἐκεῖ σεντόνι
νὰ σκεπάζῃ ὅλα τὰ πράγματα,
δρόμους, σπίτια, δένδρα φύλλα.
Πόσο βλέπω μὲ εὐχαρίστηση
μαζεμένη τόση ἀσπρίλα !

“Ομως κοίτα, τουρτουρίζοντας
τὸ κορίτσι ἐκεῖνο τρέχει.
Τώρα στάθηκε στὴν πόρτα μας,
ψωμί, λέγει, πώς δὲν ἔχει,
πώς κρυώνει, πώς ἐπάγωσε . . .

”Ελα μέσα, κοριτσάκι !
Τὸ τραπέζι μας ἐστρώθηκε
κι ἀναμμένο εἰναι τὸ τζάκι !

33. Τὰ παιδιὰ καὶ τὰ πουλιά.

Δυὸ μικρὰ ἀδέλφια, δὲ Γιωργάκης καὶ ἡ Ελενίτσα,
ἐπῆραν ἀπὸ ἔνα σακκουλάκι σιτάρι καὶ ἐπήγαινον
στὸ μύλο νὰ τὸ ἀλέσουν.

”Ητο χειμώνας βαρύς ! Τὸ χιόνι ἐσκέπαζε τὴ γῆ καὶ
δὲ βιοιάς ἐφυσοῦσε παγωμένος. Τὰ χεράκια τῶν παιδιῶν
ἐπάγωναν καὶ τὰ εἶχαν τρυπωμένα στὸν κόρφο των.
Στὸ κεφάλι ἐφοροῦσαν ἀπὸ ἔνα μαντήλι γιὰ νὰ σκεπά-

ζουν τὰ αὐτιὰ καὶ τὸ πρόσωπο. Μόνο τὰ μάτια εἶχαν
ξέσκεπα.

Σὲ λίγην ὥρα τὰ δυὸ παιδιὰ ἔφθασαν κοντὰ στὸ
μύλο. Ἐκεῖ ποὺ ἐπερνοῦσαν, δίπλα στὸν κῆπο τοῦ
μυλωνᾶ, εἴδαν ἐπάνω στὸ φράκτη λίγους σπίνους. Τὰ

καημένα τὰ πουλάκια ἔκοιταζον στὰ μάτια τὰ παιδιά καὶ ἔκαμναν τσόν! τσόν! σὰ νὰ τοὺς ἔλεγαν:

— Βοηθῆστε μας, παιδιά! δὲν βρίσκομε τίποτε νὰ φύγωμε καὶ θὰ ψοφήσωμε ἀπὸ τὴν πεῖνα.

‘Η Ἐλενίτσα ἀκουσε τὴ φωνὴ τῶν σπίνων καὶ ἔνοιωσε τὸν πόνο των. Ἐρραγίσθηκεν ἡ καρδιά της.

— Ἄ, τί κρῖμα! ἐσυλλογίσθηκε. Γιατὶ τὰ κακόμοιρα τὰ πουλάκια νὰ ψοφήσουν ἀπὸ τὴν πεῖνα; Καὶ ἄνοιξε ἀμέσως τὸ σακκουλάκι της καὶ ἐπέταξαν ἐμπρὸς στὰ πουλιά μιὰ χούφτα σιτάρι.

2. ‘Ο Γιωργάκης, σὰν εἶδε τὴν Ἐλενίτσα ποὺ ἔριξε τὸ σιτάρι στὰ πουλιά, τὴν ἐμάλωσε καὶ τῆς εἶπε:

— Ἐλενίτσα, τί θὰ εἰπῆς στὴ μητέρα, ποὺ τὸ ἀλεύρι σου θὰ εἶναι λιγώτερο! Ἔγὼ θὰ εἰπῶ πὼς ἐπέταξες τὸ σιτάρι στὰ πουλιά.

— Ναί, καημένε Γιωργάκη! ἀποκρίθηκεν ἡ Ἐλενίτσα. Βέβαια δὲν ἔξήτησα τὴν ἄδεια τῆς μητέρας γι’ αὐτὸ ποὺ ἔκαμα. Μὰ πιστεύω ἡ μητέρα θὰ μὲ ἐπαινέσῃ, σὰ μάθη πὼς ἐλυπήθηκα τὰ κακόμοιρα τὰ πουλάκια. Καὶ αὐτὴ στέλλει κάθε τόσο φαγὶ στὴν φτωχὴ γειτονισσα, ποὺ ἔχει δυὸ μωρά. Μιὰν ήμέρα ἔρωτησε τὸν πατέρα καὶ τῆς εἶπε πὼς τέτοιες δουλειές δὲν θέλουν φότημα. Μόνο τὴν Ἐλενίτσα νὰ φωτήσης. Καὶ ἡ μητέρα μου εἶπε:

— Ἐλενίτσα, τί λέγεις ἐσύ; νὰ στείλωμε λίγο φαγὶ στὴν κυρὰ - Ἀννίτσα, ποὺ ἔχασε τὸν ἄνδρα της καὶ ἔχει νὰ φρέψῃ δυὸ μωρὰ καὶ δὲν ἔχει κανένα νὰ τὴν βοηθήσῃ;

— Ναί, μητέρα μου! τῆς ἀποκρίθηκα ἐγὼ καὶ ἀπὸ τότε συγνὰ τῆς πηγαίνω φαγὶ καὶ ψωμὶ καὶ δυὸ φορὲς

μοῦ ἔδωσεν ἥ μητέρα καὶ τῆς ἐπῆγα καὶ φορεματάκια γιὰ τὰ μώρα.

— Αλήθεια, ‘Ελενίτσα;

— Ναί, Γιωργάκη!

— Τότε θὰ πετάξω κ' ἐγὼ μιὰ χούφτα σιτάρι στὰ κακόμοιρα. Ἐπιτέλους ἀς μείνη γιὰ μᾶς λιγώτερο, εἶπεν δὲ Γιωργάκης καὶ ἔρριξε καὶ αὐτὸς μιὰ χούφτα σιτάρι στὰ πεινασμένα πουλιά.

3. ‘Ο μυλωνᾶς ἄκουσεν ὅλα ὅσα εἶπαν τὰ δυὸς ἀδέλφια καὶ εἶδε τί ἔκαμαν γιὰ τὰ πεινασμένα πουλιά. Σὲ λίγο, ποὺ τοὺς ἔδινε τὰ σακκουλάκια των μὲ τὸ ἀλεύρι τοὺς εἶπε.

— Παιδιά, δὲν σᾶς ἐκράτησα ἀλεστικὸ αὐτὴ τὴ φορά. Οἱ μικροὶ σπίνοι, ποὺ ἔφαγαν ἀπὸ τὸ σιτάρι σας, μὲ ἐπαρακάλεσαν νὰ μὴ σᾶς κρατήσω ἀλεστικὸ καὶ τοὺς ἄκουσσυ.

Τὰ δυὸς ἀδελφάκια ἔχαμογέλασαν. “Οταν ἐπῆραν τὸ ἀλεύρι καὶ ἔξεκίνησαν γιὰ τὸ σπίτι των, εἶδαν στὸ φράκτη τοῦ κήπου τοῦ μυλωνᾶ πάλι τοὺς σπίνους, ποὺ ἔφώναζαν χαρούμενα :

— Τσόν ! τσόν !

Τί νὰ ἔλεγαν ἄρα γε !

34. ‘Η ’Αποκριά.

Tὸ σχολεῖο μας φέτος ἀποφάσισε νὰ γιορτάσῃ τὴν Ἀποκριά. Ἡμέρες πρωτύτερα ἔκαμνε κάθε τάξη τὴν ἑτοιμασία της γιὰ τὴν εὔθυμη γιορτή.

‘Η μιὰ ἑτοίμαζε χρωματιστὲς χαρταλυσίδες καὶ

ἀστεῖες ζωγραφιές γιὰ νὰ στολισθῆ ἡ αἴθουσα. Ἡ ἄλλη ἐμάθαινε χοροὺς καὶ τραγούδια. Ἡ ἄλλη παιγνίδια . . . Μὰ ἔτοιμαζεν δὲ καθένας καὶ κάτι ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ἄλλος φορεσιά, ἄλλος προσωπίδα, ἄλλος ίστορία, ἄλλος ποίημα.

“Οταν ἥλθεν ἡ ἡμέρα ποὺ εἶχαμε δρίσει τὴ γιορτή, ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιά ἥλθαν μὲ ἀποκριάτικες φορεσιές. Πιερότοι, βλάχες, ἀράπηδες, γύφτισσες, ἀρλεκῖνοι· κάθε λογῆς φορεσιὰ ἔβλεπες.

— Σᾶς ἐγνωρίσαμε, σᾶς ἐγνωρίσαμε! ἐφωνάζαμε γιὰ τοὺς μασκαρέμένους. Καὶ ἐκεῖνοι ἄλλαζαν τὴ φωνή των, γιὰ νὰ μὴν τοὺς γνωρίσωμε τάχα.

2. “Ἐπειτα, σύμφωνα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς γιορτῆς, ἔνας εἶπε τὴν ὅμορφη ίστορία τοῦ Ἀρλεκίνου καὶ ἄλλοι ἔδιηγήθηκαν ίστορίες εὔθυμμες, τόσο εὔθυμμες, ποὺ μᾶς ἔκαμαν νὰ ξεκαρδισθοῦμε στὰ γέλια.

“Οταν ἐτελείωσαν οἱ ίστορίες, ἀρχίσαμε τὸ χορό, τὰ παιγνίδια καὶ τὰ ἀστεῖα.

Οἱ μικροὶ τῆς πρώτης ἔχόρευσαν τὸ συρτὸ τραγουδώντας:

—Καλῶς μας την τὴν Ἀποκριά,
καλῶς τὸ καρναβάλι!

Ἡ δευτέρα τάξη ἔχεις τὸν πηδητό. Τὸ τραγούδι τὸ ἔπαιζεν ἡ κυρία Μαρία, ἡ δασκάλα, μὲ τὸ βιολί. Μερικὰ ὅμως παιδιά δὲν ἦξεραν καλὰ τὸ χορὸ αὐτόν.

— Πατοῦν σταφύλια! ἔλεγαν οἱ ἄλλοι τότε καὶ ἐγελοῦσαν.

Ἡ τρίτη καὶ ἡ τετάρτη τάξη ἐτραγούδησαν αὐτὸ τὸ
ἀστεῖο τραγούδι, ποὺ τοὺς ἔμαθεν ἓνα Κρητικόπουλο :

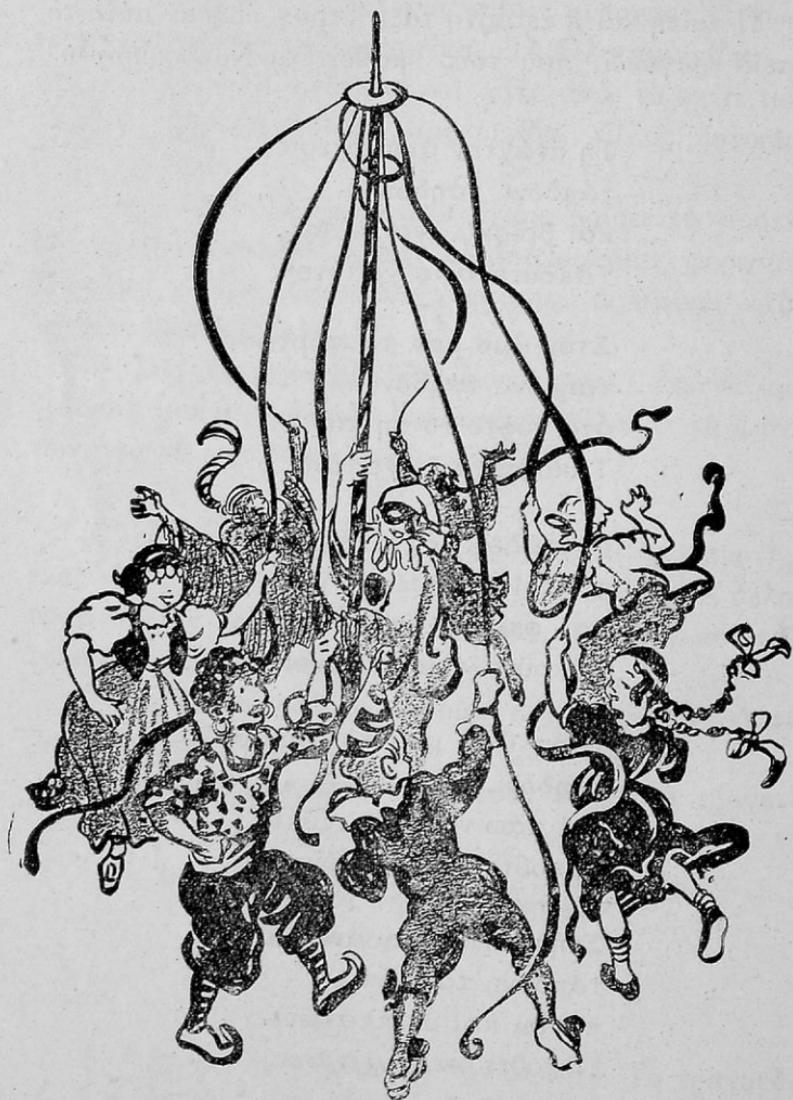
Τὴ στάχτην ἀνακάτευα
—τάηδόνι, τάηδόνι —
καὶ βρίσκω ἕνα βελόνι.
Τάκοῦτε, σεῖς γειτόνοι ;

Στὸν ώμο μου τὸ φόρτωσα
—τάηδόνι, τάηδόνι —
στὸ γύφτο τὸ πηγαίνω.
Τάκοῦτε, σεῖς γειτόνοι ;

Γυφτάδες, κόφτε σίδερα,
—τάηδόνι, τάηδόνι —
καὶ φτιάστ’ ἕνα τσεκούρι.
Τάκοῦτε, σεῖς γειτόνοι ;

Στὸν ώμο μου τὸ σήκωσα
—τάηδόνι, τάηδόνι —
καὶ πάω νὰ κόψω ξύλα.
Τάκοῦτε, σεῖς γειτόνοι ;

Στὴν μιντζιριὰν ἀνέβηκα
—τάηδόνι, τάηδόνι —
πέφτει καὶ μὲ πλακώνει.
Τάκοῦτε, σεῖς γειτόνοι ;

3. Ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἔπαιξαν τὸ γαῖτανάκι καὶ
έτραγούδησαν :

— Μηλίτσα, πούσαι στὸ γκρεμνό,
τὰ μῆλα φορτωμένη,
τὰ μῆλα σου λιμπίσθηκα,
μὰ τὸ γκρεμνὸ φοβοῦμαι.

— Σὰν τὸν φοβᾶσαι τὸν γκρεμνὸ^ν
πάρε τὸ μονοπάτι,
νὰ σὲ χορτάσω μὲ γλυκὰ
καὶ μυρωδάτα μῆλα.

"Ετσι τραγουδώντας καὶ χορεύοντας ὅμορφα ἔπλεξαν τὸ γαῖτανάκι καὶ ὕστερα τὸ ἔξεπλεξαν τραγουδώντας καὶ πάλι ἔνα ἄλλο τραγούδι. Αὐτὸ δὲν τὸ θυμοῦμαι· εἶχε δύσκολα λόγια.

Πέντε ἔξι κορίτσια ἀπ' ὅλες τὶς τάξεις ἐμοίρασαν ἔπειτα σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ καραμέλες.

4. Στὸ τέλος ἀνέβηκε στὸ τραπέζι ἡ "Ελλη ἀπὸ τὴν τάξη μας καὶ εἶπεν αὐτὸ τὸ ποίημα:

"Η Λίνα ὁ Φώτης κι ὁ Τοτός,
φίλοι καὶ οἱ τρεῖς ἀχώριστοι,
μασκαρευθήκανε προχθές
καὶ γίνηκαν ἀγνώριστοι.

Φορέσαν ροῦχα παρδαλά,
χαρτένια καπελίνα...
οἱ δυὸ πιερότοι γίνηκαν
καὶ ή Λίνα κολομπίνα.

Τί γέλια, τί πανζουρλισμός !
 ἔχασαν τὸ μυαλό τους ;
 "Οσοι τοὺς βλέπαν, φώναζαν
 — Καλῶς τοὺς πιερότους !

Μὰ σὰν τοὺς εἶδε κι ὁ Ἀζόρ,
 ἀπὸ τὴ μέση ἔχάθη
 καὶ φοβισμένος τρύπωσε
 βαθιά, σ' ἔνα καλάθι.

Καὶ ὅλοι τότε ἐτρέξαμε σὰν τὸν Ἀζόρ νὰ τρυπώ-
 σωμε στὰ σπίτια μας. Μᾶς εἶχε δὰ πάρει καὶ ἡ νύκτα.

35. Τὸ φόρεμα τοῦ Ἀρλεκίνου.

Εζύγωνεν ἡ Ἀποκριὰ καὶ τὰ παιδιὰ ἐνὸς σχολείου στὴν Ἰταλία ἔλεγαν πῶς θὰ ντυθῆ τὸ καθένα τὶς ἥμέρες ποὺ θὰ ἔβγαιναν οἱ μασκαρεμένοι.

Ἐνα ἄγόρι ἔλεγε.

— Ἐγὼ θὰ γίνω πιερότος !

Ἐνα κορίτσι ἔλεγε :

— Ἐγὼ θὰ γίνω ἀτσιγγάνα !

Καὶ ἄλλο :

— Ἐγὼ θὰ γίνω κολομπίνα !

“Ολα τὰ ἄγόρια καὶ ὅλα τὰ κορίτσια εἶπαν τὸ

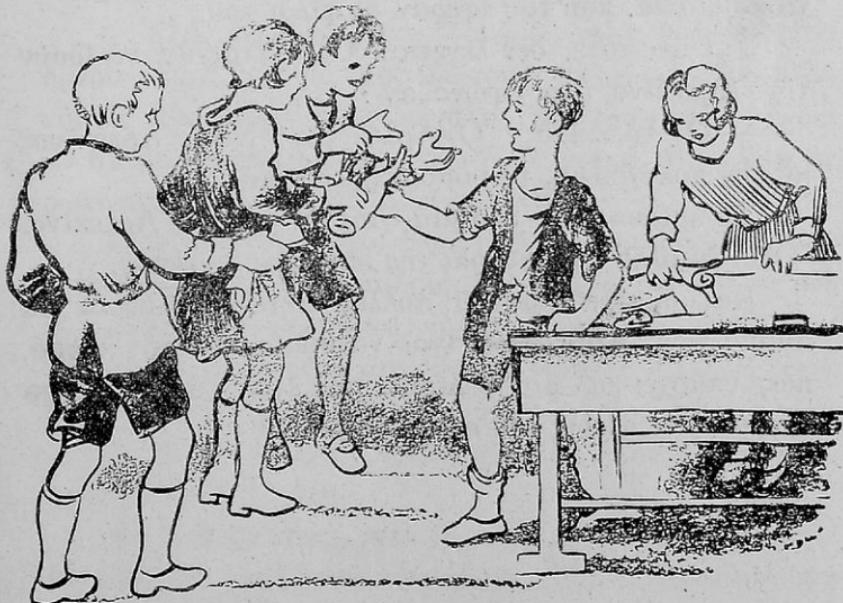
καθένα γιὰ τὸ ἀποκριάτικο φόρεμα, ποὺ θὰ τοὺς ἔφτιανεν ἡ μητέρα των.

Μόνο ἔνα ἀγόρι, τὸ πιὸ ἀγαπημένο παιδί στὴν τάξη δὲν ἔλεγε τίποτε. Ἡτο ὁ Ἀρλεκῖνος.

— Ἐσὺ Ἀρλεκῖνε, πῶς θὰ εἶσαι ντυμένος τὴν Ἀποκριά; τὸν ρωτοῦν τὰ ἄλλα παιδιά.

— Ὁπως καὶ σήμερα! ἀποκρίνεται ὁ Ἀρλεκῖνος. Οἱ γονεῖς μου εἶναι πτωχοί. Ὁ πατέρας μου ἦτο ἄρρωστος καὶ ἔχει μέρες τώρα νὰ ἐργασθῇ. Δὲν μποροῦν νὰ μοῦ φτιάσουν ἀποκριάτικο φόρεμα.

“Ολα τὰ παιδιά ἐλυπήθηκαν, γιατὶ ὁ ἀγαπητός των Ἀρλεκῖνος δὲν θὰ είχε ντυθῆ, δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ χαρῇ τὶς εὔθυμες ἡμέρες. Καὶ ὅλα εἶπαν ἀναμεταξύ των κάτι μυστικά.

2. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔχαιρετισαν ἑνας ἑνας τὸν πτωχὸν Ἀρλεκῖνο καὶ κάτι τοῦ ἔδωσαν. Ἡτο ἔνα κομμάτι

ἀπὸ τὸ ὕφασμα, ποὺ ἔμεινεν ἀπὸ τὴν ἀποκριάτική των φορεσιά.

Μὰ σὰν εἶδαν δτὶ τὰ κομμάτια ἥταν ἀπ' ὅλα τὰ χρώματα, ἄρχισαν νὰ στενοχωροῦνται.

— Πῶς θὰ ἔφτιανεν ἡ μητέρα τοῦ Ἀρλεκίνου τὴν ἀποκριάτικη φορεσιά; ἐσυλλογίζοντο.

— Ήσυχάστε! τοὺς εἴπε τότε ὁ Ἀρλεκῖνος. Ἡ μητέρα μου εἶναι πολὺ τεχνίτρα. Θὰ οάψῃ μαξὶ ὅλα αὐτὰ τὰ κομμάτια καὶ θὰ φτιάσῃ μιὰ φορεσιά, ποὺ θὰ τὴ φορῶ μὲ χαρὰ μεγάλη. Τὸ κάθε κομμάτι, τὸ κάθε χρῶμα, θὰ μοῦ θυμίζῃ καὶ ἔναν καλὸ φίλο ἀπὸ σᾶς.

3. Τὴν Πέμπτη τῆς Τυρινῆς, ποὺ ἔβγηκαν ὅλοι οἱ μασκαρεμένοι στὴν πλατεία, ἔβγῆκε καὶ ὁ Ἀρλεκῖνος ντυμένος μὲ τὴν πολύχρωμη φορεσιά, ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τὰ κομμάτια, ποὺ τοῦ ἔφεραν οἱ φίλοι του.

Τί ἔγινε τότε, δὲν λέγεται. Ὄλοι ἔτρεχαν νὰ ίδοῦν τὸν Ἀρλεκῖνο, ὅλοι ἔφώναζαν:

— Ο Ἀρλεκῖνος! Ο Ἀρλεκῖνος! Νὰ ὁ Ἀρλεκῖνος μὲ τὴν πολύχρωμη, τὴν ὅμορφη φορεσιά!

Ἡ ήμέρα αὐτὴ ἦτο μιὰ γιορτὴ γιὰ τὸν Ἀρλεκῖνο. Όλοι ἔμαθαν τὴν ίστορία τῆς ὅμορφης φορεσιᾶς.

Καὶ σήμερα παντοῦ πολλὲς μητέρες ντύνουν τὰ παιδιά των Ἀρλεκίνους, γιὰ νὰ θυμίσουν στὸν κόσμο, πῶς ὑπάρχει καὶ μιὰ φορεσιά, ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τὰ δῶρα τῶν μικρῶν φίλων τοῦ πτωχοῦ παιδιοῦ.

36. Τὸ τελευταῖον κουφέτω.

Ο Μιχαλάκης καὶ ἡ ἀδελφή του ἡ Ζωὴ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάμουν.

Μέσα στὸ ωραῖο κουτὶ μὲ τὶς ἄσπρες κορδέλες, ποὺ τοὺς εἶχαν δώσει στὸ γάμο τῆς ἐξαδέλφης των, δὲν ἔμενε πιὰ παρὰ ἐνα κουφέτο. Τὸ κουτὶ ἦτο γιὰ τοὺς δυὸ μαζί, καὶ πάντα τὴν ἴδια ὥρα τὸ ἄνοιγαν καὶ ὁ καθένας ἐπαιρνεν ἢ ἀπὸ ἐνα ἢ ἀπὸ δυὸ κουφέτα. Ἐτσι ἦσαν πάντα δίκια μοιρασμένα. Μὰ τώρα τί νὰ γίνη;

— Νὰ σοῦ εἰπῶ, εἰπεν δὲν οὐδὲν διαφέρει αὐτὸ καὶ τὴν ἐρχόμενη φορά, ποὺ θὰ μᾶς δώσουν κανένα κουτί, θὰ πάρης ἐσὺ τὸ τελευταῖο.

Μὰ αὐτὸ δὲν τῆς ἀρεσε καθόλου τῆς Ζωῆς.

— "Οχι, δχι! ἐφώναξε. Νομίζεις πὼς γίνεται κάθε ημέρα γάμος, γιὰ νὰ μᾶς δώσουν γρήγορα πάλι ἄλλο κουτί; Δὲν ἔχομε ἄλλη μεγάλη ἐξαδέλφη. Ποιὸς ξέρει ἂν θὰ μᾶς ξανακαλέσουν σὲ ἄλλο γάμο. Καλύτερα νὰ φωτήσουμε τὴ μητέρα. Ἐκείνη θὰ ξέρη.

“Η μητέρα ὅμως ἦτο ἔξω. Ἐπηγαν λοιπὸν τὰ παιδιὰ στὴν ὑπηρέτρια, τὴ Βασιλική, τῆς ἐδειξαν τὸ κουτὶ καὶ τὸ τελευταῖο κουφέτο καὶ τὴν ἐρώτησαν τί νὰ κάμουν.

— Νὰ τραβήξετε τὸν κόμπο. Καὶ σὲ δποιον τύχη, ἔκεινος θὰ φάγη τὸ κουφέτο, εἰπεν ἡ Βασιλική.

— "Α, ναί! Ἐτσι πρέπει νὰ γίνη, λέγει ἡ Ζωή. Νά, πάρε τὸ μαντήλι μου.

Μὰ δὲν Μιχαλάκης, ποὺ ἦτο μικρότερος, δὲν ἤξερε τί θὰ εἰπῇ νὰ τραβήξουν τὸν κόμπο. Καὶ ἡ Βασιλικὴ τοῦ τὸ ἐξήγησε:

— Νά! βλέπεις, εἰπε τὶς τέσσερις γωνιὲς τοῦ μαν-

τηλιού. Στή μιὰ θὰ δέσω ἔνα κόμπο. "Ετσι! "Επειτα κούβω δλο τὸ μαντήλι καὶ τὸν κόμπο στὸ χέρι μου καὶ σεῖς δὲν βλέπετε, παρὰ τὶς ἄκρες. Τραβᾶτε ὅποια ἄκρη θέλετε, καὶ ὅποιος πάρῃ τὸν κόμπο, θὰ φάγη τὸ κουφέτο. 'Εκατάλαβες;

Καὶ ὁ Μιχαλάκης εἶπε πώς ἐκατάλαβε πολὺ καλά.

2. Ἡ Βασιλικὴ ἔκρυψε τότε τὸ μαντήλι στὸ χέρι τῆς καὶ ἀφῆσε δυὸ ἄκρες νὰ ἐξέχουν!

— Λοιπὸν συμφωνημένα! ωτᾶ ἡ Βασιλική. Ὁ κόμπος κερδίζει τὸ κουφέτο;

— Ναί, ναί, ἀπαντοῦν βιαστικὰ καὶ τὰ δυὸ παιδιά.

— Τραβᾶτε λοιπόν!

Ἐτράβηξαν καὶ ὁ κόμπος ἔτυχε τῆς Ζωῆς.

— Τί καλά, εἶπεν αὐτὴ καὶ ἀπλωσε τὸ χέρι καὶ

ἐπῆρε τὸ κουφέτο. Μὰ ποὶν προφθάση νὰ τὸ βάλῃ στὸ στόμα της, ἐστάθηκε καὶ ἐκοίταξε σαστισμένη τὸ Μιχαλάκη.

Ἐκεῖνος κατακόκκινος, ἐκτυποῦσε καταγῆς τὰ πόδια καὶ ἐφώναξε δυνατά :

— Δὲν θέλω ! Δὲν θέλω νὰ πάρης ἐσὺ τὸ κουφέτο ! Δὲν εἶναι καλὸ παιγνίδι ὁ κόμπος ! Ἡ μητέρα δὲν μᾶς βάζει ποτὲ νὰ τραβοῦμε κόμπο ! Θέλω τὴν μητέρα ! Ἡ Βασιλικὴ δὲν ξέρει !

Ἡ καημένη ἡ Βασιλικὴ ἥθελησε νὰ τὸν ἡσυχάση. Μὰ ὁ Μιχαλάκης ἔξακολουθοῦσε νὰ φωνάζῃ καὶ δὲν ἥθελε νὰ παύσῃ. Ἀν τὸν ἄκουε κανείς, θὰ ἐνόμιζε πώς ἡ Βασιλικὴ ἀπὸ τὸ νοῦ της ἔβγαλε τὸ παιγνίδι τοῦ κόμπου ἐπίτηδες γιὰ νὰ πάρη ἡ Ζωὴ τὸ κουφέτο.

Καὶ ἡ Ζωὴ ἥθελησε κάτι νὰ τοῦ εἰπῇ, μὰ τὴν ἔσπρωξε μὲ τὰ δυό του γέρια καὶ δὲν ἥθελε ν' ἀκούσῃ τίποτε.

3. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούσθηκεν ἀπέξω ἡ φωνὴ τῆς μητέρας καὶ ἐμπῆκε μέσα μὲ τὸ καπέλο, καθὼς ἦτο ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψη τῆς θείας.

Ἡ Ζωὴ ἔτρεξε νὰ τὴ φιλήσῃ. Μὰ ὁ Μιχαλάκης ἔμεινε κοντὰ στὸ τραπέζι κατακόκκινος καὶ κλαμένος.

Δὲν ἐφώναξε πιά, εἶχεν δικαίως τὸ κεφάλι κρεμασμένο, τὰ φρύδια σουρωμένα καὶ τὸ δάκτυλο στὸ στόμα.

— Τί ἔχει ὁ Μιχαλάκης ; ἐρώτησε πρῶτα πρῶτα ἡ μητέρα.

Ἡ Ζωὴ τὰ ἐδιηγήθηκεν ὅλα. Καὶ ὅσο τὰ ἄκουεν ὁ Μιχαλάκης, τόσο ἐσκέπτετο τὴν κακοτυχιά του καὶ ἐκρεμοῦσε τὰ γείλη του καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ποτάμι.

“Οταν τὸν ἐκοίταξεν ἡ μητέρα, τὴν ἐπιασαν τὰ

γέλια. Τόσο κόκκινος καὶ ἀστεῖος ἐφαίνετο. Καὶ ὅσο ἔγελούσεν ἡ μητέρα, τόσο πιὸ πολὺ ἐθύμωνεν ὁ Μιχαλάκης καὶ ἐκτυπούσε τὰ πόδια.

— "Ελα ἐδῶ, νὰ μοῦ εἰπῆς, μὲ ποιόν εἶσαι θυμωμένος;

— Μὲ τὴν Βασιλική, εἶπε μὲ θυμὸν ὁ Μιχαλάκης. Αὐτὴ εἶπε νὰ τραβήξωμε τὸν κόμπο. Έσὺ δὲν μᾶς κάμνεις ποτὲ κόμπους.

— Καλά! Θέλω νὰ μάθω δμως ἔνα πρᾶγμα, εἶπεν ἡ μητέρα. "Αν εἶχες πετύχει ἐσὺ τὸν κόμπο, θὰ τὴν εὑρισκες ἄσκημη τὴν ἴδεα τῆς Βασιλικῆς;

"Ο Μιχαλάκης ἀνοιξε λίγο τὸ στόμα, μὰ δὲν ἀπάντησε τίποτε. Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχε σκεφθῆ διόλου καὶ ἐκατάλαβε, γιατὶ δὲν ἦτο κουτὸ παιδί, πῶς τὴν εἶχε πάθει.

— "Ακουσέ με νὰ καταλάβης καλύτερα, εἶπεν ἡ μητέρα του. "Οταν τραβᾶ κανεὶς κόμπο, εἶναι σὰν ἔνα μικρὸ λαχεῖο. Τόσο τὸ καλύτερο γιὰ δποιον κερδίση καὶ τόσο τὸ χειρότερο γιὰ δποιον χάση. Μὰ μιὰ ποὺ θὰ συμφωνήσῃς ἀπὸ πρὶν, δὲν μπορεῖς νὰ παραπονεθῆς ἐπειτα. Καὶ ἀν χάσης, πρέπει νὰ τὸ παραδεχθῆς, χωρὶς νὰ μουρμουρίσης διόλου. Έγὼ δὲν ἔτυχε νὰ σᾶς βάλω νὰ τραβήξετε κόμπο, γιατὶ μ' ἀρέσει καλύτερα νὰ κάμνη ὁ ἔνας τὸ χατήρι τοῦ ἄλλου, χωρὶς κόμπο. Μὰ μιὰ ποὺ ἔπαιξες, ἐτελείωσε πιά. Δὲν μπορεῖς νὰ πάρης πίσω τὸ λόγο σου.

4. Ἡ μητέρα τοὺς ἐφίλησε καὶ τοὺς δυὸ καὶ ἐπῆγε νὰ βγάλῃ τὸ καπέλο της.

Τότε ἡ Ζωή, ποὺ δὲν εἶχε φάγει, ἀκόμη τὸ κουφέτο, τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη τῆς καὶ τὸ ἐπρόσφερε στὸ Μιχαλάκη. Αὐτὸς δὲν ἥθελησε τώρα μὲ κανέναν τρόπο

νὰ τὸ πάρη. Εἶχε καταλάβει πὼς δ, τι ἀποφασίση δ κόμπος, εἶναι καλὰ ἀποφασισμένο, καὶ μάλιστα μόνος του ἔβαλε τὸ κουφέτο στὸ στόμα τῆς Ζωῆς.

— Τώρα, εἶπεν ἡ ἀδελφή του, ἀφοῦ τὸ ἔφαγε, ἔλα νὰ ξαναβάλωμε τὸ κουτί στὸ συρτάρι, γιὰ γὰ μὴ χαλάσῃ.

Καθὼς τὸ ἔβαζαν, ἔξαφνα ἀκουσαν κάτι ποὺ ἐκυλούσε μέσα στὸ συρτάρι.

— Μπᾶ, τί εἶναι αὐτό;

“Τὸ ἔνα κουφέτο, ποὺ εἶχε πέσει, φαίνεται, τὸν καιρὸ ποὺ ἦτο γεμάτο τὸ κουτί, καὶ εἶχε μείνει ἐκεῖ.

— Τί καλά! εἶπεν ἡ Ζωή. Λοιπόν, αὐτὸ ποὺ ἔφαγα ἐγώ, δὲν ἦτο τὸ τελευταῖο! Νά, πάρε σὺ αὐτό.

‘Ο Μιχαλάκης ἐστάθηκε μιὰ στιγμὴ καὶ ἔξεροκατάπιε. “Επειτα εἶπε μὲ ἀπόφαση:

— Θέλης νὰ τραβήξωμε κόμπο καὶ γι’ αὐτό;

— ”Οχι, ὅχι! εἶπεν ἡ Ζωή. Αὐτὸ εἶναι δικό σου. Στὸ ζαχαροπλαστεῖο ποὺ ἐγέμισαν τὸ κουτί, ἵσως θὰ ἔμάντευσαν πὼς θὰ τὸ δώσουν σὲ δυὸ παιδιά, καὶ ἔβαλαν ἵσα ἵσα, σωστὰ τὰ κουφέτα.

‘Ο Μιχαλάκης ἐπείσθηκε καὶ ἔφαγε τὸ κουφέτο. Μὰ γιὰ πολλὲς ἡμέρες ἐπειτα δὲν ἤθελε νὰ τραβήξῃ κόμπο γιὰ κάθισμα. Καὶ τὸ ἤθελεν αὐτό, γιατὶ ἔπρεπε νὰ δείξῃ σ’ δλους, δτι τώρα ἐκατάλαβε καλά, πὼς δποιος παιζει, δ, τι παιγνίδι καὶ ἀν εἶναι, πρέπει νὰ ξέρη, ὅχι μόνον νὰ κερδίζῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ χάνη ὅμορφα.

37. ‘Ο Νίκος καὶ τὸ φεγγάρι.

Ο Νίκος ἔχει ὕδα πολλὴ ποὺ κάθεται στὸ παράθυρο.

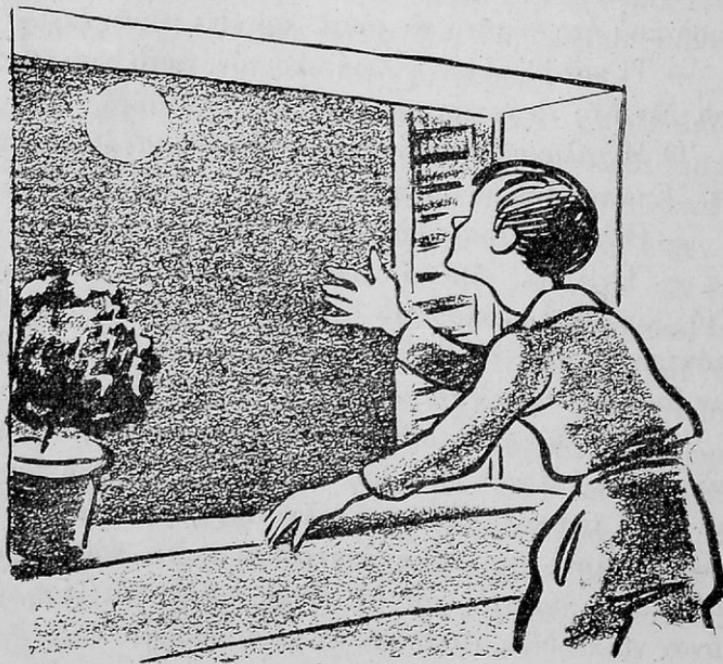
Βλέπει ἔξω μὲ λαχτάρα, γιατὶ ἐνύχτωσε πιὰ καὶ δ πατέρας του δὲν φαίνεται ἀκόμη.

‘Ο πατέρας του είχε κάμει δρόμο μακρινὸν καὶ γυρίζοντας ἀπὸ ἐκεῖ τὴν νύκτα ἡμιποδοῦσε νὰ πάθη κανένα κακό.

‘Η μητέρα ἄρχισε νὰ στενοχωρῷται καὶ νὰ φοβᾶται.

“Ἐκλαίε λοιπὸν καὶ ἔλεγε :

— ‘Ἐνύκτωσε, παιδί μου, καὶ ὁ πατέρας δὲν ἔφάνηκε. Ο νοῦς μου πηγαίνει ὅλο στὸ κακό. Μήπως

ἔχασε τὸ δρόμο; Μήπως ἔπεσε σὲ κανένα λάκκο; Μήπως ἔπεσε στὰ χέρια κακῶν ἀνθρώπων;

‘Ο Νίκος, βλέποντας ἔτσι ἀνήσυχη τὴν μητέρα του καὶ ἀκούοντας τὰ λόγια τις, ἔμπήκε καὶ αὐτὸς σὲ ὑποψίες.

— "Αχ, νὰ ἔφαινετο τωραδὰ ὁ πατέρας μου, τί χαρὰ
θὰ ἐκάμναμε! ἐσυλλογίζετο καὶ ἔπιασε τὸ παράθυρο καὶ
ἐκοίταζεν ἔξω.

2. Ἡ μητέρα μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἐπῆγε καὶ
ἄναψε τὸ κανδήλι στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐκαμε
τὴν προσευχὴν της.

"Ο Νίκος τὴν ἀκουε νὰ παρακαλῇ τὸν καλὸν Χριστὸ
νὰ φυλάξῃ τὸν ἄνδρα της ἀπὸ κάθε κακό. "Ἐκαμε καὶ
αὐτὸς τὴν προσευχὴν του καὶ μόλις εἶπε τὰ τελευταῖα
λόγια :

«Φύλαξε τὸν πατέρα μου στὸ δρόμο του ἀπὸ κάθε
κακό», εἶδε στὸν δρόζοντα νὰ βγαίνη ὀλοστρόγγυλο τὸ
φεγγάρι.

— "Αχ, φεγγαράκι μου, ἐψιθύρισε, φέξε στὸν πατέρα
νὰ βρῇ τὸ δρόμο του!

Τὸ φεγγαράκι ἀνέβαινε στὸν οὐρανὸν καὶ ἔφεγγε
καθαρὰ πιά. 'Ο Νίκος ἐπῆρε θάρρος καὶ ἐσηκώθηκε νὰ
εἰπῇ στὴ μητέρα του πώς ἐβγῆκε τὸ φεγγάρι. Μὰ δὲν
ἐπρόλαβε. Κάτω στὴν αὐλὴ ἀκούσθηκεν ἡ φωνὴ τοῦ
πατέρα.

— "Ο πατέρας! ὁ πατέρας! "Ηλθεν ὁ πατέρας!
ἔφωναξε τότε ὁ Νίκος καὶ πηδώντας τρία τρία τὰ
σκαλοπάτια κατέβηκε στὴν αὐλὴ καὶ ἐπήδησε στὸν ὕμο
τοῦ πατέρα του.

38. Η σελήνη.

Κοίταξε πάνω τὴ σελήνη,
ἐπρόβαλεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ
ἢ μὴ ψηλὰ ἀπὸ τὸ βουνὸ
στὴ γῆ τὸ φῶς της χύνει.

‘Ολόφωτη καμαρωτὴ
φέγγει σ’ αὐτὸν ποὺ περπατεῖ,
ποὺ τὸν εύρηκε βράδυ
σ’ ἐρημικὸν λαγκάδι.

Πάντοτε ὁ ἥλιος ποὺ φωτίζει
τὴν ὥρα αὐτὴ καὶ τἄλλα μέρη,
λίγο[ἀπὸ τὸ φῶς του τὴ δανείζει,
σὲ μᾶς τὴ νύχτα νὰ μᾶς φέρη.

ΑΝΟΙΞΗ

39. Ἡ Ἀνοιξη.

Πάει, χάθηκε τὸ χιόνι
καὶ ἥλθε πάλι χελιδόνι.
Νά! τὸ βλέπει τὸ παιδί
καὶ πηδᾶ καὶ τραγουδεῖ.
—Χελιδόνι γύρισε,
καλοκαίρι μύρισε! —

Ἡ γριὰ ποὺ μαζεμένη
τὸν καλὸ καιρὸ προσμένει
ἥλθε, λέγει, τὸ πουλὶ¹
μὲ τὴν ὥρα τὴν καλή.
—Χελιδόνι γύρισε,
καλοκαίρι μύρισε! —

Ἡ τριανταφυλλιὰ ἀρχίζει
νὰ φουντώνῃ καὶ νἀνθίζῃ,
τὸ χαμόμηλο θὰ βγῆ
καὶ θὰ λουλουδίζῃ γῇ
—Χελιδόνι γύρισε,
καλοκαίρι μύρισε! —

Ο βοσκὸς ποὺ δὲ θάργήσῃ
τὸ χειμάδι του νἀφήσῃ.
μὲ τὰ πρόβατα μιλεῖ,
τὸ βουνὸ μᾶς προσκαλεῖ.
—Χελιδόνι γύρισε,
καλοκαίρι μύρισε! —

40. Ἡ ἀνοιξιάτικη αὐγή.

Tὸ σκοτάδι τῆς νύκτας χάνεται. Σκάζει τὸ χάραμα τῆς αὐγῆς. Ὁ οὐρανὸς γίνεται σιγὰ σιγὰ ιόκκινος. Τὰ φοβιτσάρικα ἀγρίμια κρύβονται στοὺς θάμνους. Τὰ πουλιὰ ἔνπνοῦν. Πέρα μακριὰ στὸ βουνὸν ἀνεβαίνει κυλώντας δὲ φλογισμένος δίσκος τοῦ ἥλιου.

Εἶναι πιὰ ἡμέρα. Τὰ λουλούδια ἀνοίγουν τὰ πέταλά των. Οἱ ἀκτῖνες λαμπυρίζουν σὲ κάθε σταλαματιὰ δροσιᾶς. Οἱ μέλισσες πετοῦν νὰ βροῦν τὸ γλυκὸ μέλι. Οἱ πεταλοῦδες πετοῦν καὶ αὐτὲς ἀδιάκοπα στάνθισμένα κλαδιά. Οἱ χωρικοὶ ρίχνουν τροφὴ στὰ παχνιὰ τῶν ζώων καὶ ἡ νοικοκυρὰ ταγίζει στὴν αὐλὴ τὶς κότες. Τὰ περιστέρια πετοῦν καὶ αὐτὰ στὴν αὐλή. Ὁ βοσκὸς βγάζει τὸ κοπάδι στὴ βοσκὴ καὶ χαίρεται βλέποντας τὰ ἀρνάκια ποὺ πηδοῦν ζωηρὰ ἐμπρὸς στὰ μεγάλα.

“Ολα χαίρονται μὲ τὴν καρδιά των γιὰ τὴν καινούργια ἡμέρα.

41. Ἀνοιξιάτικη αὐγή.

Tὰ ἄστρα σβήστηκαν. Ἡ μέρα γλυκοφέγγει ντροπαλὴ καὶ στὸν ξάστερον ἀέρα κελαδοῦν κορυδαλλοί.

Γύρω στάνθη τὰ περίσσια τῆς λευκῆς ἀγραμπελιᾶς φτερουγίζουν τὰ μελίσσια μὲ τὴν ἔννοια τῆς δουλειᾶς.

Δ. Παπαϊωάννου : «Ο φίλος τῶν παιδιῶν» ἔκδ. Ζ'

Σὲ χωράφια ἀνθοστρωμένα
καὶ γεμάτα χλωρασιά,
χίλια ἀρνάκια σκορπισμένα
βόσκουν χόρτα καὶ δροσά.

Κι ἀνασαίνουνε τὰ δάση.
μές στὴ διάπλατη γιορτή,
ποὺ γιορτάζει ὅλη ἡ πλάση
ἀνθισμένη, φτερωτή.

42. Η κλώσσα.

Η Σπιθάτη, ἡ καλὴ κλώσσα, ἵτο ἀνήσυχη αὐτὴν τὴν
νύκτα. Εἶναι ἡ εἰκοστὴ πρώτη ἡμέρα, ποὺ κάθεται
ἐπάνω στὰ αὐγά της. Τὰ πουλάκια ἔπρεπε νὰ εἶχαν βγῆ.
Σκύβει τὸ κεφάλι της γιὰ νάκουσῃ ἂν κουνιέται τίποτε.
— Τάκ, τάκ! ἀκούεται σὰν ἔνα ράμφος, ποὺ θέλει
νὰ σπάσῃ τὸ τσόφλι.

— Ἐπιτέλους! συλλογίζεται. Φθάνει τὰ αὐγὰ νὰ εἶναι λίγο μαλακά. Μερικὲς κότες εἶναι τόσο ἀσυλλόγιστες, ποὺ ἀπὸ τὴ βιά των νὰ φτιάσουν τὸ τσόφλι, καταπίνουν γρήγορα γρήγορα χαλικάκια καὶ ἔτσι τὸ φτιάνουν μερικὲς φορὲς πολὺ σκληρό.

Σε λίγο ἐβγῆκε τὸ πρῶτο πουλάκι. Ἐνα μικρὸ χαριτωμένο πουλάκι κίτρινο μὲ μάτια μαῦρα καὶ δλοστρόγυγλα.

— Αγαπημένο μου, λέγει ἡ Σπιθάτη, τρύπωσε καλὰ κάτω ἀπὸ τὶς φτεροῦγες μου. Εἶναι μαλακὲς καὶ ζεστές. Περίμενε ἐδῶ ὅσο νὰ βγοῦν καὶ τὰ ἄλλα ἀδελφάκια σου καὶ τότε περπατᾶτε δλα μαζί.

— Τσίου! Τσίου! κάμνει τὸ πουλάκι καὶ τρυπώνει στὶς φτεροῦγες τῆς μητέρας του.

— Σιωπὴ τώρα, μὴ μιλᾶς, λέγει ἡ Σπιθάτη. Ἀκούω καὶ ἄλλα ποὺ κτυποῦν.

2. Ὁ ἥλιος βγαίνει. Εἶναι ἡ πιὸ καλὴ ὥρα.

Τὰ αὐγὰ ἥσαν δλα καλὰ καὶ τὰ πουλάκια ἐβγῆκαν τὸ ἔνα κοντὰ στὸ ἄλλο. Ἡ μητέρα τὰ μετρᾶ. Εἶναι δεκαπέντε.

Τὸ ἀπόγευμα τὰ σύρει κοντά της, γύρω στὸ σπίτι, περήφανη. Σκαλίζει τὸ χῶμα καὶ φωνάζει :

— Κλοῦ! κλοῦ! Καὶ τὰ μικρὰ πουλάκια τρέχουν, Ἐδῶ τσιμποῦν ἔνα ψίχουλο, ἔκεī ἔνα σκουλήκι.

— Άλλά, νά! ἔνα κακὸ πουλὶ ψηλὰ στὸν οὐρανό. Εἶναι τὸ γεράκι.

— Κλούουσου . . . φωνάζει τώρα ἡ κλώσσα, σὰ νὰ λέγη: Γρήγορα, παιδιά μου, ἔλατε κοντά μου. Μὴ φοβᾶσθε. Εἶμαι πιὸ δυνατὴ ἐγὼ ἀπὸ τὸ γεράκι.

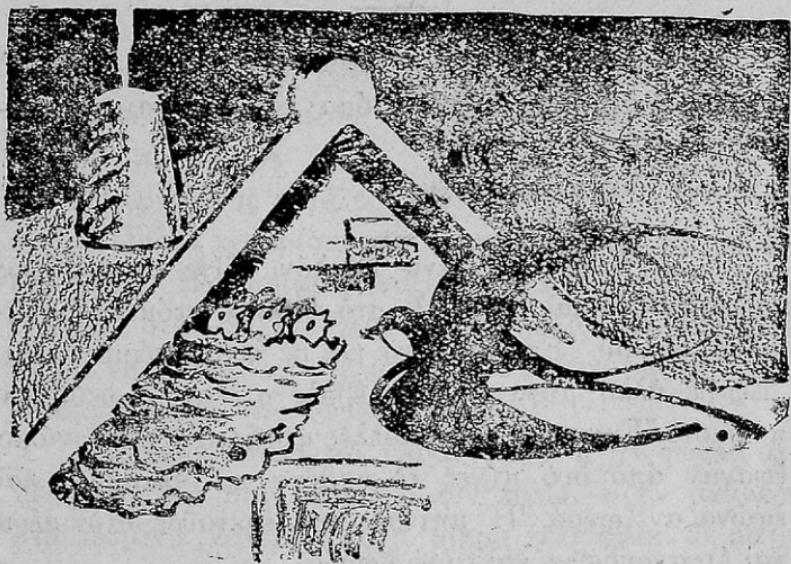
43. Ή πέρδικα καὶ τὸ πουλί της.

Βόσκουν οἱ ἄλλες πέρδικες ἢ λούζονται σταύλάκι καὶ μιὰ στὰ νύχια περπατεῖ ἐπάνω σὲ κοτρώνι καὶ γέρνει πίσω καὶ τηρᾶ μικρὸ ἔνα περδικάκι καὶ πότε τοῦ γλυκομιλεῖ καὶ πότε τὸ μαλώνει

- "Ακου τῆς μάνας τὴν λαλιὰ κι ἀνέβα στὸ λιθάρι γιατ' ἡ καρδιά μου λαχταρᾶ, μονάκριβο πουλί μου.
- Γιὰ ἵδες, μανούλα, τὸ νερό, ποὺ βρέχει τὸ θυμάρι, γιὰ ἵδες τὰ συνομήλικα, ποὺ παίζουν ἀντικρύ μου !

- "Εχουν οἱ μάνες τους πολλά ! " Ελα, πουλί, κοντά μου κ' εἶδα τὸν ἥσκιο γερακιοῦ ἔδω σιμὰ σταύλάκι.
- Πάμε, μανούλα, στὰ νερά νὰ βρῶ τὴ συντροφιά μου, αὐτὸ ἥταν σύννεφο μικρὸ δὲν ἥτανε γεράκι.

Μὰ ὁ ἥσκιος πάλι φάνηκεν ἐπάνω στὰ λιθάρια καὶ κατεβαίνει ἡ πέρδικα ζητώντας τάκριβό της. Κι αὐτὲς ποὺ ἥταν στὸ ρίζωμα τρυπῶσαν στὰ θυμάρια. Ἐκεῖθε ὁ ἥσκιος πέρασε τοῦ γερακιοῦ προδότης . . .

44. Ἡ χελιδονοφωλιά.

Μητέρα, μητέρα! "Ελα, σὲ παρακαλῶ, κάτι νὰ ιδῆς.

Θὰ σου δείξω ἔνα πρᾶγμα πολὺ ὅμορφο, ἐφώναξὲν ἡ Ρηνούλα.

"Η μητέρα ἔπλεκε τὴν κάλτσα της καὶ χωρὶς νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὸ κάθισμά της ἀποκρίθηκε:

— Καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ ὅμορφο πρᾶγμα, ποὺ θὰ μου δείξης, Ρηνούλα;

— "Ελα, σὲ παρακαλῶ, ἔλα καὶ θὰ ιδῆς. Εἶναι πάρα πολὺ ὅμορφο πρᾶγμα!

"Η μητέρα ἐσηκώθηκε τότε καὶ ἀκολούθησε τὴ Ρηνούλα. Ἐπῆγαν καὶ οἱ δυὸ στὸ παράθυρο.

— Κοίταξε ἐκεῖ ἐπάνω! ἐψιθύρισεν ἡ Ρηνούλα στὴ μητέρα της.

"Η μητέρα ἐκοίταξε καὶ εἶδε στὴ στέγη μιὰ χελιδονοφωλιά.

Τοία μικρὰ κεφαλάκια πουλιῶν ἔφαινοντο ἔξω ἀπὸ τὴν φωλιὰ καὶ ἀνοιγαν τὸ στόμα καὶ ἔκαμναν τρεμουλιαστά :

— Τσίου! Τσίου!

2. Σὲ λίγο ἥλθεν ἔνα χελιδόνι. Εἶχε στὸ ράμφος του μιὰ μύγα καὶ τὴν ἔβαλε στὸ ἀνοικτὸ στόμα ἐνὸς μικροῦ πουλιοῦ. Ἐπειτα ἔφυγε καὶ σὲ λίγο ἐγύρισε πάλι. Ἔφερε ἄλλη μύγα καὶ τὴν ἔβαλε στὸ στόμα δεύτερου πουλιοῦ. Ἐκαμε τὸ ἴδιο πολλὲς φορές. Τὰ χελιδονάκια ἔφαγαν ἀπὸ δυὸ μύγες τὸ καθένα καὶ ἔχαίροντο καὶ ἔφώνας ζωηρά. Ἡ μητέρα των ἐπετοῦσε στὸν ἀέρα καὶ ἐτραγουδοῦσε καὶ αὐτὴ ζωηρά.

— Ἀλήθεια, Ρηνούλα! Ἐχεις δίκιο. Είναι ὅμορφο πρᾶγμα. Μ' ἀρέσει πολύ, πάρα πολύ, καὶ τὸ νοιώθεις βέβαια γιατί, εἶπεν ἡ μητέρα.

— Ναί, μητέρα, τὸ νοιώθω. Γιατὶ ἡ μητέρα φροντίζει τὰ χελιδονάκια της καὶ ἔκεινα χαίρονται γι' αὐτό.

— Ωραῖα, αὐτὸς είναι!

45. Τὸ χελιδόνι μὲ τὴν κορδέλα.

Ητο ἀνοιξη! Ἐνα χελιδόνι εἶχε φτιάσει τὴν φωλιά του στὸ σπίτι τοῦ κυροῦ - Ἀντώνη, κάτω ἀπὸ τὸ ὑπόστεγο.

Τὰ χελιδονάκια ἀρχισαν νὰ μεγαλώνουν καὶ ἀκούοντο στὸ σπίτι οἱ εὔθυμμες φωνές των, δταν ἡ μητέρα των τοὺς ἔφερνε τὸ φαγὶ καὶ δταν τὰ ἐσκέπαζε τὸ βράδυ μὲ τὶς φτεροῦγες της γιὰ νὰ κοιμηθοῦν.

Μιὰν ἡμέρα ἀρχισε νὰ φυσᾶ πολὺ δυνατὸς ἄνεμος

καὶ νὰ πέφτη βροχὴ χονδρή. Τὸ σπίτι ἐσείετο δλο. Τὰ παιδιὰ ἐκλείσθηκαν μέσα καὶ δὲν ἐμιλοῦσαν διόλου ἀπὸ τὸ φόβο ποὺ εἶχαν.

Ἐξαφνα ἔνας μεγάλος ἀκούσθηκε στὸ ὑπόστεγο. Πολλὰ κεραμίδια τὰ ἐπῆρεν ὁ ἄνεμος καὶ τὰ ἐριξε κάτω. Ἡ Μαρία ἐφώναξε δυνατὰ ἀπὸ τὴν τρομάρα της. Καὶ ὅταν σὲ λίγο ἥλθε στὰ σύγκαλα της, ἐσυλλογίσθηκε τὴ φωλιὰ τοῦ χελιδονιοῦ. Θὰ ἐσκοτώθηκαν, βέβαια, τὰ μικρὰ χελιδονάκια.

Ἐτρεξεν ἀμέσως στὸ ὑπόστεγο. Ήδε τὴ φωλιὰ στὴ θέση της. Μὰ σὰν ἐκοίταξε καὶ κάτω, εἶδεν ἀνάμεσα στὰ πεσμένα κεραμίδια ἔνα μικρὸ χελιδονάκι μὲ μάτια μισοσβησμένα. Ποιὸς ἔρει πὼς ἐπεσε τὸ κακόμοιο ἀπὸ τὴ φωλιά.

Στὴ στιγμὴ τὸ ἐπῆρεν ἡ Μαρία καὶ ἐτρεξε μέσα. Ἀναψε στὸ τζάκι φωτιὰ καὶ τὸ ἐζέστανε, γιατὶ ᾧτο μούσκεμα. Σιγὰ σιγὰ τὸ πουλάκι ἀρχισε νὰ ζωντανεύῃ. Ἡ Μαρία τοῦ ἔδωκε τότε φαγί, λίγα μαλακὰ ψίχουλα. Μὰ τὸ πουλὶ δὲν ἔτρωγε. Τὸ βράδυ τοῦ ἐφτιασε μιὰ μεγάλη, ζεστὴ φωλιὰ ἀπὸ βαμβάκι.

2. Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πρωὶ τὸ μικρὸ χελιδόνι ἐζοῦσεν ἀκόμη. Ἐβλεπε στὸ παράθυρο τὸ λαμπερὸ φῶς τοῦ ἥλιου καὶ ἐφαίνετο σὰ νὰ ἔλεγε :

— Σὲ εὐχαριστῶ, ποὺ τόσο τρυφερὰ φροντίζεις γιὰ μένα, μὰ ἐδῶ θὰ πεθάνω. Γιὰ νὰ ζήσω μοῦ χρειάζεται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ὁ γαλάζιος οὐρανός.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούσθηκαν ἔξω φωνὲς ἀδιάκοπες καὶ ζωηρές. ᾧτο ἔνα χελιδόνι ποὺ ἐπετοῦσεν ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ ἐτσιτσίζει.

— Μαρία, εἶπεν ἡ μητέρα, δὲν βλέπεις πὼς ἡ μη-

τέρα του ἐγνώρισε τὸ μικρὸ καὶ ἔρχεται νὰ σοῦ τὸ ζητήσῃ !

— Καημένο μου χελιδονάκι, εἶπεν ἡ Μαρία, δὲν θέλω νὰ σὲ κρατήσω σκλαβωμένο ἐδῶ στὸ δωμάτιο. Θὰ σοῦ δώσω τὴν ἐλευθερία, ποὺ τόσο ποθεῖς. "Α ! θὰ μὲ ξεχάσης γρήγορα.

Καὶ γυρίζοντας στὴ μητέρα της ἐπρόσθεσε :

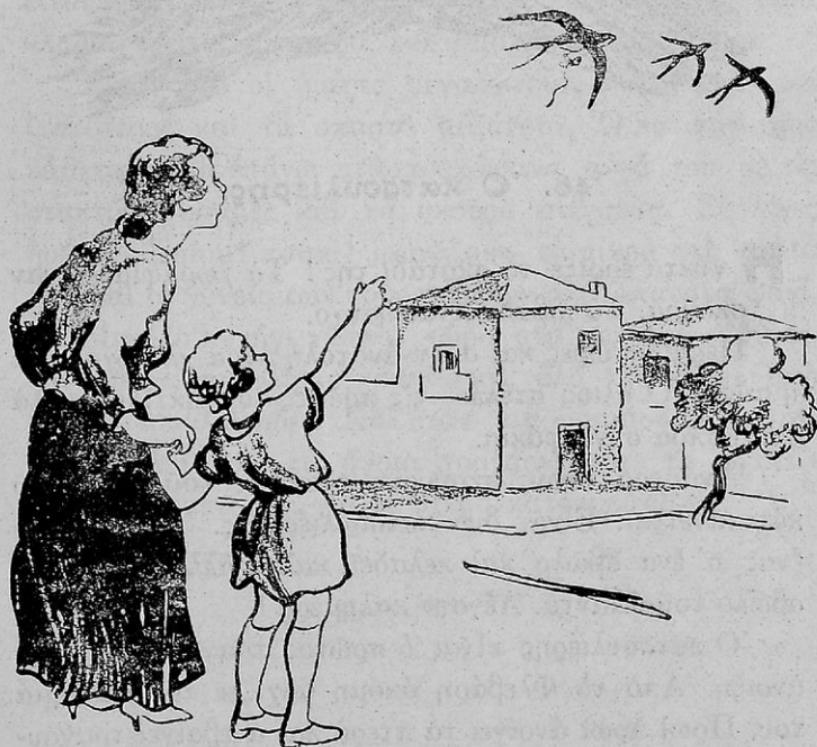
— Μητέρα ἔχω μιὰν ἰδέα. Θὰ τοῦ δέσω μιὰ μικρὴ κορδέλα στὸ πόδι καὶ ἔτσι, ὅταν τὸ ξαναϊδῶ, θὰ τὸ γνωρίσω.

Καὶ αὐτὸ ἔκαμε.

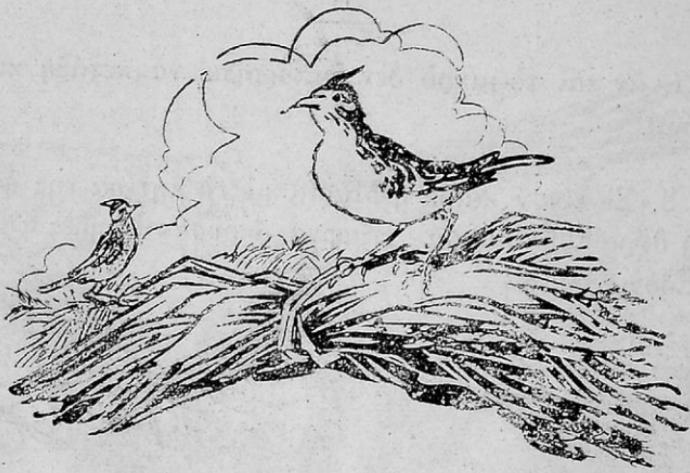
"Επειτα ἄφησε τὸ χελιδονάκι στὸ χάτω μέρος τοῦ παραθύρου. Σὲ λίγο ἥλθεν ἡ μητέρα του καὶ ἐπέταξαν

μαζί, ጳν καὶ τὸ μικρὸ δὲν ἡμποροῦσε νὰ πετάξῃ καλὰ
ἀκόμη.

3. Σὲ λίγον καιρὸ ἡ Μαρία μὲ τὴ μητέρα τῆς ἦσαν
στὴ θύρᾳ τοῦ σπιτιοῦ. "Εξαφνα ὅκουσαν ζωηρὲς φωνὲς
χελιδονιῶν.

— Αὔτὸ εἶναι ! ἐφώναξεν ἡ Μαρία, τὸ γνωρίζω
ἀπὸ τὴν κορδέλα κοίταξε, μητέρα, πῶς μᾶς τριγυρίζει !
Καημένο μου χελιδονάκι, ἐμεγάλωσες τώρα καὶ πετᾶς
καλά, μὰ δὲν μᾶς ἔξεχασες. "Ερχεσαι νὰ μᾶς εὐχαρι-
στήσης !

46. Ὁ κατσουλιέρης.

Η νύκτα ἔρωιξε τὸ σκοτάδι τῆς ! Τὰ χωράφια ἔγιναν σκοῦρα. Τὸ λιβάδι εἶναι ἥσυχο.

Περονοῦν ὕρες καὶ στὴν ἀνατολὴν πέρα γλυκοχαράζει ἡ αὐγὴ. Οἱ ἥλιοις στέλλει τὶς πρῶτες του ἀκτίνες ψηλὰ στὰ ἄσπρα συννεφάκια.

Ἄναμεσα στοὺς σκούρους σβῶλους τοῦ χωραφιοῦ κάτι κινεῖται. Εἶναι δυὸς κατσουλιέρηδες. Ἀνεβαίνει ὁ ἔνας σ' ἓνα σβῶλο καὶ κελαδεῖ, καὶ ὁ ἄλλος ἀπ' ἄλλο σβῶλο τοῦ ἀπαντᾶ. Λέγουν καλημέρα !

Οἱ κατσουλιέρης εἶναι ὁ πρῶτος τραγουδιστὴς τὴν ἀνοιξην. Απὸ τὸ Φλεβάρον ἀκόμη ἀρχίζει τὸ κελάδημά του. Πρωὶ πρωὶ ἀνοίγει τὰ πτερὰ καὶ ἀνεβαίνει τραγουδώντας. Ἀνεβαίνει ἵσα ἐπάνω, φθάνει ὡς τὰ σύννεφα, χάνεται. Μὰ τὸ κελάδημά του ἀκούεται καθαρὰ καὶ ἀποκεῖ ψηλά. Εἶναι χαρούμενο. Εἶναι λιγερό.

Υστερα ἀρχίζει πάλι νὰ κατεβαίνῃ. Κατεβαίνει, σιγὰ σιγὰ στὴν ἀρχὴ καὶ ἔπειτα πετᾶ γρήγορα στὸ χωράφι, στὸ λιβάδι.

Ο κατσουλιέρης τώρα ἐπιθεωρεῖ προσεκτικὰ κάθε σβύδιο καὶ ἔξετάζει κάθε σπόρο. Έδῶ βλέπει ἕνα παράξενο σκουληκάκι, παραπέρα ἔνα ζουμερὸ φύτο. Εἶναι τὸ ώραῖο πρόγευμά του.

2. Στὴ μέση στὰ χωράφια, μακριὰ ἀπὸ τὸ δρόμο, εἶναι μιὰ γουβίτσα. Ἐκεῖ φέρνει ὁ κατσουλιέρης ξερὰ κλαδιά, χόρτα καὶ πτερά, καὶ φτιάνει τὴ φωλιά του.

Σιγὰ σιγὰ οἱ ἡμέρες μεγαλώνουν, ὁ ἥλιος γίνεται ζεστότερος καὶ τὰ σπαρτὰ αὐξάνουν. Ο κατσουλιέρης κάθεται τώρα ἐπάνω στάσπροκόκκινα αὐγά του μὲ τὶς στακτιὲς γραμμὲς καὶ τὰ σκοῦρα στίγματα. Σὲ λίγες ἡμέρες: Τσίου! τσίου! φωνάζουν τὰ μικρὰ στὴ φωλιά των καὶ οἱ γονεῖς των τοὺς φέρνουν ἀκατάπαυστα φαγί.

Μεγάλο κυνήγι γίνεται τώρα στὰ χωράφια. Μῆγες, κουνούπια, σκουλήκια, σκαθάρια, ὅλα πιάνονται ἀπὸ τοὺς κατσουλιέρηδες. Καὶ ὅταν πιὰ δριμάσουν τὰ στάχνα καὶ ἀνθίσουν τὰ ἄγρια χορτάρια, τότε τὸ τραπέζι εἶναι στρωμένο καὶ γιὰ τὰ μικρὰ κατσουλιεράκια.

47. "Ανοιξη καὶ μέλισσα.

Είναι "Ανοιξη! Τὰ χιόνια στὰ βουνά έλυωσαν. Τὰ πράσινα χορταράκια ἔξεφύτωσαν καὶ τὰ μπουμπούκια τῶν δένδρων ἔγιναν τρυφερὰ φυλλάκια. Ή μέλισσα, ποὺ ἐκοιμᾶτο ὅλον τὸν χειμῶνα στὴν κυψέλη της, ἔξυπνησε. "Ετριψε τὰ μάτια της καὶ ἐβγῆκε στὴ θύρα νὰ κοιτάξῃ, ἢν ἔφυγαν οἱ πάγοι, τὰ χιόνια, δ βοριάς.

Σὰν εἶδε τὸν οὐρανὸν καθαρό, σὰν ἔνοιωσε τὴ ζεστὴ λιακάδα, ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν κυψέλη, ἐκαθάρισε τὰ πτερά της καὶ ζούμ ! ἐπέταξε στὸν ἀέρα.

"Ἐπῆγε πρῶτα πρῶτα στὴ μηλιά καὶ ἐρώτησε :

— "Ἐχεις τίποτε γιὰ τὴν πεινασμένη μέλισσα ; Δὲν ἔφαγα ὅλον τὸν χειμῶνα καὶ πεινῶ καὶ ἔγὼ καὶ οἱ συντρόφισσές μου !

— "Οχι, ὅχι, καλή μου μέλισσα ! Ἡλθες πολὺ ἐνωρὶς σὲ μένα. Τὰ ἄνθη μου εἶναι ἀκόμη στὰ μπουμπούκια. Πήγαινε στὴν ἀμυγδαλιά.

2. Καὶ ἡ μέλισσα ἐπέταξε στὴν ἀμυγδαλιά.

— Καλή μου ἀμυγδαλιά, δὲν ἔχεις κανένα λουλούδι γιὰ τὴν πεινασμένη μέλισσα;

— Εἶναι ἀργά. Τώρα πιὰ ἔχω καρπούς. Ἄν ἔφθανες νωρίτερα, εὐχαρίστως θὰ σοῦ ἔδινα τὰ ἄνθη μου.

Ἄποκεī ἡ καημένη ἡ μέλισσα ἐπέταξε στὴν τολύπα. Αὕτη εἶχε ἔνα μεγάλο χρωματιστὸ ἄνθος, μὰ οὔτε καλὰ ἐμύριζεν, οὔτε καὶ μέλι εἶχε.

Ἡ μέλισσα ἀπελπισμένη ἥθελε νὰ γυρίσῃ πίσω στὸ σπίτι της, μὰ τότε εἶδε σὲ μιὰ γωνιὰ ἔνα ὅμορφο λουλουδάκι. Ἡτο ὁ μενεᾶς. Ἐπερίμενε τὴ μέλισσα καὶ μόλις τὴν ἀντίκρυσε, ἀνοιξε τὰ πέταλά του, ποὺ ἦσαν γεμάτα εύωδιὰ καὶ γλύκα. ባ μέλισσα ἐπέταξεν ἐκεῖ καὶ ἔφαγε καὶ ἔχόρτασε καὶ ἔφερε καὶ στὸ σπίτι της.

48. Στὴν κυψέλη.

Ο Νάσος εἶναι ἐμπρός στὴν κυψέλη. Βλέπει τὶς μέλισσες ποὺ μπαινοβγαίνουν καὶ πετοῦν στὸν ἀέρα. Μὰ δταν καμιὰ ζυγώνη στὸ κεφάλι του, σηκώνει τὸ χέρι νὰ τὴν κτυπήσῃ. Ὁ πατέρας τὸν βλέπει καὶ τοῦ λέγει :

— Μή, μή! Μήν κτυπᾶς τὴ μέλισσα! Δὲν σου κάμνει κακό! Οἱ ἔργατικὲς μέλισσες δὲν ἔχουν καιρὸ νὰ προσέξουν σὲ σένα! Ὅσο ἡ ἡμέρα εἶναι ζεστή, ὅσο δ ἥλιος φαίνεται στὸν οὐρανό, οἱ μέλισσες ἔργαζονται ἀκούραστα καὶ τότε μόνον κεντρίζουν, δταν τὶς πειράξῃ κανεὶς ἢ δταν δὲν τὶς ἀφήνη νὰ ἔργασθοῦν.

Κοίταξε πῶς στριμώνονται στὴ στενὴ εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ των! Ἀλλες βγαίνουν καὶ ἄλλες θέλουν νὰ

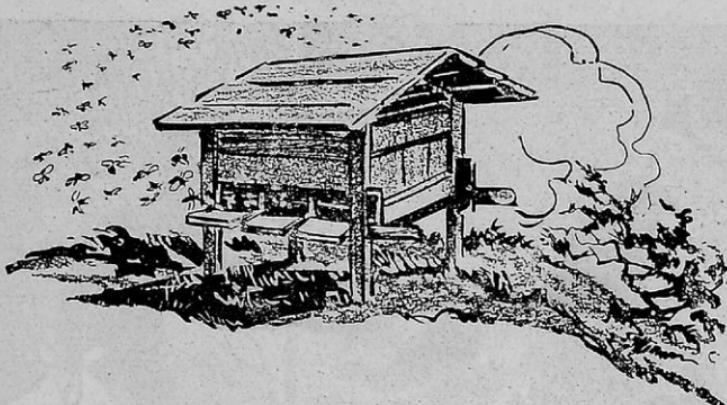
μποῦν. Μὰ ποτέ των δὲν μαλώνουν. Μπαίνουν καὶ βγαίνουν ἥσυχα καὶ εἰρηνικά.

Κίτρινοι σβῶλοι εἶναι κολλημένοι στὰ πόδια των.

Εἶναι πανταλόνια ἀπὸ τὴν κίτρινη σκόνη τῶν λουλουδιῶν, ἀπὸ τὴν γύρη. "Οταν μπαίνουν στὴν κυψέλη, τινάζουν τὴν γύρη καὶ ἀνακατεύοντάς την μὲ μέλι φτιάλουν ψωμὶ γιὰ τὰ μελισσόπουλα.

2. Ἀπὸ τὸ γυάλινο παράθυρο, ποὺ εἶναι στὸ πλάγι τῆς κυψέλης, μποροῦμε νὰ φέξωμε μιὰ ματιὰ στὸ ἐργαστήριο τῶν μικρῶν τεχνιτῶν. Μολαταῦτα ἃς μὴν τὶς ἔνοχλήσωμε πολὺ καὶ ἃς σταθοῦμε ὠρες δλόκληρες νὰ κοιτάζωμε τὴν ἀκατάπαυστη κίνηση τοῦ μικροῦ κόσμου. "Α, πόσο ἐργατικὸς κόσμος εἶναι αὐτός! Πόσο μᾶς κάμνει μὲ τὴ συμπεριφορά του νὰ τὸν ἀγαποῦμε. Μπαίνει, βγαίνει, βουζίει, πετᾶ στὰ λουλούδια, φέρνει μέλι καὶ τὸ βάζει στὶς κερῆθρες, ποὺ τὶς ἔχει φτιάσει καλύτερα καὶ ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο τεχνίτη τοῦ κόσμου.

Μολαταῦτα ἡ ἐργατικὴ μέλισσα δὲν εἶναι ἔγωίστρια. "Οσα φτιάνει, δὲν τὰ φτιάνει μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό της. Θυμήσου τὴν ἐκκλησία. Τὰ ὠραῖα κεριὰ μὲ τὸ γλυκό των φῶς γίνονται ἀπὸ τὸ κερὶ τῆς μέλισσας. "Αμ τὸ μέλι της; Καὶ τὶ δὲν κάμνομε μὲ τὸ μέλι της!

49. Η κυψέλη.

Τι ζωὴ εύτυχισμένη
κάνει ἡ μέλισσα ἐκεῖ!
Μὲς στὸ μέλι πάντα μένει,
μὲς στὸ μέλι κατοικεῖ.

Τὴν κυψέλη της κοιτάζω
καὶ ζηλεύω καὶ πονῶ,
τὴ μητέρα μου ἀγκαλιάζω
καὶ τὴ ζήλεια μου ξεχνῶ.

Εἶναι πιὸ γλυκά ἀπ' τὸ μέλι
τῆς μητέρας τὰ φιλιά,
κ' εἶναι πάντοτε κυψέλη
ἡ θερμή της ἀγκαλιά.

50. Ἡ Λαμπρή.

Είναι Μεγάλη Πέμπτη ἀπόγευμα. Ἡ μητέρα βάφει τὰ λαμπριάτικα αὐγά.

Ἡ Βαγγελίτσα παίζει στὴν αὐλὴ μὲ δυὸ ἄλλα κορίτσια.

— ‘Ἐλένη Αὐγερινοῦ! ἀκούει ξαφνικὰ ἡ Βαγγελίτσα καὶ γυρίζοντας βλέπει τὸν ταχυδρόμο μὲ τὴ δερμάτινη σάκκα του νὰ κρατῇ στὰ χέρια του ἵνα γράμμα. Τρέχει τὸ ἀρπάζει καὶ γρήγορα γρήγορα τὸ φέρνει στὴ μητέρα της.

— Μητέρα, τὰ συχαρίκια! Γράμμα ἀπὸ τὸ Μιχαλάκη. Νά το! εἶναι τὰ ἴδια τὰ γράμματά του.

Ἡ μητέρα συγκινημένη ἔβγαλε γρήγορα τὴν τρυπητὴ κουτάλα μὲ τρία τέσσερα αὐγὰ ἀπὸ τὴ χύτρα, τὰ

ζέβαλε στὴ μεγάλη λεκάνη καὶ ἐκάθισε σ' ἓνα κιβώτιο, ποὺ ἦτο στὸ μαγειρεῖο. Ἀνασήκωσε λίγο τὸ μαντίλι τοῦ κεφαλιοῦ τῆς, ἀναστέναξε μιὰ φορὰ καὶ μ' εὐχαρίστηση ἐπῆρε τὸ γράμμα στὰ χέρια τῆς, τὸ ἐκοίταξε ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ καὶ δίνοντάς το στὴ Βαγγελίτσα εἶπε:

— "Ανοιξέ το, παιδί μου, καὶ διάβασέ το!

Ἡ Βαγγελίτσα τὸ ἄνοιξε βιαστικὰ βιαστικὰ καὶ ἀρχισε νὰ διαβάζῃ:

"Αγαπητή μου μητέρα,

Τὸ ταξίδι μας ἦτο πολὺ καλό. Μόνον μιὰν ἡμέρα εἶχαμε τρικυμία, μὰ τὴν ἐπεράσαμε καὶ αὐτὴ καλά. Ἡ μπρατσέρα φορτώνει σιτάρι καὶ δ καπετάν - Κωσταντῆς λέγει πώς θὰ κάμωμε Λαμπρή στὰ σπίτια μας. Ἀπὸ τὸ ταχυδρομεῖο νὰ ζητήσης πεντακόσιες δραχμές. Τίς ἔστειλα μὲ ἐπιταγή. Νὰ πάρετε μ' αὐτὲς δ.τι χρειάζεται γιὰ τὴ Λαμπρή. Χαιρετίσματα στὴ Βαγγελίτσα.

Σοῦ φιλῶ τὸ χέρι
Μιχαλάκης

2. Ἡ μητέρα ἀναστέναξε ἄλλη μιὰ φορά, ἔχαμογέλασε, ἐμέτρησε μὲ τὰ δάκτυλά της καὶ εἶπε:

— Δυόμισυ ἡμέρες καὶ θᾶναι ἕδω δ Μιχαλάκης μας.

Στὸ μεταξὺ ἡ μητέρα ἐτοίμασε δλα δσα ἔχρειάζοντο γιὰ τὴ Λαμπρή καὶ ἀγόρασε καὶ γιὰ τὸ Μιχαλάκη λαμπάδα. Μὰ ἦλθε τὸ Σαββατόβραδο, ἐπέρασε πολὺ νύκτα καὶ δ Μιχαλάκης δὲν ἐφάνηκεν ἀκόμη. Ἡ μητέρα δὲν ἔκλεισε μάτι.

"Αρχισαν νὰ κτυποῦν χαρούσυνα οἱ καμπάνες τῆς Ἐκκλησίας καὶ δλοι ἔτρεχαν μὲ τὰ γιορτινά των γιὰ

Δ. Παπαϊωάννου «Ο φίλος τῶν παιδιῶν» ἔκδ. Ζ'

τὴν Ἀνάστασην. Ἐπῆγε καὶ ἡ μητέρα μὲ τὴν Βαγγελίτσα, μὰ μὲ μάτια βουρκωμένα καὶ ἀνήσυχη. Ὁ Μιχαλάκης δὲν ἦλθεν ἀκόμη.

“Οταν ἐτελείωσεν ἡ Ἐκκλησία, ἡ μητέρα ἐστάθηκε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπροσευχήθηκε. Ἐπῆρεν ἔπειτα τὴν Βαγγελίτσα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ μάναμένες τὶς τρεῖς λαμπάδες ἐπῆγαν στὸ σπίτι.

“Η Βαγγελίτσα ἐκρατοῦσε τὶς λαμπάδες καὶ ἡ μητέρα ἔβαλε τὸ κλειδὶ ν’ ἀνοίξῃ τὴν θύρα.

— Μητέρα, Βαγγελίτσα! Χριστὸς ἀνέστη! ἀκούσθηκεν ἀποπίσω τῶν.

— Ο Μιχαλάκης μας! Ο Μιχαλάκης μας! ἐφώναξαν ἡ μητέρα καὶ ἡ Βαγγελίτσα καὶ ἀγκάλιασαν καὶ οἱ δυὸ τὸ ναυτάκι, ποὺ ἐγύρισεν ἀπὸ τὸ μακρινὸ ταξίδι τὴν ὥρα ποὺ εἶχε τελειώσει ἡ λειτουργία.

51. Πρωτομαγιά.

“Ολα τὰ παιδιὰ ἥσαν χαρούμενα καὶ τὸ καθένα ἐλογάριαζε στὸ διάλειμμα πῶς θὰ περάσῃ τὴν Πρωτομαγιά. Ο δάσκαλος, ποὺ εἶχε ἀκούσει τὶς διμιλίες των, ἐμπῆκε στὴ μέση καὶ τοὺς εἶπε:

— Θέλετε νὰ σᾶς προτείνω κάτι παιδιά; Αντὶ νὰ γιορτάσῃ ὁ καθένας μας ἔχωριστὰ τὴν ὥραία αὐτὴ γιορτὴ τῶν λουλουδιῶν, δὲν ἔρχεσθε καλύτερα νὰ κάψωμε δῆλοι μαζὶ μιὰν ἐκδρομή!

— Ναί, ναί! εἶπαν πολλὰ παιδιά.

“Ετσι ἐσυμφώνησεν διάκληση ἡ τάξη καὶ ἀπὸ τὰ χαράματα ἀκόμη ὁ καθένας ἦτο στὸ πόδι. Κανεὶς δὲν

άργησε στή συνάντηση, ποὺ εἶχαν δρίσει ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό.

Σὲ λίγο δὲ δάσκαλος ἐσφύριξε καὶ τὰ παιδιὰ ἐμπῆκαν στή γραμμὴ καὶ ἐξεκίνησαν.

Στὸ δρόμο δὲν ἄκουες παρὰ χαρούμενες φωνές, ξένοιαστα γέλια καὶ τραγούδια.

‘Ο Νῖκος πρῶτος εἶχε δώσει τὸ σύνθημα ἀρχίζοντας νὰ τραγουδῇ τὸ γνωστὸ ἐμβατήριο τοῦ Μάη :

«Ο Μάης, νά τος, ἔφθασε !
ἐμπρός, βῆμα ταχύ.

Καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ σὰ γυμνασμένοι πεζοπόροι τρέχουν νὰ προϋπαντήσουν μιὰν ὥρα ἀρχύτερα τὸ Μάη. Ἐπερπάτησαν ώς μισή καὶ ἀκόμη ὥρα καὶ μολαταῦτα δὲν τὸ ἑκατάλαβαν καλὰ καλὰ πὼς εὐρέθηκαν τόσο γρήγορα ἀνάμεσα στοὺς ἀγροὺς καὶ στὰ λιβάδια.

2. Παιδιά, λέγει δὲ Γιαννάκης, γιὰ ἴδετε πὼς ἐστολίσθηκε στὰ πράσινα ἡ γῆ γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸ Μάη !

— Καὶ μόνο στὰ πράσινα ; τοῦ λέγει τότε ἡ Δέσπω καὶ δείχνει ἀπὸ μακριὰ ἀκόμη τὰ λουλούδια.

‘Ασπρα γιούλια καὶ ἀσπροκίτρινα χαμομήλια, μενεξέδες, φοῦσκες καὶ ώραιες μαργαρίτες καὶ ἄλλα διάφορα λουλούδια. Καὶ ἐκεῖ πάλι ποὺ ἦτο ὅλως διόλου χέρσος δὲ τόπος, χαριτωμένες παπαρούνες ἐκινοῦσαν τὶς κόκκινες σκουφίτσες των, ἔτσι δπως τὶς ἐχάιδενε τὸ μαγιάτικο ἀεράκι.

— Νὰ μαζεύσωμε λουλούδια !... ἐφώναξεν δὲ Νάσος.

— “Οχι ἀκόμη ! ἐσυμβούλευσεν δὲ Φάνης. ”Ας τὰ καμαρώσωμε καὶ ἀς τὰ χαροῦμε πρῶτα μὲ τὸ μάτι.

Τὰ παιδιά ἐσυμφώνησαν καὶ ἔξακολούθησαν τὴν πορεία μὲ βῆμα τακτικό, ωσπου ἀκούσθηκεν ἐκεῖ κάπου τὸ χαροπό κελάρυσμα μιᾶς θεματιᾶς. Ἐκεῖ κοντὰ μιὰ μεγάλη ἀμυγδαλιὰ ἀπλωνε τὰ κλωνάρια της, ποὺ τὰ ἐβάρυνεν ὅλα ὁ πλούσιος καρπός.

— "Αλτ! ἐφώναξεν δ δάσκαλος δείχνοντας στὰ παιδιὰ τὸ δένδρο.

Τότε τὰ παιδιὰ ἐσταμάτησαν. "Άλλα ἐσκόρπισαν καὶ ἄλλα ἐπῆγαν νὰ ἔσκουρασθοῦν κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο. Ο Μηνᾶς ποὺ εἶχεν ἀπομακρυνθῆ λίγο γιὰ νὰ ἔξετάσῃ τὰ γύρω, ἐγύρισε τρεχάτος καὶ χαρούμενος.

— Παιδιά! Παιδιά! Ενα κοπάδι πρόβατα ἔρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ.

— Αλήθεια! ἐφώναξαν οἱ ἄλλοι καὶ ἔτρεξαν πρὸς τὸ κοπάδι.

3. Ἀμέριμνα τὰ πρόβατα ἥρχοντο καὶ σκύβοντας
ἔκοβαν τὸ χορτάρι καὶ ὅλο ἐπροχωροῦσαν.

— Μπέεε ! . . . ἀκούετο κάπου κάπου καὶ κανένα
ψυμάρι ποὺ ἀκολουθοῦσε τὴ μάνα του καὶ ἥθελε νὰ
βυζάξῃ.

Τὰ παιδιὰ δὲν ἔχόρταιναν νὰ βλέπουν τὰ ἡμέρα
ζῶα, ποὺ δίνουν στὸν ἄνθρωπο τόσα καλὰ καὶ τὴ ζωὴ
των ἀκόμη ! Καὶ ὅταν ἐκεῖνα ἔξεμάκρυναν μὲ τὸ βοσκὸ
καὶ τὸν πιστό των φύλακα, τὸ σκύλο, ἔπαιξαν χαρούμενα
ώς τὸ δειλινό. Τὸ βράδυ βράδυ ἐγύρισαν στὸ χωρὶὸ μὲ
χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια καὶ μ' ἓνα στεφάνι λουλουδένιο
στὸ κεφάλι τὸ καθένα.

— "Ἄς εὐχαριστοῦμε τὸν Πανάγαθο, ποὺ μᾶς στέλλει
κάθε χρόνο τὸ Μάη τὸ γλυκὸ μὲ τὰ λουλούδια του !
εἴπεν δὲ δάσκαλος, ὅταν θὰ ἔφευγαν τὰ παιδιὰ γιὰ τὰ
σπίτια των.

52. Ὁ Μάης.

Ο Μάης, νά τος, ἔφθασε !
Ἐμπρὸς βῆμα ταχύ,
νά τὸν προϋπαντήσωμε,
παιδιά, στὴν ἔξοχή.

Δῶρα στὰ χέρια του πολλά
καὶ ὅμορφα κρατεῖ
καὶ τὰ μοιράζει γελαστὸς
σὲ ὅποιον τοῦ ζητεῖ.

Φέρνει τραγούδια καὶ χαρές,
λουλούδια καὶ δροσιά
καὶ μυρωδάτη φόρεσε
ώραία φορεσιά.

Πάμε καὶ μεῖς νὰ πάρωμε,
μὴ χάνωμε καιρό.
Μᾶς φθάνει ἔνα τριαντάφυλλο
κ' ἔνα κλαδὶ χλωρό.

53. Στὸ λιβάδι.

Τὴν ἀνοιξῆ τὸ λιβάδι εἶναι καταπράσινο. Ἄ, τί ὅμορφα
περπατεῖ κανεὶς ἐκεī μέσα. Τὰ ὑποδήματά του
πατοῦν στὰ μαλακά. Τὰ πόδια δὲν κουράζονται. Τὰ
μάτια χορταίνουν πρασινάδα καὶ περνοῦν ἀκούραστα τὰ
ὅμορφα λουλούδια. Ἐκεī εἶναι τὰ ώραια ἀσπρα λουλού-
δια μὲ τὸν κίτρινο δίσκῳ στὴ μέση. Αὐτά, πρὸν ἀνοίξουν,
εἶναι μπουμπούκια μὲ κόκκινες λουρίδες. Εἶναι οἱ μαρ-
γαρῖτες. Κάθε φορὰ ποὺ πηγαίνω στὴ λιβάδι, φέρνω
καὶ μιὰν ἀνθοδέσμη ἀπ' αὐτὲς στὸ σπίτι.

Τὸ Μάη φαίνονται ἔνα σωρὸ χρυσοκίτοινα λουλού-
δια στὸ λιβάδι. Ἡ μητέρα τὰ λέγει οαδίκια. Φαίνονται
ἀπὸ μακριά. Τὰ οαδίκια ἀνθίζουν μόνον ὅταν εἶναι
ἡλιος. Τὴν νύκτα καὶ τὶς βροχερὲς ἡμέρες κλείονται. Κοι-
μοῦνται καὶ αὐτά, ὅπως κοιμοῦνται καὶ οἱ μαργαρῖτες.
Οταν τὰ κίτρινα λουλούδια τῶν οαδικῶν ἔεραθοῦν,
τότε βλέπει κανεὶς ἐπάνω στὸ λιβάδι βώλους πτερωτούς.
Εἶναι οἱ καρποὶ τῶν οαδικῶν. Ὁ ἄνεμος συγνὰ παίζει
μαζί των. Τοὺς σχίζει καὶ τοὺς σηκώνει στὸν ἀέρα.

Μιὰν ἡμέρα ἐκαθίσαμε κάμποσο στὸ λιβάδι καὶ ἐπαί-

ζαμε. "Οταν ἔκουρασθήκαμε ἀπὸ τὸ παιγνίδι ἔξαπλωθή-
καμε στὴν πρασινάδα. 'Ο οὐρανὸς ἐφαίνετο πολὺ μεγά-
λος. Εύωδία ἦτο σκορπισμένη γύρω μας. "Ασπρες πετα-
λοῦδες καὶ γυαλιστερὲς γαλάζιες μῆνες ἐπετοῦσαν χα-
μηλὰ στὰ λουλούδια. 'Ο ἥλιος ἦτο ζεστός.

2. "Οταν τελευταῖα ἐπῆγα ἔνα πρωὶ στὸ λιβάδι, δὲν
εἶδα πιὰ πρασινάδα. "Ολο τὸ λιβάδι ἦτο στακτί. Γιατὶ
ἄρα γε; "Οσο ἐπλησίαζα δμως, τόσο πιὸ ὅμορφο μοῦ
ἐφαίνετο. Σὲ κάθε κοτσάνι πρασινάδας ἦσαν κρεμασμέ-
νες μιὰ ἡ δυὸ σταλαματιές δροσιᾶς σὰ μαργαριτάρια.
"Εξαφνα ἐφάνηκεν ὁ ἥλιος καὶ ὅλα τὰ μαργαριτάρια
ἀρχισαν νὰ λαμποκοποῦν. "Εβλεπα πράσινο, κίτρινο,
κύκνινο, γαλάζιο καὶ ἄλλα χρόματα. Ήθέλησα νὰ πάρω
μιὰ χρωματιστὴ σταλαματιὰ στὸ χέρι, μὰ τότε τὰ χρώ-
ματα ἔχαθηκαν.

"Ἐπῆγα καὶ μιὰ φορὰ ἀκόμη στὸ λιβάδι. Τώρα ἦτο
πιὸ ὅμορφο. Ἐφαίνετο σὰ νὰ τὸ ἐράντιον μὲ ζάχαρη.
"Έκοψα ἔνα κοτσάνι πρασινάδας. Καθαρά, ἄσπρα, γυα-
λιστερὰ κρυσταλλάκια ἦσαν ἐπάνω του. Τὰ ἄγγιζα μὲ
τὰ δάκτυλά μου καὶ εύθὺς ἔλυσαναν.

— Αὐτὸ εἶναι πάχνη! εἶπεν ἡ μητέρα μου.

54. Στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ.

Πολλὲς φορὲς στὶς ἐκδρομές μας εἴχαμε φθάσει ὡς τὰ
πόδια τοῦ βουνοῦ, μὰ πιὸ ἐπάνω δὲν εἴχαμε ἀνεβῆ
ἀκόμη.

Μιὰν ἡμέρα τὸ ἐζητήσαμε ἀπὸ τὸν κύριο διευθυντὴ
καὶ μᾶς εἶπε:

— Ἀκριβῶς καὶ ἐγὼ αὐτὸ ἐσκεπτόμουν. Πρέπει νὰ
κάμωμε μιὰν ἐκδρομὴ ὡς τὴν κορυφὴ. Μὰ θὰ ξεκινή-

σωμες πρὸν σκάση ὁ ἥλιος καὶ ὁ καθένας θὰ ἔχῃ καὶ τὸ φαγί του.

ἀπαλὲς ἀπαλὲς στὰ μάτια μας. Ἐκαθίσαμε ἐκεῖ καὶ τὸν ἐβλέπαμε, δόσπου οἱ ἀκτῖνες του ἐδυνάμωσαν καὶ μᾶς ἐθάμβωναν.

2. Κατεβήκαμε τότε καὶ ἐπρυχωρήσαμε. Ἐπεράσαμε ὅλο τὸν κάμπο καὶ ἐφθάσαμε στὸ οιζοβούνι. Ἔνας βο-

Τὴν ἄλλην ἡμέρα δὲν ἔφεγγε καλὰ καλὰ ἀκόμη, καὶ στὴ γραμμὴ τρεῖς τρεῖς, μὲ τὰ καλαθάκια στὰ χέρια μας, ἐτραφούσαμε γιὰ τὸ βουνό. Ἡτο ἡμέρα μαγιάτικη. Ἐπεράσαμε τὸν κάμπο γρήγορα. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ σπαρτὰ ἐκυμάτιζαν στὸ πρωινὸ ἀεράκι καὶ τὰ πουλιά ἐκελαδοῦσαν γλυκά. Στὴ μέση στὸν κάμπο εὑρίσκετο ἔνας λόφος καταπράσινος. Ἀνεβήκαμε ἐπάνω τρέχοντας καὶ μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα ἐβλέπαμε κατὰ τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐκυλοῦσε μεγαλόπρεπα ὁ χρυσοκόκκινος δίσκος τοῦ ἥλιου καὶ οἱ ἀκτῖνες του ἐφθαναν

σκὸς ἄρμεγε ἐκείνη τὴν ὥρα τὰ πρόβατά του. Τὰ εἶχε στὴ μάνδρα. Αὐτὸς ἐκάθετο ἐμπρὸς καὶ ἔπιανε μιὰ μιὰ τὶς προβατίνες καὶ τὶς ἄρμεγε στὴν καρδάρα. Ἀπόπισω μιὰ ἡλιοκαμένη βισκοπούλα μὲ τὴν γκλίτσα στὸ χέρι ὀδηγοῦσε τὰ πρόβατα πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἄρμεγε ὁ βισκός. Ὁ σκύλος ἀπέξω ἐγαύγιζε, μὰ χωρὶς ὅρεξη. Ἐκαταλάβαινε πώς ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἔχθροι τῶν προβάτων.

— Ἐλάτε νὰ πιῆτε γάλα! ἐφώναξεν ὁ βισκός, ὅταν μᾶς εἶδε. Ἐλάτε!

Μὰ ποιὸς νὰ πρωτοπιῇ γάλα! Ἐμεῖς εἴμαστε τριανταπέντε παιδιά. Ποῦ ἡμποροῦσε νὰ μᾶς χορτάσῃ γάλα! Ἐστείλαμε τοία παιδιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν καλὸ βισκὸ καὶ νὰ τοῦ εἰποῦν πώς δὲν μποροῦμε νὰ σταθοῦμε. Εἴμαστε βιαστικοὶ γιὰ νὰ ἀνεβοῦμε στὸ βουνὸ ποὺ μᾶς πάρη ἡ ζέστη.

3. Ἄφήσαμε τὰ πόδια τοῦ βουνοῦ, τοὺς πρόποδες, καὶ ἀνεβήκαμε στὴ δυτικὴ πλευρά του. Ἀλλοῦ ἐπερνούσαμε τὰ μονοπάτια ἔνας ἔνας καὶ ἀλλοῦ ἐσκαρφαλώναμε σὰν τὶς γάτες. Μὰ δὲν ἔκουραζόμαστε, γιατὶ μᾶς ἥσκιωναν τὰ ψηλὰ καὶ πυκνόφυλλα δένδρα. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐβλέπαμε νὰ κυλοῦν τὰ γάργαρα νερά των τὰ ρυάκια, ποὺ κατέβαιναν ἀπὸ τὶς πηγές, καὶ ἀκούαμε τὸ κελάρυσμά των.

Ἄνεβαίναμε μὲ γαρά. Ἐξαφνα ἀκούσαμε τὴ σφυρίτρα τοῦ δασκάλου καὶ ἐμαζευθήκαμε ὅλοι γύρω του.

— Ὁταν σφυρίξω, μᾶς εἶχεν εἰπεῖ, θὰ σταματήσετε δλοι νὰ ἔκουρασθοῦμε καὶ νὰ προγευματίσωμε.

Τρία ψηλά, πυκνόφυλλα πλατάνια ἥσαν στὴ γραμμὴ καὶ στὸ καθένα ἀποκάτω ἔτρεχε καὶ μιὰ κρυστάλλινη

πηγή. Ἐκαθίσαμε ἐκεῖ ἐπρογευματίσαμε καὶ ἥπιαμε νερὸν κρύον. Ἐπάγωναν τὰ δόντια μας! Τόσο κρύο ήτο!

Ἐφάγαμε ἐκεῖ, ἐπαίξαμε καὶ ἐπιάσαμε τὸ χορὸν τραγουδώντας πολλὰ τραγούδια, μὰ πιὸ πολὺ αὐτό.

—Καλότυχά είναι τὰ βουνά, ποτέ τους δὲ γερνᾶνε, τὸ καλοκαίρι πράσινα καὶ τὸ χειμώνα χιόνι,

4. Σὲ λίγη ὥρα ἥμαστε στὴν κορυφή. Ἐβλέπαμε σὲ δλα τὰ σημεῖα τοῦ δρίζοντα ἀνατολικά, δυτικά, βόρεια, νότια. Ἐβλέπαμε χωριὰ, μεγάλα καὶ μικρά, καὶ κάτω τὴν θάλασσα. Γαλήνη ἔβασίλευε παντοῦ! Στὴ θάλασσα τὰ καράβια μὲ ἀπλωμένα τὰ πανιὰ ἐφαίνοντο σὰ νὰ μὴ ἐκινοῦντο καθόλου.

Ἐχορτάσαμε κοιτάζοντας γύρω καὶ ὑστερα ἐκαθήσαμε. Γύρω στὰ πόδια μας ἀπλώνετο ἕνας μικρὸς κάμπος. Τὸ καταπράσινο χορτάρι ποὺ τὸν ἐσκέπαζε ήτο τόσο κοντὸ καὶ τόσο ἐλαστικό, ποὺ ἐνόμιζε κανεὶς πῶς ήτο στρωμένος μὲ βελούδινο πράσινο χαλί.

καὶ καρτεροῦν τὴν ἄνοιξη τὸ ὅμορφο καλοκαίρι,
νὰ μπουμπουκιάσουν τὰ κλαριά νάνοίξουνε τὰ δένδρα,
νὰ βγοῦν οἱ στάνες στὰ βουνά, νὰ βγοῦν κ' οἱ βλαχο-
[πούλες],
νὰ βγοῦν καὶ τὰ βλαχόπουλα λαλώντας τὶς φλογέρες.

Στὰ σπίτια μας ἐγυρίσαμε τὸ βράδυ, μόλις ἀρχισε
νὰ νυκτώνη. "Αν ἐφάγαμε, δὲν θυμοῦμαι! Τέτοιον ὑπνο
ἐπῆρα! Θυμοῦμαι ὅμως καλὰ τὸ ὄνειρο ποὺ εἶδα. 'Ο βο-
σκός, ή βισκοπούλα, τὰ πρόβατα, δ σκύλος, δλη ή πλα-
γιὰ τοῦ βουνοῦ, ἥτο ἐμπόρος μου. Τὰ πρόβατα ἔβοσκαν,
δ βισκός ἔπαιζε τὴ φλογέρα καὶ ή βισκοπούλα ἔτραγου-
δοῦσε.

55. Στὴ βοσκή.

Αντιλαλοῦν πουρνὸν πουρνὸν
οἱ πράσινες πλαγιές καὶ τὰ λιβάδια.
Μπέ ! μπέ ! τάρνάκια στὸ βουνὸν
όλόλευκα, χαρούμενα κοπάδια.

Βελάσματα, χαρές, χάι ! χάι ! ...
χλωρὸν θυμάρι πέρα ώς πέρα,
ἡ βοσκοπούλα τραγουδάει
καὶ ὁ βοσκὸς παίζει φλογέρα.

"Ας ξεμυτίση ντέ, ἀν κοτᾶ,
ὁ ἄγριος λύκος, ὁ κακοῦργος !
"Αμ καὶ δὲν παίρνει χωρατὰ
ὁ πιστὸς σκύλος μας, ὁ Μοῦργος !

56. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται τὸ ρύακι;

Βαθιὰ μέσα στὴ γῆ ἥτο μιὰ φορὰ μιὰ σταλαματιὰ νερό. Ἐπειδὴ ὅμως ἔκει ἥτο τόσο σκοτεινὰ καὶ ἡ σταλαματιὰ ἥτο μόνη της, ἐτενοχωρεῖτο. Ἐπροχώρησε λοιπὸν πιὸ πέρα. Στὸ δρόμο εὑρῆκε μιὰν ἄλλη σταλαματιὰ καὶ πιὸ πέρα ἄλλη καὶ ὅσο ἐπροχωροῦσε καὶ ἄλλες πιὸ πολλές. Ὅλες ἐπήγαιναν μαζί της.

“Οταν πιὰ οἱ σταλαματιὲς ἔγιναν τόσο πολλές, ὅχι μόνο φόβο δὲν εἶχαν, ἀλλὰ καὶ δύναμη πιὸ πολλὴ ἐκαταλάβαιναν μέσα των.

— “Ἄς ἀνοίξωμε ἔκει ἐπάνω στὴ γῆ μιὰ τρυπίτσα, γιὰ νὰ κοιτάξωμε ἔξω, νὰ ἴδοῦμε τὸν ἥλιο! εἶπαν. Καὶ δὲν ἔχασαν καιρό. Ἐπροχώρησαν ὅλες μαζί, ἐσπρωξαν δυνατὰ τὴ γῆ, ἀνοίξαν μιὰ τρυπίτσα καὶ ἐκοίταξαν ἔξω καὶ εἶδαν τὸ λαμπερὸν ἥλιο καὶ τὸ γαλάζιο οὐρανό.

— “Α!, πόσο ὅμορφα εἶναι ἐπάνω στὴ γῆ!

Πξ!... ἐφώναξαν ἀπὸ χαρά, πξ!...

“Οσες σταλαματιὲς ἦσαν ἔκει κοντά, τὶς ἄκουσαν καὶ ἐπῆγαν καὶ αὔτες καὶ ἥθελαν νὰ ἴδουν τὸν οὐρανό. Τὰ παιδιά, ποὺ ἦσαν ἔκείνη τὴ στιγμὴ ἔκει, ἐφώναξαν χαρούμενα:

— “Α! ἐδῶ εἶναι μιὰ ἀληθινὴ πηγή! καὶ ἔσκυψαν καὶ ἐπῆραν μὲ τὶς χοῦφτες των νερὸ καὶ ἥπιαν, ὥσπου ἔχόρτασαν. Ἀλλὰ τὸ νερὸ δὲν ἐσώθηκε, γιατὶ ἔβγαιναν πάντα σταλαματιὲς ἀπὸ τὴν τρύπα.

2. Σὲ λίγο ἔγιναν τόσο πολλές, ποὺ δὲν ἔχωροῦσαν ἔκει. Τότε οἱ πρῶτες ἔτρεξαν πιὸ πέρα καὶ οἱ ἄλλες ἀκολουθοῦσαν. Ἔτσι ἐφθασαν μέσα στὴν πρασινάδα, καὶ

ἐπέρασαν ἐπάνω ἀπὸ κόκκινα, κίτρινα καὶ ἄσπρα λουλούδια.

— "Ω, ἔνα ρυάκι! ἔνα ρυάκι! ἔφωναξαν τὰ λουλούδια. Μεῖνε ἔδω, καλό μας ρυάκι, καὶ παιᾶς μαζί μας! Μὰ τὸ ρυάκι ἀποκρίθηκε.

— "Οχι! "Οχι! "Έχω δρόμο ἀκόμη. Καὶ ἐπροχώρησε. "Οταν ἔφθασε λίγο πιὸ κάτω, ἔτρεξεν ἔνα ἄλλο ρυάκι καὶ ἐπροχώρησαν μαζὶ πρὸς τὰ κάτω.

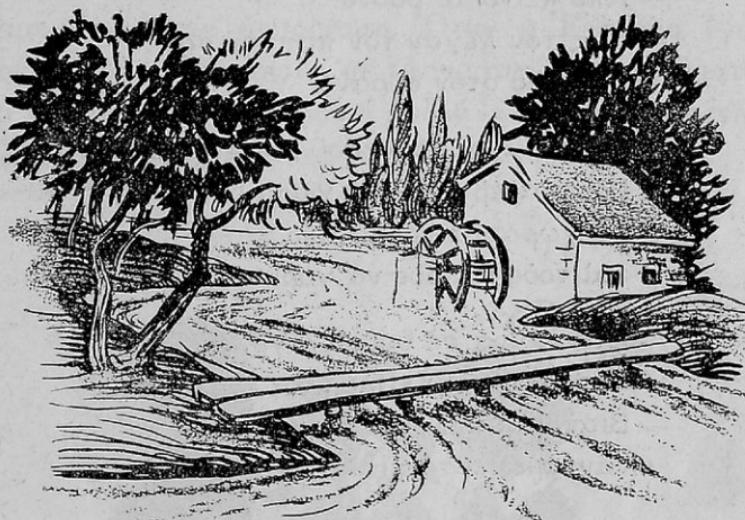
Στὸ δρόμο ἤλθαν καὶ ἄλλα πολλὰ ρυάκια καὶ τὰ ἐπῆραν καὶ ἀντὰ μαζί των.

"Οταν ὁ κόσμος τὰ εἶδεν δλα μαζί, δταν εἶδεν ἔνα ρυάκι πιὸ πλατὺ καὶ πιὸ δυνατό, εἶπε:

— "Ιδέτε! Τὸ ρυάκι ἔγινε ποτάμι!

3. "Οσο τὸ ρυάκι ἦτο μικρὸ ἀκόμη, τὰ παιδιὰ τὸ ἐπηδοῦσαν. Μὰ δταν ἐμεγάλωσε, οὔτε οἱ μεγάλοι δὲν

ἡμποροῦσαν νὰ τὸ πηδήσουν. Γι' αὐτὸ ἔβαλαν ἀποπάνω του δυὸ μεγάλα δοκάρια ἀδελφωμένα καὶ τὸ ἐπερνοῦσαν. Αὐτὸ ἦτο τὸ γεφυράκι. Ἀργότερα, δταν τὸ ωάκι ἔγινε

ποτάμι, δὲν ἔφθαναν τὰ δυὸ δοκάρια καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔκτισαν ἕνα γεφύρι ἀποπάνω του.

Τὸ ποτάμι γυρίζει τώρα τὴν πτερωτὴ τοῦ μύλου καὶ προχωρεῖ καὶ χύνεται στὴ θάλασσα. Ἐκεῖ χύνονται ὅλα τὰ ποτάμια καὶ περιμένουν, ὥσπου ὁ καλὸς Θεὸς νὰ τὰ κάμη σύννεφα.

Ἄπὸ τὰ σύννεφα ὕστερα πέφτουν οἱ σταγόνες τῆς βροχῆς καὶ ἡ γῆ τὶς πίνει καὶ τὶς φέρνει ἐκεῖ, ποὺ ἤσαν στὴν ἀρχή.

57. Τὸ ποταμάκι.

- **Α**πὸ ποῦ εἰσαι ποταμάκι ;
 — Ἀπὸ κεῖνο τὸ βουνό.
 — Πῶς τὸν λέγαν τὸν παπποῦ σου ;
 — Σύννεφο στὸν οὐρανό.
 — Ποιά ἔναι ἡ μάνα σου ; — Ἡ μπόρα !
 — Πῶς κατέβηκες στὴ χώρα ;
 — Τὰ χωράφια νὰ ποτίσω
 καὶ τοὺς μύλους νὰ γυρίσω.
 — Στάσου νὰ σὲ δοῦμε λίγο,
 ποταμάκι μου καλό !
 — Βιάζομαι πολὺ νὰ φύγω,
 νάνταμώσω τὸ γιαλό.

58. Οἱ τριανταφυλλιὲς τῆς Ἐλενίτσας.

Το ἄνοιξη !

Τὰ δυὸ ἀδελφάκια, ὁ Γιωργάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα,
 ἐφύτευαν μιὰν ἡμέρα στὸν κῆπο ἄνθη.

Ἡ Ἐλενίτσα εἶχε δυὸ τριανταφυλλιές, μιὰ μικρὴ
 καὶ μιὰ μεγάλη, καὶ ἄνοιγε λάκκους νὰ τὶς φυτεύσῃ.

— "Ἄχ, Ἐλενίτσα, νὰ εἶχα καὶ ἐγὼ τριανταφυλλιές
 σὰν τὶς δικές σου.

— "Εχω δυό, Γιωργάκη, καὶ θὰ σοῦ δώσω τὴ μιά.
 Περιμένε λίγο, σὲ παρακαλῶ.

Σὲ λίγο ἡ Ἐλενίτσα, ἀφοῦ ἐφύτευσε τὴν πιὸ μικρὴ
 στὸν κῆπο τῆς, ἐπῆγε καὶ ἐφύτευσε καὶ τὴ μεγάλη στὸν
 κῆπο τοῦ Γιωργάκη.

Ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη δυὸ μῆνες καὶ ἀκόμη. Στὶς εἰκοσιμίᾳ Μαΐου ἡ Ἐλενίτσα εἶχε τὴ γιορτή της. Ο Γιωργάκης ἔκοψε τότε τὰ καλύτερα ἀπὸ τὰ τριαντάφυλλα, ποὺ εἶχε ἡ τριανταφυλλιά του, καὶ ἔκαμε μιὰν ὁραία ἀνθοδέσμη. “Οταν ἡ Ἐλενίτσα ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία μὲ τὰ γιορτινά της φορέματα καὶ δῆλοι τῆς ἔλεγαν «χρόνια πολλά!» δ Γιωργάκης τῆς ἔδωσε τὴν ἀνθοδέσμη καὶ τῆς εἶπε καὶ αὐτός :

— Χρόνια πολλά, Ἐλενίτσα !

Δ. Παπαϊωάννου. «Ο φίλος τῶν παιδιῶν». ἔκδ. Ζ'

59. Ἡ γιορτὴ τῆς μητέρας.

Ολα τὰνθη χαροπά, μὲ τὴ δροσιὰ λουσμένα,
στῆς ἄνοιξης τὴν ἀγκαλιὰ ἀνθίζουν ἔνα ἔνα.
Μὰ καθετί, τὸ πιὸ μικρό, τὴ μυρωδιὰ χαρίζει
στὴν καλὴ μητέρα του, ποὺ τόσο τὸ φροντίζει.

Κι ὅταν τὴν Πρωτομαγιὰ γιορτάζῃ τὸνομά της
ἡ Ἀνοιξη, γιορτάζουνε μαζὶ καὶ τὰ παιδιά της
Λουλούδι. ἂν εἴμαστε ἐμεῖς, ἐσύ σαι ἡ ἄνοιξη μας·
μὲς στὴ δική σου ἀγκαλιὰ ἀνθίζει ἡ ψυχή μας.

Εἶναι γιά μᾶς Πρωτομαγιὰ ἡ μέρα τῆς γιορτῆς σου.

60. Ἡ μηλιὰ καὶ οἱ καρδερῖνες.

Δυὸς καρδερῖνες ἐπέταξάν τὴν ἄνοιξη στὸν κῆπο μας καὶ ἥθελαν ὅσο θὰ ἔβαστοῦσε τὸ καλοκαίρι νὰ κατοικήσουν σιμά μας. Πολλὲς ἡμέρες ἔψαξαν γύρω νὰ βροῦν ἔνα δένδρο κατάλληλο γιὰ νὰ φτιάσουν τὴ φωλιά των. Στὸ τέλος ἐπῆγαν καὶ στὴ μηλιά, ἐκάθισαν στὸ πιὸ ψηλὸ κλωνάρι της καὶ τῆς εἶπαν :

— Καλή μας μηλιά, μᾶς ἀφήνεις νὰ φτιάσωμε σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ κλωνάρι τὴ φωλιά μας; Θὰ σου χρωστοῦμε μεγάλη χάρη.

— Εὐχαρίστως! ἀποχρίθηκεν ἡ μηλιά, πολὺ εὐχαρίστως, ἀγαπητοί μου τραγουδιστές! Εἶμαι ἔνα τόσο μεγάλο δένδρο, ποὺ μπορῶ νὰ σηκώσω χῖλιες φωλιές σὰν τὶς δικές σας. Μιὰ χάρη ὅμως σᾶς ζητῶ. Τόρα ἀκριβῶς ἐργάζομαι νὰ ντύσω τὰ γυμνά μου κλαδιὰ μὲ ώραῖα πράσινα φύλλα. Ἄλλὰ τί μὲ ὀφελεῖ; "Ἐρχονται οἱ κάμπιες καὶ τὰ τρώγουν, τὰ κάμνουν τρῦπες τρῦπες, σὰν κόσκινο. Καὶ τὴ χάρη αὐτῇ, μικρά μου πουλάκια, δὲν τὴ ζητῶ μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Ἐδῶ, βλέπετε, ἔχω καὶ τόσους ἄλλους συντρόφους, ποὺ ἔχουν καὶ αὐτοὶ τοὺς ἵδιους μὲ ἐμένα κινδύνους. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν καὶ γι' αὐτούς, νὰ μᾶς γλυτώσετε ἀπὸ τὶς κακὲς κάμπιες!

— Αὔτὸ θὰ τὸ κάμωμε μὲ μεγάλη μας εὐχαρίστηση, ἐκελάδησαν οἱ δυὸς καρδερῖνες καὶ ἄρχισαν νὰ φτιάνουν τὴ φωλιά των.

2. Σὲ λίγο ἡ φωλιὰ ἦτο ἔτοιμη. Ἡ μητέρα καρδερίνα ἔκαμε πέντε αὐγὰ καὶ τὰ ἐκλώσσησε. Σὲ δεκατέσ-

σερις ήμέρες ἐβγῆκαν πέντε γυμνὰ μικρὰ πουλάκια καὶ ἔκαμναν τσίου! τσίου!

Ἡ μηλιὰ τὰ ἐλυπήθηκε, ποὺ ἦσαν ἔτσι γυμνά, καὶ βιαστικὰ βιαστικὰ ἐμεγάλωσε τὰ φύλλα της, γιὰ νὰ τὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν ψυχρὸ βοριά, ἀπὸ τὸν καυτερὸ ἥλιο καὶ ἀπὸ τὴ δυνατὴ βροχή.

Οἱ καρδεοῦνες ἐπετοῦσαν γύρῳ στὴ μηλιά, ἐπήγαιναν καὶ στὰ ἄλλα δένδρα, τοῦ κήπου καὶ ἔπιαναν τὶς κάμπιες καὶ τὶς ἔφερναν στὰ παιδιά των. Ἄν εὔρισκαν καριὰ μεγαλούτσικη, τὴν ἔτρωγαν οἱ ἴδιες. Καὶ ὅταν ἐτάγιζαν καλὰ τὰ μικρά των καὶ ἔχόρταιναν καὶ οἱ ἴδιες, ἡ μητέρα ἐκάθετο στὴ φωλιὰ καὶ ἐσκέπαζε μὲ τὶς θερμὲς φτεροῦγες της τὰ πουλάκια καὶ ὁ πατέρας σιμὰ σὲ ἔνα κλαδὶ ἐτραγουδοῦσε λιγερά.

3. Ἀπὸ τὸ θρεπτικὸ φαγὶ καὶ τὸν ὑγιεινὸ ὑπνο τὰ μικρὰ καρδερινάκια ἐμεγάλωναν καὶ ἐφύτοψαν τὰ μαλακά των πτεράκια, ἔγιναν καὶ οἱ φτεροῦγες των καὶ ἡ οὐρά των καὶ ἐμεγάλωσαν καὶ ἐπετοῦσαν καὶ αὐτὰ ἀπὸ κλαδὶ σὲ κλαδὶ καὶ ἀπὸ δένδρο σὲ δένδρο. Ἔτρωγαν μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς των τὶς κάμπιες καὶ ἔτσι τὰ φύλλα τῶν δένδρων ἦσαν πάντα γερὰ καὶ δημοφα καὶ οἱ καρποί των ἐμεγάλωσαν καὶ ὠρίμασαν.

— Μπορεῖτε νὰ τρώγετε καὶ ἀπὸ τοὺς καρπούς μας, εἴπαν τότε στὶς καρδερίνες. Ἄλλὰ ἔκεινες ἀποκρίθηκαν :

— "Οχι! τοὺς καρπούς σας δὲν τοὺς τρώγομε. Θέλομε νὰ τοὺς χαιρώμαστε μόνο, ποὺ εἶναι τόσο ὠραῖοι.

Τὰ καρδερινάκια σιγὰ σιγὰ ἐμεγάλωσαν τόσο, που ἔγιναν καὶ αὐτὰ σὰν τοὺς γονεῖς των καὶ ἔμαθαν καὶ νὰ κελαδοῦν. Καὶ ὅταν ἐπέρασε πιὰ τὸ καλοκαίρι καὶ ἀρχισαν οἱ καταιγίδες καὶ οἱ βροχὲς καὶ τὸ κρύο, οἱ ἐπτὰ καρδερίνες ἐκάθισαν γιὰ τελευταία φορὰ στὰ κλαδιὰ τῆς ἀγαπημένης των μηλιᾶς καὶ τὴν εὐχαρίστησαν μὲ τὰ πιὸ γλυκὰ κελαδήματά των γιὰ τὴν καλωσύνη της. Τὶς εὐχαρίστησε καὶ ἡ μηλιὰ καὶ ἀπὸ μέρος καὶ τῶν ἄλλων δένδρων καὶ ἐχωρίσθηκαν λέγοντας :

— Τὴν ἄνοιξη καλῶς νἀνταμωθοῦμε πάλι.

61. Τὸ κυνήγι τῶν κουνελιῶν.

Ο πατέρας τοῦ Νάσου ὑποσχέθηκε στὸ ἀδελφό του, τὸν Ἀντώνη, πὼς θὰ ἐπήγαινε μιὰν ἡμέρα νὰ τὸν βοηθήσῃ στὸ κτῆμα. Ὅταν ἐτοιμάσθηκεν ἔνα πρωΐ, εἶπε στὸ Νάσο :

— Πηγαίνομε στοῦ θείου Ἀντώνη τὸ κτῆμα;

‘Ο Νάσος ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ ἐπῆρε τὸ καπέλο του. Σὲ μισὴ ὥρα πατέρας καὶ γιὸς ἦσαν στὸ κτῆμα τοῦ κὐνοῦ - Ἀντώνη.

‘Ο πατέρας παίρνει ἔνα φτυάρι ἀπὸ τὸ στάβλο, ποὺ ἦτο δίπλα στὸ ωραῖο περίπτερο, καὶ πηγαίνει ἐκεῖ ποὺ σκάβει ὁ κύνος - Ἀντώνης. Τὸν χαιρετᾶ καὶ ἀρχίζει καὶ αὐτὸς τὴ δουλειά.

‘Ο Νάσος βλέπει τὰ δυὸ ἔξαδέλφια του, τὸν Πέτρο καὶ τὴ Φώτω, ποὺ παίζουν στὸ περίπτερο, καὶ τρέχει ἐκεῖ.

— Νάσο, Νάσο, ἔλα! Θὰ σου δείξω τὰ κουνέλια στὸ στάβλο, ἐφώναξεν ὁ Πέτρος, μόλις εἶδε τὸ Νάσο, καὶ ἀφῆσεν ἀμέσως τὸ παιγνίδι.

Τὰ τρία παιδιά εἶναι τώρα στὸ στάβλο. Μιὰ γωνιὰ τοῦ στάβλου χωρισμένη μὲ σανίδες εἶναι γιὰ τὰ κουνέλια. Μιὰ χαμηλὴ θυρούλα πρέπει νὰ περάσης σκύβοντας γιὰ νὰ μπῆς στὸ στάβλο τῶν κουνελιῶν. Δίπλα στὴ μύρα, μόλις μπῆς, εἶναι ἔνα παχνὶ γεμάτο λαχανόφυλλα.

Τὰ παιδιά στέκονται ἀπέξω, σκύβουν καὶ βλέπουν πῶς τὰ κουνέλια τραβοῦν τὰ φύλλα ἀπὸ τὸ παχνὶ.

— “Ἐνα στακτί, ἔνα μαῦρο καὶ ἔνα ἄσπρο ἔχω ἐγώ! Τὸ μαῦρο εἶναι λίγο ἄγριο. Θέλετε νὰ τὰ βγάλω ἔξω; λέγει ὁ Πέτρος.

— Ναί, ναί! νὰ τὰ βγάλης, νὰ τὰ βγάλης! ἀποκρίνονται ὁ Νάσος καὶ ἡ Φώτω.

2. Ό Πέτρος πηγαίνει στὸ στάβλο τῶν κουνελιῶν καὶ σὲ λίγο γυρίζει χρατώντας στὰ χέρια του κάτι ποὺ σπαρταρᾶ. Εἶναι τὸ ἄσπρο κουνέλι. Ό Πέτρος τὸ ἔχει πιασμένο ἀπὸ τὰ αὐτιά.

— "Αχ, καημένε! Θὰ τοῦ ξεριζώσῃς τὰ αὐτιά! φωνάζει ἡ Φώτω.

Ό Πέτρος γελᾶ: Χά, χά! Δὲν ξέρεις, Φώτω, πὼς τὰ κουνέλια τὰ πιάνουν ἀπὸ τὰ αὐτιά; Καὶ ἀφήνει τὸ κουνέλι καταγῆς.

— Εἶναι ἥμερο, μὰ πολὺ ἥμερο! λέγει. Τρώγει ἀπὸ τὸ χέρι μου! Γιὰ ἴδετε! Καὶ παίρνει στὴν παλάμη του λίγη βρώμη ἀπὸ τὸ κασόνι. Κάθεται γονατιστός, ἀπλώνει τὸ χέρι μὲ τὴ βρώμη καὶ φωνάζει:

— "Ελα, Κίτσο! "Ελα!

Τὸ κουνέλι πλησιάζει πηδώντας καὶ τρώγει τὴ βρώμη. Τὰ παιδιά τὸ κοιτάζουν περίεργα. Εἶναι ἀσπρό σὰν τὸ χιόνι καὶ ἔχει τὰ μάτια κόκκινα καὶ δλοστρόγυλα καὶ τὰ αὐτιά μεγάλα.

3. Μὰ ἔξαφνα κάτι ἐβρόντησε κοντά του καὶ ἐπήδησεν ἔξω.

— Ἄ, τὸ μαῦρο τὸ ἔσκασε γιὰ ἔξω! Ἐλᾶτε γρήγορα, πρέπει νὰ τὸ πιάσωμε, φωνάζει ὁ Πέτρος.

Πετιοῦνται ἔξω καὶ ὁ Πέτρος δένει τὴ θύρα. Πατώντας στὰ νύχια τῶν ποδιῶν τριγυρίζουν τὸ στάβλο. Τὸ μαῦρο κουνέλι στέκεται ἐκεῖ κάπου, ἀνοιγοκλείει τὰ μάτια του καὶ τεντώνει τὰ αὐτιά του.

— Πήγαινε σὺ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά! λέγει ὁ Πέτρος σιγά. Καὶ ὁ Νάσος τρέχει γύρω στὸ περίπτερο καὶ ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.

Τὸ κουνέλι κάθεται στὸν τόπο, δὲν κινεῖται. Μόνο τὰ αὐτιά του παίζουν λίγο, ἡ μικρὰ μουσούδα του πηγαινοέρχεται καὶ τὰ μουστάκια του τρεμουσιάζουν.

‘Ο Πέτρος πατώντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν ζυγώνει τὸ μαῦρο κουνέλι. Μὰ σὰν ἀπλωσε τὸ χέρι νὰ τὸ πιάσῃ, ἐκεῖνο ἔφυγε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του καὶ ἐτρέξει στὰ χωράφια. ‘Η μικρὴ κολοβὴ οὐρά του κινεῖται μιὰ ἐπάνω καὶ μιὰ κάτω.

‘Ο Πέτρος, ἡ Φώτω καὶ ὁ Νάσος τρέχουν κοντά του. Τὸ κυνηγοῦν. Μὰ ποῦ νὰ τὸ πιάσουν!

4. Σὲ λίγο γυρίζοντας βλέπουν τὸ μαῦρο κουνέλι νὰ κάθεται μπροστὰ στὸ ἀμάξι καὶ νὰ σηκώνῃ πάλι τὰ αὐτιά του. Τὸ πλησιάζουν, μὰ ἐκεῖνο: φράπ! μὲ τὰ πισινά του πόδια καὶ χώνεται στὸ ὑπόγειο.

— Ἐκεῖ στὴ γωνιὰ κάθεται. Τὸ βλέπεις; ψιθυρίζει δ Πέτρος. Περίμενε καὶ θὰ τὸ πιάσω.

Τραβᾶ κοντὰ στὴ σκοτεινὴ γωνιά. Σκύβει καὶ βουτᾶ τὰ χέρια νὰ τὸ πιάση.

— Πφ!... κάμνει ἐκεῖ καὶ ἔνας χονδρὸς μαῦρος γάτος πηδᾶ ἔξω ἀπὸ τὴ γωνιά.

‘Ο Πέτρος πέφτει ἀπὸ τὸ φόρτο του ἀνάσκελα!

— Α, πόσο ἐτρομάξαμε! ἐφώναξαν τὰ ἄλλα παιδιά.

Σὲ λίγο δ Πέτρος ἐσηκώθηκε· τοῦ ἐπέρασεν ἡ τρομάρα.

— “Ω, νά το! Κάθεται πίσω ἀπὸ τὸ χειραμάξι. Πρόσεξε νὰ μὴ φύγῃ ἔξω, λέγει, καὶ πηγαίνει κρυφὰ κρυφά.

— Τὸ ἔπιασα! Τὸ ἔξω ἐδῶ! φωνάζει καὶ τραβᾶ ἔξω τὸ μαῦρο κουνέλι ἀπὸ τὰ μακριὰ αὐτιά του. Ἐκεῖνο τινάζει μὲ δύναμη τὰ πισινά του πόδια καὶ θέλει νὰ ξεφύγῃ. Μὰ δ Πέτρος τὸ κρατεῖ στερεά.

“Οταν ἐγύρισαν στὸ περίπτερο, δ πατέρας τοῦ Νάσου μὲ τὸν ἀδελφό του ἐτοιμάζοντο νὰ προγευματίσουν.

— Ποῦ εἶσθε λοιπόν; Σᾶς περιμένομε τόσην ώρα! Δὲν ἐπεινάσατε; εἰπαν στὰ παιδιά.

— Τὸ μαῦρο κουνέλι μᾶς ἔφυγε, λέγει δ Πέτρος.

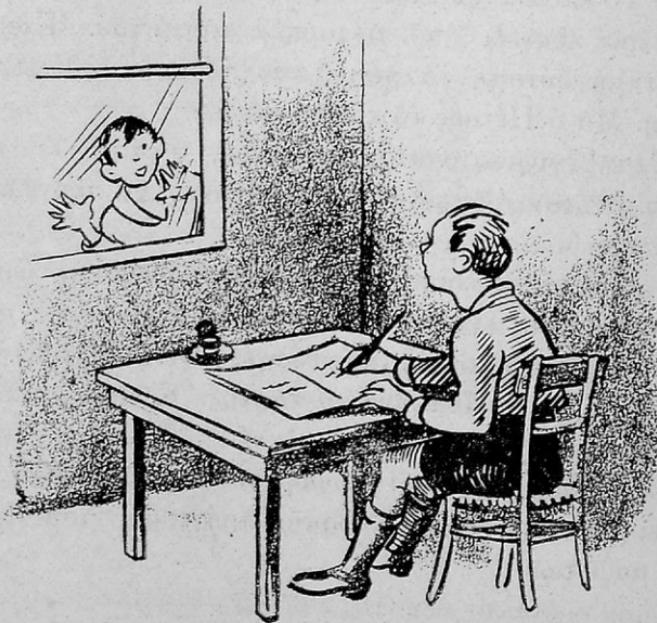
— Ναί, αὐτὸς εἶναι ἔνας ἀντάρτης. Κλεῖστε το πάλι καλὰ μέσα, λέγει δ κὺρος-Αντώνης.

‘Ο Πέτρος φέρνει τὸ μαῦρο κουνέλι στὸ στάβλο καὶ γυρίζει νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸ ώραῖο πρόγευμα, ποὺ εἶχαν φέρει μαζί των.

62. Ἐργασία καὶ πειρασμός.

Οἱ γονεῖς μὲ τὰ μικρότερα ἀπὸ τὰ παιδάκια τῶν ἔχουν βγῆ ἔξω. Ὁ Παῦλος ἔμεινε μόνος του στὸ σπίτι καὶ ἔκαμνε τὴν ἐργασία τοῦ σχολείου. Ὁ καιρὸς ἔξω ἦτο θαυμάσιος. Οἱ σπίνοι ἐκελαδοῦσαν στὰ δέγδρα, τὰ χελιδόνια ἐπετοῦσαν ἐδῶ καὶ ἔκει στὸ γαλανὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ παράθυρο ἀκούοντο οἵ φωνὲς τῶν παιδιῶν, ποὺ ἔπαιζαν. Τὸ παλιὸ ρολόγι τοῦ τοίχου ἐργάζετο καὶ ἐκτυποῦσε δυνατά. Μὰ οἱ ὥρες ἦσαν ἀτελείωτες.

‘Ο Παῦλος ἔγραφε καὶ ἥθελε νὰ γράψῃ ὡραῖα. Πρᾶγμα ποὺ θέλει μεγάλη προσοχή. Τὰ γράμματα δὲν

πρέπει νὰ εἶναι ἄλλα μὲ τὴν μύτη κάτω καὶ ἄλλα μὲ τὴν κοιλιὰ ἐπάνω, παρὰ νὰ εἶναι δῆλα στὴ γραμμή.

Ἐτσι λοιπὸν ὁ Παῦλος ἔγραφε καὶ κάπου κάπου ἐσταματοῦσε στενόχωρημένος. Ἐξαφνα, ἐκεῖ ποὺ ἔγραφε, ἀκούει ἔναν κτύπο ἀπέξω ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ βλέπει δυὸ χέρια. Ἀμέσως ἔπειτα προβάλλει ὁ Πέτρος Μυλωνᾶς καὶ τοῦ λέγει :

— Ἔρχεσαι μαζί μου, Παῦλο, στὸ λόγγο;

‘Ο Παῦλος θὰ ἐπήγαινε πολὺ εὐχαρίστως μαζί του, γιατὶ ὁ λόγγος ἦτο ἔνα δάσος πολὺ ὅμιορφο καὶ τὸ μέρος, ποὺ πολὺ ἐπροτιμοῦσε νὰ πηγαίνῃ. Ἄλλ’ ἡ ἔργασία τὸν ἐμπόδιζε καὶ εἶπε :

— Δὲν μπορῶ, πρέπει νὰ ἔργασθῶ μιὰν δλόκληρη ὥρα, ώς τὶς πέντε, καὶ δὲν εἶναι ἀκόμη τέσσερις! Ἐπειτα πρέπει νὰ ἔχω καὶ τὴν ἄδεια τῶν γονέων μου.

— Αὐτοὶ ἔχουν φύγει τώρα καὶ θὰ γυρίσουν στὶς δόκτω. Μοῦ τὸ εἶπεν ἡ ὑπηρέτριά σας. Ἐσὺ θὰ εἶσαι ἔδω στὶς ἐπτὰ καὶ τελειώνεις ώς τότε τὴν ἔργασία σου, εἶπεν ὁ Πέτρος.

— Δὲν μπορῶ! ἀποκρίθηκεν ὁ Παῦλος.

— Ξέρω μιὰ θέση μὲ κεράσια, ποὺ δὲν τὴν ξέρει ἄλλος! εἶπε πάλι ὁ Πέτρος. Εἶναι κατακόκκινα. Μπορεῖς νὰ γεμίσης τὴν ψάθα σου!

‘Ο Παῦλος τὸ ἀκουσε, μὰ ἐδίσταζεν ἀκόμη. Εἶχε τὸν κονδυλοφόρο στὸ στόμα καὶ ἐκοίταζε στὸ τετράδιο.

— Στὸ δάσος ξέρω καὶ μιὰ κουφοῖνυλιά! ἔξακολούθησεν ὁ Πέτρος. Ἐχει τόσο καλὰ κλωνάρια, ποὺ μποροῦμε νὰ φτιάσωμε τουφέκια θαυμάσια. Ἐπειτα κοιτάζομε καὶ γιὰ καμιὰ φωλιά. Στὸ βουνό, ἐκεῖ στοὺς θάμνους, εἶναι ἀρκετὲς φωλιές. Μπορεῖς νὰ βρῆς λογιῶν λογιῶν αὐγά. Ξέρω καὶ μιὰ φωλιὰ καλιακούδας:

μὲ πέντε μικρά. Εἶναι ἀκριβῶς στὸν καιρό, ποὺ μποροῦμε νὰ τὰ πάρωμε. Θὰ σοῦ δώσω τὰ δυό, νὰ τὰ βάλης στὸ κλουβί, νὰ τὰ μάθης νὰ σφυρίζουν. Τὸ μαθαίνουν πολὺ εύκολα. 'Ο κύριος Ξάνθος ἔχει μιά, ποὺ σφυρίζει ἔξοχα. "Ενας ξένος κύριος τοῦ ἐπόρου φερετε ἐβδομηνταπέντε δραχμές, ἀλλὰ δὲν τὴ δίνει. Καὶ ξέρεις; Μὲ ἐβδομηνταπέντε δραχμές μπορεῖ κανεὶς νὰ ἔγοράσῃ δλα ὅσα εἶναι στὴν προθήκη τοῦ ζαχαροπλαστείου....

2. "Όλα αὐτὰ ἥσαν πειρασμὸς μεγάλος γιὰ τὸν Παῦλο. "Ενα καπέλο γεμάτο κεράσια ὕδριμα, τουφέκια ἀπὸ κουφοξυλιά, καλιακοῦδες ποὺ σφυρίζουν, καὶ στὸ τέλος ἡ προθήκη τοῦ ζαχαροπλαστείου....

"Ἐπειτα, ἀν ἔφευγε, δὲν θὰ ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ τὸ φαντασθῇ. Θὰ ἐπηδοῦσεν ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ δὲν θὰ τὸν ἔβλεπεν οὕτε ἡ υπηρέτρια.

'Ο Πέτρος τοῦ ἔκαμε καὶ πάλι νόημα καὶ τοῦ εἶπε : — 'Εμπρὸς λοιπόν! "Έλα! Αὔριο θὰ σοῦ δώσω καὶ τὸ τόξο μου νὰ φύγηση δλο τὸ ἀπόγευμα.

'Ο Παῦλος στὴν ύπόσχεση αὐτὴ δὲν ἡμπόρεσε νὰ κρατηθῇ.

'Εκοίταξε τὸ καπέλο, ποὺ ἦτο στὴν κρεμάστρα, ἔσπρωξε πέρα τὸ τετράδιο καὶ ἔκαμε νὰ σηκωθῇ. Μὰ ἔκεινη τὴ στιγμὴ ἐκτυποῦσε τέσσερις ἡ ὕδρα καὶ τὸ κάθιτο κτύπημα ἐκτυποῦσε στὴ καρδιά του, σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε :

— "Ε, γιατὶ ἀφήνεις τὴ δουλειά σου;

'Αποφασιστικὸς ἐκάθισε πάλι, ἐπῆρε μὲ τὴν πένα μελάνη καὶ εἶπε :

— "Οχι ! δὲν θὰ ἔλθω. Πήγαινε μόνος σου ! Καὶ
ἀρχισε νὰ γράφη.

Ο Πέτρος ἐμίλησε λίγο ἀκόμη. Μὰ σὰν εἶδε πὼς
τὰ λόγια του ἐπήγαιναν χαμένα, ἐφώναξε δυνατά :

— Φεύγω ! καὶ σοῦ λέγω πὼς θὰ μετανοήσης, ἀν
δὲν ἔλθης μαζί μου.

3. "Ετρεξε καὶ ἔφθασε στὸ λόγγο.

Ἐκεῖ ᾧτο ἀληθινὰ ὡραιῖα. Δροσιὰ καὶ πρασινάδα
καὶ κελαδήματα πουλιῶν. Μὰ δταν ἔφθασε στὴ θέση
μὲ τὰ κεράσια, δὲν εὔρηκε τίποτε ! Μονάχα κάμποσα
ἄγουρα. Αὐτὸ τὸν ἐδυσαρέστησε πολὺ καὶ ἀποφάσισε
νὰ κοιτάξῃ τὰ κλωνάρια τῆς κουφοξυλιᾶς. Ἄλλὰ
πηγαίνοντας πρὸς τὰ ἐκεῖ εἶδε νὰ ἔρχεται ὁ φύλακας
μὲ τὸ τουφέκι του καὶ δὲν ἤθελε νὰ συναντηθοῦν.
Γι' αὐτὸ ἔσκυβε πίσω ἀπὸ τοὺς θάμνους καὶ ἔτρεχε
πρὸς τὸ βουνό.

Ἐσύρετο τώρα μέσα στοὺς θάμνους καὶ ἔκοιταξε,
καὶ δταν εὔρισκε καμιὰ φωλιὰ μὲ χρωματιστὰ αὐγά,
τὰ ἔπαιρνε καὶ τὰ ἔβαξε σ' ἔνα κουτί, ἀνάμεσα σὲ βαμ-
βάκι. Δὲν ἐπονοῦσε καθόλου τὰ πουλιά, ποὺ ἐφώναξαν
γύρω του καὶ ἐφτερούγιζαν στὴ γῆ γιὰ νὰ τὸν διώξουν
ἀπὸ τὶς φωλιές των.

Στὸ τέλος ἐθυμήθηκε καὶ τὴ φωλιὰ τῆς καλιακού-
δας. Ἀνέβηκε σὲ ἔνα λόφο καὶ ἀφοῦ ἔκοιταξε πρῶτα
καλὰ γύρω του γιὰ τὸ φύλακα, ἐπῆγεν ἐκεῖ ποὺ ᾧτο
ἡ φωλιά. Ἡτο ἐπάνω σ' ἔνα ψηλὸ δένδρο. Μὰ αὐτὸ
δὲν ᾧτο τίποτε γιὰ τὸν Πέτρο, γιατὶ ἥμποροῦσε νὰ
σκαρφαλώνῃ στὸ δένδρο σὰν τὴ γάτα. Ἀφησε λοιπὸν
τὸ κουτί μὲ τὰ αὐγὰ στὴ ρίζα τοῦ δένδρου καὶ ἀνέβηκε
σὰν τὴ γάτα.

4. Ἀλλὰ τότε ἦλθεν ἀποπάνω ἡ μητέρα τῶν πουλιῶν, ἡ καλιακούδα, γιὰ νὰ δώσῃ φαγὶ στὰ μικρά της. Αὐτὴ μόλις εἶδε τὸν ἔχθρο, ἔβγαλε μιὰ φωνή, ποὺ ἀκούετο σὲ δῆλο τὸ δάσος. Μονάχα ὅποιος ἔχει ἀκούσει, ξέρει πόσο δυνατὰ μπορεῖ νὰ φωνάξῃ μιὰ καλιακούδα. ‘Αλλ’ ὁ Πέτρος δὲν ἔδινε καμιὰ προσοχὴ στὴ φωνή της. Εσκαρφάλωσε πιὸ ἐπάνω καὶ ἔφθασε καὶ ἐπιάσθηκεν

ἀπὸ ἓνα δυνατὸ κλωνάρι, ποὺ ἡμποροῦσεν ἀποκεῖ νὰ κοιτάξῃ τὴ φωλιά.

Τὸ κλωνάρι ἐλύγιζε κάτω καὶ ἐγύριζε πάλι ἐπάνω καὶ ὁ Πέτρος ἐσήκωνε τὸ κεφάλι του νὰ ἴδῃ μέσα στὴ φωλιά. Μὰ ἔξαφνα τοῦ ἦλθε μιὰ φωνή:

— “Ε, παιδί, τί κάμνεις ἐκεῖ; Καὶ εἶδε τὸ φύλακα μὲ τὸ τουφέκι νὰ στέκεται παραπέρα.

‘Ο Πέτρος ἥθέλησε τότε νὰ κατεβῇ κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο καὶ νὰ φύγη. Εσύρθηκε βιαστικὰ καὶ θὰ ἐγκρεμίζετο, ἀν ἡ μύτη ἐνὸς κομμένου κλωναριοῦ δὲν ἔμπαινε

στὸ θηλυκωτήρι τοῦ πανταλονιοῦ του. Ὑμεινε λοιπὸν κρεμασμένος μὲ τὰ πόδια καὶ μὲ τὸ κεφάλι κάτω.

‘Ο φύλακας ἔφθασεν ἐκεῖ σὲ λίγο καὶ εἶπε :

— “Ελα λοιπὸν κάτω !

— Μὰ δὲν μπορῶ ! ἀποκρίθηκε μὲ μπερδεμένη γλώσσα ὁ Πέτρος.

‘Ο φύλακας ἐσκαρφάλωσε τότε ἐπάνω, τὸν ἔξεκρέμασε καὶ τὸν κατέβασε κάτω. Εἴδε στὴ ρίζα τοῦ δένδρου τὸ κουτί καὶ τὸ ἄνοιξε.

— “Α, εἶπε. Κοίταξε, παιδί μου ! Γιὰ τὴν καλιακούδα δὲν θὰ σὲ ἐμάλωνα, γιατὶ εἶναι ἔνα βλαβερὸ πουλί, ποὺ ἀρπάζει τὶς φωλιές καὶ αὐτὴ χειρότερα ἀπὸ σένα. Μὰ αὐτὰ ἐδῶ εἶναι αὐγὰ ἀπὸ ὡφέλιμα πουλιά. Νά ! αὐτὰ εἶναι ἀπὸ σπίνο, αὐτὰ ἀπὸ καρδερίνα, ἐκεῖνα ἀπὸ ἀηδόνι. Ἐλα μαζί μου !

‘Ο Πέτρος συλλογίζεται τώρα τὴ φυλακὴ καὶ παρακαλεῖ καὶ κλαίει, μὰ δὲν τὸν ὡφελεῖ τίποτε. ‘Ο φύλακας τὸν ὅδηλει κοντὰ σὲ μιὰ λυγαριὰ καὶ τοῦ λέγει :

— Δεκατρία αὐγὰ εἶναι, δεκατρία ὡφέλιμα πουλιά ἔχεις καταστρέψει. Πιστεύω πὼς μὲ δεκατρεῖς ξυλιές θὰ διορθωθῆσι !

‘Ο Πέτρος κλαίει καὶ μοιρολογεῖ. Μὰ τίποτε. Ἐπῆρε τὴν πληρωμή του ἔξωφλημένη καὶ μάλιστα πολὺ σωστή, γιατὶ ὁ φύλακας δὲν ἔχωράτευε !

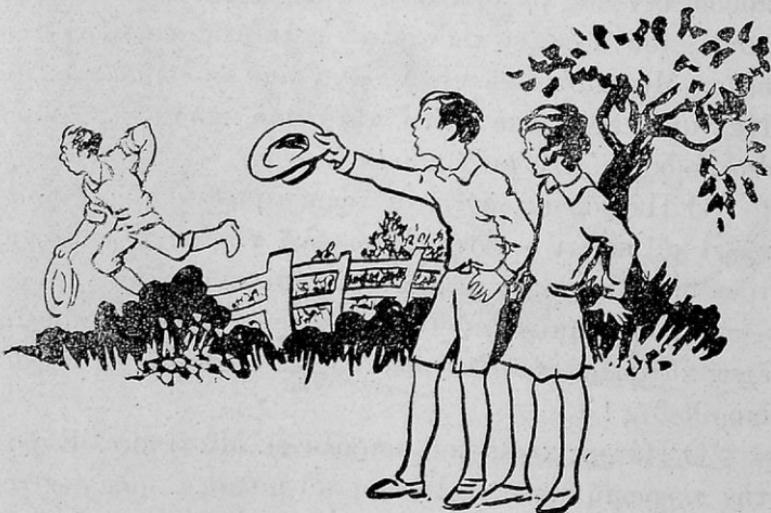
— Κοίταξε ! Τώρα φωνάζεις, εἶπε στὸ μεταξύ. Μὰ μήπως καὶ τὰ πουλιά δὲν ἔφωναζαν, δταν τοὺς ἔπαιρνες τὰ αὐγά ; Πήγαινε τώρα καὶ πρόσεξε νὰ μὴ σὲ ἵδω ἄλλη φορὰ νὰ κάμνης τέτοια πράγματα !

‘Ο Πέτρος τώρα δὲν ἔχει κανένα κεράσι, κανένα βλαστάρι κουφοξυλιᾶς, κανένα αὐγὸ πουλιοῦ, καμιὰ μικρὴ καλιακούδα, ποὺ θὰ ἐμάθαινε νὰ σφυρίζῃ. Ἐχει

μονάχα μιὰ φάγη ξυλοφορτωμένη. Τὴν ξύνει θλιμμένος καὶ φεύγει τρέχοντας γιὰ τὸ σπίτι.

5. Ὁ Παῦλος στὸ μεταξὺ ἔγραψε προσεκτικὰ ὡς τὶς πέντε ἡ ὥρα. Ἐμάζευεν ἀκόμη τὰ βιβλία του, ὅταν ἦλθεν ὁ ὑπηρέτης τοῦ Ἀνέστη, ποὺ εἶχε τὸ ὥραῖο περιβόλι στὸ λόγγο, καὶ τοῦ εἶπε :

— Παῦλο, ἀν ἐτελείωσες τὴν ἐργασία σου, μπορεῖς νὰ ἔλθῃς στὸ περιβόλι μας. Εἶναι ὅλοι ἐκεῖ ! μοῦ εἶπεν ὁ πατέρας σου.

Ὁ Παῦλος ἔχαρηκε πολύ, γιατὶ ἐκεῖ ἦθελαν νὰ πηγαίνουν τὰ παιδιὰ καὶ προπάντων τώρα, ποὺ ἤσαν ὕδρια τὰ κεράσια. Ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ ὅταν ἐπῆγε, τὸν ὑποδέχθηκεν ἡ μικρή του ἀδελφή, ἡ Ἀννούλα, μὲ φωνές :

— Παῦλο, ξέρω κάτι σπουδαῖο ! Καὶ τὸν ὠδήγησε σὲ μιὰ πρασινάδα, ποὺ ἦτο μιὰ ψηλὴ τριανταφυλλιά.

Αγάμεσα στὰ κλαδιὰ τῆς τριανταφυλλιᾶς εἶχαν τὴ φωλιά των δυὸς ἀηδόνια. Τέσσερα μικρὰ πουλάκια ἦσαν μέσα στὴ φωλιὰ καὶ ἡ μητέρα τῶν ἐπηγαινοήρχετο καὶ τοὺς ἔβαζε στὸ στόμα μικρὰ σκουληκάκια.

Ἡμποροῦσε κανεὶς νὰ τὰ ἵδη ἀπὸ κοντά, γιατὶ τὰ πουλάκια δὲν ἔφοβοῦντο. Κάθε φορὰ ποὺ ἥρχετο ἡ μητέρα τῶν, ἐτέντωναν δλα τρεμουλιαστὰ τοὺς λαιμούς τῶν καὶ ἄνοιγαν τὰ στόματα.

Ἐπειτα ἐπῆγαν στὴ δεξαμενὴ τοῦ περιβολιοῦ καὶ εἶδαν πῶς τὸ ἄλογο μὲ τὰ δεμένα μάτια ἐγύριζε τὸ μοχλὸ στὸ μαγγανοπήγαδο καὶ πῶς ἀνέβαινε τὸ νερὸ καὶ ἔχυνετο σ' αὐτή.

6. Ὁταν τὰ εἶδαν δλα αὐτὰ καὶ ἥθελαν νὰ γυρίσουν, τότε ἀκριβῶς ἥρχετο καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ τὸ δάσος. Ὁ Παῦλος τὸν εἶδεν ἀπὸ μακριὰ νὰ τρέχῃ καὶ ἔκινοῦσε τὸ καπέλο του καὶ ἐφώναζε :

— Πέτρο, Πέτρο ! Ἐχεις τὰ καλιακουδάκια ;

Αὐτὸ τὸν ἐπείραζε τὸν Πέτρο καὶ τὸν ἐπίκραινε κατάκαρδα. Ἐνόμιζε πῶς ὁ Παῦλος τὸν ἐπερίπαιζε γιατὶ εἶχεν ἀρκετὰ καλιακουδάκια στὴν πλάτη του. Τὴν ἔτριψε λίγο, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ τὸ θελήσῃ, καὶ ἔξακολούθησε τὸ δρόμο του.

Ὁ Παῦλος καὶ ἡ Ἀννούλα ἥλθαν στὸ μέρος ποὺ ἦσαν οἱ γονεῖς των, στὸν ἥσκιο τοῦ μεγάλου πεύκου. Ἐκεῖ ἐπάνω σὲ ἔνα τραπέζι ἦτο μιὰ λεκάνη μὲ ώραῖα γλυκὰ κεράσια. Ἡμποροῦσαν δλοι νὰ φάγουν ὅσα ἥθελαν.

Ὅταν ὁ Παῦλος τὴν ἄλλην ἥμέρα ἔμαθε τὰ παθήματα τοῦ Πέτρου καὶ ἐσυλλογίσθηκε πόσο καλύτερα

Δ. Παπαϊώννου «Ο φίλος τῶν παιδιῶν» ἔκδ. Z'

9

ἐπέρασεν δὲ ἴδιος, εὐγνωμονοῦσε τὸ παλιὸν ρολόγιον τοῦ τοίχου, ποὺ τοῦ ἐμίλησε σὲ κατάλληλη ὕδρα καὶ δὲν τὸν ἀφῆσε νὰ πάρῃ τὸν κακὸν δρόμο.

63. Ο πόνος τῆς μάνας.

”Οταν τῆς πήραν τὴ φωλιὰ
μὲ τὰ μικρά της τὰ πουλιά,
σὲ μαῦρο ἀρχίνησε κλαδί
πολὺ πικρά νὰ κελαδῆ.
Τιριτιτιό, τιριτιτιό !
κι ἀκούσθηκεν ως τὸ Θεό.

Φεύγει ὁ μικρὸς ὁ κυνηγός,
ποὺ τὰ πουλάκια της κρατεῖ,
μὰ ἔφθασεν ἄγγελος γοργὸς
ἔδω στὴ γῆ καὶ τὸν ζητεῖ.
Τιριτιτιό, τιριτιτιό !
Παιδάκι ἀσπλαχνο, ἔλα δῶ !

Καθώς ἐπῆρες τὰ μικρά,
ἴτσι καὶ ἔγώ θὲ νὰ σὲ πάρω.
Γιὰ στάσου νὰ σὲ πάω στὸ χάρο
νὰ κλάψῃ ἡ μάνα σου πικρά.
Τιριτιτιό, τιριτιτιό !
Τίνος παράπονο εἶναι αὐτό :

Τρέμει σὰ φύλο τὸ παιδί,
πέφτει στὰ γόνατα καὶ κλαίει,
τὴ μάνα μου λυπήσου, λέει.
Καὶ τὸ πουλί ἀπ' τὸ κλαδί :
Τιριτιτιό, τιριτιτιό !
Μάνα δὲν ἥμουνα καὶ ἔγώ :

‘Ο ἄγγελος παίρνει τὰ μικρά
καὶ μὲ τὴ θεία καλωσύνη
σ’ ὀλάνθιστο κλαρὶ τάφήνει,
ἔκει στὴ μάνα τους κόντά.
Τιριτιτιό, τιριτιτιό !
καὶ κελαδεῖ ἔκείνη στὸ Θεό.

—Μιὰ χάρη, Θεέ μου, σοῦ ζητῶ
τῆς μάνας του νὰ μὴν πεθάνη !
Μὴν τὸν παιδέψης ἄλλο, φθάνει
κι ἀς μοῦκαμε κακό.
Τιριτιτιό, τιριτιτιό !
Ξέρω ἀπ’ τῆς μάνας τὸν καημό.

64. Οἱ βάτραχοι.

Στὸ λιβάδι κάτω, μέσα στὰ νερά, κατοικεῖ ἔνας χαρού-
μενος κόσμος. Εἶναι οἱ βάτραχοι. Τὸ βράδυ, τὴν
ἄνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι, ἐνῶ δὲ ἄλλος κόσμος ἡσυχάζει,
οἱ βάτραχοι ἔχουν συναυλία. Μιὰ δλόκληρη μουσική.
Ἐνας γερο-βάτραχος μὲ πράσινη φορεσιά, μὲ τρεῖς
κίτρινες φαρὲς στὴ φάρη, ξαπλώνει τὰ μακριά του
πόδια, βγάζει τὸ πλακούτσὸ κεφάλι μὲ τὰ μεγάλα μάτια
ἔξω ἀπὸ τὸ νερό, καὶ ἀνοίγει τὸ πλατύ του στόμα, γιὰ
νὰ τραγουδήσῃ.

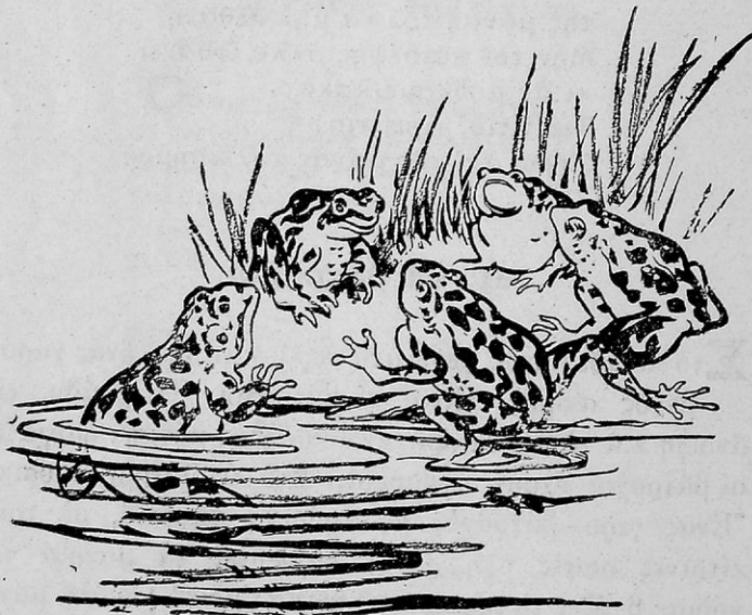
— Κουά, κουά, κουάξ ! Βρε - κε - κέξ !

Μόλις αὐτὸς κάμη τὴν ἀρχή, προβάλλει εὐθὺς
ἔπειτα δλος δ χορὸς τῶν μουσικῶν. “Αλλοι τραγουδοῦν
καὶ ἄλλοι τεντώνουν τὰ πισινά των πόδια, ποὺ ἔχουν
πέτσες στὰ δάκτυλα, καὶ χορεύουν.

Κάπου κάπου οἱ γλεντζέδες σταματοῦν τὸ γλέντι,
γιὰ νὰ φάγουν. Χάφτουν θαυμάσια τότε μῆγες, κου-

νούπια, σκαθάρια, ποὺ κάθονται ήσυχα στὰ φύλλα τῶν μικρῶν νεροφυτῶν. Τεντώνουν ἔξω τὴν πλατειά των γλώσσα καὶ ἀρπάζουν μὲ αὐτὴ τὰ ἀνύποπτα ζωύφια.

Μὰ καὶ ἔνα φύλλο ἀκόμη ἀν τύχη νὰ κινηθῆ, οἱ βάτραχοι μπλούμ ! χάνονται βαθιὰ στὸ νερό.

65. Ἡ συναυλία.

Tῆς δεξαμενῆς οἱ βαθρακοὶ
βράδυ βράδυ στήσανε χορό,
καὶ ἔχουν συναυλία μουσική
μὲς στὸ καταπράσινο νερό.

Λέγει ό πιὸ τρανὸς στὴν κομπανία :

— Βρε - κε - κέξ ! τὸ τέμπο νὰ κρατῆτε.

Κουά ! κουά ! κουάξ ! Μὲ πάθος νὰ τὸ πῆτε,

Θεέ μου, τί ούράνια μελωδία !

Τὰ πουλιά στὰ δένδρα τάχουν χάσει,
τὸ φεγγάρι ἀκούει ἀπὸ ψηλά.

Βαθρακοὶ σεγκόντοι, πρῖμοι, μπάσοι,
τραγουγοῦν ντο - ρε - μι - φα - σο - λά !

”Αξαφνα σὲ φύσημα ἐλαφρὸ
βλέπουν ἔνα φύλο ποῦχε πέσει,
τὸ τραγούδι ἐκόπηκε στὴ μέση.

Μπλούμ ! χαθῆκαν ὅλοι στὸ νερό.

66. Ὁ βάτραχος ποὺ βαριέται.

Μὴ νομίσετε ὅμως, πὼς ὅλοι οἱ βάτραχοι εἰναι χαρούμενοι, πρόθυμοι καὶ ἐργατικοί. Ἀκοῦστε !

Μέσα σὲ ἔνα δάσος ἦτο μιὰ μικρὴ λίμνη μὲ καλάμια καὶ μὲ δένδρα γύρω γύρω.

”Ητο Μάης καὶ πολλὲς μυγίτσες, μαζευμένες ὅλες μαζί, ἐπετοῦσαν καὶ ἐτριγύριζαν ἐπάνω ἀπὸ τὰ ἥσυχα νερὰ τῆς λίμνης.

Κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἐπηδοῦσεν ἀπὸ μέσα ἔνα ψάρι καὶ ἄρπαζε μερικὲς μὲ τὸ στόμα του.

”Ἐκεῖ κοντὰ στὴν ἀκρολιμνιὰ τὸ ψάρι εἶδεν ἔνα μεγάλο βάτραχο, ποὺ ἐκάθετο σὲ μιὰ πέτρα ἐπάνω καὶ ἔχασκε. Ἐκολύμβησεν ὡς ἐκεῖ καὶ τοῦ εἴπε :

— Καλησπέρα, κὺνδρο βάτραχε ! Γιατὶ δὲν πηδᾶς μέσα στὴ λίμνη ; Δὲν ξέρεις τί ὠραῖα ποὺ εῖναι ! Οἱ μυγίτσες εῖναι νόστιμες καὶ τρυφερές. ”Ελα νὰ κολυμβήσης !

— ”Οχι, εὐχαριστῶ ! εἶπεν ὁ βάτραχος. Βαριέμαι !

— Μήπως δὲν ξέρεις νὰ κολυμβᾶς! έρώτησε τὸ ψάρι.

— Νὰ μὴ ξέρω νὰ κολυμβῶ έγώ! εἶπεν ὁ βάτραχος μὲ περιφρόνηση. Ξέρω καὶ παραξέρω! "Οταν οἱ ἀνθρώποι θέλουν νὰ μάθουν νὰ κολυμβοῦν, ἐμένα παίρνουν γιὰ παράδειγμα καὶ ὅχι ἐσένα!

— Πῶς νὰ κάμουν σὰν καὶ μένα οἱ κακομοίρηδες εἶπε τὸ ψάρι, φορτωμένοι ὅπως εἶναι μὲ χέρια καὶ μὲ πόδια; "Ελα λοιπόν, κὺρο - βάτραχε! "Αφοῦ ξέρεις τόσο καλὰ νὰ κολυμβᾶς, ἔλα νὰ μοῦ δείξης τὴν τέχνη σου!

— Οχι! εἶπεν ὁ βάτραχος. "Αρκετὰ ἐκολύμβησα, δταν ἡμουν μωρουδάκι, ὅλο κεφάλι καὶ οὐρίτσα. Τώρα βαριέμαι.

Τὸ ψάρι ἔκαμεν ἔνα πήδημα καὶ ἀρπαξε μιὰ παχειὰ μύγα. "Υστερα ἔκαμε μιὰ βουτιὰ στὸ βάθος τῆς λίμνης, ἔξαναβγῆκε καὶ ἐπῆγε κοντὰ στὸ βάτραχο.

— Δὲν πεινᾶς διόλου, κύρο - βάτραχε;

— Πεινῶ καὶ πολὺ μάλιστα!

— Δὲν σ' ἀρέσουν οἱ μῦγες;

— Μ' ἀρέσουν πάρα πολύ.

— "Ε, λοιπὸν δὲν πιάνεις μερικές;

— "Αν πετάξῃ καμιὰ στὸ ἀνοικτό μου στόμα, βέβαια θὰ τὴν πιάσω!

— Πφ!... ἔκαμε τὸ ψάρι. Πολὺ ώρα θὰ περιμένης, φίλε μου, δσο μεγάλο καὶ ἀν εἶναι τὸ στόμα σου!

Καὶ ἔξαναβούτηξε στὸ βάθος.

2. Τὴν ἄλλην ἡμέρα πρωὶ πρωὶ, ἐνῷ ἦτο ἀκόμη ἡ δροσούλα στὸ χορτάρι, ἔνας σπουργίτης, ποὺ ἐγύρευε σκουλήκια ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, εἶδε τὸ βάτραχο καθισμένον στὴν πέτρα του.

— Καλημέρα, κύρο - βάτραχε ! Δὲν πηδᾶς καὶ σὺ ἀπὸ τὴν πέτρα σου, νὰ βρῆς κάτι νὰ φάγης ;

— Βαριέμαι ! εἶπεν ὁ βάτραχος.

— Μήπως δὲν ξέρεις νὰ πηδᾶς ; ἐρώτησεν ὁ σπουργίτης.

— Ἐγὼ νὰ μὴν ξέρω ; εἶπε θυμωμένος ὁ βάτραχος.
Πιὸ μακριὰ ἀπὸ σένα πηδῶ.

— Λοιπόν, δὲν πηδᾶς ως τὸ ἀγκάθι ἔκει πέρα, ποὺ κάθεται αὐτὴ ἡ μεγάλη μύγα ;

— Βαριέμαι ! εἶπεν ὁ βάτραχος. "Αν τῆς ἔλθῃ στὸ νοῦ νὰ πετάξῃ μέσα στὸ στόμα μου, τότε τὴν τρώγω.

"Η μύγα δμως ἐπέταξεν ἀπὸ τὸ ἀγκάθι καὶ ἔχαθηκε.

— Μπᾶ ! εἶπεν ὁ βάτραχος, ἀλλοῦ ἐπέταξε. Τί ἀτυχος ποὺ εἴμαι πάντα ἐγώ !

— Ατυχία τὴ λέγεις αὐτή ; εἶπεν ὁ σπουργίτης.
Καὶ μένα τὰ σπουργιτάκια μοὺ ὅλο ἀνοίγουν τὸ μεγάλο των στόμα, μὰ ἀν δὲν τοὺς βάλω ἐγὼ μέσα τὸ φαγί, μένουν νηστικά. Τὸ φαγὶ δὲν πέφτει βέβαια μονάχο του.

3. Τὸ βράδυ, ὅταν ἔξαναφάνηκε τὸ ψάρι, πάλι στὴν ἴδια πέτρα εύρισκετο ὁ βάτραχος.

— Καλησπέρα, κύρο - βάτραχε ! τοῦ εἶπε. Σὰν πόσες μῆνες ἔπεσαν μέσα στὸ στόμα σου ἀπὸ χθές ; . . . "Οχι καὶ πολλές, ἔ ; . . . Βλέπω πὼς ἄρχισες νὰ ἀδυνατίζης. Δὲν κινεῖσαι λιγάκι ;

— Βαριέμαι ! εἶπεν ὁ βάτραχος.

Τὸ ψάρι ἔκαμε πάλι βουτιὰ καὶ ἔψυγε.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα ἔξαναπέρασεν ὁ σπουργίτης.

— Ἀκόμη ἐδῶ κάθεσαι, κὺρο - βάτραχε; . . . Τί περιμένεις;

— Περιμένω τὴν τύχη, νὰ μοῦ στείλῃ καμιὰ μύγα, εἶπεν ὁ βάτραχος. Μὰ ἡ φωνή του ἦτο λίγο τρεμουλιαστή, γιατὶ εἶχεν ἀρχίσει νὰ πεινᾶ καὶ νὰ ἀδυνατίζῃ.

— Ἡ τύχη δὲν βοηθεῖ, παρὰ αὐτοὺς ποὺ τὴν βοηθοῦν, εἶπεν ὁ σπουργίτης. Νὰ ιδῆς, ποὺ δὲν θὰ σου τύχη καμιὰ μύγα.

— Άληθεια, εἶμαι πολὺ ἄτυχος! εἶπεν ὁ βάτραχος. Τόσες μύγες περνοῦν ἀποδῶ καὶ καμιὰ δὲν μπαίνει μέσα στὸ στόμα μου, ἀν καὶ τὸ ἀνοίγω τόσο πολύ, ποὺ μὲ πονοῦν τὰ σαγόνια.

— Κατέβα νὰ τὶς κυνηγήσης λοιπόν! εἶπεν⁷ ὁ σπουργίτης.

— Βαριέμαι! εἶπεν ὁ βάτραχος.

Μὰ ὁ σπουργίτης δὲν εἶχε καιρὸ διὰ πολλὲς συνομιλίες. Ἐπρόφθασε καὶ ἀρπαξε ἔνα παχὺ σκουλήκι, τὴν ὥρα ποὺ ἐκρύβετο στὴ λάσπη, καὶ ἐπέταξε σὲ ἔνα δένδρο ἔκει κοντά, νὰ τὸ δώσῃ στὰ σπουργιτάκια του.

4. "Οταν ἔμεινε μόνος του ὁ βάτραχος, εἶδε μιὰ πεταλούδα σὲ ἔνα ἀγριολούλουδο καὶ ἐπειδὴ εἶχε παραπεινάσει πιά, ἐτέντωσε τὸ λαιμό του νὰ τὴν πιάσῃ. Μὰ μὲ τόση τεμπελιά, ποὺ δὲν τὸ ἐκατόρθωσε, γιατὶ ἡ πεταλούδα ἐπρόφθασε καὶ ἐπέταξε.

— "Ετσι, κακότυχος, εἶμαι πάντα ἐγώ! ἐσυλλογίσθηκεν ὁ βάτραχος. Τί ωφελεῖ νὰ κοπιάζω; Δὲν κερδίζω τίποτε. Ἐκουράσθηκα νὰ τεντώνω ἔτσι ἄδικα τὸ στόμα μου. "Ας κοιμηθῶ λίγο.

Μὰ μόλις ἔκλεισε τὰ μάτια του, ἔνας θόρυβος στὰ καλάμια τὸν ἔκαμε νὰ τὰ ξανάνοιξῃ.

Ἐκεῖ κοντά του, τόσο κοντά, ποὺ τοῦ ἐσκοτείνιασε τὸν ἥλιο, ἐστέκετο ἔνα μεγάλο λελέκι μὲ γουρλωμένα τὰ μάτια. Ἐνα λελέκι, ποὺ ἀπὸ καιρὸν τώρα τὸν ἔβλεπε

καθισμένον πάντα στὴν πέτρα του καὶ τὸν ἐπαραμόνευε πίσω ἀπὸ τὰ καλάμιο.

Καὶ πρὸν προφθάση νὰ συλλογισθῇ ὁ κακομοίρης

ο βάτραχος τὴν ἀτυχία του, τὸν ἄρπαξε τὸ λελέκι, τὸν ἐσήκωσε ψηλὰ ἀπὸ τὸ ἔνα ποδάρι καὶ τὸν ἔχαψε.

— Καλησπέρα, κύρο - βάτραχε! εἶπε τὸ ψάρι βγάζοντας τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν λίμνη, ἅμα ἐβράδιασε.

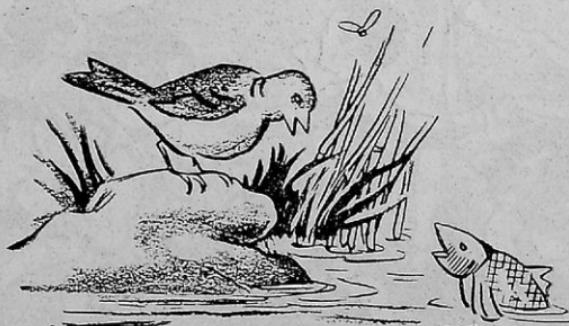
Μὰ ἡ πέτρα ἦτο ἀδεια.

— Μπᾶ, ποῦ νὰ εῖναι; εἶπε. Μήπως ἐβαρέθηκε νὰ βαριέται καὶ ἐπῆγε κυνῆγι;

— "Οχι! " Άλλος κυνηγὸς τὸν ἐκυνήγησε! Τὸν ἔχαψε ἔνα λελέκι σήμερα τὸ πρωί! εἶπεν ὁ σπουργίτης, ποὺ τὰ εἶχεν ἵδει ὅλα ἀπὸ τὴν φωλιά του.

— Ό κακομοιόρης! εἶπε τὸ ψάρι. Σὰ νὰ τὸ εἶχα καταλάβει πῶς ἔτσι θὰ ἐτελείωνε. "Όλο ἐβαριέτο, ὥσπου καὶ ἡ ζωὴ τὸν ἐβαρέθηκε.

‘Ο Θεός δίνει τὴν τροφὴ στὰ πουλιά.
μὰ δὲν τὴ βάζει καὶ στὴ φωλιά.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

67. Τὸ καλοκαίρι.

Ὕλθες ἥλθες καλοκαίρι,
καὶ ὁ Θεὸς πολλὰ
μὲ τὸ ἄγιο του τὸ χέρι
έσκόρπισε καλά.

Στὶς μυρτιὲς κρυμμέν’ ἀηδόνια
ψάλλουν λιγερὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ’ ἐλαφρὰ πτερά.

Μὲς στοὺς κάμπους πρασινίζουν
χόρτα δροσερὰ
καὶ στοὺς λόφους ψιθυρίζουν
γάργαρα γερά,

”Ομορφ’ ἄνθη στοὺς ἀγέρες
χύνουν μυρωδιὰ
κι ἀνθοδέσμες στὶς μητέρες
φέρνουν τὰ παιδιά.

68. Οἱ ἐπισκέπτες τοῦ κῆπου.

Καλοκαίρι. Θεοῦ χαρά! Ό κῆπος τώρα ἔχει τοὺς πιὸ
πολλοὺς ἐπισκέπτες. Δὲν περνᾶ ἡμέρα, ποὺ νὰ μὴν
ἔχῃ ἐπισκέπτες.

Τὰ παιδιὰ μπαίνουν μὲ χαρὰ στὸν κῆπο καὶ παί-
ζουν. Προσέχουν δικαὶα τὰ παιδιὰ νὰ μὴ πατοῦν τὶς
βραγιὲς καὶ νὰ μὴ κόβουν τὰ λουλούδια, γιὰ νὰ μπο-
ροῦν νὰ τὰ χαίρωνται δῆλοι· καὶ οἱ γονεῖς καὶ τάδελφια
καὶ δῆλος ὁ ἄλλος κόσμος. Τὰ λουλούδια δὲν λείπουν

ποτὲ ἀπὸ τὸν κῆπο τελειώνει τὸ ἔνα καὶ ἀνοίγει τὸ ἄλλο, μὲ τὴ σειρά του τὸ καθένα.

Τὸ καλοκαίρι βρίσκομε καὶ ὡραῖα ὁπωρικὰ στὸν κῆπο. Τὰ παιδιὰ δὲν πειράζουν τὰ ἄγουρο ὁπωρικά. "Οταν ὠριμάσουν, δι πατέρας τὰ μαζεύει καὶ τὰ δίνει στὰ παιδιά, ποὺ κρατοῦν ἀποκάτω τὰ καλάθια. Τότε τὰ παιδιὰ τρώγουν καὶ κανένα γιὰ τὸν κόπο των.

2. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ ἄλλοι ἐπισκέπτες ἔρχονται στὸν κῆπο.

"Ερχεται ἡ μικρὴ κάμπια καὶ λέγει :

— Ἐδῶ εἶναι τὸ τραπέζι μου στρωμένο! Καὶ ἀρχίζει νὰ τρώγη τρυφερὰ φύλλα στὰ λάχανα καὶ στὰ δένδρα.

"Οταν ἀνθίζῃ ἡ ἀμυγδαλιὰ καὶ ἀργότερα ἡ μηλιὰ καὶ ἡ κερασιά, ἔρχεται ἡ μέλισσα καὶ λέγει :

— Ἐδῶ εἶναι κάτι καὶ γιὰ μένα! καὶ χώνει τὴν προβοσκίδα της στὰ ἄνθη καὶ ουφᾶ τὸ γλυκὸ μέλι των.

"Οταν τὰ κεράσια εἶναι ὥριμα, ἔρχεται ὁ σπουργίτης. Αὐτὸς δὲν λέγει τίποτε, παρὰ κάθεται ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ καὶ τρώγει γενναῖα ἀπὸ τὰ κόκκινα κεράσια. Γι' αὐτὸς ὁ κηπουρὸς φροντίζει νὰ τὸν διώχνῃ μὲ κάθε τρόπο. Κρεμᾶ παλιοκούρελα, κτυπᾶ τενεκέδες, οὔχινει πολλὲς φορὲς καὶ τουφεκιές.

"Οταν ὠριμάσουν τὰ μῆλα, τρέχουν στὸν κῆπο μικροὶ καὶ μεγάλοι, κορίτσια καὶ ἀγόρια, ἀνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ γέροι καὶ γριες ἀκόμη.

Καθημερινὸς ἐπισκέπτης τοῦ κήπου, σὰν τὴ μέλισσα, εἶναι καὶ ἡ πεταλούδα. Αὐτὴ πετᾶ ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι καὶ ἀπὸ φύλλο σὲ φύλλο, κάθεται καὶ στὸν κορμὸ τῶν δένδρων.

Τέλος στὸν κῆπο περνοῦν τὴν ζωὴν τῶν ἀμέτοητα σκαθάρια καὶ σκουλήκια.

69. Ἡ καταιγίδα.

Εἶναι θαυμάσια καλοκαιρινὴ ἡμέρα! Εἶναι ὁ καιρὸς ποὺ μαζεύονται οἱ καρποί. Ὁ ἥλιος στέλλει τὶς ἀκτίνες του καυτερὲς ἀπὸ τὸν ἔαστερον οὐρανὸν καὶ τὰ χωράφια λαμπυρίζουν ἀπὸ τὰ δώρατα στάχυα. Εἶναι καιρὸς νὰ θερισθοῦν καὶ νὰ δεθοῦν τὰ χρυσὰ δεμάτια καὶ νὰ κουβαλθοῦν μὲ τὰ ζῶα καὶ μὲ τὰ κάρρα στὰ σπίτια.

Μὰ ἔξαφνα ἄσπρα σύννεφα μαζεύονται στὸν οὐρανό. Ἀνεβαίνουν λίγο λίγο ψηλὰ καὶ μοιάζουν μὲ χιονισμένα βουνά. Σκεπάζουν σὲ λίγο τὸν ἥλιο. Ὁ οὐρανὸς σκοτεινιάζει καὶ ἔνας ἀνεμιστρόβιλος περνᾷ στὶς λευκες στὸ δρόμο καὶ ἀκούεται στὸ λύγισμά των θόρυβος. Τὰ πουλιὰ πετοῦν φοβισμένα καὶ ἔνα βουητὸ βαθὺ κυλιέται στὸν ἀέρα.

— Ἡ καταιγίδα! — Εφθασεν ἡ καταιγίδα! — Εδῶ δποιος μπορεῖ! Βοήθεια νὰ γλυτώσωμε τὰ δεμάτια.

Τὰ ἄσπρα σύννεφα γίνονται τώρα σκοῦρα καὶ πέφτουν ἀραιές, μεγάλες σταλαματιές. Φίτ! λαμποκοπᾶ ἡ πρώτη ἀστραπή.

Τὰ δεμάτια ἐφορτώθηκαν στὸ ἀναμεταξὺ καὶ τώρα εἶναι ἀσφαλισμένα στὴν ἀποθήκη.

“Εξω χαλασμὸς Κυρίου! Ἡ βροχὴ πέφτει μὲ τὸ ἀσκί! Τὰ ρέματα βουίζουν! Οἱ ἀστραπὲς φεγγοβιολοῦν! Οἱ βροντὲς εἶναι τρομακτικές! Οἱ τοῖχοι τρέμουν καὶ τὰ παράθυρα τοίζουν στὰ σπίτια.

Αλλὰ σὲ λίγο περνᾶ τὸ μεγάλο κακό ! Νά, ὁ ἥλιος προβάλλει πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα ! Τὰ πουλιὰ κελαδοῦν τινάζοντας τὰ βρεγμένα πτερά των καὶ ἐπάνω στὴν πνιγμένη χώρα ἀπλώνει τὰ χρώματά του τὸ οὐράνιο τόξο.

70. Στὸ θερισμό.

Ητο μιὰ ἡμέρα καλοκαιρινὴ πολὺ ζεστή.

‘Ο ἥλιος ἀνατέλλοντας τὸ πρῶτον εἶπε :

— Σήμερα θέλω νὰ δείξω στοὺς ἀνθρώπους τὴ δύναμή μου ! Καὶ ἔστειλε κάτω τὶς καυτερὲς ἀκτῖνες του.

‘Απὸ δλα τὰ φυτά, μικρὰ καὶ μεγάλα, ἐσηκώθηκε κάθε σταλαματιὰ δροσιᾶς.

‘Απελπισμένα τὰ κακόμοιρα ἐφώναζαν :

— “Αφησέ μας τὴ λίγη πρωινὴ δροσιά. Εἴμαστε τόσο διψασμένα. Απὸ χθὲς δὲν ἥπιαμε τίποτε !

Μὰ δλες οἱ παρακλήσεις ἐπήγαιναν χαμένες. Σὲ λίγην ὥρα οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου ἔξεραν δὴ τὴ δροσιά.

Μαραμένα καὶ διψασμένα ἔγερναν τώρα τὰ κεφαλάκια των τὰ λουλούδια καὶ δλα τὰ χορτάρια.

Στὴ θύρα τοῦ σπιτιοῦ του ἐστέκετο ἔνας γεωργός. Έκοιταξε στὴν ἀρχὴ τὸν οὐρανὸν καὶ ὤστερα τὸν ἥλιο, ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ βάλῃ τὰ χέρια του μπροστὰ στὰ μάτια, καὶ εἶπε :

— Θαυμάσιος καιρός ! Σήμερα ἔξαπαντος εἶναι ἡ καλύτερη ἡμέρα γιὰ τὸ θερισμό.

‘Επειτα ἐφώναξε μὲ δυνατὴ φωνή :

— “Ε, παιδιά, κάμετε γρήγορα. Θὰ ἀρχίσωμε σήμερα τὸ θερισμό.

Οἱ θεοὶστὲς καὶ οἱ θεοίστοιες ἔφαγαν γρήγορα τὸ φαγί των. Ἐβαλαν ἔπειτα σὲ ἓνα καλάθι ψωμὶ καὶ σὲ τρία τέσσερα σταμνιὰ νερὸ καὶ ἔξεκίνησαν.

Οἱ θεοὶστὲς κρατοῦν στὸν ὅμιο τὰ μεγάλα δρεπάνια καὶ οἱ θεοίστοιες στὰ χέρια τὰ μικρά.

Τὸ σιτάρι ἦτο στὸ χωράφι κατακίτρινο. Ὅταν εἶδε ἀπὸ μακριὰ τὸ γεωργὸ μὲ τοὺς θεοὶστές, ἐφώναξε :

— Θεοὶστε με, θεοὶστε με ! Εἴμαι πιὰ ὥριμο !

2. Οἱ θεοὶστές ἔβαλαν τὸ καλάθι μὲ τὸ ψωμὶ καὶ τὰ σταμνιὰ μὲ τὸ νερὸ στὸν ἥσκιο τοῦ δένδρου, ποὺ ἦτο ἔκει. Ἐβγαλαν ἔπειτα τὰ σακκάκια τῶν καὶ ἄρχισαν νὰ θεοῖζουν.

Στὴ μέση ἐπήγαινεν δὲ γεωργὸς καὶ στὸ πλάγι του, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, οἱ ἄλλοι θεοὶστές, ὅλοι στὴ γραμμή.

— Γρίτε ! Γρίτε ! ἐπροχωροῦσαν τῷρα μὲ τὰ δρεπάνια καὶ ἔκοβαν τὸ σιτάρι. Τὸ ἔδεναν σὲ χειρόβολα καὶ τὰ χειρόβολα σὲ δεμάτια καὶ ἔκαμναν μικρὲς θημωνιές.

Κατὰ τὸ μεσημέρι δὲ ἥλιος ἔκαιε πιὸ πολύ. Δὲν ἡμποροῦσαν νὰ τὸν ὑποφέρουν. Οἱ ἰδρώτας ἔτρεχε στὸ μέτωπό των καὶ ἡ μέση τῶν ἐπονοῦσε ἀπὸ τὸ σκύψιμο. Εἶχαν ἀποκάμει πιά.

‘Απὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔτρεχαν στὶς στάμνες καὶ ἐπιναν λίγο νερό. ‘Αλλὰ καὶ αὐτὸ εἶχε ζεσταθῆ καὶ δὲν ἔκοβε τὴ δύψα.

‘Ηλθεν ἡ ὥρα δώδεκα. Οἱ γεωργὸς ἐφώναξε νὰ παύσουν. Καὶ ὅλοι ἄφησαν τὰ δρεπάνια καὶ ἔτρεξαν στὸν ἥσκιο.

‘Η γυναίκα τοῦ γεωργοῦ ἔφερε τὸ φαγί. Γάλα καὶ

Δ. Παπαϊωάννου : «Ο φίλος τῶν παιδιῶν» ἔκδ. Ζ'

πατατοσαλάτα. "Εβαλε σε μιὰ μεγάλη λεχάνη τὸ γάλα καὶ σε μιὰν ἄλλη τὴ σαλάτα.

"Εφαγαν δλοι καὶ ὑστερα ἀναπαύθηκαν.

"Οταν ἦλθε μία ἡ ὥρα, ἀρχισαν πάλι νὰ θερίζουν. Κατὰ τὶς τέσσερις ἡ Φώτω καὶ ὁ Πέτρος, τὰ παιδιὰ τοῦ γεωργοῦ, ἔφεραν τὸ δειλινό. Τὸ ἐπῆραν καὶ αὐτὸ καὶ ἐργάσθηκαν ὡς τὸ βράδυ ἀργά. Ἐγύρισαν δλοι στὸ σπίτι τοῦ γεωργοῦ κουρασμένοι, ἔφαγαν τὴ σούπα καὶ ἐπῆγαν εὐθὺς νὰ κοιμηθοῦν.

3. "Ἐπειτα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, ποὺ τὰ δεμάτια ἔξερά-
θηκαν καλὰ στὸ χωράφι, ἦλθεν ἕνα δίτροχο ἀμάξι.

Τὸ ἔσερνε μιὰ φοράδα. Δίπλα της ἔτρεχε τὸ μικρό
της πουλαράκι καὶ ἔχλιμιντροῦσε: χὶ χὶ χί! Ἔνας ὑπη-
ρέτης ἐκάθετο ἐπάνω στὸ ἀμάξι καὶ ἐκτυποῦσε στὸν
ἀέρα τὸ μαστίγιο.

"Ο Πέτρος ταξιδεύει μαζὶ καὶ κάθε φορὰ ποὺ ὁ
ὑπηρέτης κτυπᾶ στὸν ἀέρα τὸ μαστίγιο, κάμνει ἕνα δυ-
νατὸ χασκάρισμα ἀπὸ τὴ χαρά του.

Οἱ ἐργάτες τώρα καὶ ὁ πατέρας ἐσήκωναν τὰ δεμά-
τια καὶ τὰ ἐφόρτωναν στὸ ἀμάξι. Σὲ λίγο τὸ ἀμάξι ἤτο
τόσο φορτωμένο, ποὺ ἔφαινετο σὰν ἕνα μικρὸ σπίτι. Ὁ
ὁδηγὸς δύσκολα ἡμποροῦσε νὰ ἀνεβῇ. Ὁ Πέτρος ἐφώ-
ναξε. "Ηθελε νὰ ἀνεβῇ καὶ αὐτός. Μὰ δὲν τὸν ἀφηναν,
γιατὶ πολὺ εὔκολα ἡμποροῦσε νὰ πέσῃ κάτω ἀπὸ τὸ
ψηλὸ ἀμάξι. Ἡτο δὰ καὶ λίγο χονδρὸς ὁ Πέτρος μας!
Μολαταῦτα ἐπέμιενε καὶ τότε μόνον ἡσύχασε, δταν ὁ
πατέρας του τὸν ἐμάλωσε.

Τὸ ἀμάξι ἔκαμε τέσσερα ταξίδια ὕσπου νὰ κονβα-
λήσῃ δλα τὰ δεμάτια. Στὸ τελευταῖο ταξίδι ὁ Πέτρος
ἐκάθισεν ἐπάνω στὰ δεμάτια, γιατὶ ἐταξίδευε καὶ ὁ πα-

τέρας μαζί. Ἐκαμάρωνε τώρα καὶ πολὺ περισσότερο γιατὶ ὁ δδηγὸς τοῦ εἶχε δώσει τὸ μαστίγιο.

Τὸ χωράφι τώρα εἶναι πιὰ ἀδειανό. Μόνο ἡ μεγάλη καλαμιὰ ἔχει μείνει ἔκει. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν φαίνεται ὅρατο σὰν πρῶτα, ποὺ εἶχε τὸ σιτάρι.

71. Ὁ θερισμός.

Στὶς καλαμιές, ἀπόγυρτες ἀπὸ τὰ βαριὰ τὰ στάχυα, νεράιδες ἀσπρομάντηλες διαβαίνουν οἱ θερίστρες. Πίσω ἀπὸ τὸ διάβα τους στρωτὰ χειρόβολα τὰ στάχυα χαράζουν στράτα ἀπάτητη στὸν ἥλιο καὶ στάγερι.

Γιὰ τὶς βαρύτερες δουλειές ἄξια κι ἀνδρίκια χέρια στρίβουν κλωνάρια λυγαριᾶς καὶ ζώνουν τὰ δεμάτια.

Τάλογο χαμοδένοντας στὸ χέρσωμα νὰ βόσκη, πάει τὸ κοπέλι γιὰ νερὸ μὲ δυὸ φλασκιὰ στὰ χέρια. Κ' ἡ μάνα, ἀποκοιμίζοντας στάποσκιο τὸ παιδί της, στρώνει στεγνό, ἀμαγείρευτο, τῆς ἐργατιᾶς τὸ δεῖπνο. μὲ πρώιμο κριθαρίτικο ψωμὶ ποὺ δὲν χορταίνει.

72. Ὁ τραγουδιστής καὶ ἡ χωρεύτρια.

Ἐκεῖ στὰ ἀλώνια τοῦ χωριοῦ,
ποὺ ἀλωνίζουν οἱ χωρικοὶ τὰ
γεννήματά των, τὰ μεγάλα ἐκεῖνα
μυρμήγκια, τὰ μαῦρα, ἐπῆγαν καὶ ἔκτισαν τὴ φωλιά
των. Αὐτὸ τὸ ἔκαμαν ἔξεπίηδες γιὰ νὰ ἔχουν κοντὰ
πολλὴ καὶ καλὴ τροφή, τὰ σπειριὰ τοῦ σιταριοῦ, τοῦ
κριθαριοῦ καὶ τοῦ ἀραποσιτιοῦ, ποὺ θὰ τοὺς ἐπρομή-
θευναν θέλοντας καὶ μὴ οἱ γεωργοί.

Τὴ μυρμήγκια ἔκαλοπερνοῦσαν καὶ ἐμεγάλωναν καὶ
ἐπλήθαιναν. Ἔγιναν τόσα πολλά, ποὺ ἔστησαν δικό
των βασίλειο καὶ ἔκαμαν δικό των βασιλέα.

Ο βασιλέας των ἦτο ἔνας γερούμυρμηγκας φρόνιμος
καὶ γενναῖος, ὅπως πρέπει νὰ είναι κάθε βασιλέας, καὶ
ἔφοροῦσε καὶ αὐτὸς χρυσὴ κορώνα στὸ κεφάλι καὶ ἔκρα-
τοῦσε σκῆπτρο βασιλικό. Ἡ κορώνα του ἦτο ἔνα μικρὸ
κομματάκι χρυσάφι στρογγυλὸ καὶ σκαλισμένο ἔτσι,
ποὺ ἔστέκετο πολὺ ὅμορφα στὸ κεφάλι του. Τὸ εἶχαν
βρεῖ μέσα στὴν κασέλι μιᾶς χωρικῆς οἱ στρατιῶτες του
σὲ κάποια ἐκστρατεία καὶ τὸ ἐπῆραν λάφυρο καὶ τὸ
ἔχάρισαν στὸ βασιλέα των. Τὸ σκῆπτρο τὸ εἶχε βρεῖ ὁ

ἴδιος μετάν ήμέρα στὰ ἀλώνια. Δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ
ἔνα κλειδάκι ρολογιοῦ, ποὺ ἔπεσε ἀπὸ τὴν ἀλυσίδα τοῦ
ἄγροφύλακα τοῦ χωριοῦ, ἀδιάφορο δικός, ἅμα ἥλθε σε
χέρια βασιλικά, ἐπῆρεν ἀξία καὶ αὐτό.

‘Ο βασιλέας εἶχε καὶ ἅμαξα δική του. Ὅτο μιὰ κα-
ρυδόφλουδα καὶ τὴν ἔσυραν δυὸ μαῦρα σκαθάρια, γρή-
γορα καὶ καλοθρεμμένα, δπως δὰ εἶναι δλα τὰ βασιλικὰ
ἄλογα. Μὲ τὴν ἅμαξα αὐτὴν ἔσυνήθιζε νὰ πηγαίνῃ περί-
πατο, γιατὶ ἦτο ἥλικιωμένος πολύ, μὲ μαλλιὰ κάτασπρα,
δι μεγαλειότατος !

‘Ετσι δι βασιλέας εἶχε δλα τὰ καλὰ καὶ ἀκόμη εἶχε
καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ του. Ἄλλὰ δὲν ἦτο εὔτυχισμέ-
νος· ἔστενοχωρεῖτο πολύ, δὲν εὗρισκε σὲ τίποτε εὐχαρί-
στηση.

2. Μιὰν ήμέρα ἔξαφνα μεγάλη ταραχὴ ἔγινε στὸ βα-
σίλειό του. Πολλοὶ στρατιῶτες του, ποὺ εἶχαν κάμει μα-
κρινὴ ἐκστρατεία, ἐγύριζαν ὑστερα ἀπὸ σπουδαία νίκη
καὶ ἔφερναν μαζὶ μὲ πολλὰ λάφυρα καὶ τέσσερις αἰχμα-
λώτους δεμένους.

‘Ο βασιλέας ἀπὸ τὸν ἔξωστη τοῦ παλατιοῦ του μὲ
τὴν κορώνα στὸ κεφάλι καὶ τὸ σκῆπτρο στὸ δεξὶ χέρι
εὐχαριστοῦσε τὸ στρατό του, ποὺ ἔκαμνε παρέλαση μὲ
μεγάλη τάξη καὶ ἔφωναζε : Ζήτωωω !

‘Υστερα ἔπροσταξε καὶ ἔφεραν μπροστά του τοὺς
αἰχμαλώτους, γιὰ νὰ ἀποφασίσῃ γιὰ τὴν τύχη των.

‘Ο πρῶτος αἰχμαλώτος ἦτο μιὰ ἀράχνη.

— Πῶς λέγεσαι σύ ; ἐρώτησεν δι βασιλέας.

— Ἀράχνη, ἀποκρίθηκεν ἔκεινη ταπεινὰ καὶ ἐλύ-
γισε τὰ μπροστινά της πόδια καὶ τὸν ἔπροσκύνησε.

- Ποῦ ἐγεννήθηκες ; ἐρώτησε πάλι ὁ βασιλέας.
- Ἐγεννήθηκα μέσα σὲ ἓνα σκοτεινὸν ὑπόγειο τοῦ μύλου, ἀποκρίθηκεν ἔκεινη.
- ‘Αφοῦ τὴν ἔξετασε καὶ γιὰ ἄλλα πολλὰ ὁ βασιλέας, στὸ τέλος τὴν ἐρώτησε :
- Τί τέχνη ξέρεις ;
- Ξέρω νὰ ὑφαίνω, εἶπεν ἡ ἀράχνη. Στὴν ὑφαντικὴ δὲν μὲ φθάνει κανείς. Εἶμαι ἡ πρώτη ὑφάντρα τοῦ κόσμου.
- Καλά, εἶπεν ὁ βασιλέας. Θὰ ὑφάνῃς πανικὰ γιὰ τὸ παλάτι καί, ἂν μὲ εὐχαριστήσῃς, θὰ σὲ ἐλευθερώσω, ἀλλιῶς θὰ προστάξω τοὺς στρατιῶτες μου νὸν σὲ κάμουν κομμάτια. Κλεῖστε τὴν σὲ μιὰ φυλακή, νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως τὴν ἐργασία.

3. ”Ετσι ἐπρόσταξεν ὁ βασιλέας καὶ ἐκτύπησε κάτω τὸ σκῆπτρο. Εὔθὺς ἔνας λοχίας μὲ δέκα στρατιῶτες ἔσυραν τὴν ἀράχνη ἀπὸ τὰ πόδια, τὴν ἔκλεισαν στὴ φυλακὴ καὶ ἔφεραν τὸ δεύτερον αἰχμάλωτο στὸ βασιλέα.

‘Ο δεύτερος αἰχμάλωτος ἦτο μιὰ μέλισσα. ‘Ο βασιλέας τὴν ἐρώτησε γιὰ τὸ ὄνομά της καὶ αὐτὴ ἀποκρίθηκε πὼς λέγεται μέλισσα καὶ τὸν ἐπροσκύνησε. “Υστερα τὴν ἐρώτησε ποὺ ἐγεννήθηκε καὶ ἔκεινη ἀποκρίθηκε πὼς ἐγεννήθηκε μέσα σ’ ἓνα κοφίνι, ποὺ ἐκατοικοῦσαν πολλὲς μέλισσες.

Στὸ τέλος τῆς εἶπε :

- Ξέρεις καμιὰ τέχνη ;
- Βέβαια, βασιλέα μου. Φτιάνω περίφημα γλυκά. Δὲν μὲ φθάνει κανεὶς στὴν τέχνη αὐτή.
- Καλά, εἶπεν ὁ βασιλέας. Θὰ μοῦ φτιάσῃς ὅλα τὰ γλυκά, ποὺ θὰ χρειασθῶ γιὰ τὶς γιορτὲς ποὺ ἔχομε,

άμα στρώσουν τὰ ἄλωνια οἱ χωρικοί, καὶ ὑστερα θὰ σὲ ἐλευθερώσω, ἀν μείνω εὐχαριστημένος, ἀλλιδς θὰ προστάξω τοὺς στρατιῶτες μου νὰ σου κόψουν τὸ κεφάλι. Κλείστε την καὶ αὐτὴν νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐργασία.

Καὶ ἐκτύπησε πάλι τὸ σκῆπτρο κάτω καὶ ὁ λοχίας μὲ τοὺς στρατιῶτες ἐφυλάκισαν τὴν μέλισσα καὶ ἐφεραν τὸν τρίτον αἰχμάλωτο.

Καὶ ὁ βασιλέας εἶπε :

— Φέρτε καὶ τὸν τελευταῖον μαζὶ νὰ τελειώνωμε, γιατὶ ἔχω καὶ ἄλλες ὑποθέσεις στὸ Κράτος.

— Ἐφεραν λοιπὸν καὶ τοὺς δυὸ μαζί. Ἡσαν μιὰ ἀκρίδα καὶ ἕνας τζίτζικας. Ἀφοῦ ἐρώτησε καὶ αὐτοὺς τὰ συνηθισμένα καὶ ἐκεῖνοι τοῦ εἴπαν, ἡ μιὰ πὼς ἐγεννήθηκε στὴ φύσια τοῦ θυμαριοῦ καὶ ὁ ἄλλος στὸν κάτιο κόσμο, εἶπε τελευταῖα.

— Τί τέχνη ἔρετε ;

— Ἔγὼ τραγουδῶ, ἀποκρίθηκεν ὁ τζίτζικας.

— Καὶ ἔγὼ χορεύω, εἶπεν ἡ ἀκρίδα.

— Ωραῖα ! ἐφώναξε μὲ θυμὸ ὁ βασιλέας καὶ ἐκτύπησε μὲ τόση δύναμη τὸ σκῆπτρο, ποὺ ἐτρόμαξαν καὶ οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ στρατιῶτες καὶ οἱ αἰχμάλωτοι.

— Δηλαδὴ δὲν κάμνετε τίποτε, εἶσθε σωστοὶ τεμπέληδες καὶ σᾶς πρέπει κόψιμο καὶ τῶν δυό.

— Βασιλέα μου, εἶπε μὲ θάρρος ὁ τζίτζικας, ἐνῶ ἡ ἀκρίδα ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβο, πῶς δὲν κάμνομε τίποτε; Πρῶτα πρῶτα δὲν πειράζομε κανένα. Ὅστερα, μολονότι δὲν ξέρομε καὶ ἔγὼ καὶ ἡ κυρία ἀποδῶ οὕτε νὰ ὑφαίνωμε, δπως ἡ ἀράχνη, οὕτε νὰ φτιάνωμε γλυκά, δπως ἡ μέλισσα, μολαταῦτα δῆλοι μᾶς ἀγαποῦν. Ὅλα τὰ ἔντομα καὶ τὰ φυτὰ τοῦ κάμπου καὶ τοῦ βουνοῦ ἔμεῖς τὰ διασκεδάζομε, ἔμεῖς τὰ κάμνομε νὰ μὴ στενοχωροῦν-

ται τὸ καλοκαίρι, ποὺ οἱ ἡμέρες εἶναι μεγάλες καὶ ὁ ἥλιος καίει πολύ. Ἐγὼ τραγουδῶ, αὐτὴ χορεύει καὶ διασκεδάζουν τὴν ὥρα των ὅσοι μᾶς βλέπουν καὶ ὅσοι μᾶς ἀκούουν. Ἀς μᾶς ἀφήσουν λίγο ἐλεύθερους ἔδω, ἐμπρὸς στὴ μεγαλειότητά σου, καὶ θὰ ἰδῆς, ἂν μᾶς ἀξίζῃ νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἢ νὰ πεθάνωμε.

4. Ὁ βασιλέας δὲν ἦτο σκληρός. Ἄφοῦ λοιπὸν ἄκουσε τοὺς λόγους τοῦ τζίτζικα, εἶπε :

— Παραδέχομαι ὃ, τι μοῦ εἴπες. Ἐχω πολὺν καιρὸν νὰ εὐχαριστηθῶ καὶ νὰ διασκεδάσω. Ἄν κατορθώσετε σεῖς νὰ μὲ κάμετε νὰ περάσω μιὰν ὥρα εὐχάριστη, τότε δὲν θὰ σᾶς ἐλευθερώσω μονάχα, ἀλλὰ καὶ ὅποια χάρη μοῦ ζητήσετε ὁ καθένας σας, θὰ τὴν κάμω.

Ἐπρόσταξε λοιπὸν καὶ τοὺς ἔλυσαν.

Τότε ἀρχισεν ὁ τζίτζικας νὰ τραγουδῇ μὲ ὅση τέχνη ἡμποροῦσε καὶ ἡ ἀκρίδα νὰ χορεύῃ ἀμίμητα. Ὁ βασιλέας, καθὼς καὶ οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ στρατιῶτες, ποτὲ δὲν εἶχαν ἵδει τόσο τεχνικὸ χορό. Κατευχαριστήθηκε λοιπὸν ὁ βασιλέας, ἡ γεροντική του ὅψη ἐγέλασε, ἐκτύπησε μὲ χαρὰ τὸ σκῆπτρο του καὶ ἐφώναξε :

— Εὗγε σας, εὗγε σας ! εἰσθε ἐλεύθεροι. Θὰ σᾶς παρακαλέσω μονάχα, δταν ἔχετε καιρὸν καὶ εὐχαριστηση, νὰ ἔρχεσθε νὰ διασκεδάζετε καὶ μένα καὶ τὸ λαό μου λίγο. Καλὴ καὶ εὐλογημένη ἡ ἐργασία, ἀλλὰ ἡ ζωὴ θέλει καὶ λίγη διασκέδαση. Σᾶς εἶπα πῶς θὰ σᾶς κάμω καὶ ὅποια χάρη μοῦ ζητήσετε. Ἐμπρός ! Ζητῆστε μου ὃ, τι θέλετε.

Τότε ὁ τζίτζικας εἶπε μὲ παρακλητικὴ φωνή :

— Βασιλέα μου θέλω νὰ ἐλευθερώσης καὶ τὴν καημένη τὴν ἀράχνη.

Καὶ ὁ βασιλέας ἀποκρίθηκε :

— Ἐχεις καλὴ καρδιά, ὃς γίνη τὸ θέλημά σου !

— Καὶ ἐγὼ βασιλέα μου, θέλω νὰ ἐλευθερώσης τὴν καημένη τὴ μέλισσα, εἶπεν ἡ ἀκρίδα.

— Καὶ σὺ ἔχεις καλὴ καρδιά, ὃς γίνη τὸ θέλημά σου ! ἀποκρίθηκεν ὁ βασιλέας.

“Υστερα ἀπὸ λίγο ἔβγαιναν ἀπὸ τὴ μυρμήγκότου πα καὶ οἱ τέσσερις αἰχμάλωτοι. Τὰ μυρμήγκια ὅλα τοὺς ἐσυνόδευσαν ώς ἔξω καὶ ἀκουσαν τὸ τζίτζικα νὰ τραγουδῆ μὲ χαρά :

Τζίτζιτζί καὶ τζίτζιτζί !
ὅ κύρ βασιλιάς νὰ ζῇ
καὶ τὸ ἔθνος του μαζί !

73. Τὰ τρία μυρμήγκια.

Mικρὸ μυρμήγκι, τοσοδὰ μικρούτσικο,
ρεβίθι μεγαλούτσικο
νὰ σύρῃ δὲν μποροῦσε μὲ τὸ στόμα του,
μὲ πόδια καὶ μὲ σῶμα του.

Δὲν τὸ μποροῦσε. Μὰ δὲν ἀπελπίσθηκε
σὲ πέτρα συλλογίσθηκε
ψηλὰ ν^τ ἀνέβη· κ^τ ἔτσι τὰ ματάκια του
δυὸ βλέπουν ἀδελφάκια του.

Τρεχᾶτο κατεβαίνει σὰν πετούμενο,
κι^τ αὐτὰ τοὺς λέγει χαρούμενο :
— Ελάτε χέρι, χέρι νὰ μοῦ δώσετε,
κάτι βαρὺ μαζί μου νὰ σηκώσετε ...

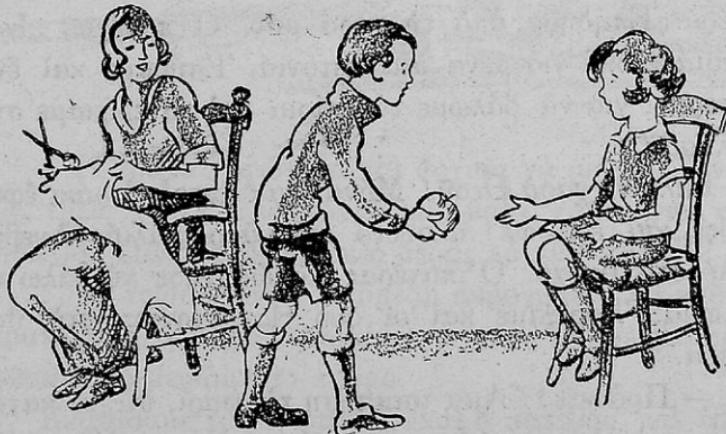
Κ' οἱ τρεῖς τους τώρα πάνε στὴ φωλίτσα τους
τὸ σπόρο, κ' ἡ καρδίτσα τους
παντοτινὰ νὰ ζοῦν μὲ ἀγάπη ὠρκίσθηκε
καὶ πιὰ ποτὲ κανείς των δὲν χωρίσθηκε!

74. Τὰ ροδάκινα τοῦ Γιώργου.

Μιὰν ήμέρα ὁ Γιώργος ἐστέκετο στὴ θύρα τοῦ αήπου
τοῦ κυὸ - Ἀργύρη καὶ ἔκοιταζε μέσα.

‘Ο κυὸ - Ἀργύρης ἐκρατοῦσε στὸ ἀριστερό του χέρι
ἕνα καλάμι καὶ μὲ τὸ δεξὶ ἀπλωνε στὴ ροδακινιὰ καὶ
ἔμάζευε τὰ ὄριμα ροδάκινα. “Οταν τὰ ἔμάζευσεν ὅλα
καὶ ἔβγαινε μὲ τὸ καλάμι γεμάτο, ἔδωσε δυὸ στὸ Γιώργο
γιὰ νὰ τὰ φάγῃ. Ἡσαν μεγάλα, κόκκινα, λαχταριστά.

— Εύχαριστῷ, μπάρμπ - Ἀργύρη! εἶπεν ὁ Γιώρ-
γος καὶ εὐθὺς ἔβαλε τὸ ἔνα στὰ δόντια του καὶ ἀρχισε

νὰ τὸ τρώγῃ. Ἡτο πολὺ νόστιμο καὶ τοῦ ἔκαμνε ὄρεξη
νὰ ἀρχίσῃ καὶ τὸ δεύτερο. Μὰ ὁ Γιώργος δὲν τὸ ἐπεί-
ραξε τὸ δεύτερο.

Τὸ ἔβαλε στὴν τσέπη του καὶ ἔτρεξε στὸ σπίτι.
 — Μητέρα, κάμνει νὰ φάγη ἡ Ἐλενίτσα ροδάκινο;
 — Ναι, ἀν εἶναι ωριμό, κάμνει. Γιὰ νὰ τὸ ἴδω:
 — Νάτο! μητέρα. Μοῦ ἔδωσε δυὸς μπάρμπ' - Ἀργύρης καὶ ἔκρατησα τὸ ἔνα γιὰ τὴν Ἐλενίτσα. Νὰ τῆς τὸ δώσω;

— Ναι, Γιῶργο! Νὰ τῆς τὸ δώσης! Εἶναι ωριμό καὶ θὰ τῆς κάμη καλό. Μάλιστα δι γιατρὸς μᾶς εἶπε σήμερα πῶς πρέπει νὰ τῆς δίνωμε κανένα ωριμό ὅπωρικό. Ἐπέρασε πιὰ ἡ ἀρρώστια τῆς.

‘Η Ἐλενίτσα σὲ λίγο ἔτρωγε μὲ μεγάλη χαρὰ τὸ ροδάκινα ποὺ τῆς ἔφερεν δι αδελφός της.

75. Στὸ ψάρευμα.

‘Ο πατέρας ἀγαπᾶ πολὺ τὸ ψάρευμα μὲ τὴν πετονιά.
 — Νάσο, ἔλα, πάμε νὰ ψαρεύσωμε! μοῦ εἶπε μιὰν ἡμέρα. Ἐπήδησα ἀπὸ τὴν χαρά μου. Ο πατέρας εἶχεν ἐτοιμάσει καὶ γιὰ μένα μιὰ πετονιά. Ἐπήραμέ καὶ ἔνα πανεράκι γιὰ νὰ βάλωμε τὰ ψάρια καὶ κατεβήκαμε στὴ θάλασσα.

Γαλήνη, χαρὰ Θεοῦ! Μόνο ἔνα ἔλαφρὸ ἀεράκι ἔφυσοῦσε καὶ ἔνα φλ! ἀκούετο στὴν ἀκρογιαλιά. Ἀνεβήκαμε στὸ βράχο. Ο πατέρας μὲ ὄδηγησε νὰ βάλω τὸ δόλωμα. Ἐρρίξαμε καὶ οἱ δυὸς τὶς πετονιὲς στὴ θάλασσα.

— Πρόσεξε! Ἄμα τσιμπήσῃ τὸ ψάρι, θὰ τὸ καταλάβης στὸ χέρι σου, εἶπεν δι πατέρας. Νὰ τραβήξεις τότε γρήγορα γρήγορα, γιατὶ ἀλλιῶς θὰ σου ἀρπάξουν τὰ ψάρια τὸ δόλωμα.

“Ωρα πολλή ἐπεριμέναμε, μὰ κανένα ψάρι^{τόν} δὲν
έτσιμποῦσε! Ετραβήξαμε τὶς πετονιὲς καὶ έτοιμαζόμα-
στε νὰ φύγωμε.

— “Ας πάμε παραπέρα, εἶπεν δὲ πατέρας.

2. Ξεκίνη τὴν ὕδρα ἔφθασε μιὰ τράτα.

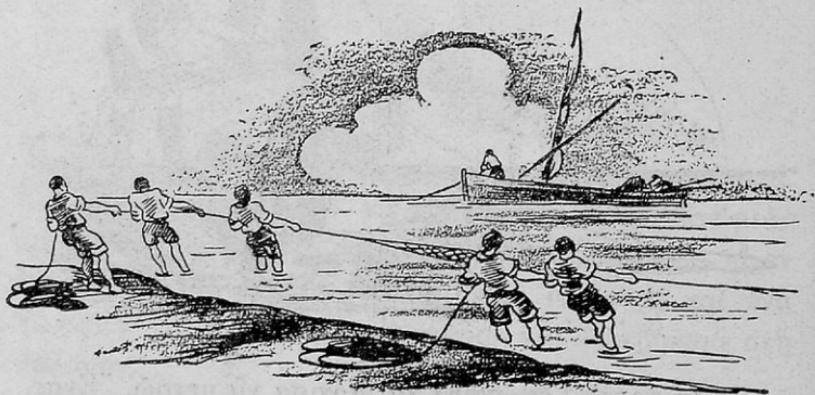
— “Η τράτα! ἔφώναξα καὶ ἀρχισα νὰ μετρῶ. Ενας,
δύο, τρεῖς... δώδεκα στὰ κουπιὰ καὶ δὲ καπετάνιος στὸ
πηδάλιο. Πῶς ἔφούσκωνεν δὲ ἀέρας τὸ πανί της. Β!...
φ!... κ' ἔφθασε στὴν ἀπόμερη ἀκρογιαλά. Οἱ ναῦτες
ἔκρατοῦσαν μονάχα σηκωμένα τὰ κουπιά. Δὲν τὰ ἔτρα-
βοῦσαν. Τὸ ἀεράκι ἦτο πρύμο.

Ἐκαθίσαμε τώρα καὶ ἔγῳ καὶ δὲ πατέρας καὶ ἐβλέ-
παμε τὴν τράτα. Ήτο ἀκριβῶς ἀποκάτω μας, πλάγι
στὸ βράχο.

Σὲ λίγο ξεκινᾶ μὲ κατεβασμένο τώρα τὸ πανί. Οἱ

ναῦτες ἀνασηκώνονται καὶ τραβοῦν ωυθμικὰ τὰ κουπιά τραγουδώντας κάτι σὰν παράγγελμα γυμναστικό. Σὰν δελφίνι πηδᾶ ἐπάνω στὴ θάλασσα. Προχωρεῖ, προχωρεῖ ὅλο δεξιὰ καὶ σ' ἓνα τέταρτο τῆς ὁρας γυρίζει πάλι δεξιά. Γράφει ἔνα δλόκληρον κύκλο. Καὶ τώρα στὴ θάλασσα ἐπάνω εἶναι δλόγυρα ἔνας κύκλος ἀπὸ βαρελάκια καὶ φελλούς. Εἶναι οἱ ἄκρες τῶν δικτυῶν.

3. Η μικρὴ βάρκα ἔπαιξε πιὰ τὸ μέρος της. Ἐτράβηξε στὴ στεριὰ καὶ ἔβγαλε τοὺς ψαράδες μὲ τὰ ἀνασηκωμένα ἐπάνω ἀπὸ τὸ γόνατο πανταλόνια. Χωρισμένοι σὲ δυὸ διμάδες περνοῦν σταυρωτὰ στὸ στῆθος των τὸν

χρόνο, τὸ παράξενο ἐκεῖνο σχοίνινο σύνεργο τῶν ψαράδων, καὶ ἀρχίζουν νὰ τραβοῦν. Τραβοῦν ωυθμικὰ τὰ χονδρὰ σχοινιὰ καὶ τὰ κουλουριάζουν. Καὶ ἀλλάζουν πολλὴ ὁρα, ὃ πρῶτος πηγαίνει νὰ γίνῃ τελευταῖος, καὶ ἔξακολουθοῦν νὰ τραβοῦν. Τελειώνουν τὰ χονδρὰ σχοινιὰ καὶ ἀρχίζουν τὰ μονά, τὰ ἀκρινὰ δίκτυα τοῦ σάκχου. Προσέχουν τώρα νὰ μὴν τὰ κόβουν. Τραβοῦν πιὸ σιγά. Νὰ καὶ τὰ βαρελάκια, οἱ φύλακες τοῦ σάκχου,

Τώρα πιὸ μεγάλη προσοχὴ γιὰ νὰ μὴ ξεφύγουν τὰ ψάρια. Οἱ δυὸς ὅμαδες τῶν ψαράδων κλείουν σιγὰ τὶς γραμμές των· ζυγώνει ἡ μιὰ τὴν ἄλλη.

4. Σὲ λίγο νὰ καὶ ὁ σάκκος! Οἱ ψαράδες εἶναι ὡς τὸ γόνατο μέσα στὸ νερό. Τινάζουν μὲ προσοχὴ τὶς πλευρὲς τοῦ σάκκου γιὰ νὰ μαξευθῇ ὅλος ὁ θησαυρός του στὴν ἀσφαλισμένη γωγιά, ἐκεῖ ποὺ δὲν θὰ μπορῇ πιὰ νὸς ξεφύγῃ οὕτε τὸ παραμικρὸ ψαράκι. Τὴν ὥρα ἐκείνη τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούεται ἀπὸ τὸ τίναγμα τοῦ σάκκου.

Στὸ μεταξὺ εἶχα πλησιάσει μὲ τὸν πατέρα καὶ ἔβλεπα μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα. "Ηθελα νὰ ἴδω τὰ ψάρια ποὺ θὰ πιάσουν.

— "Α, πόσα ψάρια! ἐψιθύρισα. Πόσων εἰδῶν ψάρια, Κοίταξε, πατέρα, πῶς πηδοῦν μερικά!

Τὰ ἔβγαλαν ἔξω καὶ τὰ ἔξεχώρισαν στὰ πανέρια.

— Τὰ κόκκινα εἶναι μπαρμπούνια καὶ λυθρίνια, τὰ ἀσημένια τὰ πλατιὰ εἶναι τσιποῦρες καὶ τὰ μικρὰ μαρίδες καὶ σαρδέλες, ἄρχισε νὰ μοὺ ἔξηγῇ ὁ πατέρας. Ἐκεῖνα πάλι μὲ τὴν πανοπλία των εἶναι ἀστακοί, τὰ ἄλλα σουπιές, καλαμάρια, γαρίδες.

Καὶ ἐσυνέχισεν ὁ πατέρας.

— Βλέπεις πῶς προσέχουν οἱ ψαράδες ἐκεῖ ποὺ τὰ διαλέγουν;

— Ναί, πατέρα, γιατί;

— Γιατὶ μαζὶ μὲ τὰ ἥσυχα καὶ ἀθῶα ψάρια εἶναι καὶ κάτι ψάρια ποὺ μοιάζουν μὲ φίδια, οἱ σμέρνες. Αὐτὲς μὲ μάτια ἄγρια, καὶ ἐνῶ ψυχομαχοῦν ἀκόμη, ξεσχίζουν κανένα χέρι μὲ τὶς πέντε σειρὲς τῶν σουβλερῶν δοντιῶν των.

5. "Ο καπετάνιος εὐχαριστημένος προσφέρει στὸν

πατέρα μου ἀπὸ τὰ καλύτερα ψάρια. Καὶ δταν ὁ πατέρας βγάζη νὰ πληρώσῃ, λέγει :

— Ἄ, τί εἶναι αὐτὰ κὺρο - Ἀργύρη; Χρήματα θὰ πάρωμε ἐμεῖς ἀπὸ σένα; Μᾶς φθάνει ποὺ δὲν ἔτραβήξαμε στὰ δίκτυα κανένα σκύλο! Καὶ ηθελε νὰ εἰπῆ, δπως μοῦ ἔξήγησεν ὁ πτέρας, γιὰ τὸ σκυλόψαρο, ποὺ πολλὲς φορὲς πιάνεται στὰ δίκτυα καὶ τὰ σχίζει.

‘Η ψαροπούλα τώρα φορτωμένη ψάρια φεύγει. Πηγαίνει στὸ λιμάνι νὰ τὰ πουλήσῃ. Οἱ ναῦτες εἶναι πάλι στὰ κουπιὰ καὶ ὁ καπετάνιος στὸ πηδάλιο.

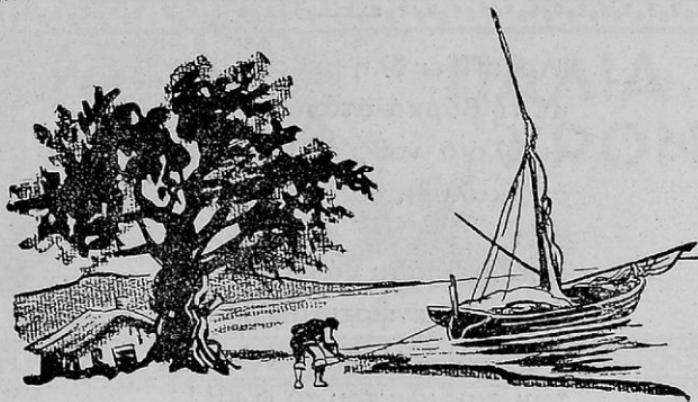
— Ἐμπρός, παιδιά!

Καὶ ἔκεινοι εὐχαριστημένοι τραβοῦν κάμποσες γρήγορες κουπιές, ὥσπου νὰ πέσῃ τὸ ἀεράκι στὸ πανί. Τότε πιὰ ἡ βάρκα σχίζει δλόταχα τὸ πέλαγος καὶ οἱ ψαράδες ἀρχίζουν τὸ τραγούδι.

76. Ὁ γρῖπος.

“**Ε**για μόλα, ἔγια λέσα !
ὅλοι πιάστε μὲ καρδιά.
Ἐχει ὁ γρῖπος ψάρια μέσα
νὰ γεμίσῃ ἡ ἀμμουδιά.

Καίει ὁ ἥλιος τὸ κεφάλι,
τρώγει ἡ ἄρμη τὸ κορμί
σὰν κ ἔμας στὸν κόσμο ἄλλοι
δὲν κερδίζουν τὸ ψωμί.

77. Ὁ ψαρᾶς.

Μὲς στοῦ λιμανιοῦ ἀραγμένη
τὰ γαλήνια τὰ νερὰ
μιὰ ψαρόβαρκα προσμένει
τὴν αύγούλα τὸν ψαρᾶ.

Κι ὁ ψαρᾶς ἀπὸ τὸ καλύβι,
ποὺ προβάλλει ἀπὸ μακριὰ
καὶ στοὺς κλάδους της τὸ κρύβει
μιὰ πυκνόφυλλη μουριά;

ὅπου νᾶναι θὰ κινήσῃ
πρὶν ὁ ἥλιος νὰ φανῆ,
τὴ βαρκούλα του θὰ λύσῃ
καὶ θὲ ἀπλώσῃ τὸ πανί.

Αρμενίζει ὅλη μέρα
μὲ τὴ βάρκα στάνοικτὰ
κι ὅλο δ νοῦς του ἔκει πέρα,
στὸ καλύβι, θὰ πετᾶ.

Βράδυ βράδυ θὰ γυρίσῃ,
ῳ χαρούμενη στιγμή!
καὶ τὰ ψάρια θὰ πουλήσῃ
τῶν παιδιῶν του τὸ ψωμί!

ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ο πατέρας του Αβραάμ και τα είδωλα.

Ο Ήρακλῆς πνίγει τά φίδια. Θησέας και Μινώταυρος.

Δαιδαλος και Ίκαρος

Ο Οδυσσέας

γυρίζει στήν πατρίδα του.

78. Δυὸς ιστορίες γιὰ τὸν Πλάστη.

Στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια οἱ ἄνθρωποι ἐπίστευαν γιὰ θεοὺς τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι, τὰ ἀστέρια, τὸν κεφανὸν καὶ λοιπά. Καὶ ἔφτιαν εἰδῶλα, ποὺ ἔμοιαζαν μὲ τὰ πράγματα αὐτά, καὶ τὰ ἐπροσκυνοῦσαν.

Τέτοια εἰδῶλα ἔφτιανε καὶ ὁ πατέρας τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τὰ ἐπουλοῦσε. Κάποτε δῆμος θὰ ἐπήγαινε σὲ μακρινὸ ταξίδι καὶ εἶπε στὸ γιό του :

— Παιδί μου, πάρε τὰ εἰδῶλα αὐτὰ καὶ ἀν ἔλθη κανεὶς νὰ ἀγοράσῃ, δός του ὅποιο θέλει.

Πρῶτος πρῶτος ἐπῆγεν ἕνας γέρος. Ἐδιάλεξεν ἕνα ἀπὸ τὰ εἰδῶλα καὶ ἐρώτησε πάσο ἔχει.

— Πόσων χρονῶν εἶσαι, γέροντά μου; τοῦ εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ.

— Ἔξηντα! ἀποκρίθηκεν ὁ γέρος.

— Ἔξηντα χρονῶν ἄνθρωπος καὶ θέλεις νὰ προσκυνᾶς ἕνα πρᾶγμα, ποὺ ἔγινε γιὰ λίγη ὥρα; Εἶναι τρομερὸ ἕνας ἄνθρωπος ἔξηντα χρονῶν νὰ θέλῃ νὰ σκύψῃ τὸ ἀσπρόμαλλο κεφάλι του σὲ ἕνα τέτοιο εἰδῶλο! εἶπεν ὁ Ἀβραὰμ.

‘Ο γέρος ἔφυγε κατακόκκινος ἀπὸ τὴν ντροπή του. Δὲν ἀγόρασε τὸ εἰδῶλο.

2. Ἡλθεν ἔπειτα μιὰ γυναίκα θεοφοβούμενη καὶ ἔφερε δῶρα γιὰ τοὺς θεούς. Ὁ Ἀβραὰμ δὲν ἤθέλησε νὰ τὰ πάρῃ. Καὶ εἶπε στὴ γυναίκα :

— Πρόσφερέ τα μόνη σου καὶ θὰ ἴδῃς τὶ ἀχόρταγοι εἶναι!

‘Εκείνη τὰ ἐπρόσφερε μόνη της καὶ ἔφυγε.

‘Ο Ἀβραὰμ ἐπῆρε τότε ἕνα σφυρὶ καὶ ἔσπασεν ὅλα

τὰ εἰδωλα. Ἀφησε μόνο τὸ πιὸ μεγάλο καὶ ἔβαλε στὸ χέρι του τὸ σφυρί.

“Οταν ἐγύρισεν δι πατέρας του, ἐρώτησε :

— Ποιός ἀθεόφιθος ἐτόλμησε νὰ βρίσῃ ἔτσι τοὺς θεούς ;

— Πατέρα μου, ὅταν ἔλειπες, ἔφερε μιὰ γυναίκα αὐτὰ τὰ φαγιὰ καὶ οἱ νέοι ἄρχισαν νὰ τὰ τρώγουν μὲ τόση λαιμαργία, ποὺ ἐθύμωσεν δι γέρος καὶ μανιασμένος ἀρπάξε τὸ σφυρί καὶ τὰ ἔσπασε. Νά τος ! Τὸ σφυρί τὸ ιρατεῖ ἀκόμη στὰ χέρια του !

— Γιατὶ μὲ περιγελᾶς, Ἀβραάμ ; Ἡ νομίζεις πὼς δὲν ἔρω δτὶ οἱ θεοὶ δὲν μποροῦν οὕτε νὰ φάγουν οὕτε νὰ κινηθοῦν ;

— Καὶ μολαταῦτα τοὺς προσκυνᾶς καὶ θέλεις νὰ κάμης καὶ μένα νὰ τοὺς προσκυνήσω ! ἀποκρίθηκε πειρακτικὰ δι Ἀβραάμ.

Τότε δι γέρος ἐθύμωσε τόσο πολύ, ποὺ ἔστειλε τὸν Ἀβραάμ στὸ δικαστὴ γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ.

— Αφοῦ δὲν θέλεις νὰ λατρεύῃς τὰ εἰδωλα τοῦ πατέρα σου, τότε κάμνε τὴν προσευχή σου στὴ φωτιά ! τοῦ εἶπεν δικαστής.

— Μὰ γιατὶ νὰ μὴ προσευχῆθω στὸ νερό, ποὺ μπορεῖ καὶ σβήνει τὴ φωτιά ; ἀποκρίθηκεν δι Ἀβραάμ.

— “Ας εἶναι. Προσευχήσου στὸ νερό !

— Καὶ γιατὶ νὰ μὴ προσευχῆθω στὰ σύννεφα, ποὺ ἔχουν τὸ νερό ;

— Τότε προσευχήσου στὰ σύννεφα !

— Καὶ γιατὶ ὅχι στὸν ἄνεμο, ποὺ διώχνει τὰ σύννεφα ;

— “Ας εἶναι. Προσευχήσου σ' αὐτόν.

— Κύριε δικαστή, μὴ θυμώσῃς ! εἶπε στὸ τέλος

δὲ Ἀβραάμ. Δὲν θὰ προσευχηθῶ οὔτε στὴ φωτιά, οὔτε στὸ νερό, οὔτε στὰ σύννεφα, οὔτε στὸν ἄνεμο. Θὰ προσευχηθῶ μόνο στὸν Πλάστη των καὶ Αὐτὸν μόνο θὰ λατρεύω.

79. Ὁ Ἡρακλῆς.

Μιὰ φορά, εἶναι τώρα πολλά, πολλὰ χρόνια, ἐγεννήθηκεν ἔνα ἀγοράκι, ποὺ ὅταν ἐμεγάλωσε, ἐγίνεν δύνατώτερος ἄνδρας τῆς ἐποχῆς του.

Οἱ ἄνδρες αὐτὸς ἐλέγετο Ἡρακλῆς καὶ ἔδειξε τὴ δύναμι του ἀπὸ μωρὸ παιδάκι ἀκόμη.

Ἡ θεὰ Ἡρα, ποὺ εἶχε μεγάλη ἔχθρα μὲ τὴ μητέρα του, τὴν Ἀλκμήνη, ἔστειλε δυὸ πελώρια φίδια, δυὸ δράκοντες, γιὰ νὰ πνίξουν τὸν μικρὸν Ἡρακλῆ στὴν κούνια του.

Ἡ μητέρα του, σὰν εἶδε τὰ φίδια νὰ τυλίγωνται γύρω στὸ κορμάκι τοῦ παιδιοῦ της, ἔβγαλε μιὰ τρομακτικὴ φωνὴ ζητώντας βοήθεια. Ἡ φωνὴ αὐτὴ ἐξύπνησε τὸ μωρό, ποὺ δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ ἐπετάχθη, ἀρπάξε τὰ φίδια μὲ τὰ δυνατά του χέρια καὶ τὰ ἔπνιξε!

Φαντάζεσθε λοιπὸν τί ἐγίνε αὐτὸ τὸ δυνατὸ μωρό, ὅταν ἐμεγάλωσε!

Γι' αὐτὸ καὶ σήμερά, ὅταν θέλωμε νὰ εἰποῦμε γιὰ κάποιον πώς εἶναι πολὺ δυνατός, λέγομε «σὰν τὸν Ἡρακλῆ».

2. Ὁ Ἡρακλῆς, σ' ὅλη του τὴ ζωὴ, ἔβοηθοῦσεν ἄλλους πιὸ ἀδύνατους ἀπ' αὐτόν. Ἡ Ἡρα, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ μὴ τὸν βλέπῃ μὲ καλὸ μάτι, τὸν ἔστειλε ἐπίτηδες σὲ μεγάλους κινδύνους. Αὐτὸς ἐπολεμοῦσε καὶ ἐσκότωνε διάφορα τρομερὰ τέρατα καὶ πάντα ἔργι-

ψοκινδύνευε τὴ ζωὴ του. Ἡτο τόσο γενναιὸς καὶ τόσο δυνατός, ποὺ τίποτε δὲν τὸν ἐφόβιζε καὶ ἐκατανικοῦσε πάντα ὄλους τοὺς κινδύνους καὶ τὰ ἐμπόδια, ποὺ ἡ Ἡρα ἔβαζε στὸ δρόμο του.

Οταν ἡ θεὰ εἶδεν ὅτι τίποτε καὶ κανεὶς δὲν ἴμποροῦσε νὰ παραβγῇ μὲ τὸν Ἡρακλῆ, ἐσκέφθηκεν ἔνα ἄλλο μέσο γιὰ νὰ τὸν τυραννήσῃ. Τὸν ἔβαλε δοῦλο στὸ βασιλέα τοῦ Ἀργους, τὸν Εὐρυσθέα.

Καὶ ἀλήθειὰ ἡτο αὐτὸ πολὺ ταπεινωτικὸ γιὰ τὸν Ἡρακλῆ, γιατὶ αὐτὸς εἶχε πνεῦμα ἐλεύθερο. Ἡ σκλαβιὰ ἡτο γι' αὐτὸν ἀνυπόφορη.

Ο βασιλέας διμος ἐκατάλαβε τὰ αἰσθήματα τοῦ Ἡρακλῆ καὶ τὸν ἐκτίμησε καὶ τοῦ εἶπε πὼς θὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἐλευθερία του, ἢν ἐκατόρθωνε νὰ κάμη δώδεκα δύσκολους ἄθλους.

3. Ο Ἡρακλῆς ἐχάρηκεν ἀπὸ καρδιᾶς, σὰν ἄκουσεν αὐτό, γιατὶ τίποτε δὲν τὸν ἐνθουσίαζε τόσο πολύ, δισ ἡ εὔκαιρία νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴ δύναμή του καὶ τὴν παλληκαριά του.

Καὶ ἔτσι ἔγιναν αὐτοὶ οἱ δώδεκα θαυμαστοὶ ἄθλοι, ποὺ ἔκαμαν τὸ ὄνομά του τόσο γνωστὸν ὡς τὰ σήμερα.

Ο καθένας ἀπὸ τοὺς ἄθλους αὐτοὺς εἶναι δλόκληρη ιστορία. Εὐρέθηκε στὴν ἀνάγκη νὰ σκοτώσῃ τέρατα καὶ δράκους καὶ γίγαντες. Νὰ αἰχμαλωτίσῃ ἄγρια θηρία καὶ νὰ νικήσῃ σὲ πολλὲς μάχες, γιὰ νὰ ξαναπάρῃ πίσω τὴν ἐλευθερία του.

Αλλὰ δὲν ἔκαμε μόνο τοὺς δώδεκα ἄθλους ὁ Ἡρακλῆς, ἔκαμε καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ μεγάλα κατορθώματα. Καὶ δὲν εὐεργέτησε μόνο τὴν πατρῷά του τὴν Ἑλλάδα μας. Αλλὰ ἐπροχώρησε καὶ πιὸ πέρα. Εὐεργέτησε καὶ ἄλλον κόσμο, καὶ ἔφερε τὴν καλωσύνη του σὲ ἀνατολὴ καὶ δύση.

80. Μιὰ γυναίκα ποὺ ἐπέθανε
γιὰ τὸν ἄνδρα της.

Μέσα στὰ τόσα καλά, ποὺ ἔκαμεν δὲ Ἡρακλῆς στὴν πατρὶδα του, ἥτο καὶ τοῦτο, ποὺ ἔκαμε στὸν βασιλέα τῶν Φερῶν Ἀδμητο.

Περνώντας μιὰ φορὰ στὶς ὅμορφες Φερές, ἐκεῖ ποὺ εἶναι σήμερα τὸ Βελεστīνο, ἐμπῆκε στὸ παλάτι τοῦ βασιλέα. Μὰ τί νὰ ἰδῃ!

‘Ο Ἀδμητος ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα καὶ ἐτραβοῦσε τὰ μαλλιά του. Ἐδῶ καὶ λίγες ὕρες εἶχε χάσει τὴ γυναίκα του, τὴν Ἀλκηστη, μιὰ ἔξαιρετη γυναίκα, ποὺ ἐπέθανε γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ θάνατο τὸν ἄνδρα της.

Μιὰ προφητεία τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα εἶπε, πῶς δὲ Ἀδμητος θὰ ἀρρωστήσῃ μιὰν ἡμέρα καὶ θὰ πεθάνῃ. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν γλυτώσῃ, παρὰ ἂν δεχθῇ κανεὶς ἀπὸ τοὺς δικούς του νὰ πεθάνῃ γι’ αὐτόν.

Καὶ ἀληθινὰ δὲ Ἀδμητος ἀρρωστησε καὶ ἐβογγοῦσε καὶ ἔχαροπάλευε. Ο πατέρας του καὶ ἡ μητέρα του ἐπροτίμησαν τὴ δική των τὴ ζωή, παρὰ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ των. Καὶ μόνον ἡ Ἀλκηστη, ἡ ἀφωσιωμένη γυναίκα του, ἐδέχθηκε πρόδυμα νὰ πεθάνῃ γιὰ τὸν ἄνδρα της.

— Τί τὴ θέλω ἐγὼ τὴ ζωή, σὰν πεθάνῃ δὲ ἄνδρας μου; Προτιμῶ τὸ δικό μου θάνατο, παρὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀνδρός μου! εἶπε.

‘Ο Ἀδμητος δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο νὰ χάσῃ ἡ γυναίκα του τὴ ζωή της, γιὰ νὰ γλυτώσῃ αὐτός. Μὰ ἡ Ἀλκηστη ἐπέμενε. Καὶ στὴν ἐπιμονή της ἐπάνω, τὸ ἐπῆρεν ἀπόφαση νὰ πεθάνῃ. Ἐκλείσθηκε στὸ δωμάτιό της καὶ σὲ λίγες ἡμέρες τὴν ἐπῆρεν δὲ χάρος.

2. Ὁ Ἡρακλῆς, σὰν τὸ ἔμαθεν αὐτό, ἐσυμπόνεσε τὸν Ἀδμητον καὶ τοιβᾶ ἵσα στὸ νεκροταφεῖο. Πηγαίνει στὸ μνῆμα τῆς βασίλισσας, κάμνει τὴν προσευχή του, ἀδράζει τὴν μαρμαρένια πλάκα ποὺ ἐσκέπαζε τὴν πεθαμένη, μπαίνει μέσα στὸν τάφο καὶ ἀρπάζει τὴν Ἀλκηστῆν τὴν ἄγγισε, ἵνα βαρὺ χέρι αἰσθάνεται στὸν ὕμο του. Ἡτο τὸ χέρι τοῦ Χάρου.

— Καὶ πῶς τολμᾶς νὰ πάρης τὴν γυναίκα αὐτή, ἀφοῦ βλέπεις πῶς εἶναι πεθαμένη; τοῦ εἶπε.

‘Ο Ἡρακλῆς δὲν ἔμίλησε. ‘Αφησε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν πεθαμένη καὶ ἐσηκώθηκεν ἄγριος ἀπὸ τὴν ὁργή. Τρομερὸ πάλεμα ἀρχισε τότε ἐπάνω στὸν τάφο τῆς βασίλισσας. Τὰ μάρμαρα ἀνασηκώνοντο καὶ ἐκτυποῦσαν βαριὰ ἐπάνω στοὺς τάφους. Τὰ κυπαρίσσια ἔτρεμαν ἀπὸ τὰ πατήματα τοῦ Χάρου καὶ τοῦ Ἡρακλῆ καὶ ἔγερναν τὶς κορυφές των. Τέτοιος ἄγώνας δὲν ἔξανάγινε σὲ νεκροταφεῖο. Σὲ λίγη ὥρα δὲν ήτο ἀνάσκελα στὴ γῆ καὶ δὲν Ἡρακλῆς, κρατώντας τον ἀπὸ τὰ δυὸ χέρια, τοῦ εἶχε βάλει τὸ γόνατο στὸ στῆθος. Ὁ Χάρος ἐνικήθηκε!

‘Η Ἀλκηστῆ εὐθὺς τότε ἔξαναπῆρε τὴν ζωὴν, ἀνοιξε τὰ μάτια της καὶ εύχαριστησε τὸν ἥρωα.

81. Μιὰ καλὴ νύφη.

Πολλὰ χρόνια ποὺν γεννηθῆ ὁ Χριστός, ἐπεσε στὴ Βηθλεὲμ φοβερὴ πείνα. Τότε πολὺς κόσμος ἔφυγε καὶ ἐπῆγε σὲ ἄλλους τόπους, ὅπου τὰ χωράφια εἶχαν δώσει ἀρκετὸν καρπό.

‘Ανάμεσα σ’ αὐτοὺς ποὺ ἔφυγαν ἦτο καὶ ἓνας ἄν-

θρωπος, που ἐλέγετο Ἐλιμέλεχ. Αὐτὸς ἐπῆγε μὲ τὴ γυναῖκα του, τὴ Νοεμίν, καὶ μὲ τοὺς δυὸ γιούς του πέρα ἀπὸ τὴ Νεκρὴ θάλασσα, στὴ χώρα του Μωάβ. Ἐκεῖ δὲν ἐπεινοῦσεν ἡ οἰκογένεια του Ἐλιμέλεχ. Ο πατέρας ἐργάζετο μὲ τοὺς γιούς του καὶ ἐκέρδιζε καὶ ἡ μητέρα ἔκαμψε δλες τὶς δουλειές του σπιτιοῦ.

Μὲ τὸν καιρὸν ἐπανδρεύθηκαν οἱ γιοὶ του Ἐλιμέλεχ καὶ ἐπῆραν νύφες ἀπὸ τὸν τόπο, ὅπου εἶχαν φιλοξενηθῆ καὶ ὅπου ἔβγαζαν τὸ ψωμί των. Ο ἔνας ἐπῆρε τὴν Ορφὰ καὶ ὁ ἄλλος τὴ Ρούθ. Μὰ δὲν ἐπέρασε λίγος καιρός, ποὺ ὁ Ἐλιμέλεχ ἐπέθανε καὶ ἐπέθαναν ὁ ἔνας κατόπιν του ἄλλου καὶ οἱ δυὸ γιοί του. Ἔτσι ἡ Νοεμίν μὲ τὶς νύφες τῆς ἔμειναν ἔρημες στὸν κόσμο.

2. Η Νοεμίν ἐπιθυμοῦσε τὴν ωραία της πατρίδα. Καὶ ὅταν ἔμαθε πὼς ἐκεῖ ἐπέρασε πιὰ ἡ δυστυχία καὶ πὼς ὁ καλὸς Θεὸς ἐχάρισε στὴ Βηθλεὲμ σιτάρι πολὺ καὶ λάδι καὶ κρασί, ἐσηκώθηκε νὰ πάγ στὸν τόπο της. Μαζὶ της ἐπήγαιναν καὶ οἱ δυὸ νύφες της.

Δὲν εἶχαν ὅμως προχωρήσει πολὺ καὶ ὅπως ἐκάθισαν νὰ ξεκουρασθοῦν κ' ἔροιξαν μιὰ ματιὰ πρὸς τὴ Μωάβ, ἡ Νοεμίν ἐσυλλογίσθηκε πὼς δὲν ἦτο σωστὸ νὰ φύγουν οἱ νύφες της μακριὰ ἀπὸ τὸν τόπο, ὅπου ἐγεννήθηκαν καὶ ἐμεγάλωσαν. Μὲ δάκρυα λοιπὸν στὰ μάτια εἶπε καὶ στὶς δυό :

— Καλά μου παιδιά ! Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ὀγάπη καὶ γιὰ τὸ σεβασμὸ ποὺ δείχνετε στὴν πεθερά σας. Ἄλλὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴν ἔλθετε μαζί μου. Γυρίστε στὰ σπίτια τῶν γονέων σας καὶ ὁ Θεὸς ἄς φανῆ καλὸς σὲ σᾶς, τόσο καλός, ὅσο καλὲς ἐφανήκατε καὶ σεῖς σὲ μένα καὶ σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχάσαμε.

Τὶς ἐφίλησεν ἔπειτα τρυφερὰ καὶ ἔκλαυσαν καὶ οἱ τρεῖς μὲ τὴν σκέψη τοῦ χωρισμοῦ.

— Πηγαίνετε, κόρες μου, γυρίστε στὰ σπίτια σας! ἔξανάλεγεν ἡ Νωεμίν, ἐγὼ εἶμαι γοιὰ γυναίκα καὶ ἔναναγρίζω στὸν τόπο μου, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ πεθάνω ἔκει ποὺ ἐγεννήθηκα.

3. Ἐπιτέλους ἡ Ὁρφὰ κλαίοντας ἔξαναφίλησε τὴν πεθερά της καὶ ἐγύρισεν. Ἡ Ρούθ ὅμως μὲ κανένα τρόπο δὲν ἤθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὴν πεθερά της νὰ φύγη μόνη της διὰ τὴν Βηθλεέμ.

— “Οπου καὶ ἀν πᾶς θὰ πάω κ’ ἐγώ! εἶπε. “Οπου καὶ ἀν μείνης, θὰ μείνω. Ο λαός σου θὰ εἶναι λαός μου καὶ δὲν θεός σου θεός μου. “Οπου πεθάνης, ἔκει θὰ ταφῶ καὶ ἐγώ. Μόνον δὲνάνατος θὰ μᾶς χωρίσῃ!

Ἡ Νωεμίν, δταν εἶδε πόσο δυνατὴ ἦτο ἡ ἀπόφαση τῆς Ρούθ, δὲν τῆς εἶπε πιὰ νὰ γυρίσῃ πίσω. Ἐτράβηξαν καὶ οἱ δυὸς γιὰ τὴν Βηθλεέμ.

Τὸ μικρὸ χωριό της ἔγινε ἀνάστατο, δταν ἔφθασαν ἔκει. Σὰν εἶδαν τὴν γυναίκα τοῦ Ἐλιμέλεχ, ὅλοι ἐρωτοῦσαν μὲ συγκίνηση.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ Νωεμίν;

·Εκείνη ὅμως τοὺς ἀπαντοῦσε λυπητερά:

— Μὴ μὲ λέτε Νωεμίν, ἀλλὰ Μαρά, γιατὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα σημαίνει τὴν πίκρα ποὺ ἔχω στὴ καρδιά μου!

Τὰ ἔλεγεν αὐτὰ ἡ Νωεμίν, γιατὶ κανένα ἄλλον ἀπὸ τὴν καλή της νύφη δὲν εἶχε στὸν κόσμο. Καὶ δὲν έμεγάλωνε, γιατὶ δὲν εἶχε καὶ ἐγγονάκια γιὰ νὰ ἀναστήσουν τὸ ὄνομα τῶν παιδιῶν της.

4. Τὶς ἡμέρες ἔκεινες οἱ κάτοικοι τῆς Βηθλεέμ ἐθέ-

ριζαν τὰ χωράφια των. Ἡ Ρούθ ἐπῆρε τὴν ἄδεια τῆς πεθερᾶς της καὶ ἐπήγαινε μαζὶ μὲ ἄλλες φτωχεῖς γυναικεῖς στὰ χωράφια. Ἐκεī ἐμάζευε πίσω ἀπὸ τοὺς θεριστὲς τὰ στάχυα ποὺ ἔπεφταν κάτω. Ἔπαιρνεν ἀπ' αὐτὰ λίγο σιτάρι, τὸ ἔκαμνεν ἀλεύρι, ἔφτιανε λίγο ψωμὶ καὶ ἔτρωγε μὲ τὴν πεθερά της.

Μιὰν ἡμέρα ἐμάζευε στάχυα σ' ἕνα χωράφι τοῦ Βοός, ποὺ ἦτο ὁ πιὸ πλούσιος τοῦ τόπου. Ὁ Βοός, σὰν εἶδε τὴν Ρούθ μὲ τὴ Μωαβίτικη φορεσιά, ἔγινε περίεργος. Ἐπλησίασε λοιπὸν καὶ τὴν ἐρώτησε ποιὰ ἦτο. Καὶ δταν ἔμαθε πῶς εἶναι ἡ καλὴ νύφη, ποὺ ἀκολούθησε τὴν πεθερά της, τῆς εἶπε πῶς εἶναι ἐλεύθερη νὰ μαζεύῃ ἀπὸ τὸ χωράφι του στάχυα καὶ ἐπρόσταξε τοὺς δούλους του νὰ τῆς δώσουν φαγὶ καὶ νερὸ καὶ νὰ τῆς φέρνωνται μὲ καλωσύνη.

Ἡ Ρούθ τὸν εὐχαρίστησε ταπεινὰ καὶ τὸν ἐρώτησε τί τὸν ἀνάγκαζε νὰ φανῇ τόσο καλὸς σὲ μιὰ ξένη. Καὶ ἐκεῖνος τῆς εἶπε :

— Ἡ ἀφοσίωσή σου στὴ Νωεμίν, ἡ ἀγάπη ποὺ ἔδειξε στὴν πεθερά σου, ὥστε νὰ κάμης γιὰ χάρη της ἔνα τόσο μακρινὸ ταξίδι καὶ νὰ ἔλθης σὲ ξένη χώρα, δείχνουν πῶς εἶσαι μιὰ πολὺ καλὴ γυναίκα. Σὲ συγχαίρω.

5. Δὲν ἐπέρασε καιρός, ποὺ ὁ Βοός ἐκάλεσε στὸ ἀρχοντικό του τὴ Νωεμίν καὶ τῆς εἶπε πῶς ἐπιθυμεῖ νὰ πανδρευθῇ τὴν καλὴ Ρούθ.

Ἡ Νωεμίν ἐπαραξενεύθηκε καὶ τὸν ἐρώτησε :

— Καὶ πῶς θὰ πάρης ἐσὺ γιὰ γυναίκα σου τὴν πάμπτωχη αὐτὴ νέα;

Καὶ ὁ Βοός ἀποκρίθηκε :

— Ἡ καλωσύνη καὶ ἡ ἀφοσίωση τῆς Ροὺθ εἶναι γιὰ μένα ὁ μεγαλύτερος θησαυρός.

Στὰ λόγια αὐτὰ ἡ Νωεμὸν δὲν ἡμποροῦσε νὰ εἰπῇ τίποτε. Ἐδέχθηκε τὴν πρότασή του μὲ δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Ἡ Ροὺθ ὑπῆρξε πράγματι μεγάλος θησαυρός. Ὁ Δαβὶδ, ὁ δοξασμένος βασιλέας τῶν Ἰσραηλιτῶν, ᾧτο ἀπόγονός της. Ἀπὸ τὴ γενεὰ πάλι τοῦ Δαβὶδ ᾧτο ἡ Παρθένα Μαρία, ἡ μητέρα τοῦ Χριστοῦ μας.

82. Ὁ Θησέας καὶ ἡ πατρίδα.

Οἱ Ἡρακλῆς τῆς Ἀθήνας λέγουν πολλοί, ὅταν θέλουν νὰ μιλήσουν γιὰ τὸ Θησέα.

Καὶ ἀλήθεια δεύτερος Ἡρακλῆς ᾧτο ὁ Θησέας. Ὅταν πολὺ νέος ἀκόμη ἔξεκίνησεν ἀπὸ τὴν Τροιζήνα νὰ ἔλθῃ στὴν Ἀθήνα, στὸν πατέρα του τὸν Αἰγέα, ἔκαθάρισε τὸ δρόμο ἀπὸ ὅλα τὰ κακὰ στοιχειά, ποὺ ἔβασάνιζαν τὸν κόσμο.

Τὸ γίγαντα Περιφήτη, τὸ φοβερὸ κακοῦργο, ποὺ ἐσκότωνε μὲ τὸ ρόπαλό του τοὺς διαβάτες, τὸν ἔστειλε στὸν Ἀδη φονεύοντάς τον μὲ τὸ ἴδιο του τὸ ρόπαλο.

Τὸ ληστή, τὸ Σίνη τὸν Πιτυοκάμπη, τὸν ἔσχισε στὰ δύο, ὅπως ἔσχιζε καὶ αὐτὸς τοὺς διαβάτες.

Τὸ Σκίρωνα, ποὺ ἐτίναξε μὲ μιὰ κλωτσιὰ τοὺς διαβάτες στὴ θάλασσα, τὸν ἔστειλε καὶ αὐτὸν στὸν βυθό της γιὰ νὰ μετρήσῃ πόσους ώς τὰ τότε εἶχε πνίξει.

Τὸν Προκρούστη, τὸ φοβερὸ κακοῦργο μὲ τὸ θανατικὸ κρεβάτι, τὸν ἔθανάτωσε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ ἔθανάτωνε.

Σὰν ἐφθασε τελευταῖα στὴν Ἀθήνα ἔμαθε πὼς ἦτο καὶ ἔνα στοιχεὶὸν ἀκόμη στὸ Μαραθῶνα, ποὺ ἔκαμνε μεγάλες ζημιές στὰ σπαρτά. Ἡτο ἔνας ταῦρος ἄγριος. Ἐτρεξεν ἐκεῖ, τὸν ἐπιασε καὶ τὸν ἐπόσφερε θυσία στὸ θεὸν Ἀπόλλωνα.

2. Ἐτσι ὁ Θησέας ἐνόμιζεν δτι ἐγλύτωσε πιὰ ἡ πατρίδα του ἀπὸ τὰ κακὰ στοιχειά. Μὰ ἔξαφνα μιὰν ἥμέρα μαθαίνει πὼς οἱ Ἀθηναῖοι μὲ καρδιὰ σχισμένη ἀπὸ τὸν πόνο ἑτοιμάζουν τοὺς ἑπτὰ νέους καὶ τὶς ἑπτὰ νέες, ποὺ θὰ ἐπήγαιναν γιὰ τρίτη φορὰ τώρα στὴν Κρήτη, νὰ τοὺς φάγη τὸ φοβερὸ θηρίο, ὁ Μινώταυρος. Τρέχει εὐθὺς τότε στὸν πατέρα του καὶ τοῦ λέγει :

— Πατέρα μου, τί τρέχει; Τί δυστύχημα εύρηκε τὴν πατρίδα μας καὶ χύνει κάθε χρόνο τὸ ἀθῶδα αἷμα της;

Καὶ ὁ γερο - Αἰγέας ἐδιηγήθηκε στὸ παιδί του ὅλη τὴν θλιβερὴ ίστορία τοῦ Μινώταυρου. Τοῦ εἶπε πὼς κάποιος Ἀθηναῖος ἐσκότωσε στὴ φιλονικία ἐπάνω τὸ γιὸ τοῦ Μίνωα, τοῦ βασιλέα τῆς Κρήτης. Καὶ ἐκεῖνος ἐκήρυξε τὸν πόλεμο στοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἐνίκησε καὶ τοὺς ὑποχρέωσε στὴ φοβερὴ αὐτὴ θυσία.

Στὸ ἄκουσμα αὐτὸ δ Θησέας ἐταράχθηκε. Τὸ αἷμα του ἀνέβηκε στὸ κεφάλι καὶ ἡ καρδιά του ἐκτυποῦσε δυνατά. Ἐσφιέξε τὴ γροθιά του καὶ εἶπε.

— Πατρίδα μου, ἡ σὲ γλυτώνω ἡ χάνομαι καὶ ἐγὼ μαζί σου.

Καὶ γυρίζοντας στὸν πατέρα του εἶπε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή :

— Πατέρα μου, τὴν εὐχή σου.

Καὶ ὁ πατέρας μὲ συγκίνηση ἐδέχθηκε τὴν ἀπόφαση τοῦ παιδιοῦ του.

— Ἡ εὐχή μου καὶ ἡ εὐχὴ ὅλης τῆς πατρίδας εἶναι μαζί σου, παιδί μου ! εἰπεν ὁ γερο - Αἰγέας.

3. Τὴν ἐπόμενη ἡμέρα ὁ Θησέας μὲ τοὺς ἄκλους νέους καὶ μὲ τὶς νέες μπαίνουν στὸ πλοῖο, σηκώνουν τὰ μαῦρα πανιά του καὶ φθάνουν στὴν Κρήτη. Τραβοῦνται στὸ παλάτι τοῦ Μίνωα. Ὁ Θησέας μὲ τὸ θάρρος, ποὺ τοῦ ἔδινεν ἡ ἀγάπη στὴν πατρίδα, λέγει στὸ Μίνωα :

— Βασιλέα μου, ἔχω τὴν ἀδεια σου νὰ σκοτώσω τὸ Μινώταυρο ;

— Καὶ ἔρεις τί εἶναι ὁ Μινώταυρος καὶ ποῦ εἶναι ἀκόμη, ποὺ μὲ τόσο θάρρος ζητᾶς τὴν ἀδεια μου νὰ τὸν σκοτώσῃς ;

— Τὰ ἔρω δλα ! λέγει ὁ Θησέας. Ξέρω πῶς εἶγαι τέρας ἀνθρωπόμορφο, ἀνθρωπος μὲ κεφάλι ταύρου, καὶ πῶς εἶναι ἀδύνατο νὰ γυρίσῃ κανεὶς πίσω καὶ νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ Λαβύρινθο καὶ ἀν τὸν σκοτώση ἀκόμη. Μὰ αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειά.

Ο Μίνωας, βέβαιος πῶς τὸ βασιλόπουλο δὲν θὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ Μινώταυρο, ἀποκρίθηκε :

— Αν, παλληκάρι μου, μπορέσῃς καὶ σκοτώσῃς τὸ Μινώταυρο, ἡ πατρίδα σου ἐγλύτωσε γιὰ πάντα. Ἀφοῦ δὲν θὰ ὑπάρχῃ Μινώταυρος, δὲν θὰ ἔχω τὴν ἀξίωση νὰ ἔρχωνται οἱ νέες μὲ τοὺς νέους. Ἐμπρὸς λοιπόν.

4. Ἡ κόρη τοῦ Μίνωα Ἀριάδνη ἐκάθετο ἐκείνη τὴν ὥρα πλάγιη στὸν πατέρα της. Εἶχε καλὴ καρδιὰ καὶ ἦτο εὐγενικὴ καὶ σὰν ἀκουσε τὴν τολμηρὴ πρόταση τοῦ Θησέα, τὸν ἐσυμπάθησε καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἐκαταλάβαινε πῶς τὸ γενναῖο βασιλόπουλο ἡμποροῦσε νὰ σκοτώσῃ τὸ Μινώταυρο, μὰ τί θὰ ἐγίνετο ὕστερα, ποὺ δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ Λαβύρινθο ;

Αὐτὸς ἐσυλλογίσθηκε καὶ ἔδωσε κρυφὰ στὸ Θησέα
ἔνα κουβάρι νῆμα καὶ τὸν ὕδήγησε πῶς μὲν αὐτὸς θὰ
ἐκατόρθωνε νὰ βγῆ.

— Πάρε αὐτὸς τὸ νῆμα, τοῦ εἶπε. Δέσε τὴν ἄκρη του
στὴν εἴσοδο, προχώρησε ξετυλίγοντάς το καὶ σὰ σκοτώ-
σης τὸ θηρίο, γύρισε πίσω καὶ τυλίγοντάς το βγαίνεις.

Ἐτσι ὁ Θησέας ἐμπῆκε στὸ Λαβύρινθο, ἐσκότωσε
τὸ φοβερὸ τέρας καὶ ἐγύρισε δοξασμένος στὴν ἀγαπη-
μένη του πατρίδα.

83. Ὁ Δαιδαλος καὶ ὁ "Ικαρος.

Λέγουν πῶς τὸ Λαβύρινθο τὸν ἔκτισεν ὁ Δαιδαλος, ὁ
Ἀθηναῖος, κάτω ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ Μίνωα, καὶ
πῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ Λαβύρινθο ὁ ἴδιος πάλι ἔκτισε καὶ
τὸ παλάτι.

Τὸ παλάτι τοῦ Μίνωα ἦτο τότε ξακουσμένο, μεγάλο
καὶ πλούσιο. Ὁ Μίνωας ἐκαμάρωνε τὴν κατοικία του.
Ἐπεργοῦσεν ἀπὸ τὴν μιὰ αἰθουσα στὴν ἄλλη, ἔβλεπε τὶς
πολύχρωμες τοιχογραφίες, τὰ ἀγάλματα, τοὺς στύλους
καὶ ἡ καρδιά του ἐφούσκωνεν ἀπὸ περηφάνεια καὶ
ἔλεγε :

— Τέτοιο παλάτι δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο !

‘Ο Δαιδαλος, δταν ἐτελείωσε τὸ παλάτι, ἥθέλησε νὰ
γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Μὰ ὁ βασιλέας τὸν ἐφώναξε
καὶ τοῦ εἶπε :

— “Ἄν φύγης, πρέπει νὰ μοῦ δώσης τὸ λόγο σου,
πῶς ποτὲ δὲν θὰ κτίσης ώραιότερο ἢ καὶ ὅμοιο παλάτι
μὲ τὸ δικό μου. Ὁ Δαιδαλος ὅμως ἀγαποῦσε τὴν
τέχνη του.

— Δὲν μπορῶ νὰ μὴ ἐργάζωμαι, δσο ἔχω δύναμη ! εἶπε.

Τότε ἐθύμωσεν ὁ Μίνωας καὶ τὸν ἐκράτησεν ἀναγκαστικὰ στὴν Κρήτη, μαζὶ μὲ τὸ γιό του τὸν Ἰκαρό, ποὺ ἔλεγαν πῶς ἡμποροῦσε νὰ γίνη τεχνίτης μεγαλύτερος καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα του.

2. Ὁ Δαιδαλος ὅμως, μὲ ὅλη τὴν καλοπέραση, ἐποθιοῦσε τὴν ἔλευθερία καὶ ἡμέρα καὶ νύκτα ἐργάζετο γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν Ἀθήνα.

Μιὰν ἡμέρα ἐφώναξε τὸν Ἰκαρό στὸ ἐργαστήριό του καὶ τοῦ ἔδειξε τὸ τελευταῖο του ἔργο, τὴν τελευταία του ἐφεύρεση, δυὸ μεγάλα ζευγάρια πτερὰ σὰν τοῦ πουλιοῦ.

— Τὰ βλέπεις ; τοῦ εἶπε. Αὐτὰ θὰ μᾶς γυρίσουν πίσω στὴν πατρίδα μας.

Τοῦ ἐφόρεσε τὸ ἔνα ζευγάρι καί, ἐνῶ τοῦ ἐστερέωνε στοὺς ὄμοις μὲ κερὶ τὰ πτερά, τὸν ἐμάθαινε κιόλας πῶς νὰ τὰ μεταχειρίζεται.

— Νὰ ἀνεβαίνης μὲ τὸν ἄνεμο καὶ νὰ κατεβαίνης μὲ τὸν ἄνεμο, σὰν τὰ πουλιά, τοῦ ἔλεγε. Καὶ νὰ μὴ πηγαίνης πολὺ ψηλά, μήπως σοῦ λυώσῃ ὁ ἥλιος τὸ κερί, οὔτε πολὺ χαμηλά, μήπως ὁ ἀφρός τῆς θάλασσας σοῦ βρέξῃ τὰ πτερά. Νὰ πετᾶς ἥσυχα καὶ τακτικὰ σὰν τὴν ἀγριόπαπια.

Πήγαινε τώρα καὶ νὰ θυμᾶσαι τὰ λόγια μου. Ἐγὼ ἔρχομαι πίσω σου.

3. Γρήγορος καὶ εὐκίνητος ἐπέταξεν ὁ Ἰκαρός καὶ ἀνέβηκε ψηλὰ στὸν οὐρανό.

— Ἐγινήκαμε πουλιά ! ἐφώναζε τοῦ πατέρα του, ποὺ ἀκολουθοῦσε πιὸ ἀργά. "Ο, τι θέλομε, κάμνομε !

Δ. Παπαϊωάννου : « Ὁ φίλος τῶν παιδιῶν » ἔκδ. Ζ'

12

“ Ήσυχα καὶ τακτικά, ἐσυμβούλευεν δὲ γέρος. Ὁ ”Ικαρος δόμως δὲν ἀκούει τὸν πατέρα του. Παιζοντας ἀνεβοκατέβαινε στὸν ἄέρα καὶ ἐφώναζε :

— Γιὰ ἵδες τὴν θάλασσα, πῶς ἀγοιεύει καὶ ἀφοίζει ! Ζηλεύει τὰ πτερά μας !

Κατέβαινε χαμηλὰ χαμηλὰ ώς τὰ κύματα καὶ ἔπειτα σὰν ἀστραπὴ ἀνέβαινε πάλι ἐπάνω γελώντας.

— Ο κόσμος εἶναι δικός μας ! ἐφώναζε τοῦ πατέρα του. Μὰ δὲ Δαίδαλος ἀνήσυχος τὸν ἐπαρακολουθοῦσε ἀδιάκοπα μὲ τὸ βλέμμα.

”Εξαφνα ἔβγαλε μιὰ φωνή :

— ”Ικαρε, γύρισε πίσω !

Τὸν εἶδε ποὺ ἀνέβαινε σὰν ἀετὸς ψηλά, καὶ τρόμος τὸν ἔπιασε. Μὲ κρυφὴ περηφάνεια, ἀλλὰ καὶ μὲ καρδιοκτύπι ἔκοιταζε τὸ γιό του, ποὺ δὲν ἀνέβαινε ψηλότερα.

Κάτι τοῦ ἔσφιγγε τὴν καρδιὰ καὶ τοῦ ἐπρομηνοῦσε κακό.

— Τί τρέλλα ! ἐσυλλογίζετο.

4. Ο ”Ικαρος δὲν πιὸ ψηλὰ ἀνέβαινε, δὲν καὶ ἐμίχραινε. Μόλις ἐφαίνετο τώρα σὰν τελεία στὸ κοκκινόχυσο φῶς τοῦ ἥλιου. ”Εξαφνα δόμως δὲ πατέρας του τὸν εἶδε νὰ χαμηλώνη.

Ἐμεγάλωνε, ἐμεγάλωνε. Τώρα ἔμοιαζε πουλί. Τώρα ἔπαιρνεν ἀνθρώπινη μορφή. Ο Δαίδαλος φρικιασμένος ἔβγαλε μιὰ φωνή.

Τὰ πτερὰ ἔκολλημένα ἀπὸ τοὺς ὄμους ἐκρέμοντο ἀχρηστα στὰ χέρια τοῦ ”Ικαρου, καὶ ἔκεινος δὲ γέρος ἔγκρεμίζετο βαρὺς σὰν πέτρα. ”Ωρμησε δὲ Δαίδαλος νὰ τὸν πιάσῃ, μὰ δὲν ἐπρόφθασε. Καὶ δὲ ”Ικαρος ἔπεισε στὰ κύματα, ποὺ τὸν ἐσκέπασαν.

Οἱ Δαιδαλος ὅρες πολλές ἐπετοῦσε γύρῳ γύρῳ
ἔπάνω ἀπὸ τὰ νερά, ζητώντας τὸ σῶμα τοῦ γιοῦ του.
Ἐπιτέλους τὸν ἔλυπτήθηκαν οἱ νεράιδες τῆς θάλασσας,
ἔφεραν τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ βάθη καὶ τὸ ἐσήκωσαν σὲ ἔνα
κῦμα.

Τὸ ἐπαράλαβεν δὲ Δαιδαλος στὴν ἀγκαλιά του καὶ
μὲν κόπο ἔφθασε στὴ στεριὰ γερασμένος πιὰ ἀπὸ τὴν
θλίψη του, γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀνυπάκουου παιδιοῦ του.
Ἐθαψε τὸν "Ικαρο στὴν ἀκρογιαλιά, γιὰ νὰ τὸν νανου-
ρίῃ τὸ κῦμα, καὶ τὰ πτερά, τὸ τελευταῖο του ἔργο, τὰ
ἐπέταξε στὴ θάλασσα." Επειτα ἔφυγε καὶ κανεὶς δὲν ξέ-
ρει ποῦ ἐπῆγε, τί ἀπόγινε. Οὕτε καὶ σὲ ποιὸν τόπο εἶναι
ὅ τάφος του!

84. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας.

Οἱ Πάρης, δὲ γιὸς τοῦ Τρωαδίτη βασιλέα Πρίαμου,
ἀρπάξε τὴν ὥραία Ἐλληνίδα Ἐλένη, τὴν βασίλισσα-
τῆς Σπάρτης, καὶ τὴν ἐπῆγε στὴν Τροία.

"Ολοι οἱ Ἐλληνες τὸ ἐθεώρησαν αὐτὸ προσβολὴ γιὰ
τὴν πατρίδα των καὶ ἀποφάσισαν νὰ πολεμήσουν τοὺς
Τρωαδίτες.

Ἐμαζεύθηκαν πρόθυμα στὴν Αὔλιδα. Καὶ ἀποκεῖ
θὰ ἔξεκινοῦσαν γιὰ τὴν Τροία.

"Ἐκαμαν ἀρχηγὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου τὸν
Ἀγαμέμνονα, τὸν ἀδελφὸ τοῦ Μενέλαου, τοῦ ἀνδρὸς
τῆς Ἐλένης, καὶ ἐπερίμεναν τὸν κατάλληλον καιρὸ γιὰ
νὰ ἔσκινήσουν.

Τρικυμία δμως φοβερὴ δὲν ἀφήνει τὰ πλοῖα των νὰ
βγοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Αὔλιδας.

Περονοῦν ἡμέρες πολλὲς καὶ ἡ φοβερὴ τρικυμία δὲν παύει. Οἱ στρατιῶτες στενοχωροῦνται. Θέλουν νὰ φθάσουν γρήγορα στὴν Τροία καὶ νὰ πολεμήσουν τὸν ἔχθρούς. Οἱ στρατηγοὶ πάλι δὲν ἔρχονται τὶ νὰ κάμουν καὶ ἀποφασίζουν νὰ ωτήσουν τὸν μάντη Κάλχα γιὰ τὴν αἰτία τοῦ κακοῦ.

— Ἡ θεὰ Ἀρτέμιδα εἶναι θυμωμένη μαζί μας, γιατὶ δὲ Ἀγαμέμνονας ἐσκότωσε στὸ κυνήγι τὸ ιερὸ ἐλάφι της. Τότε μόνον ἡ θεὰ θὰ μᾶς συγχωρήσῃ καὶ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ φύγωμε γιὰ τὴν Τροία, δταν δὲ Ἀγαμέμνονας θυσιάσῃ στὸ βωμό της τὴν πρώτη θυγατέρα του, τὴν Ἰφιγένεια, εἶπεν δὲ Κάλχας.

2. Λύπη μεγάλη ἔπεσε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων.

— Μπορεῖ νὰ θυσιάσῃ δὲ Ἀγαμέμνονας τὴν ἀγαπημένη του κόρη γιὰ τὴν ἐκστρατεία; ἔρωτοῦσεν δὲν εἶνας τὸν ἄλλον.

— Ναί! συλλογίζεται δὲ Ἀγαμέμνονας Γιὰ τὴν πατρίδα ἀποφασίζω τὴ θυσία τῆς θυγατέρας μου. Μὰ πῶς θὰ κατορθώσω νὰ τὴν πάρω ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας της;

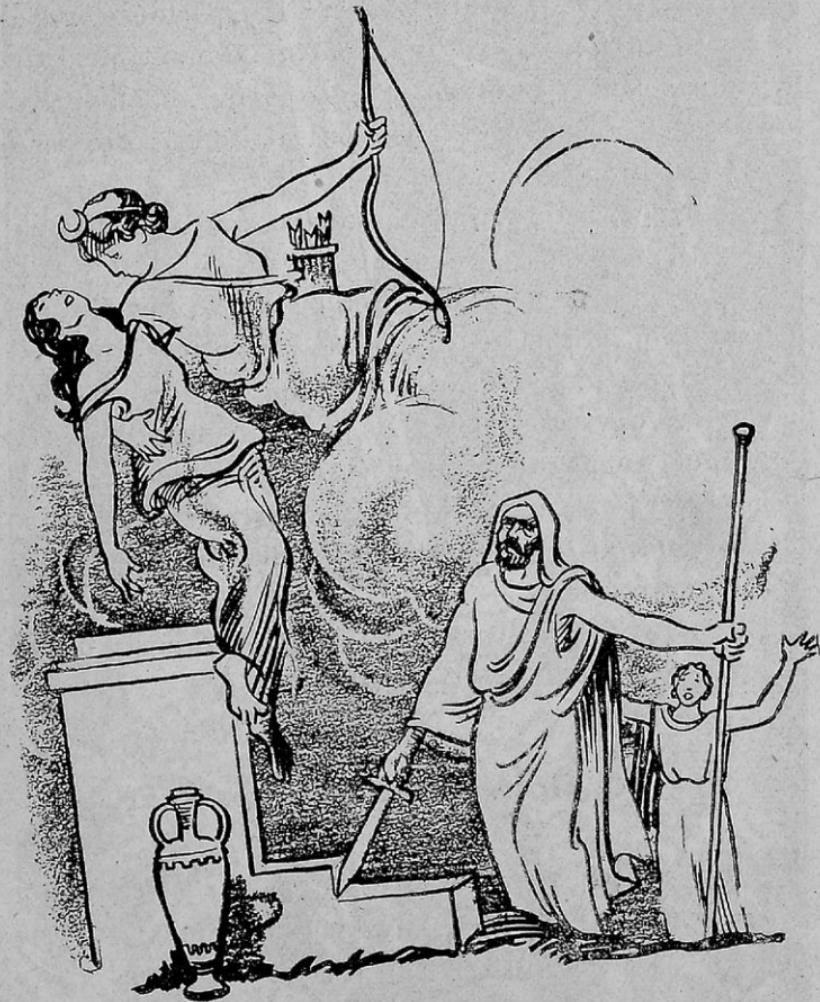
Αὐτὸ μόνο βρίσκει δύσκολο δὲ Ἀγαμέμνονας καὶ στέλλει γράμμα στὴν Κλυταιμήστρα, στὶς Μυκῆνες, νὰ στείλῃ ἔκει τὴν Ἰφιγένεια γιὰ ὑπόθεση καλή.

Ἡ Κλυταιμήστρα χωρὶς νὰ βάλῃ κακὸ στὸ νοῦ της, φαντάζεται πὼς δὲ Ἀγαμέμνονας θέλει νὰ πανδρεύσῃ τὴν ἀγαπημένη των θυγατέρα καὶ τὴ φέρνει ἡ ἵδια στὸ στρατόπεδο.

Καὶ τώρα πῶς νὰ φανερώσῃ δὲ Ἀγαμέμνονας στὴ γυναίκα του τὴν τρομερὴ ἀλήθεια; Πῶς νὰ τῆς εἰπῇ, νὰ

θυσιάσουν τὴν Ἰφιγένειά των; Ἀλλὰ καὶ δὲν μπορεῖ
νὰ κάμη ἄλλιῶς καὶ λέγει καὶ στὶς δυὸς τὴν ἀλήθεια:

— Ή πατρίδα ζητεῖ νὰ θυσιασθῇ ἡ ἀγαπημένη
μου κόρη καὶ ἡ γυναικά μου νὰ πνίξῃ τὸν πόνο της!

Κλαίει ἡ Κλυταιμήστρα καὶ γονατισμένη παρα-
καλεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ λυπηθῇ τὴν θυγατέρα των.

— Τὴ λυποῦμαι καὶ ἐγώ, δπως καὶ σύ! ἀποκρίνεται ἐκεῖνος. Ἀλλὰ τί μπορῶ νὰ κάμω, ἀφοῦ τὸ θέλουν οἱ θεοὶ καὶ τὸ ζητεῖ ἡ πατρίδα;

3. Ἡ Ἰφιγένεια τότε, σωστὴ Ἐλληνοπούλα, παρακαλεῖ τὴ μητέρα τῆς νὰ μὴ λυπᾶται καὶ νὰ μὴν κλαίῃ, ἀφοῦ ἡ θυσία τῆς θὰ κάμη καλὸ στὴν πατρίδα. Καὶ στολισμένη, δπως ἦτο, προχωρεῖ μὲ θάρρος στὸ βωμὸ καὶ λέγει στὸ μάντη:

— Κάμε, Κάλχα, γρήγορα ἐκεῖνο ποὺ ζητεῖ τὸ συμφέρον τῆς πατρίδας.

Ο μάντης δακρυσμένος ἑτοιμάζεται νὰ θυσιάσῃ τὴν ώραια κόρη. Μὰ εὐθὺς θαμβώνουν τὰ μάτια του! Δὲν βλέπει τίποτε μπροστά του! Ο βωμὸς εἶναι σκεπασμένος μ' ἔνα σύννεφο πυκνό! Σὲ λίγο τὸ σύννεφο φεύγει, ἀλλὰ μαζί του ἔχει φύγει καὶ ἡ Ἰφιγένεια! Ἐπάνω στὸ βωμὸ εἶναι ἔνα ἐλάφι! Αὐτὸς θυσιάζει ὁ Κάλχας στὴ θεὰ καὶ σκορπίζει γύρω τὴν χαρά. Καὶ ἡ θυσία ἔγινε καὶ ἡ κόρη ἐγλύτωσε!

Ἡ Ἰφιγένεια εὑρέθηκεν ἀργότερα ιέρεια σ' ἔνα μακρινὸν τόπο στὸ ναὸ τῆς Ἀρτέμιδας.

85. Ὁ Πρίαμος καὶ ὁ Ἀχιλλέας.

Εὐθὺς τότε ἡ τρικυμία ἐσταμάτησε. Σὲ λίγες ἥμέρες οἱ Ἐλληνες ἔφθασαν στὴν Τροία καὶ ἐρρίχθηκαν μὲ δρμὴ στὰ φρούρια. Μὰ ποῦ νὰ μποῦν στὴν πόλη!

Δέκα χρόνια πολεμοῦν καὶ τίποτε δὲν κατορθώνουν! Οἱ Τρωαδῖτες ὅχι μόνον ἀντιστέκονται γενναῖα, ἀλλὰ καὶ βγαίνουν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη κάποιαν ἥμέρα καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

φίχνονται στοὺς Ἑλληνες καὶ τοὺς ἀναγκάζουν νὰ τραβηγχθοῦν πίσω.

Τρέχει τότε ὁ Ἀχιλλέας μὲ τὰ παλληκάρια του καὶ νικᾶ τοὺς Τρωαδῆτες καὶ τοὺς κυνηγᾶ ώς τὰ φρούρια. "Υστερα γυρίζει πίσω στὸ στρατόπεδο φέρνοντας τὸν ἀρχηγό των, τὸν Ἐκτορα, νεκρόν.

"Ο γερο - Πρίαμος, δι πατέρας τοῦ Ἐκτορα, ἔρχεται μὲ τὸ ἄρμα του κρυφὰ στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀχιλλέα, ἔχοντας ὅδηγὸ τὸν Ἐρμῆ, καὶ πέφτει στὰ πόδια του καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι καὶ τὸν παρακαλεῖ μὲ δάκρυα :

— «Θυμήσου τὸν πατέρα σου, θεόμορφε Ἀχιλλέα, ποὺ καὶ αὐτὸν ὅπως καὶ μὲ τὸν εύρηκαν τὰ γεράματα. Ἔκεινος τώρα καίρεται καὶ ἀπὸ μακριὰ νὰ ἀκούῃ πῶς τοῦ ζῆς καὶ δλρένα ἐλπίζει νὰ τοῦ ἔλθη μιὰν ἡμέρα ἀπὸ τὰ ἔνεα δι ποθητός του γιός. "Ο δύστυχος ὅμως ἐγώ, ποὺ δὲν μοῦ ἔμεινεν οὔτε ἔνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ποὺ ἐγέννησα καὶ ἐδόξασαν τὴν Τροία ; "Εφαγεν ἡ μάχη τὰ πολλά, καὶ τὸν Ἐκτορα, ποὺ μόνος αὐτὸς ἐφύλαγε τὴν πόλη καὶ μᾶς, τὸν ἐσκότωσες ἐσύ. Γι' αὐτὸν τώρα κατέβηκα στὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων . . . νὰ μοῦ τὸν ἀποδώσης. Σεβάσου, γενναῖε, τοὺς θεούς, λυπήσου με, θυμήσου τὸν πατέρα σου. Καὶ εἴμαι ἐγὼ ἐλεεινότερός του, ποὺ ἔπαθα αὐτό, ποὺ ἄνθρωπος δὲν τὸ ἔπαθεν ἀκόμη : Νὰ φιλήσω τὰ χέρια τοῦ ἀνδρός, δι ποὺ μὲ ὠρφάνευσε».

2. Ὁ Ἀχιλλέας στὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Πρίαμου ἐδάχυσε. "Υστερα ἐσηκώθηκεν ὅρθιος καὶ κρατώντας τὸ γέρο ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ εἶπε :

— « . . . "Ε, δύστυχε ! Ἄληθεια πύρες πολλὲς καὶ βάσανα ὑπόφερεν ἡ καρδιά σου. Πῶς ἡμπόρεσες στὰ πλοῖα τῶν Ἑλλήνων νὰ ἔλθης μόνος νὰ ἴδης στὰ μάτια σου

τὸν ἄνδρα, ποὺ σοῦ ἐσκώτωσε τόσα παιδιὰ γενναῖα; Ἐπὸ σίδερο εἶναι ἡ καρδιά σου, γέρο! Ἀλλ' ἔλα τώρα κάθισε καὶ, ἀν καὶ λυπημένοι, τοὺς πόνους μας ἃς κλείσωμε στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας. Γιατὶ τίποτε δὲν ὠφελοῦν τὰ μαῦρα κλάματά μας!».

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ἀχιλλέας καὶ ἐκράτησε μαζί του τὸν Πρίαμο καὶ τὸν ἐπαρηγοροῦσεν ὡς τὴν ὕδρα ποὺ οἱ ὑπηρέταις ἔπλυναν τὸ νεκρὸ τοῦ Ἔκτορα καὶ τὸν ἄλειψαν μυρωδιὲς καὶ τὸν ἐστόλισαν.

Ἐπειτα τὸν ἔβαλε μόνος του στὴν κάσα ὁ Ἀχιλλέας καὶ ἐπρόσταξε τοὺς στρατιῶτες καὶ τὸν ἀνέβασαν στὸ ἄρμα τοῦ Πρίαμου λέγοντας στὸ γέρο:

— Γέροντα, ἐκεῖνο ποὺ ἦθελεν ἡ καρδιά σου ἔγινε. Ὁ Ἔκτορας εἶναι στὸ ἄρμα σου. Τὸ πρωὶ εἶσαι ἐλεύθερος νὰ φύγῃς. Νὰ τὸν μεταφέρῃς στὴ Τροία καὶ νὰ τὸν θρηνήσῃς ὅσο θέλεις. Ἐπαράθεσεν ἐπειτα δεῖπνο στὸ γερο - Πρίαμο, τοῦ ὑποσχέθηκε δώδεκα ἡμέρες ἀνακωχὴ γιὰ νὰ θάψῃ τὸ γιό του καὶ τὸν ἔβαλε νὰ κοιμηθῇ σὲ ἀναπαυτικὸ κρεβάτι.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, πολὺ πρωὶ, ἥλθεν ὁ Ἐρμῆς καὶ κρυφὰ πάλι ὠδήγησε τὸν Πρίαμο στὴ Τροία. Ὄλοι οἱ Τρωαδῆτες ἐθρήνησαν τὸν Ἔκτορα καὶ τὸν ἔθαψαν μὲ τιμὲς μεγάλες.

86. Ὁ Ὀδυσσέας στὸ νησὶ τῆς Καλυψῶς.

“Οταν οἱ Ἑλληνες ἐκυρίευσαν τὴν Τροία, ἔφυγαν γιὰ τὴν πατρίδα των, ὁ κάθε ἀρχηγὸς μὲ τὰ πλοῖα του καὶ μὲ τοὺς συντρόφους του.

Ο Ὀδυσσέας, ποὺ ἐπέρασε τὰ πιὸ πολλὰ βάσανα

ῶσπου νὰ γυρίσῃ στὴν Ἰθάκη, φθάνει μόνος του καὶ δίχως πλοῖο στὸ νησὶ τῆς Καλυψῶς.

Ἡ νύμφη Καλυψὼ κατοικεῖ δλομόναχῃ στὸ νησὶ τῆς Ὑγυγίας, μέσα σὲ ὅμιοφες σπηλιές. Περοῦτα τὴν ζωὴν της ἔκει χαρούμενα, ὑφαίνοντας στοὺς δλόχουρους ἀργαλειούς της καὶ τραγουδώντας θελκτικὰ τραγούδια.

Ποτὲ δὲ τῷρα, ποὺ βγαίνει ἔκει δὲν Ὁδυσσέας, δὲν ἔχει πατήσει ἄνθρωπος στὸ νησὶ τῆς ώραίας νύμφης.

Μολαταῦτα ἡ Καλυψὼ φιλοξενεῖ τὸν Ὁδυσσέα καὶ, σὰ μαθαίνει πῶς αὐτὸς εἶναι δὲ δοξασμένος πορθητὴς τῆς Τροίας, τὸν παρακαλεῖ νὰ μείνῃ ἔκει, μέσα σὲ ὅλα τὰ ἀγαθά, καὶ τοῦ ὑπόσχεται νὰ τὸν κάμη ἀγέραστον καὶ ἀθάνατον.

2. Ἀλλ' ὁ Ὁδυσσέας μὲ κανένα τρόπο δὲν θέλει νὰ μείνῃ στὸ νησὶ τῆς Καλυψῶς.

Ἡ θεὰ τοῦ δίνει λαμπρὰ φορέματα καὶ τὸν τρέφει μὲ θεῖκὰ φαγιὰ καὶ τοῦ κάμνει χίλιες δυὸς περιποιήσεις γιὰ νὰ ἔχασῃ τὴν πατρίδα του.

Ο Ὁδυσσέας ὅμως κατεβαίνει καθημέρινὰ στὴν ἀκρογιαλὶ καὶ βλέπει τὴν θάλασσα καὶ κοιτάζει μακριὰ στὸν ὄρεῖοντα καὶ ἀναστενάζει καὶ λέγει :

— Ἄχ τίποτε γλυκύτερο δὲν εἶναι ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ ἀπὸ τοὺς γονεῖς! καὶ ἀς βρίσκεται κανεὶς σὲ πλούσιο παλάτι, πέρα στὴ μαύρη ἔνειτειά, μακριὰ ἀπὸ τοὺς δικούς του.

Ἐπιτὰ δλόκληρα χρόνια λυώνει ἔκει ἡ καρδιὰ τοῦ Ὁδυσσέα.

Ἐπιτέλους μὲ τὴν ἀπόφασῃ τῶν θεῶν ἡ Καλυψὼ τὸν βοηθεῖ νὰ φτιάσῃ μιὰ σχεδία καὶ τὸν ἀφήνει νὰ φύγῃ γιὰ τὴν ἀγαπημένη του πατρίδα.

87. Ὁ Ὀδυσσέας στὸ νησὶ τῶν Φαιάκων.

1. Στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοον.

Οὐδεσσέας βάζει μέσα στὴ σχεδία ὅσα χρήσιμα γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ ἔδωσεν ἡ Καλυψώ καὶ φεύγει. Μά, νὰ ἡ τρικυμία! Ἡ σχεδία του ἐσκορπίσθηκε καὶ ὁ Ὀδυσσέας, ἀφοῦ ἐπάλαισε μὲ τὰ κύματα δυὸ ὄλοκληρα ἥμερόνυκτα, ἐβγῆκεν διλόγυμνος στὸ νησὶ τῶν Φαιάκων, κοντὰ σ' ἔνα ποτάμι.

Ἡ Ναυσικᾶ, ἡ καλὴ κόρη τοῦ βασιλέα Ἀλκίνοου, ποὺ ἔπλυνε στὸ ποτάμι μὲ τὶς θεραπαινίδες της, ἐφιλοξένησε πρώτη τὸν Ὀδυσσέα. Τοῦ ἔδωσε φορέματα νὰ ντυθῇ καὶ φαγητὸ νὰ φάγῃ καὶ τὸν ὠδήγησε πῶς θὰ βρῇ τὸ παλάτι τοῦ πατέρα της.

— Θὰ σταματήσης, τοῦ εἶπε, ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, ἐκεῖ ποὺ εἴναι πεῦκα πολλὰ καὶ στὴ μέση μιὰ βρύση. Πρόσμενε αὐτοῦ ὕσπου νὰ φθάσωμε ἐμεῖς στὸ σπίτι. Καὶ ἅμα καταλάβης πῶς ἐφθάσαμε, τότε ἔμπα στὴν πόλη καὶ ωρτησε γιὰ τὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου. Τὸ ἔρουν δλοι· καὶ τὰ μιωρὰ ἀκόμη.

‘Ο Ὀδυσσέας ἔκαμεν δπως τοῦ εἶπεν ἡ Ναυσικᾶ. Καὶ ὅταν ἐφθασε στὴ βρύση, μιὰ ὅμορφη Φαιακοπούλα — ἦτο αὐτὴ ἡ Ἀθηνᾶ μεταμορφωμένη — τοῦ ἔδειξε τὸ παλάτι τοῦ βασιλέα.

2. Ὁ Ὀδυσσέας ἐποχώρησε πρὸς τὸ πλούσιο παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου, μὰ μόλις ἐφθασε στὴ χαλκωματένια πύλη, ἐστάθηκε καὶ τὸ ἐθαύμαζε. “Ἐλαμπε σὰν τὸν ἥλιο καὶ σὰν τὸ φεγγάρι. Γύρω ἦτο μανδρωμένο μὲ πέτρες

πελεκητὲς καὶ μὲ κάγγελα χαλκωματένια. Μέσα στὸ κτίριο οἱ θύρες ἥσαν χρυσές, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ στὸ χαλκωματένιο κατώφλι ὑψώνοντο ἀσημένιοι παραστάτες καὶ ἐνώνοντο μὲ ἀσημένιο πάλι ἀνώφλι. Ἡ μεγάλη στρογγυλὴ λαβὴ ἥτο χρυσὴ καὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἥσαν στημένοι σκύλοι χρυσοὶ καὶ ἀσημένοι φτιασμένοι μὲ τὰ χέρια τοῦ ἴδιου τοῦ Ἡφαιστου, τοῦ τεχνίτη θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Γύρω στὴ μεγάλη αἴθουσα ἥσαν ἔδρες ἀναπαυτικές, σκεπασμένες μὲ ὅμορφα ὑφάσματα, ποὺ ὕφαιναν οἱ γυναικες τῶν Φαιάκων. Στὶς ἔδρες αὐτὲς ἐκάθισαν οἱ ἀρχοντες κατὰ τὰ συμπόσια. Ὄλη ἡ αἴθουσα ἐφωτίζετο γύρω μὲ λαμπάδες, ποὺ τὶς ἐκρατοῦσαν στὰ χέρια των χωσὰ ἀγαλματάκια νέων, στερεωμένα μὲ βάσεις τεχνικώτατες.

Πενήντα ύπηρετοῦσαν στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνοου. Ἀπ' αὐτὲς ἄλλες ἄλεθαν στὸ μύλο τὸ σιτάρι καὶ ἄλλες ἐκάθισαν στὸν ὄργαλειὸ ὅμορφα πανιὰ ἢ ἔγνεθαν μὲ τὶς ρόκες. Καὶ ὅπως οἱ Φαιάκες ἥσαν θαυμάσιοι ναυτικοὶ καὶ ἐσχιζαν μὲ τὰ πλοῖα ἀφοβα τὸ πέλαγος, ἔτσι καὶ οἱ γυναικες των ἥσαν θαυμάσιες στὴν τέχνη τῶν ὠραίων ἐργοχείρων καὶ ξακουσμένες γιὰ τὴν φρονιμάδα των.

3. Ἀπέξω ἀπὸ τὴν αὐλὴν καὶ σιμὰ στὴ θύρα ἥτο κῆπος μεγάλος, ὃς τέσσερα στρέμματα, φραγμένος γύρω ὅμορφα. Ἐκεῖ ἥσαν φυτευμένα λογῆς λογῆς δένδρα ψηλὰ καὶ καρπερά, ἀχλαδιές καὶ ροδιές καὶ μηλιές καὶ συκιές καὶ ἐλιές. Τὰ δέγδρα αὐτὰ εἶναι πάντα καρπισμένα, καὶ χειμώνα καὶ καλοκαίρι. Τὸ ἔνα ἀχλάδι γίνεται καὶ τὸ ἄλλο δένει, τὸ ἔνα μῆλο κόβεται καὶ τὸ ἄλλο ωριμάζει, καὶ τὸ ἔνα σῦκο ἔρχεται κοντὰ στὸ ἄλλο.

Εἶναι ἀκόμη ἔκεī καὶ ἀμπέλι, ποὺ ποτὲ δὲν τοῦ λείπουν τὰ σταφύλια, καὶ ἐνῶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ ἔξεραίνουν στὸν ἥλιο ἀπλωμένα, ἄλλα τὰ τρυγοῦν καὶ ἄλλα τὰ πατοῦν, καὶ ἐνῶ μερικὰ εἶναι ἄγουρα ἀκόμη, ἄλλα μόλις δένουν στὸ λουλούδι καὶ ἄλλα μόλις ἀρχινοῦν νὰ κοκκινίζουν. Τέλος στὸ βάθος τοῦ κήπου εἶναι φυτευμένες λογῆς λογῆς καλοβαλμένες βραγιές, ποὺ ἀνθοῦν καὶ πρασινίζουν ὅλη τὴ χρονιά. Μέσα στὸν κῆπο εἶναι καὶ δυὸ βρύσες. Ἡ μιὰ ποτίζει ὅλον τὸν κῆπο καὶ ἡ ἄλλη βγαίνει μὲ σωλήνα κάτω ἀπὸ τὴ θύρα καὶ παίρνουν νερὸ οἱ κάτοικοι. Τέτοια καλὰ δῶρα ἔχουν δώσει στὸ σπίτι τοῦ Ἀλκίνοου οἱ θεοί.

4. Ἄφοῦ δὲ ὁ Ὁδυσσέας τὰ ἔθαύμασεν ὅλα, ἐπροχώρησε μέσα στὸ ἀνάκτορο, ὅπου εὗρῆκε τοὺς προεστοὺς τῶν Φαιάκων νὰ κάμνουν μὲ τὰ ποτήρια σπονδὴ στὸ θεὸν Ἐρυμῆ, δπως πάντοτε ἐσυνήθιζαν νὰ κάμνουν πρὸν κοιμηθοῦν. Ἐπέρασε μπροστά των χωρὶς νὰ τὸν ἴδοῦν, γιατὶ τὸν ἐσκέπαζεν ἀκόμη ἡ ὁμίχλη τῆς θεᾶς, καὶ ἐπῆγε κατ' εὐθεῖαν στὴ γωνιά, ὅπου ἐκάθετο ἡ Ἀρήτη καὶ ἔγνεθε. Ἐπεσε στὰ γόνατά της καὶ εὔθυνς ἐσκόρπισεν ἡ ὁμίχλη τῆς θεᾶς καὶ ὅλοι ἔμειναν μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα, σὰν τὸν εἴδαν ξαφνικά. Καὶ ἐνῶ ὅλοι τὸν ἐκοίταζαν καὶ ἔθαύμαζαν, δὲ ὁ Ὁδυσσέας ἐπαρακαλοῦσε τὴν Ἀρήτη λέγοντας:

— Ἀρήτη, κόρη τοῦ Ἰσόθεου Ρηξήνορα, ἥλθα ἐδῶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βάσανα γιὰ νὰ παρακαλέσω καὶ σένα καὶ τὸν ἄνδρα σου καὶ ὅλους τοὺς προεστοὺς νὰ μὲ στείλετε στὴν πατρίδα μου, στοὺς δικούς μου, ποὺ μὲ περιμένουν τόσα χρόνια τώρα, καὶ μακάρι οἱ θεοὶ νὰ σᾶς χαρίσουν κάθε εὐτυχία.

5. Αύτὰ εἶπεν δὲ ὁ Ὁδυσσέας καὶ ἐκάθισε στὴ στάκτη τῆς γωνιᾶς κοντὰ στὴ φωτιά, ἐνῷ δὲ οἱ γύρω ἐσώπαιναν. Τέλος ἀρχισε νὰ μιλῇ δὲ γεροντότερος ἀπὸ τοὺς Φαίακες, δὲ γερο - Ἐχήνοας, ποὺ ἐπρώτευε στὸ λόγο καὶ ἥξερε καὶ πολλά.

— Ἀλκίνοε, εἶπε, δὲν εἶναι καλὸ πρᾶγμα νὰ κάθεται δὲ ἔνος στὴ στάκτη τῆς γωνιᾶς καὶ νὰ τὸν κοιτάζουν δὲ οἱ περιμένοντας ν' ἀκούσουν τί θὰ εἰπῆς ἐσύ. Ἐμπρὸς λοιπόν, σήκωσε τὸν ἔνον καὶ κάθισέ τον στὸ ἀσημοκάρφωτο θρόνῳ καὶ πρόσταξε νὰ φέρουν κρασὶ γιὰ νὰ κάμωμε σπονδὲς στὸ Δία, ποὺ εἶναι συνοδὸς καὶ προστάτης τῶν ἔνων, καὶ νὰ τοῦ δώσουν νὰ δειπνήσῃ.

Ο Ἀλκίνοος, μόλις ἀκούσε τὰ φρόνιμα λόγια τοῦ Ἐχήνοα, ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν Ὁδυσσέα, τὸν ἐσήκωσε ἀπὸ τὴ γωνιὰ καὶ τὸν ὠδήγησε νὰ καθίσῃ σὲ λαμπρὸ θρόνῳ καὶ μάλιστα ἐπειδὴ δὲν ἦτο κανένα ἀδειανό, ἐσήκωσε τὸν ἀγαπημένο του γιό, τὸ Λαομέδοντα, ποὺ ἐκάθετο δίπλα του. Μιὰ ὑπηρέτρια τοῦ ἔφερε νερὸ σὲ διλόχυρο κανάτι καὶ τοῦ ἔρριξε καὶ ἐνέφθηκε σὲ λεκάνη ἀσημένια.

Ἐπειτα τοῦ ἔστρωσαν σκαλιστὸ τραπέζι καὶ ἡ κελλάρισσα τοῦ ἔβαλε λογῆς λογῆς φαγιὰ καὶ ἀφθονο ψωμί.

6. Ἐνῷ δὲ ὁ Ὁδυσσέας ἔτρωγε καὶ ἔπινε, οἱ ἀρχοντες μὲ γεμᾶτα τὰ ποτήρια ἔκαμψαν σπονδὲς στὸν Δία, ποὺ προστατεύει καὶ συνοδεύει δὲ οὓς τοὺς ἔνους. Καὶ ὅταν ἐτελείωσαν οἱ σπονδές, ἐμίλησεν δὲ Ἀλκίνοος καὶ εἶπε :

— Φαίακες, ἀκούσετε νὰ σᾶς εἰπῶ δὲ, τι αἰσθάνεται ἡ καρδιά μου. Νὰ πάτε μὲ τὸ καλὸ νὰ κοιμηθῆτε καὶ τὸ πρωὶ καλέσετε καὶ ἄλλους προεστοὺς καὶ ἐλάτε νὰ κάμωμε θυσία στοὺς θεοὺς καὶ νὰ περιποιηθοῦμε τὸν

ξένο μας καὶ ἔπειτα νὰ φροντίσωμε νὰ τὸν στείλωμε στὴν πατρίδα του, γιὰ νὰ χαρῆ ἡ καρδιά του.

Μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ θεὸς καὶ ἥλθε νὰ μᾶς δοκιμάσῃ. Μήπως λίγες φορὲς ως τώρα δὲν ἥλθαν οἱ θεοὶ καὶ ἔφαγαν μαζί μας;

‘Ο ‘Οδυσσέας ἀκουσε τὰ λόγια τοῦ Ἀλκίνοου καὶ εἶπε :

— Ἀλκίνοε, βγάλε ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς μπορεῖ νὰ εἴμαι θεός. Καθόλου ἐγὼ δὲν μοιάζω μὲ τοὺς οὐρανιους θεούς, μήτε στὸ σῶμα μήτε στὸ ἀνάστημα. Ἐγὼ εἴμαι ἔνας ἀνθρωπος ποὺ μπορῶ νὰ μετρηθῶ στὰ βάσανα μ’ ἔκείνους ποὺ ὑπόφεραν τὰ πιὸ πολλὰ ἀπ’ δλους. Καὶ θὰ ἡμποροῦσα νὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ βάσανά μου. ‘Αλλ’ ἀφῆστε με νὰ δειπνήσω, γιατὶ τίποτε δὲν εἶναι πιὸ ἐνοχλητικὸ ἀπὸ τὴν κοιλιά, ποὺ μᾶς προστάζει τυραννικὰ νὰ φροντίζωμε γι’ αὐτὴν κι ὅταν ἀκόμη ἔχωμε τὶς πιὸ μεγάλες λύπες στὴν καρδιά. Φαίακες, κάμετε τὸ καλὸ αὐτὸ καὶ στείλετε με, σὰν ἔημερώση, στὴν πατρίδα μου, γιὰ νὰ μὴν πεθάνω βασανισμένος, πρὶν ἴδω τοὺς δικούς μου, πρὶν ἴδω τὸ σπίτι μου.

Αὕτα εἶπεν δ ‘Οδυσσέας καὶ δλοι τὸν ἀκουσαν μὲ πρόθυμη καρδιά, καὶ ἀφοῦ ἔκαμαν σπονδές, ἐπῆγαν στὰ σπίτια των νὰ κοιμηθοῦν.

7. ‘Ο ‘Οδυσσέας ἔμεινε στὸ παλάτι καὶ σιμά του ἐκάθισαν ἡ Ἀρήτη καὶ δ ‘Αλκίνοος. Καὶ πρώτη ἄρχισε νὰ μιλῇ ἡ Ἀρήτη, γιατὶ ἔγνωρισε τὰ φορέματα, ποὺ τὰ ἔιχε φτιάσει ἡ Ἰδια μὲ τὶς ὑπηρέταις της, καὶ εἶπε :

— Ξένε, πρῶτα ἀπ’ δλα θὰ σὲ ρωτήσω ποιός εἶσαι, ἀπὸ ποὺ ἔρχεσαι καὶ ποιός σοῦ ἔδωσε τὰ ροῦχα ποὺ φορεῖς. Δὲν εἶπες πὼς ἔφθασες ἔδω κακοπαθισμένος;

Καὶ δὲ φρόνιμος Ὄδυσσεας ἀποκρίθηκε :

— Εἶναι πολὺ δύσκολο, βασίλισσα, νὰ διηγηθῶ ἀκριβῶς τὰ βάσανά μου, γιατὶ οἱ Ὄλύμπιοι θεοὶ μοῦ ἔδωσαν πολλά. Θὰ σοῦ εἰπῶ μόνο αὐτό, ποὺ μὲ φωτᾶς νὰ μάθης. Πολὺ μακριὰ στὸ πέλαγος εἶναι. ἔνα νησί, ποὺ ὀνομάζεται Ὡγυγία. Ἐκεῖ κατοικεῖ ἡ καλοπλέξουδη, μὰ πανούργα καὶ φοβερὴ θεὰ Καλυψώ, ποὺ μήτε μ' ἄνθρωπο κανένα ἔχει σχέση, μήτε μὲ θεό. Μολαταῦτα ἦτο γραφτό μου μόνο ἐγὼ νὰ βγῶ καραβοτσακισμένος καὶ δίχως κανένα σύντροφο στὸ νησί της. Ἐκείνη μὲ ἐκαλοδέχθηκε καὶ μὲ ἔντυνε καὶ μὲ ἔτρεφε ἑπτὰ δλόκληρα χρόνια καὶ ἔλεγε πῶς θὰ μὲ κάμη ἀγέραστον καὶ ἀθάνατον. Μὰ ἐγὼ τὸ νοῦ μου τὸν εἶχα πάντα στὴν πατρίδα μου καὶ ἔβρεχα μὲ δάκρυα τὰ ροῦχα ποὺ μοῦ ἐφοροῦσε. Ἀλλ' ὅταν ἤλθεν ὁ ὅγδοος χρόνος, τότε αὐτὴ ἡ ἴδια μὲ ἐπρόσταξε καὶ μὲ ἐπαρακινοῦσε νὰ φύγω, εἴτε γιατὶ τὴν ἐπρόσταξεν ὁ Ζεύς, εἴτε γιατὶ ἄλλαξεν αἰσθήματα. Μὲ ἔστειλε τότε μὲ καλοφτιασμένη σχεδία, ἀφοῦ μὲ ἔντυσε μὲ θεῖκὰ φορέματα καὶ μοῦ ἔδωσεν ἄφθονα φαγιὰ καὶ γλυκὸ κρασὶ καὶ μὲ ἐκατευόδωσε μὲ πούμον ἄνεμο.

8. Δεκαεπτά ήμέρες ἐταξίδευα καλὰ καὶ τὴ δέκατη δύγδοη εἶδα τὰ βουνὰ τῆς πατρίδας σας καὶ εἶχα χαρὰ μεγάλη. Μὰ δὲ κοσμοσείστης Ποσειδώνας μοῦ ἔστειλε νέες συμφορές. Ἐρριξεν ἐπάνω μου ἀνεμοζάλη καὶ μοῦ ἔκλεισε τὸ δρόμο καὶ ἔξεσήκωσε τὴ θάλασσα καὶ τὰ κύματα δὲν μὲ ἄφηναν νὰ σταθῶ στὴ σχεδία μου. Στὸ τέλος μοῦ τὴν ἐσύντριψεν ἡ τριχυμία καὶ ἐγὼ κολυμβώντας ἐπλησίασα στὴ χώρα σας. Εὑρέθηκα ὅμως ἀντικρὺ σὲ μεγάλους βράχους καὶ ἀν μὲ ἔρριχνε σ' αὐτοὺς τὸ

κῦμα θὰ ἐγινόμουν κομμάτια. Ἐτραβήχθηκα τότε πίσω καὶ κολυμβώντας πλάγια ἔφθασα στὸν ποταμό, σὲ τόπο ἀμμουδερὸν καὶ ἀπάνεμο. Ἐβαλα τὰ δυνατά μου καὶ ἐβγῆκα στὴν ξηρά. Μὰ μὲ εἶχε πάρει ἡ νύκτα. Ἐπροχώρησα λίγο ἐπάνω καὶ ἔπεσα νὰ κοιμηθῶ στὰ χαμόκλαδα καὶ ἐσκεπάσθηκα μὲ φύλλα. Οὐ μεδὲς μοῦ ἔδωσε μεγάλον ὕπνο· ἐκοιμήθηκα ὅλη τὴν νύκτα καὶ ἀπὸ τὴν αὔγῃ ὡς τὸ μεσημέρι, καὶ δταν μὲ ἄφησε πιὰ δ γλυκὸς ὕπνος, δ ἥλιος ἔγερνε κατὰ τὴ δύση. Τότε ἀκουσα τὰ παιγνίδια τῶν κοριτσιῶν καὶ εἶδα τὴν θυγατέρα σου, ποὺ ἦτο σὰ θεὰ ἀνάμεσα στὶς ὑπηρέτριες της. Τὴν ἐπαρακάλεσα νὰ μὲ προστατεύσῃ καὶ εἶδα πῶς εἶχε τέτοια φρονιμάδα, ποὺ δύσκολα βρίσκει κανεὶς σὲ παρθένα τόσο νέα.

Μοῦ ἔδωσεν ἄφθονα φαγιά, μὲ ἔστειλε στὸ ποτάμι νὰ λουσθῶ καὶ μοῦ ἐχάρισε τὰ ροῦχα αὐτά. Αὐτὴ εἶναι ὅλη ἡ ἀλήθεια.

9. Ἐλαβε τὸ λόγο τότε δ Ἀλκίνοος καὶ εἶπε :

— Ξένε μου, χαίρομαι ποὺ ἥλθες στὴν πατρίδα μου καὶ πιὸ πολὺ γιατὶ πρώτη σὲ ἔδέχθηκεν ἡ κόρη μου. Αἰσθάνομαι δτι ἐπιθυμεῖς νὰ γυρίσης τὸ γοηγοράτερο στὸ σπίτι σου καὶ σοῦ ὑπόσχομαι, νὰ εἶσαι βέβαιος γι' αὐτό, δτι ἀμέσως αὔριο θὰ ἐξασφαλίσω τὴν ἐπιστροφὴ στὴν πατρίδα σου.

‘Ο Ὁδυσσέας ἐσκίρτησεν ἀπὸ χαρά, σὰν ἀκουσε τὰ λόγια αὐτά, καὶ ἐπροσευχήθηκε καὶ εἶπε :

— Μακάρι, δ θεοί, νὰ γίνουν ὅλα ὅσα εἶπεν δ Ἀλκίνοος καὶ τότε αὐτός θὰ εἶναι δοξασμένος καὶ ἐγὼ θὰ ἀξιωθῶ νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου.

Καὶ ἐνῶ αὐτοὶ ἐσυνομίλουσαν, ἡ Ἄρήτη ἐπρόσταξε

τὶς ὑπηρέτοις νὰ ἔτοιμάσουν κρεβάτι γιὰ τὸν ξένον. Καὶ ἔτρεξαν ἔκεινες μὲ τὰ φῶτα στὴν αἴθουσα τῶν ξένων καὶ ἔστρωσαν τὸ κρεβάτι μὲ ώραῖα στρώματα καὶ κεντητὰ σεντόνια καὶ ἔργιξαν ἀποπάνω χονδρὲς χλαῖνες γιὰ νὰ ξεσταθῇ. Καὶ δταν τὰ ἔτοιμασαν δλα, ἔτρεξαν στὸν Ὁδυσσέα καὶ τοῦ εἶπαν :

— Ξένε, σήκω νὰ κοιμηθῆς, τὸ κρεβάτι σου εἶναι ἔτοιμο.

Καὶ ἔκεινος, σὰν ἀκουσε γιὰ ὑπνο, ἐπῆγε καὶ ἔκοιμήθηκε στὸ μεγαλόπρεπο κρεβάτι.

‘Ο Ἀλκίνοος καὶ ἡ Ἀρήτη ἐπῆγαν νὰ κοιμηθοῦν καὶ αὐτοὶ στὸν κοιτώνα των, στὸ βάθος τοῦ παλατιοῦ.

2. Ἡ Συνέλευση τῶν Φαιάκων.

“Οταν ἦλθεν ἡ αὐγὴ τῆς ἄλλης ἡμέρας, ἐσηκώθηκεν ὁ Ἀλκίνοος καὶ σὲ λίγο ἐσηκώθηκε καὶ δ Ὁδυσσέας. Ὁ Ἀλκίνοος τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ καὶ τὸν ὠδήγησε στὴν παραλία στὴ συνέλευση τῶν Φαιάκων. Ἐκεῖ ἐκάθισαν ὁ ἔνας κοντὰ στὸν ἄλλον σὲ πέτρινες πελεκητὲς ἔδρες καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, γιὰ νὰ ἔτοιμάσῃ τὸ γυρισμὸ τοῦ Ὁδυσσέα στὴν πατρίδα του, ἐμεταμορφώφηκε σὲ κήρυκα τοῦ Ἀλκίνου ου καὶ γυρίζοντας στὴν πόλη ἐσταματοῦσε κάθε πολίτη καὶ τοῦ ἔλεγε :

— Τρέξε, ἀρχοντά μου, στὴ συνέλευση γιὰ νὰ ἀκούσης τὸ θεόμορφο ξένον, ποὺ ἦλθε χθὲς τὸ βράδυ στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνου, ἀφοῦ καιρὸν πολὺ ἐπεριπλανήθηκε στὸ πέλαγος.

“Ετσι τοὺς ἔλεγεν ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἔκεινοι ἔτρεχαν περίεργοι νὰ ἴδουν. Στὴ στιγμὴ ἐγέμισεν ἡ ἀγορὰ καὶ

τὰ καθίσματα καὶ δλοι ἐθαύμαζαν τὸ γιὸ τοῦ Ααέρτη, ποὺ ἡ Ἀθηνᾶ τὸν εἶχε κάμει πιὸ μεγαλόσωμο, γιὰ γάρ γίνη σ' δλους θαυμαστὸς καὶ γιὰ νὰ βγῆ νικητὴς στοὺς ἀγῶνες, ποὺ θὰ ἔκαμναν οἱ Φαιάκες.

Ἄφοῦ λοιπὸν ἐμαζεύθηκαν δλοι, δὲ Ἀλκίνοος ἔλαβε τὸ λόγο καὶ τοὺς εἶπε :

Φαιάκες, ἀκοῦστε νὰ σᾶς εἰπῶ ἐκεῖνο ποὺ αἰσθάνεται ἡ ψυχή μου. Οἱ ἄγνωστος αὐτὸς ξένος ἥλθε στὸ σπίτι μου ὑστερα ἀπὸ πολλὲς ταλαιπωρίες. Δὲν ξέρω ἂν ἥλθεν ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ ἢ ἀπὸ τὴν δύση. Ξέρω δμως πῶς μᾶς παρακαλεῖ νὰ τὸν στείλωμε στὴν πατούδα του. Καὶ ὅπως κάμνομε γιὰ δλους τοὺς ξένους, ἔλατε νὰ κάμωμε καὶ γι' αὐτόν. Νὰ τοῦ ἐτοιμάσωμε δηλαδὴ πλοῖο πρωτοτάξιο μὲ πενήντα δυὸ ναῦτες διαλεκτούς. Ἐσεῖς οἱ νέοι ἀφοῦ ἐτοιμάσετε τὸ πλοῖο, ἔλατε στὸ σπίτι μου νὰ ἐτοιμάσετε συμπόσιο νὰ σᾶς φιλεύσω δλους. Καὶ σεῖς οἱ ἀρχοντες, ἔλατε στὸ παλάτι μου νὰ φιλεύσωμε τὸν ξένον. Ας μὴ λείψῃ κανεὶς καὶ προσκαλέστε καὶ τὸ λαμπρὸ τραγουδιστὴ Δημόδοκο, γιὰ νὰ μᾶς ἀνοίξῃ μὲ τὸ γλυκὸ τραγούδι τὴν καρδιά.

3. Τὸ συμπόσιο τῶν Φαιάκων.

Ετσι ἐμίλησεν δὲ Ἀλκίνοος καὶ ἐξεκίνησε γιὰ τὸ παλάτι. Οἱ ἀρχοντες τῶν Φαιάκων τὸν ἀκολούθησαν. Οἱ κήρυκας ἐπῆγε γιὰ τὸν τραγουδιστὴ καὶ πενήντα δυὸ νέοι διαλεκτοὶ ἐπῆγαν καὶ ἐτοιμασαν τὸ πλοῖο. Τὸ ἐσπρωξαν στὴ θάλασσα καὶ ἐπειτα ἐστησαν τὸ κατάρτι καὶ τὶς ἀντένες μὲ τὰ πανιά, ἔδεσαν τὰ κουπιὰ στοὺς σκαρμοὺς μὲ στερεὰ λουριὰ καὶ ἀπλωσαν τὰ

πανιά. Καὶ ἀφοῦ ἔτσι τὸ ἑτοίμασαν, ἐγύρισαν καὶ αὐτοὶ στὸ παλάτι. Ἐγέμισαν ἐκεῖ οἱ στοές, ἐγέμισαν καὶ οἱ αὐλὲς καὶ οἱ αἴθουσες ἀπὸ νέους καὶ γέρους. Γιὰ χάρη των δὲ Ἀλκίνοος ἐσφαξε δώδεκα πρόβατα, ὅκτω χοίρους καὶ δυὸ βώδια. Τὰ ἔνδαραν, τὰ ἐμαγείρευσαν καὶ ἑτοίμασαν λαμπρὸ γεῦμα.

2. Στὸ μεταξὺ δὲ κήρυκας ἔφερε τὸν τραγουδιστὴν καὶ ἐπειδὴ ἦτο τυφλός, τὸν ὠδήγησε στὴ μέση σὲ ἕνα κάθισμα, τὸν ἀκούμπησε σὲ μιὰ κολώνα, ἐκρέμασεν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του τὴ λύρα καὶ τοῦ εἶπε πῶς θὰ τὴν παίρνῃ, δταν θέλη. Μπροστά του ἔβαλεν ὠραῖο τραπέζι, ἕνα πανέρι γεμάτο φαγιὰ καὶ ἕνα ποτήρι μὲ κρασί.

Οἱ καλεσμένοι ἄρχισαν νὰ τρώγουν καὶ ἀφοῦ ἐχόρτασαν καλά, δὲ Δημόδοκος ἐπῆρε τὴ λύρα του καὶ ἀρχίσε νὰ τραγουδῇ ἕνα ὠραῖο τραγούδι γιὰ τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Ὁδυσσέα. Καὶ ἐνῶ δλοι τὸ ἀκουσαν μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση καὶ ἐπαρακινοῦσαν τὸν τραγουδιστὴν νὰ τὸ ἔαναιεπῆ, δὲ Ὁδυσσέας ἔκλαιε. Καὶ γιὰ νὰ μὴ τὸν βλέπουν οἱ Φαιάκες, ἐσήκωνε τὴν ἄκρη τῆς χλαμύδας του καὶ ἐσκέπαζε τὰ μάτια του καὶ τὰ ἐσπόγγιζε, δταν ἐσταματοῦσε τὸ τραγούδι.

4. Οἱ ἀγῶνες τῶν Φαιάκων.

Ο ‘Αλκίνοος δῆμος, ποὺ ἐκάθετο κοντά του, ἔνοιωσε τὴ στενοχώρια του καὶ ἀκουσε τὰ ἀναστενάγματά του καὶ ἐπαρακίνησε τοὺς Φαιάκες νὰ βγοῦν νὰ ἀγωνισθοῦν, γιὰ νὰ τοὺς ἴδῃ δὲ ξένος καὶ γυρίζοντας στὴν πατρίδα του, νὰ διηγηθῇ στοὺς φίλους του, πόσο οἱ

Φαιάκες εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους στὴν πυγμῆ,
στὴν πάλη, στὸ δρόμο καὶ στὸ πήδημα.

Οἱοι τότε ἐπῆγαν στὴν ἀγορὰ καὶ πολλὰ παλληκά-
ρια ἐσηκώνοντο νὰ ἀγωνισθοῦν. Καὶ πρῶτα πρῶτα
ἀγωνίσθηκαν στὸ δρόμο. Ἐξεκίνησαν δὲοι μὲ τὸ σύν-
θημα καὶ ἔτρεχαν σὰ νὰ ἐπετοῦσαν ἀφῆνόντας πίσω
των σύννεφο ἀπὸ σκόνη. Πρῶτος ἔφθασε στὸ τέρμα ὁ

Κλυτόνιος ξεπερνώντας τοὺς ἄλλους σαράντα βήματα.
Ἐπειτα ἀγωνίσθηκαν στὴν πάλη καὶ ἐνίκησεν ὁ Εὔρύαλος,
καὶ στὸ πήδημα καὶ ἐνίκησεν ὁ Ἀμφίαλος, καὶ στὸ δίσκο
καὶ ἐξεπέρασεν δὲοις ὁ Ἀλατρέας, καὶ τελευταῖα στὴν
πυγμὴ καὶ ἔβγηκε νικητὴς ὁ γιὸς τοῦ Ἀλκίνοου Λαοδά-
μας. Αὐτὸς εἶπε στὸ τέλος στοὺς ἄλλους :

— Φίλοι, δὲν ρωτοῦμε καὶ τὸν ξένον, ἀν ξέρη καὶ ἀν
ἐγυμνάσθηκε σὲ κανένα ἀγώνισμα ; Γιατὶ τὸ ἐξωτερικό
του δὲν δείχνει νὰ εἶναι ἀνθρωπος τιποτένιος. Γιὰ ἴδετε
τον ! Εἶναι καλὰ δεμένος καί, μολονότι ἔπαθε πολλὰ
στὸ πέλαγος, ἔχει ἀκόμη νεότητα.

Καὶ σ' αὐτὸν ἀποκρίθηκεν ὁ Εὔρύαλος :

— Λαοδάμα, μιλᾶς πολὺ σωστά. Πήγαινε λοιπὸν
μόνος σου καὶ προσκάλεσέ τον καὶ εἰπέ του, πῶς εἶναι
δλων μας ἐπιθυμία νὰ λάβῃ μέρος στοὺς ἀγῶνες.

2. Ό Λαοδάμας ἐπῆγε καὶ ἐστάθηκε στὴ μέση καὶ εἶπε στὸν Ὀδυσσέα.

— Ξένε πατέρα, ἔλα νὰ λάβης καὶ σὺ μέρος στοὺς ἀγῶνες. Πιστεύω δὰ πὼς σὲ κάτι θὰ εἰσαι γυμνασμένος. "Ελα, διώξε τὰ βάσανα ἀπὸ τὴν καρδιά σου. Καὶ μὴ φοβηθῆς πὼς θάργησης μ' αὐτὸν νὰ φύγης, γιατὶ τὸ πλοϊο σου εἶναι στὴ θάλασσα καὶ οἱ ναῦτες ἔτοιμοι.

Καὶ ὁ φρόνιμος Ὀδυσσέας ἀποκρίθηκε :

— Λαοδάμα, γιατί μὲ περιπαῖζετε; Μ' ἀφήνουν ἐμένα τὰ βάσανα νὰ συλλογισθῶ ἀγῶνες; Καὶ τί δὲν ἔχω ὑποφέρει; Πόσες ταλαιπωρίες δὲν ἐπέρασα; Καὶ τώρα ηλθα ἐδῶ νὰ ζητήσω τὴ συνδρομή σας γιὰ τὸ γυρισμό μου στὴν πατρίδα. Είμαι λοιπὸν ἐγὼ γι' ἀγῶνες;

Τότε ὁ Εὔρυαλος τοῦ εἶπε πειρατικά :

— Ναί, ναί, ξένε, καθὼς γοῦ φαίνεται δὲν μοιάζεις μὲ ἀθλητή, παρὰ μὲ καραβοκύρη ἔμπορο, ποὺ ἔχει τὸ νοῦ του στὰ φορτία του, στὰ ἐμπορεύματά του καὶ στὰ κέρδη.

Ο Ὀδυσσέας τότε τὸν ἔχοίταξεν αὐστηρὰ καὶ τοῦ εἶπε :

— Φίλε μου, δὲν λέγεις τίποτε. Μοιάζεις ἄμυναλος. Δὲν ξέρεις ὅτι οἱ θεοὶ δὲν δίνουν στοὺς ἀνθρώπους δλα τὰ χαρίσματα; Βλέπεις ἔξαφρα ἓνα ἄσχημον καὶ δμως ὁ θεὸς τὸν ἔχει στολίσει μὲ τόση δμορφιὰ στὸ λόγο, ποὺ χαίρονται δλοι νὰ τὸν βλέπουν καὶ τὸν θαυμάζουν δταν μιλᾶ ἀτάραχα καὶ γλυκά, καὶ δταν περνᾶ στοὺς δρόμους, τὸν κοιτάζουν σὰ θεό. Βλέπεις πάλι καὶ ἄλλους δμορφους σὰν τοὺς θεούς, μὰ τὰ λόγια των δὲν ἔχουν χάρη. "Ἐτσι καὶ σύ εἶσαι ἓνας νέος δμορφος, ἀλλ' εῖσαι ἐλαφρόμυναλος. Μὲ ἐπείραξες μὲ τὰ ἀποεπα λόγια σου. Μάθε δμως πὼς δὲν είμαι ἀνήξερος ἀπὸ ἀγῶνες:

"Οσο ήμουν νέος καὶ τὰ χέρια μου ἐβαστοῦσαν, ήμουν καὶ ἐγὼ μεταξὺ τῶν πρώτων. Τώρα δμως μὲ ἐτσάκισαν οἱ συμφιόρες καὶ οἱ πόνοι, γιατὶ ὑπόφερα πολλὰ στοὺς πολέμους καὶ στὴ θάλασσα. Μὰ μολοταῦτα θὰ ἀγωνισθῶ, γιατὶ τὰ λόγια σου μὲ ἐπείραξαν καὶ μὲ ἐθύμωσαν πολύ.

3. Αὐτὰ εἶπεν δὲ Ὁδυσσέας καὶ δίχως νὰ βγάλῃ τὴ χλαιμύδα του, ἐλήδησε στὸ στίζο τοῦ σταδίου, ἄδραξεν ἔνα μεγάλο δίσκο, μεγαλύτερον καὶ βαρύτερον ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ἔρριχναν οἱ Φαίακες, τὸν ἔστριψε καὶ τὸν ἔρριξε μὲ τὸ δυνατό του χέρι. Ὁ δίσκος ἐβούλεε, ἐπροσπέρασε δλων τὰ σημάδια καὶ ἐπεσε στὴ γῆ καὶ τὴν ἔσκαψε βαθιά.

Οι Φαίακες τὰ ἔχασαν στὸ πέρασμα τοῦ δίσκου καὶ ἔσκυψαν τὰ κεφάλια, καὶ ήταν Ἄθηνᾶ παιῶνοντας τὴ μοιχὴ ἀνδρὸς ἐβαλε τὸ σημάδι καὶ εἶπε στὸν Ὁδυσσέα:

— Ξένε, καὶ ἔνας τυφλὸς ἀκόμη θὰ ἡμποροῦσε νὰ βρῷ τὸ σημάδι σου, ψάχνοντας μὲ τὰ χέρια. Εἶναι πολὺ μπροστὰ ἀπὸ τὰ ἄλλα καὶ μὴ φοβᾶσαι πῶς θὰ μπορέσῃ κανένας ἄλλος νὰ σὲ φθάσῃ.

‘Ο Ὁδυσσέας εὐχαριστήθηκε, γιατὶ ἔβλεπε πῶς εἶχε καὶ ἔναν μὲ τὸ μέρος του καὶ εἶπε πιὸ θαρρετὰ στοὺς Φαίακες :

— Ἐμπρός, παλληκάρια μου, φθάστε με καὶ ὑστερα πιστεύω νὰ φίξω καὶ ἄλλο δίσκο ἵσως πιὸ πέρα ἀποκεῖ. Καὶ ἂν κανενὸς τὸ λέγη ἡ καρδιά του, ἀς ἔλθη νὰ μετρηθῇ μαζί μου σ' ὅποιο ἀγώνισμα θελήσῃ· εἴτε στὴν πυγμή, εἴτε στὴν πάλη, εἴτε καὶ στὸ τρέξιμο. Μὰ μόνο δ Λαοδάμας δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μετρηθῇ μαζί μου, γιατὶ αὐτὸς μὲ φιλοξενεῖ καὶ εἶναι ἀδιαντροπιὰ νὰ προκαλῇ κανεὶς τὸν ἄνδρα ποὺ τὸν ἐδέχθηκε στὸ σπίτι του. “Αν θέλετε νὰ μετρηθοῦμε καὶ στὸ τόξο, εἶμαι πρόθυμος καὶ ἄξιος καὶ τὸ καυχῶμαι πῶς στὴν Τροία, ποὺ ἐρρίχναμε τὰ βέλη μας, μόνον δ Φιλοκτήτης μ' ἐξεπερνοῦσε. “Οσο γιὰ τὸ κοντάρι δὲν φοβοῦμαι κανένα. Μόνο στὸ τρέξιμο μπορεῖ νὰ μὲ νικήσῃ κανεὶς ἀπὸ τοὺς Φαίακες, γιατὶ μὲ ἔχουν καταβάλει οἱ κακοπάθειες τῆς θάλασσας.

4. “Ετσι ἐμίλησεν δ Ὁδυσσέας καὶ ὅλοι ἐσώπαιναν, Μονάχα δ Ἀλκίνοος τοῦ ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε :

— Ξένε, δοσα εἶπες, δὲν τὰ εἶπες γιὰ νὰ μᾶς πικράνης, ἄλλὰ τὰ εἶπες, γιατὶ θέλεις νὰ δείξης τὴν ἀξία σου ψυμωμένος μὲ τὸ πείραγμα τοῦ Εύρυαλου. Ἄλλὰ ποιός εἶναι ἐκεῖνος ποῦ θὰ θελήσῃ νὰ εἰπῇ πῶς δὲν εἶσαι ἀνδρεῖος ;

Καὶ τώρα ἀκουσε, σὲ παρακαλῶ, ποιὰ εἶναι τὰ προτερήματά μας, γιὰ νὰ τὰ διηγηθῆσι καμιὰ φορά, ποὺ

θὰ φιλοξενῆς καὶ σὺ κανένα ἥρωα στὸ σπίτι σου καὶ θὰ γιορτάζης κοντὰ στὴ γυναικά σου καὶ στὰ παιδιά σου. Ἐμεῖς οἱ Φαιάκες δὲν εἴμαστε καλοὶ στὴν πυγμὴ οὔτε καὶ στὴν πάλη, εἴμαστε δμως ἄριστοι στὸ δρόμο καὶ πρῶτοι ναυτικοί. Μᾶς ἀρέσουν τὰ τραπέζια, ἡ κιθάρα καὶ οἱ χοροί, οἱ καθαρὲς καὶ καινούργιες ἀλλαξιές, τὰ λουσίματα καὶ τὸ καλὸ κρεβάτι. Ἐμπρὸς λοιπόν, ὅσοι χορεύετε καλά, πιασθῆτε στὸ χορό, γιὰ νὰ σᾶς ἰδῃ ὁ ἔνος καὶ νὰ τὸ λέγη, σὰ θὰ γυρίσῃ στὴ πατρίδα του. Καὶ ἔνας ἄς τρέξῃ νὰ φέρῃ τὴ λύρα τοῦ Δημόδοκου.

5. Ἐτσι ἐμίλησεν ὁ Ἀλκίνοος καὶ ἔτρεξεν εὐθὺς ὁ κήρυκας νὰ φέρῃ τὴ λύρα ἀπὸ τὸ παλάτι. Στὸ μεταξὺ ἐτοιμάσθηκε στὸ στάδιο τὸ μέρος, δπου θὰ ἔχόρευαν οἱ νέοι. Καὶ δταν ὁ Δημόδοκος ἐπῆρε τὴ λύρα του καὶ ἐστάθηκε στὴ μέση τοῦ σταδίου, οἱ νέοι ἔχόρευαν γύρω του καὶ ἐκτυποῦσαν τὰ πόδια ωυθμικὰ καὶ ἥτο θεοῦ χαρὰ νὰ τοὺς βλέπῃ κανείς. Ὁ Ὄδυσσεας τοὺς ἐκοίταξε καὶ τοὺς ἐθαύμαζε.

"Αρχισεν ἔπειτα τὸ λιγερὸ τραγούδι του ὁ Δημόδοκος καὶ ἐπαιζε μαζὶ τὴ λύρα καὶ ἀνοιξε δλων τὴν καρδιά.

Στὸ τέλος ἐπρόσταξεν ὁ Ἀλκίνοος νὰ χορεύσουν οἱ δυὸ γιοί του, ὁ Ἀλιος καὶ ὁ Λαοδάμας, ποὺ ἤσαν οἱ πρῶτοι χορευτές. Καὶ ἐκεῖνοι ἐπῆραν στὰ χέρια των ὀραία σφαιίρα κόκκινη καὶ ἐνῶ ὁ ἔνας λυγίζοντας τὸ κορμὶ πίσω τὴν ἐπετοῦσε ψηλὰ ὡς τὰ σύννεφα, ὁ ἄλλος τὴν ἄρπαζε πηδώντας στὸν ἀέρα. Καὶ ἀφοῦ ἀρκετὴν ὥρα ἔργιξαν ἔτσι τεχνικὰ τὴ σφαιίρα, ἔχόρευσαν ἔπειτα τὸν πηδητὸ μὲ τὰ συχνογυρίσματα καὶ ἐκτυποῦσαν

δυνατὰ τὰ πόδια καταγῆς καὶ ὅλοι γύρω τῶν ἔχειροκροτοῦσαν.

Τότε δὲ Ὁδυσσέας εἶπε στὸν Ἀλκίνοο :

— Βασιλέα Ἀλκίνοε, δίκαια ἐκαυχήθηκες πώς οἱ Φαιάκες εἶναι θαυμάσιοι στὸ χορό. Ἀλήθεια κανεὶς δὲν τοὺς ξεπερνᾷ. Τοὺς βλέπω καὶ χαίρεται ἡ καρδιά μου.

5. Τὰ δῶρα τῶν Φαιάκων.

Οἱ Ἀλκίνοος ἔχάρηκε πολὺ ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ Ὁδυσσέα καὶ εἶπε στοὺς ἄρχοντες τῶν Φαιάκων :

— Ἅρχοντες, ἀκοῦστε με. Ὁ ξένος μοῦ φαίνεται ἄνθρωπος πολὺ φρόνιμος καὶ ἐλᾶτε νὰ τοῦ δώσωμε δὲν καθένας τὸ δῶρο ποὺ τοῦ πρέπει. Εἴμαστε δὲν οἱ ἄρχοντες δεκατρεῖς. Ἄσ τοῦ δώσῃ δὲν καθένας μιὰ χλαμύδα καθαρή, ἔνα χιτώνα καὶ ἔνα τάλαντο χρυσό. Καὶ ἂς τὰ φέρωμε ἀμέσως δὲν μαζί, γιατὶ ἡ τιμὴ αὐτὴ θὰ τοῦ

κάμη πολλὴ χαρά. Καὶ τὸν Εὔρυαλο θὰ παρακαλέσω νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμην, γιὰ τὰ ἄπορεπα λόγια ποὺ τοῦ εἶπε, καὶ νὰ τοῦ δώση δῶρο ἔξιλαστήριο.

— Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ἀλκίνοος καὶ δλοι οἱ ἀρχοντες ἐδέχθηκαν πρόθυμα τὰ λόγια του καὶ ὁ καθένας ἔστειλε τὸν κήρυκά του γιὰ τὰ δῶρα. Τότε ἐσηκώθηκε καὶ ὁ Εὔρυαλος, ἐπῆγε κοντὰ στὸν Ὁδυσσέα καὶ τοῦ ἐπρόσφερε τὸ σπαθί του, ποὺ ἦτο ἀπὸ χάλκωμα καθαρὸ καὶ εἶχε λαβὴ ἀσημένια καὶ θηκάρι ἀπὸ κόκκαλο ἐλέφαντα, καὶ τὸν ἔχαιρέτισε μὲ αὐτὰ τὰ λόγια:

— Ξένε πατέρα, χαῖρε. Καὶ ἂν μοῦ ἔξεψυγε κανένας λόγιος ποὺ σ' ἐπίκρανε, ἀς πάη εὔθὺς στὸν ἄνεμο. Καὶ μακάρι νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ γυρίσης στὴν πατρίδα σου, κοντὰ στὴ γυναίκα σου καὶ στὰ παιδιά σου, γιατὶ ἀρκετὰ πιὰ ἐτυραννήθηκες μακριὰ ἀπὸ τοὺς δικούς σου.

Καὶ ὁ Ὁδυσσέας ἀποκρίθηκε:

— Καὶ σὺ φίλε, χαῖρε. Οἱ θεοὶ νὰ σοῦ χαρίσουν δλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου καὶ τὸ ἔξιλαστήριο αὐτὸ δῶρο σου ποτὲ νὰ μὴν τὸ χρειασθῆς.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ὁδυσσέας καὶ ἐκρέμασε τὸ σπαθὶ στοὺς ὅμους του.

2. Σὲ λίγο ἔδυσεν ὁ ἥλιος καὶ οἱ κήρυκες ἥρχοντο ὁ ἔνας κατόπιν ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ἔφερναν τὰ δῶρα στὸ παλάτι καὶ τὰ ἔδιναν στοὺς γιοὺς τοῦ Ἀλκίνοου καὶ ἔκεινοι τὰ ἔβαζαν μπροστὰ στὴ σεβαστὴ μητέρα των. Ἡλθεν ἔπειτα καὶ ὁ Ἀλκίνοος μὲ τοὺς ἄλλους ἀρχοντες καὶ ἐκάθισαν στὰ θρονιά των. Τότε ὁ βασιλέας ἐπρόσταξε τὴν Ἀρήτη νὰ φέρῃ τὸ πιὸ καλὸ κιβώτιο καὶ μέσα σ' αὐτὸ νὰ βάλῃ τὰ δῶρα των, καθαρὴ χλαμύδα καὶ χιτώνα, καὶ τὰ δῶρα δλων τῶν Φαιάκων, καὶ ἐπρόσ-

φερει στὸν Ὀδυσσέα δλόχρουσο ποτήρι γιὰ παντοτινὸ
ἔνθυμιο.

6. Ὁ Ὀδυσσέας διηγεῖται τὰ παθήματά του.

Αφοῦ ἐτελείωσεν ἡ πρόσφορὰ τῶν δώρων, ἡ Ἀρήτη
ἐπρόσταξε τὶς ὑπηρέτριες νὰ ἔτοιμάσουν τὸ λουτρὸ
γιὰ νὰ λουσθῇ ὁ ξένος. Καὶ ἐκεῖνες τὸ ἔτοιμασαν καὶ
ὅταν ἐλούσθηκεν ὁ Ὀδυσσέας καὶ ἀλείφθηκε μὲ λάδι,
ἔφροσε καινούργιο χιτώνα καὶ χλαμύδα καὶ ἐτράβηξε νὰ
πάη στοὺς ἄνδρες ποὺ ἔπιγαν τὸ κρασί των.

Τότε ἡ ώραία Ναυσικᾶ ἐστάθηκε στὸ κατώφλι τῆς
θύρας καὶ εἶπε στὸν Ὀδυσσέα.

— Χαῖρε, ξένε, καὶ νὰ μὲ θυμᾶσαι καμιὰ φορὰ
στὴν πατρίδα σου, γιατὶ σὲ μένα πρώτη χρωστᾶς τὴ
ζωὴ σου.

Καὶ ὁ φρόνιμος Ὀδυσσέας τῆς ἀποκρίθηκε :

— Ναυσικᾶ, αόρη τοῦ μεγαλόκαρδου Ἀλκίνου, ἀν
δώσῃ ὁ θεὸς καὶ γυρίσω στὸ σπίτι μου καὶ στὴν πα-
τρίδα, ἐκεῖ θὰ σὲ λατρεύω σὰ θεὰ σὲ δλη μου τὴ ζωὴ.
Γιατὶ ἐσύ, παρθένα μου, μοῦ ἐγλύτωσες τὴ ζωὴ.

2. Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ὀδυσσέας καὶ ἐκάθισε στὸ θρόνο,
ποὺ ἦτο πλάγι στὸν Ἀλκίνοο. Τότε οἱ ὑπηρέτες ἀρχι-
σαν νὰ μοιράζουν τὰ φαγιὰ καὶ νὰ κερνοῦν κρασί.
“Ηλθε καὶ ὁ κήρυκας διδηγώντας τὸν τραγουδιστὴ Δημό-
δοκο καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίση στὴ μέση, ἐκεῖ ποὺ εἶχε
καθίσει καὶ πρωτύτερα. Ὁ Ὀδυσσέας ἔδωσε τότε στὸν
κήρυκα ἓνα κομμάτι χοιρινὸ ψητὸ καὶ τοῦ εἶπε :

— Κήρυκα, πάρε τὸ κρέας καὶ πρόσφερέ το στὸ

Δημόδοκο νὰ τὸ φάγη. Ἐπιθυμῶ μὲ δλες τὶς στενοχώριες νὰ τὸν περιποιηθῶ, γιατὶ τιμῶ καὶ σέβομαι ἐκείνους ποὺ προστατεύει ἡ Μοῦσα.

Ο κῆρυκας ἐπῆρε τὸ κομμάτι καὶ τὸ ἔβαλε στὰ χέρια τοῦ Δημόδοκου καὶ ἐκεῖνος τὸ ἐδέχθηκε μὲ εὐχαρίστηση. Ὅλοι ἐτρωγαν καὶ ἔπιναν μὲ ὅρεξη πολλὴ καὶ ὅταν ἐχόρτασαν, δ Ὁδυσσέας εἶπε στὸν τραγουδιστή:

— Δημόδοκε, σὲ σέβομαι ἐξαιρετικὰ ἀπὸ δλους τοὺς ἀνθρώπους, γιατὶ τόσο τακτικὰ τραγουδᾶς τὶς τύχες τῶν Ἑλλήνων, τὶς πράξεις των, τὰ βάσανά των, σὰ νὰ τὰ εἶδες μὲ τὰ μάτια σου ἢ νὰ τὰ ἀκουσες ἀπὸ τοὺς ἕδιους. Τραγούδησέ μας λοιπὸν καὶ γιὰ τὸ ἔντινο ἄλογο, τὸ τέχνασμα ἐκεῖνο ποὺ ἔκαμεν δ Ὁδυσσέας γιὰ νὰ κυριευθῇ ἡ Τροία. Καὶ ἀν δλα αὐτὰ μοῦ τὰ διηγηθῆς ὅπως ἔγιναν, ἀμέσως θὰ διαλαλήσω σὲ δλους τοὺς ἀνθρώπους πὼς κάποιος θεὸς σοῦ ἔδωσε τὸ χάρισμα νὰ τραγουδᾶς.

3. Αὔτὰ εἶπεν δ Ὁδυσσέας καὶ δ τραγουδιστῆς ἄρχισε τὸ τραγούδι. Τὰ ἐδιηγήθηκεν δλα, ἔνα μὲ τὴ σειρά των, ὅπως ἔγιναν. Καὶ ἐνῶ ἐκεῖνος ἐτραγουδοῦσε, δ Ὁδυσσέας ἀναστέναζε καὶ ἔκλαιε καὶ ἔκρυψε τὰ δάκρυά του ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μὰ δ Ἀλκίνοος τὸν εἶδε καὶ εἶπε στοὺς Φαίακες :

— Αρχοντες, ἀς παύση πιὰ δ Δημόδοκος νὰ τραγουδῇ, γιατὶ τὸ τραγούδι του δὲν εἶναι εὐχάριστο γιὰ δλους. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ ἐδειπνήσαμε καὶ ἄρχισε τὸ τραγούδι, δ ἔνος δὲν ἐσταμάτησε τὸ κλάμα. Βέβαια κάποια λύπη ἔχει στὴν ψυχή του. Ἄς παύση λοιπὸν δ τραγουδιστῆς γιὰ νὰ χαίρεται καὶ δ ἔνος. Καὶ ἀν καλὰ γι' αὐτὸν δλα τὰ κάμνομε, γιατὶ λοιπὸν νὰ τοῦ προξε-

νοῦμε λύπη; Ὁ ξένος καὶ ἔκεινος ποὺ ζητεῖ τὴν πρόστασία μας εἶναι σὰν ἀδελφός μας. Γι' αὐτό, ξένε, μὴ μοῦ κρύψῃς δ, τι θὰ σὲ ρωτήσω. Εἰπέ μου, ποιός εἶσαι, ἀπὸ ποὺ εἶσαι, σὲ ποιές χῶρες ἐπῆγες, ποιούς ἀνθρώπους εἶδες καὶ γιατί κλαίεις καὶ ἀναστενάζεις, δταν ἀκούης τὶς δυστυχίες τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Τρώων; Μήπως ἔχασες στὴν Τροία κανένα συγγενῆ σου ἢ καὶ σύντροφό σου; Γιατί καὶ οἱ καλοὶ σύντροφοι εἶναι σὰν τὰ ἀδέλφια.

4. Καὶ ὁ πολύπειρος Ὅδυσσεας ἀποκρίθηκε :

— Βασιλέα Ἀλκίνοε, εἶναι ἀληθινὰ εὐχάριστο νὰ ἀκούη κανεὶς τόσο καλὸν τραγουδιστὴ καὶ ἀκόμη πιὸ εὐχάριστο νὰ βλέπῃ ἔνα λαὸ δλόκληρο νὰ κάθεται χαρούμενος στὸ πλούσιο τραπέζι σου καὶ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ πίνῃ ἀκούοντας κιόλας τὸν ἔξοχο τραγουδιστή. Ἐσὺ δημως ἡθέλησες νὰ μὲ ρωτήσῃς γιὰ τὶς μεγάλες συμφορές μου καὶ αὐτὸ εἶναι ἵσα ἵσα ποὺ μὲ κάμνει νὰ ἀναστενάζω καὶ νὰ κλαίω. Ἄλλὰ τί πρῶτο καὶ τί ὕστερο νὰ σου διηγηθῶ, ἀφοῦ τὰ βάσανά μου εἶναι ἀμέτρητα;

Καὶ ἀρχίζω ἀπὸ τὸ ὄνομά μου, γιατὶ θέλω νὰ μὲ ἔρετε, νὰ εἴμαι φίλος σας καὶ ἀς θὰ εἴμαι μακριά. Είμαι δ Ὅδυσσεας, δ γιὸς τοῦ Λαερτη, δ πορθητὴς τῆς Τροίας. Είμαι ἀπὸ τὴν περίφημη Ἰθάκη, ποὺ ἀν καὶ εἶναι νησὶ μικρὸ καὶ δλο πέτρες, ἔχει παλληκάρια διαλεκτά. Γιὰ μένα δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο πιὸ εὐχάριστο ἀπὸ τὴν πατρίδα μου. Στὰ ξένα, δσο καὶ ἀν καλοπερνᾶ κανεὶς καὶ σὲ πλούσιο σπίτι ἀν κατοικῇ, δὲν εὐχαριστεῖται.

“Ολοι ἔξαφνίσθηκαν δταν ἀκουσαν πὼς εἶναι δ Ὅδυσσεας, καὶ δλοι ἔκοίταζαν μὲ ἀνοικτὸ τὸ στόμα τὸν πολυδοξασμένον ἥρωα.

5. Καὶ τώρα θὰ σᾶς διηγηθῶ τὸ πολυβασανισμένο ταξίδι, ἔξακολούθησεν δὲ Ὁδυσσέας.

”Οταν ἐτελείωσεν δὲ πόλεμος, ἔφυγα μὲ τὰ πλοῖα μου καὶ μὲ τοὺς συντρόφους μου γιὰ τὴν πατρίδα. Μὰ εὐθὺς ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες δὲ καιρὸς ἦτο ἐνάντιος καὶ ἐσπρωξε τὰ πλοῖα μοις στὴν χώρα τῶν Κικόνων, δπου ἐσκοτώθηκαν ἐβδομῆντα δύο ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου. Στὴ γῆ τῶν Λωτοφάγων ὑστερα μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συντρόφους μους ἔφαγαν τὸ γλυκὸ λωτὸ καὶ δὲν ἤθελαν νὰ ἔχοιλλήσουν ἀποκεῖ. Αὔτους τοὺς ἐπῆρα μὲ τὴ βία. Στὸ νησὶ τῶν Κυκλώπων δὲ Πολύφημος μοῦ ἔφαγε ἔξι συντρόφους καὶ ἐγὼ μὲ τοὺς ἄλλους ἐγλυτώσαμε, γιατὶ ἐκατόρθωσα νὰ τὸν τυφλώσω. Στὸ νησὶ τοῦ Αἰολοῦ ἐπῆρα τὸ ἀσκὶ μὲ τοὺς ἀνέμους, ἀλλὰ οἱ σύντροφοί μου τὸ ἄνοιξαν καὶ τρικυμία φοβερὴ μὲ ἔφερε πάλι στὴν Αἰολία καὶ ἀποκεῖ μὲ ἐσπρωξε στοὺς Λαιστρυγόνες, δπου ἔχασα ἔνδεκα πλοῖα μὲ δλούς τοὺς ἄνδρες των. ”Εφθασσο ἔπειτα μὲ τὸ πλοῖο, ποὺ μοῦ εἶχε μόνο ἀπομείνει, καὶ μὲ τοὺς ὑπόλοιπους συντρόφους μου στὸ νησὶ τῆς Κίρκης. Ἀποκεῖ κατέβηκα στὸν Ἄδη νὰ φωτίσω τὸν μάντη Τειρεσία γιὰ τὴν ὁργὴ ποὺ μὲ εἶχε βρεῖ καὶ γυρίζοντας πάλι στὴ Κίρκη ἔφυγα γιὰ τὴν πατρίδα μου. Ἐπέρασα κοντὰ στὶς Σειρῆνες καὶ ἀκουσα τὰ λιγερὰ τραγούδια των. Ἐπέρασα ἀνάμεσα στὴ Σκύλλα καὶ στὴ Χάρυβδη καὶ ἔχασα ἔξι συντρόφους. ”Εφθασα στὸ νησὶ τοῦ Ἡλιοῦ καὶ οἱ σύντροφοί μους ἔφαγαν ἀπὸ τὶς παχειὲς ἀγελάδες τους καὶ αὐτὸς ἦτο ἡ καταστροφή μας· φοβερὴ τρικυμία ἀρπάξε τὸ πλοῖο μου καὶ δλοὶ οἱ σύντροφοί μους ἐπνίγηκαν.

”Εφθασα τὸν τρίτο χρόνο στὸ νησὶ τῆς Καλυψῶς. Καὶ ἀφοῦ, γωρὶς νὰ θέλω, ἔμεινα ἐκεῖ ἐπτὰ δλόκληρα

χρόνια, ἔφυγα μὲ σχεδία, ποὺ μοῦ τὴν ἄρπαξε καὶ αὐτὴ τὸ κῦμα, καὶ ἔτσι ἔφθασα ἐδῶ κολυμβώντας.

6. Ὁλοι ἀκουσαν μὲ θαυμασμὸ τὴ διήγηση τοῦ Ὀδυσσέα καὶ κανεὶς δὲν ἔμιλοῦσε. Ἄλλ' ὁ Ἀλκίνοος τοῦ ἀποκρίθηκε πάλι καὶ τοῦ εἶπε :

— Ὀδυσσέα, ἀφοῦ ἦλθες ὡς ἐδῶ, πιστεύω πῶς ἐτελείωσαν πιὰ τὰ βάσανά σου ἀρκετὰ ὑπόφερες. τώρα ότα γυρίσης στὴν πατρίδα σου. Καὶ ἐμεῖς οἱ ἀρχοντες, ἔλατε νὰ δώσωμε στὸν ξένον ἀπὸ ἕνα μεγάλο τρίποδο μὲ τὸ λεβέτι του.

Αὔτὰ εἶπεν ὁ Ἀλκίνοος καὶ τὰ λόγια του ἀρεσαν σὲ δλους. Ἐπῆγεν δὲ καθένας στὸ σπίτι του νὰ κοιμηθῇ καὶ ὅταν ἔξημέρωσε, ἔτρεξαν δλοι ἀπὸ τὴν αὐγὴ στὸ πλοῖο μὲ τὰ δῶρα. Ὁ Ἀλκίνοος ἔμπηκε στὸ πλοῖο καὶ τὰ ἔβαλε μόνος του κάτω ἀπὸ τὶς θέσεις τῶν ναυτῶν, γιὰ νὰ μὴ ἔμποδίζωνται, ὅταν όταν τραβοῦν τὰ κουπιά. Οἱ ἄλλοι Φαίακες ἐπῆγαν στὸ παλάτι καὶ ἐτοίμαζαν τὸ συμπόσιο. Καὶ γιὰ τιμὴ τοῦ Ὀδυσσέα ὁ Ἀλκίνοος ἐπρόσταξε νὰ θυσιάσουν ἕνα βώδι στὸ Δία, τὸν πατέρα τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν θεῶν. Καὶ ἀφοῦ ἔθυσιάσθηκε τὸ βώδι, ἔψησαν τὰ μηριὰ καὶ ἀρχισαν νὰ τρώγουν καὶ νὰ πίνουν χαρούμενοι, ἐνῶ δὲ Λημόδακος στὴ μέση ἐγλυκοτραγουδοῦσε.

7. Ὁ Ὀδυσσέας ἀποχαιρετᾶ τὸν Φαίακες.

Οἱ Ὀδυσσέας ἐγύριζεν δλοένα τὰ μάτια του στὸ λαμπερὸ ἥλιο· ἀνυπομονοῦσε πότε νὰ τὸν ἰδῃ νὰ δύσῃ, γιατὶ ἔλαχταροῦσε τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔφευγε γιὰ τὴν πατρίδα του, τὴν Ἰθάκη. Καὶ ὅπως δὲ γεωργὸς ὁργώνον-

τας ὅλη τὴν ἡμέρα χαιρεται νὰ βλέπῃ πῶς ἡ ἡμέρα γέρνει πρὸς τὴ δύση καὶ μὲ κουρασμένα γόνατα γυρίζει στὴν καλύβα του, ἔτσι καὶ ὁ Ὁδυσσέας ἔχαρηκε πολύ, ὅταν εἶδε πῶς ἔδυσεν ὁ ἥλιος. Τότε ἐμῆλησε στοὺς Φαίακες καὶ πρῶτα στὸν Ἀλκίνοο:

— Ξακουσμένε βασιλέα Ἀλκίνοε καὶ σεῖς οἱ ἄλλοι ἀρχοντες, σᾶς χαιρετῶ, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ, γιατὶ εἶναι ὅλα ἔτοιμα, ὅσα ἐποθοῦσεν ἡ ψυχή μου· καλὴ συντροφιὰ καὶ δῶρα πολύτιμα, ποὺ μακάρι νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ τὰ χαρῶ. Μακάρι γυρίζοντας στὸ σπίτι μου νὰ βρῶ τὴ γυναίκα μου καὶ ὅλους τοὺς δικούς μου ζωντανοὺς καὶ ἀπείρακτους. Καὶ σᾶς εὔχομαι νὰ σᾶς χαιρῶνται οἱ γυναῖκες σας καὶ τὰ παιδιά σας καὶ νὰ σᾶς δώσουν οἱ θεοὶ κάθε εὐτυχία καὶ νὰ προστατεύσουν τὸ λαό σας ἀπὸ ὅλα τὰ κακά.

“Ετσι τοὺς ἔχαιρετισεν ὁ Ὁδυσσέας καὶ ὅλοι ἐφώναξαν μὲ γαρά:

— Νῦ φύγης νὰ σὲ προβοδήσωμε, εὐγενικέ μας ξένε.

Καὶ ὁ Ἀλκίνοος ἐφώναξε τὸν κήρυκα:

— Ποντόνοε, κέρασέ μας νὰ εὐχηθοῦμε πρῶτα στὸν πατέρα μας τὸ Δία, καὶ ὕστερα νὰ ἔπροβοδήσωμε τὸν ξένον στὴν πατρίδα του.

Καὶ ὁ κήρυκας ἐκέρασεν ἀμέσως τὸ ιρασὶ καὶ τὸ ἐπρόσφερε σὲ ὅλους στὴ σειρά. “Ολοι ἔκαμαν σπονδεῖς στοὺς ἀθάνατους θεοὺς καὶ ὁ Ὁδυσσέας ἔσηκώθηκεν ὅρθιος καὶ ἔδωσε τὸ διπλὸ ποτήρι στὴν Ἀρήτη καὶ τῆς εἶπε:

— Χαῖρε, βασίλισσα, καὶ μακάρι νὰ χαιρεσαι σὲ ὅλη σου τὴ ζωή. Ἐγὼ τώρα φεύγω γιὰ τὴν πατρίδα μου

καὶ σοῦ εὔχομαι νὰ εἰσαι στὸ σπίτι σου ἥ χαρὰ τῶν παιδιῶν σου, τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ βασιλέα Ἀλκίνοου.

2. Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ὁδυσσέας καὶ ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν θύρα. Ἐμπρὸς ἐπήγαινεν δὲ κήρυκας τοῦ Ἀλκίνοου γιὰ δόδηγδος καὶ πίσω οἱ θεραπαινίδες τῆς Ἀρήτης κρατώντας ἥ μιὰ τὰ φορέματα ποὺ ἐχάρισεν ἥ βασίλισσα, ἥ ἄλλη τὸ κιβώτιο καὶ ἥ ἄλλη τὰ φαγιὰ καὶ τὸ κρασί.

“Οταν ἔφθασαν στὴν θάλασσα στὸ πλοῖο, οἱ ναῦτες ἐπῆραν τὰ πράγματα καὶ τὰ τρόφιμα καὶ τὰ ἐτοποθέτησαν καὶ ἔστρωσαν στὴν πρύμνη, ἐπάνω στὸ κατάστρωμα, χαλὶ καὶ σκέπασμα λινὸ γιὰ νὰ κοιμηθῇ ὁ Ὁδυσσέας. Καὶ δταν ἐκεῖνος ἐμπῆκε στὸ πλοῖο καὶ ἐξαπλώθηκεν ἀμίλητος, οἱ ναῦτες ἐκάθισαν στὶς θέσεις των μὲ τάξη καὶ ἔλυσαν ἀπὸ τὴν τρυπημένη πέτρα τὸ σχοινὶ τοῦ πλοίου. Ἀρχισαν τότε γέρνοντας πίσω νὰ τραβοῦν τὰ κουπιά, ἐνῶ στὰ βλέφαρα τοῦ Ὁδυσσέα ἐχύθηκεν ὕπνος βαθὺς καὶ ἀτάραχος. Καὶ ὅπως στὸν κάμπο τέσσερα ἄλογα ζευμένα στὸ ἴδιο ἀμάξι πηδοῦν ψηλὰ στὸ κτύπημα τοῦ μαστιγίου καὶ πηγαίνουν μὲ δρμὴ στὸ δρόμο των, ἔτσι καὶ στὸ πλοῖο ἡ πρύμνη ἀνασηκώνετο καὶ ἀποπίσω ἔβούιζαν μανιασμένα τὰ κύματα τῆς θάλασσας. Καὶ ἔτρεχαν ἀδιάκοπα καὶ ἀκίνδυνα· οὔτε τὸ σαῖνι, τὸ γοργότερο πουλί, ἥμποροῦσε νὰ τὸ φθάσῃ. Καὶ μολαταῦτα ὁ θεόμορφος Ὁδυσσέας ἐκοιμᾶτο ἀτάραχα καὶ εἶχε ξεχάσει ὅλα τὰ παθήματά του. Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πωρί, ἔτσι, ὅπως ἐκοιμᾶτο ἥσυχα, τὸν ἄφησαν οἱ ναῦτες τῶν Φαιάκων σὲ ἔνα λιμάνι τῆς ἀγαπημένης του πατρίδας.

88. Ο γυρισμός.

Μὲ δάκρυα σὲ χαιρετῶ, πατρίδα μου μικρή,
ποὺ σὲ γαλάζια θάλασσα κοιμᾶσαι δροσερή,
ποὺ κῦμα ταξιδιάρικο αἰώνια σὲ κτυπᾷ
καὶ στὰ ψηλὰ περγιάλια σου ἀσημωμένο σπά.

Ἐδῶ τὸ φῶς ἀντίκρυσα τοῦ ἥλιου μιὰ φορά,
ἐδῶ τὴν πρώτη ἔνοιωσα τῆς γῆς αὐτῆς χαρά,
ἐδῶ πρωτοαγνάντεψα τατέλειωτο νερό,
καὶ ἐπήδησα ἐδῶ καὶ ἔτρεξα παιδάκι ζωηρό.

Μὲ δάκρυα σὲ χαιρετῶ, πατρίδα μου μικρή,
νεράιδα τς ἄσπρης θάλασσας, νυφούλα δροσερή.
“Ω ! δέξου με στὶς ἥσυχες νὰ τρέξω λαγκαδιές,
νὰ βλέπω τὸ γλυκό σου φῶς, νὰ νοιώθω μυρωδιές.

89. Ἡ πατρίδα.

Μή πράσινοι παντοῦ δὲν εἰν' οἱ κάμποι
καὶ ή θάλασσα δὲν εἶναι γαλανή :
Παντοῦ δὲ ίδιος ἥλιος μὴ δὲ λάμπη,
ίδιοι παντοῦ δὲν εῖν' οἱ οὐρανοί :

Γιατὶ κανείς, ὅταν ξενιτευθῆ,
ἀφοῦ στὴν ίδια γῆ παντοῦ πλανᾶται,
γιατὶ μιὰ μόνη γῆς γωνιά ποθεῖ,
γιατὶ ὅπου κι ἀν πάη τὴ θυμᾶται :

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ

(Για τὸν Διδάσκοντα)

Σὲ κάθε ἐποχὴ προτάσσεται μιὰ δλοσέλιδη εἰκόνα. Αὐτὴ ἔχει συκοπὸ ὄχι μόνο ν' ἀναπτύξῃ τὸ καλαισθητικὸ συνναίσθημα τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ προκαλέσῃ τὸ διαφέρον αὐτῶν γιὰ τὴ ζωὴ ὅλης τῆς ἐποχῆς.

Γι' αὐτὸ θεωρῶ σκόπιμο νὰ συστήσω στὸ διδάσκοντα νὰ προκαλῇ τὰ παιδιὰ νὰ παρατηροῦν συστηματικὰ τὴν δλοσέλιδη εἰκόνα κάθε ἐποχῆς, νὰ ἐκφράζουν τις ἐντυπώσεις των, νὰ προβάλλουν ἀπορίες, νὰ συζητοῦν σχετικὰ καὶ ἔπειτα νὰ προχωροῦν στὴν ἀνάγνωση τῶν ἐνοτήτων.

[”]Ετοι ἡ ἐγγασία θὰ εἶναι ἐνδιαφέρουσα καὶ ἀποτελεσματική.

Δ. Π.

89. Ἡ πατρίδα.

Μὴ πράσινοι παντοῦ δὲν εἶν' οἱ κάμποι
καὶ ήθαλασσα δὲν εἶναι γαλανή;
Παντοῦ ὁ ἵδιος ἥλιος μὴ δὲ λάμπῃ,
ἵδιοι παντοῦ δὲν εἶν' οἱ οὐρανοί;

Γιατὶ κανείς, ὅταν ξενιτευθῆ,
ἀφοῦ στὴν ἴδια γῆ παντοῦ πλανᾶται,
γιατὶ μιὰ μόνη γῆς γωνιὰ ποθεῖ,
γιατὶ ὅπου κι ἀν πάη τὴ θυμᾶται;

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ

(Γιὰ τὸν Διδάσκοντα)

Σὲ κάθε ἐποχὴ προτάσσεται μιὰ δλοσέλιδη εἰκόνα. Αὐτὴ ἔχει σκοπὸν δχι μόνον *τὸν ἀναπτύξην τὸν καλαισθητικὸν συναίσθημα τῶν παιδιῶν*, ἀλλὰ καὶ νὰ προκαλέσῃ τὸ διαφέρον αὐτῶν γιὰ τὴν ζωὴν ὅλης τῆς ἐποχῆς.

Γι' αὐτὸν θεωρῶ σκόπιμο νὰ συστήσω στὸ διδάσκοντα νὰ προκαλῇ τὰ παιδιὰ νὰ παρατηροῦν συστηματικὰ τὴν δλοσέλιδη εἰκόνα κάθε ἐποχῆς, νὰ ἐκφράζουν τὶς ἐντυπώσεις των, νὰ προβάλλουν ἀπορίες, νὰ συζητοῦν σχετικὰ καὶ ἔπειτα νὰ προχωροῦν στὴν ἀνάγνωση τῶν ἑνοτήτων.

"Ετσι ή ἐύγασία θὰ εἶναι ἐνδιαφέρουσα καὶ ἀποτελεσματική.

Δ. Π.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδες
ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ (εἰκόνα)	3
1. Τὸ πρῶι	4
2. Πρωινὴ προσευχὴ (ποίημα I. Πολέμη)	6
3. Ἡ πρώτη ὥμερα τοῦ σχολείου	7
4. Τὰ "Ἄσπρα σπίτια	9
5. Τὸ χωριό μας (ποίημα Γ. Δροσίνη)	11
6. Τὸ σπίτι μας.	12
7. Θέλω νὰ χτίσω ἔνα σπιτάκι (ποίημα Κ. Παλαμᾶ)	14
8. Τὰ Χελιδόνια φεύγουν.	15
9. Στὸν κῆπο τοῦ σχολείου	18
10. Στὸ σιδηρουργεῖο	20
11. Τὸ σύννεφο	21
12. Τὰ πυρωτοβρόχια	23
13. Ἡ βροχούλα (ποίημα Χ. Σαμαρτζίδη)	24
14. Στὸ ἀμπέλι	26
15. Γιὰ τὸ θαλασσινὸ ταξίδι	27
16. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα Ἡλ. Τανταλίδη)	29
17. Τὸ καράβι (ποίημα I. Πολέμη)	30
18. Γιὰ τὸ χειμαδιό	31
19. Τὸ κοπάδι (ποίημα Α. Κατακούζηνοῦ)	35
ΧΕΙΜΩΝΑΣ (εἰκόνα)	36
20. Ὁ χειμώνας	37
21. Χειμωνιά (ποίημα Μ. Στασινοπούλου)	39
22. Δίχως ἐργασία	39
23. Τὰ δάκρυν τῆς μητέρας	43
24. Τὸ χαρούγελο τῆς μάνας (ποίημα I. Παναγιωτεπούλου)	45
25. Ὁ φύλακας ἄγγελός μου (ποίημα Γ. Καμαρινάκη)	46
26. Μαθαίνει ὁ γέρος γράμματα;	47
27. Τοῦ σκύλου ἡ οὐρὰ (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	49
28. Οἱ δυὸ φίλοι (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	49
29. Χριστούγεννα	51
30. Χριστουγεννιάτικο τραγούδι (ποίημα Στ. Σπερλάντσα)	54
31. Πρωτοχρονιάτικο χιόνι	54
32. Τὸ χιόνι (ποίημα Κ. Καρυωτάκη)	60
33. Τὰ παιδιά καὶ τὰ πουλιά	60

	Σελίδες
34. Ἡ Ἀποκριά (Ἡ Λίνα κλπ. ποίημα Σ. Δέλιου)	63
35. Τὸ φόρεμα τοῦ Ἀρλεκίνου	68
36. Τὸ τελευταῖο κουφέτο	71
37. Ὁ Νίκος καὶ τὸ φεγγάρι	75
38. Ἡ Σελήνη (ποίημα Α. Μωραΐτη)	78
ΑΝΟΙΞΗ (εἰκόνα)	79
39. Ἡ Ἀνοιξη (ποίημα Α. Κατακούζηνοῦ)	80
40. Ἡ ἀνοιξιάτικη αὐγὴ	81
41. Ἄνοιξιάτικη αὐγὴ (ποίημα Γ. Δροσίνη)	81
42. Ἡ κλώσσα	82
43. Ἡ πέρδικα καὶ τὸ πουλί της (ποίημα Γ. Ζαλοκώστο)	84
44. Ἡ χελιδονοφωλιά	85
45. Τὸ χελιδόνι μὲ τὴν κορδέλα	86
46. Ὁ κατσουλιέρης	90
47. Ἄνοιξη καὶ μέλισσα	92
48. Στὴν κυψέλη	93
49. Ἡ κυψέλη (ποίημα Ι. Πολέμη)	95
50. Ἡ Λαμπρὴ	99
51. Πρωτομαγιά	98
52. Ὁ Μάνης (ποίημα Α. Βλάχου)	101
53. Στὸ λιβάδι	102
54. Στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ	103
55. Στὴ βοσκὴ (ποίημα Δ. Παπαϊωάννου)	108
56. Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται τὸ ωάκι ;	109
57. Τὸ ποταμάκι (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	112
58. Οἱ τριανταφυλλιές τῆς Ἐλενίτσας	112
59. Ἡ γιορτὴ τῆς μητέρας (ποίημα Γ. Δροσίνη)	114
60. Ἡ μηλιά καὶ οἱ καρδερίνες	115
61. Τὸ κυνήγι τῶν κουνελιῶν	118
62. Ἐργασία καὶ πειρασμός	122
63. Ὁ πόνος τῆς μάνας (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	130
64. Οἱ βάτραχοι	131
65. Ἡ συναυλία (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	132
66. Ὁ βάτραχος ποὺ βαριέται ,	133
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ (εἰκόνα)	140
67. Τὸ καλοκαίρι (ποίημα Γ. Βιζηνοῦ)	141
68. Οἱ ἐπισκέπτες τοῦ κήπου	141
69. Ἡ καταιγίδα	143
70. Στὸ θερισμὸ	144
71. Ὁ θερισμός (ποίημα Γ. Δροσίνη)	148
72. Ὁ τραγουδιστὴς καὶ ἡ χορεύτρια	149

Σελίδες

73. Τὰ τρία μυρμήγκια (ποίημα Γ. Περγιαλίτη)	154
74. Τὰ φοδάκινα τοῦ Γιώργου	155
75. Στὸ ψάχευμα	156
76. Ὁ γρῖπος (ποίημα Γ. Δροσίνη)	160
77. Ὁ φαρᾶς (ποίημα Μ. Στασινοπούλου)	161
 ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ (εἰκόνα).	163
78. Λυό ίστορίες γιὰ τὸν Πλάστη	164
79. Ὁ Ήρακλῆς	166
80. Μιὰ γυναικα ποὺ ἐπέθανε γιὰ τὸν ἄνδρα της	168
81. Μιὰ καλὴ νύφη	169
82. Ὁ Θησέας καὶ ἡ πατρίδα	173
83. Ὁ Δαιδαλος καὶ ὁ Ἰκαρος	176
84. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας	179
85. Ὁ Πρίαμος καὶ ὁ Ἄχιλλέας	182
86. Ὁ Ὀδυσσέας στὸ νησὶ τῆς Καλυψώς	185
87. Ὁ Ὀδυσσέας στὸ νησὶ τῶν Φαιάκων	187
1. Στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκίνου	187
2. Ἡ συνέλευση τῶν Φαιάκων	194
3. Τὸ συμπόσιο τῶν Φαιάκων	195
4. Οἱ ἀγῶνες τῶν Φαιάκων	196
5. Τὰ δέρα τῶν Φαιάκων	202
6. Ὁ Ὀδυσσέας διηγεῖται τὰ παθήματά του	204
7. Ὁ Ὀδυσσέας ἀποχαιρετᾷ τοὺς Φαιάκες	208
88. Ὁ γυνισμὸς (ποίημα Α. Προβελεγγίου)	211
89. Ἡ πατρίδα (ποίημα Δ. Βικέλα)	212
 ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ (γιὰ τὸν διδάσκοντα)	212

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐν Αθήναις τῇ 20 Αύγουστου 1934

ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Αριθ. { Πρωτ. 51281, 51282
Διεκπ.

Πρός

τὸν κ. Δημ. Παπαϊωάννου συγγραφέα.

Ανακοινοῦμεν ὅμιν δτι διὰ ταῦταρίθμου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κοριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπὸ ἀριθ. 1ην πρᾶξιν αὐτῆς ἐνεκριθῆ ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ο φίλος τῶν Παιδιών» βιβλίον σας διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1934 ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ συμμορφωθῆτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κοριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῆ τοῦ Υπουργοῦ

Ο Τμηματάρχης

N. Σ Μ Υ Ρ Ν Η Σ

Ἄρθρον 6ον τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος

«Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμήσεως τῶν ἐγκεκριμένων
διδακτικῶν βιβλίων»

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρᾳ κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἀνευ βιβλιοσθήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετωπισμὸν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον δπως ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους τοῦ ἔξωφύλλου ἡ τῆς τελευταίας σελίδος τούτου ἐκτυποῦται τὸ παρόν ἄρθρον.

ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ ΚΥΚΛ. 48298

ΗΜΕΡ. 7-7-36

ΤΙΜΗ ΑΔΕΤΟΝ Δρ. 17,50

ΔΕΔΕΜ. >> 20,50

τις λαπή μορφά τα μέγιν τοστις
α δεν γίνεται σανην πέτρα φύσηση
γη ή θεοίσια στον γηρανό πατέρα
εργίσια στη γη στον γηρανό πατέρα.

μετρικής σημειουμένης παρά τού ίδιου ποιητού.

gloria alysse	carlume
v. via di Kent	ubbricas
Kento un	putridume
Tassi de malas	macaco

hate non teme di ferme,
te di stagno grav braco
ogni d' Europa tel tume
di da ore all' almanaco

l'achur nell'
so e' fango
tutti d' fango
men range